

T.C.
MALTEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI

**İLKOKUL ÖĞRETMENLERİNİN DUYGUSAL
ZEKÂLARINA GÖRE MOBBİNG’İ ALGILAMA
DÜZEYLERİ
“İSTANBUL İLİ ANADOLU YAKASI”**

**EZGİ DOĞA ÇELİK
(YÜKSEK LİSANS TEZİ)**

**Tez Danışmanı
Yrd. Doç. Dr. ALİ TEMEL**

İstanbul, Şubat 2015

T.C.
MALTEPE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI

**İLKOKUL ÖĞRETMENLERİNİN DUYGUSAL
ZEKÂLARINA GÖRE MOBBİNG’İ ALGILAMA
DÜZEYLERİ
“İSTANBUL İLİ ANADOLU YAKASI”**

**EZGİ DOĞA ÇELİK
(YÜKSEK LİSANS TEZİ)**

**Tez Danışmanı
Yrd. Doç. Dr. ALİ TEMEL**

İstanbul, Şubat 2015

T.C. Maltepe Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'ne,

20.02.2015 tarihinde tezinin savunmasını yapan Ezgi doğa ÇELİK'e ait "İlkokul Öğretmenlerinin Duygusal Zekalarına Göre Mobing'i Algılama Düzeyleri" başlıklı çalışma, Jürimiz Tarafından Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans Programında Yüksek Lisans Tezi Olarak **Oy Birliği/Oy Çekiliş** ile Kabul Edilmiştir.

Prof. Dr. Münevver ÇETİN
(Başkan)

Yrd. Doç. Dr. Mürşide ÖZGELDİ
(Üye)

Yrd. Doç. Dr. Ali TEMEL
(Üye) (Danışman)

TEZ DOĞRULUK BEYANI

MALTEPE ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ DOĞRULUK BEYANI

Bu çalışmadaki bütün bilgilerin akademik kurallara ve etik davranış ilkelerine uygun olarak elde edip sunacağımı, çalışmada bana ait olmayan tüm veri ve sonuçların kaynağının göstereceğimi beyan ederim.

Ezgi Doğa ÇELİK

ÖNSÖZ

“Mobbing” ve “Duygusal Zekâ” kavramları akademik olarak birçok yönden incelenmektedir. İş hayatında “duygusal zekâ” kavramının önemi artmıştır. Duygusal zekâ başarının dolayısı ile mutlu ve sağlıklı bir iş yaşamının temel gereksinimidir. İşyerinde psikolojik şiddet olarak tanımlanan mobbing kavramı, son zamanlarda örgüt psikolojisi alanında yoğun olarak çalışılan bir kavram haline gelmiştir. Mobbing, çalışma hayatını ve başarıyı olumsuz yönde etkileyen bir olgudur.

“İlkokul Öğretmenlerinin Duygusal Zekâ Düzeylerine Göre Mobbing’i Algılama Düzeyleri” adlı bu çalışmanın literatüre katkıda bulunacağına inanmaktayım.

Değerli bilgi ve deneyimleriyle desteğini esirgemeyen tez danışmanım Yrd. Doç. Dr. Ali TEMEL’e ve yüksek lisans programı boyunca engin bilgi ve deneyimleri ile bana yol gösteren hocalarım Prof. Dr. Niyazi KARASAR ve Prof. Dr. Münevver ÇETİN’e teşekkürü bir borç bilirim.

Her günümde yanımda olan sevgisini, anlayışını, sabrını, desteğini benden asirgemeyen aileme sonsuz teşekkürler ederim.

Araştırmamın yapılacak olan araştırmalar katkı sağlaması, okullara ve öğretmenlere faydalı olması dileğiyle...

Ezgi Doğa ÇELİK
İstanbul, 2015

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, ilkokul sınıf öğretmenlerinin duygusal zekâları ışığında mobing olgusunu algılama düzeyleri saptanmaktadır. İstanbul'un Kartal, Pendik, Sancaktepe İlçelerinde bulunan resmi ilkokullarda çalışan öğretmenlerin oluşturmuş olduğu evrende belirlenen örneklem gurubuna uygulanan ölçekle elde edilen verilerle araştırma yürütülmüştür. Araştırmanın evrenini 2935 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Örneklem için tesadüfi örnekleme ile 300 sınıf öğretmenine anket uygulanmaktadır. Bunların 212' si doldurularak teslim edilmiştir.

Verilerin güvenlik analizi için Cronbach Alfa katsayısı, örneklem analizi için frekans ve yüzde analizi,T.testi ,One Way ANOVA testi ve Post Hoc Scheffe testi SSPS(Statistical Package for Socail Sciences) versiyon 17.0 paket programı ile yapılmıştır.

Araştırmanın sonuçlarına göre sınıf öğretmenlerinin mobbingi algılama düzeylerinin duygusal zekâlarına göre farklılığı görülmüştür.

Anahtar sözcükler: Duygusal Zekâ, Psikolojik Taciz, Psikolojik Şiddet, Mobbing

ABSTRACT

The main goal of this study is determining the perception level of the mobbing fact of primary school teachers with the help of their emotional intelligence. The research is carrying out with the datas, which are the sample cluster scale of public primary school teachers in towns of Istanbul such as Kartal, Pendik and Sancaktepe. The universe of research is established with 2935 primary school class teachers. For create a sample cluster, made a survey to 300 teachers with random sampling method and 212 of surveys delivered with filled.

The Cronbach Alfa Coefficient was used for the security analysis, Frequency and percentage analysis, T testing, one way Anova testing and Post hoc Scheffe testing were used for the sample analysis. SPSS version 17.0 was used for all tests and analysis.

As a result of the resarch, the perception of mobbing levels of teachers are ranging with their emotional intelligenge.

Key Words: Emotional Intelligence, Psychological Harassment, Psychological Violence, Mobbing

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
ÖNSÖZ.....	i
ÖZET.....	ii
ABSTRACT	iii
İÇİNDEKİLER	iv
TABLolar LİSTESİ.....	vii
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xi
1.GİRİŞ	1
1.1. Duygu ve Zekâ Kavramı	2
1.2.Duygusal Zekâ	3
1.2.1. Duygusal Zekâ'nın Gelişimi	6
1.2.2. Duygusal Zekâ (EQ) ve Bilişsel Zekâ (IQ)	9
1.2.3. Duygusal Zekânın Önemi	12
1.2.4.Duygusal Zekâ Modelleri	14
1.2.4.1. Salovey ve Mayer (1990) Modeli.....	14
1.2.4.2.Goleman (1995) Modeli	14
1.2.4.2.1.Özbilinç.....	15
1.2.4.2.2.Kendine Çeki Düzen Verme.....	16
1.2.4.2.3.Motivasyon	16
1.2.4.2.4.Empati	16
1.2.4.2.5.Sosyal Beceriler	17
1.2.4.3. Robert K. Cooper- Ayman Sawaf Duygusal Zekâ Modeli (1996-1997)	18
1.2.4.3.1. Duyguları Öğrenmek	18
1.2.4.3.2. Duygusal Zindelik	18
1.2.4.3.3. Duygusal Derinlik.....	19
1.2.4.3.4. Duygusal Simya.....	19
1.2.4.4. Reuven Bar-On Duygusal Zekâ Modeli (1997)	19
1.2.4.5.Goleman, Boyatzis ve Hay/McBer Duygusal Zekâ Modeli (1999)	19
1.2.5. Duygusal zekânın geliştirilmesi	20
1.2.6. İş Yaşamında ve Çalışanlarda Duygusal Zekâ	20
1.2.7. Duygusal Zekânın Ölçülmesi	2
1.3.Mobbing	22
1.3.1. Mobbingin Tanımı ve Tarihçesi	22
1.3.2. Mobbing İle İlgili Kavramlar	26
1.3.3. Mobbing'e Neden Olan Faktörler.....	28
1.3.3.1. Kişisel Faktörler	29
1.3.3.2. Örgütsel ve Dışsal faktörler.....	32
1.3.4. Mobbing Süreci	36

1.3.4.1. Mobbing'in Aşamaları	36
1.3.4.1.1. Anlaşmazlık Aşaması	36
1.3.4.1.2. Saldırgan Eylemler Aşaması.....	37
1.3.4.1.3. Yönetimin Katılımı Aşaması	37
1.3.4.1.4. Zor ve Akıl Hastası Olarak Damgalanma Aşaması	38
1.3.4.1.5. İşine Son Verilme Aşaması	38
1.3.5. Mobbing Türleri (Leymann'ın Tipolojisi).....	39
1.3.6. Mobbingcilerin ve Mobbing Kurbanlarının Özellikleri	40
1.3.6.1. Saldırganlar	40
1.3.6.2. Kurbanlar.....	42
1.3.6.3. İzleyiciler.....	46
1.3.7. Mobbing Mağdurlarının Psikolojik Durumu	47
1.3.8. Mobbing ile Başa Çıkma Yolları.....	47
1.3.8.1. Mobbing ile Yönetimsel Başa Çıkma Yolları	47
1.3.8.2. Mobbing ile Bireysel Başa Çıkma Yolları	48
1.3.9. Mobbing Etki ve Sonuçları.....	50
1.3.9.1. Mobbing'in Mağdur üzerindeki Etkileri	50
1.3.9.2. Örgüt Üzerindeki Etki ve Sonuçları	54
1.3.10. Yasal Mevzuat	5
1.4. Problem	5
1.5. Araştırmanın Amacı	51
1.6. Araştırmanın Önemi.....	58
1.7. Varsayımlar	58
1.8. Sınırlılıklar.....	59
1.9. Tanımlar ve Kısaltmalar	59
2. YÖNTEM.....	60
2.1. Araştırmanın Modeli	60
2.2. Evren ve Örneklem	60
2.3. Veriler ve Toplanması	60
2.4. Verileri Çözümleme Yöntemleri.....	62
3. BULGULAR ve YORUM.....	63
3.1. Öğretmenlerin Mobbing İle İlgili Anket Sorularına Verdikleri Cevapların Cinsiyet Değişkeni için Yapılan T-Testi Sonuçları	66
3.2. Öğretmenlerin Duygusal Zekâ İle İlgili Anket Sorularına Verdikleri Cevapların Cinsiyet Değişkeni için Yapılan T-Testi Sonuçları	74
3.3. Öğretmenlerin Mobbing İle İlgili Anket Sorularına Verdikleri Cevaplarla Medeni Hal Değişkeni için Yapılan T-Testi Sonuçları.....	77
3.4. Öğretmenlerin Duygusal Zekâ İle İlgili Anket Sorularına Verdikleri Cevaplarla Medeni Hal Değişkeni için Yapılan T-Testi Sonuçları.....	81
3.5. Öğretmenlerin Mobbing İle İlgili Anket Sorularına Verdikleri Cevaplara Göre Yaş Değişkeni için Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	82
3.6. Öğretmenlerin Duygusal Zekâ İle İlgili Anket Sorularına Verdikleri Cevaplara Göre Yaş Değişkeni için Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	91
3.7. Öğretmenlerin Mobbing İle İlgili Anket Sorularına Verdikleri Cevaplarla Mezuniyet Türü Değişkeni için Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	96

3.8. Öğretmenlerin Duygusal Zekâ İle İlgili Anket Sorularına Verdikleri Cevaplarla Mezuniyet Türü Değişkeni için Yapılan Tek Yönlü Varyans (ANOVA) Sonuçları	97
3.9. Öğretmenlerin Mobbing İle İlgili Anket Sorularına Verdikleri Cevaplarla Çalışma Süresi Değişkeni için Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	112
3.10. Öğretmenlerin Duygusal Zekâ İle İlgili Anket Sorularına Verdikleri Cevaplarla Çalışma Süresi Değişkeni için Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	134
3.11. Duygusal Zekâ Ölçeğinin Mobbing Ölçeği Üzerine Regresyon Analizi..	140
4.SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	154
4.1. Sonuç	154
4.2.Tartışma	157
4.3.Öneriler	158
4.3.1.Uygulayıcılara Öneriler	158
4.3.2.Araştırmacılara Öneriler.....	159
KAYNAKÇA	160
EKLER.....	170

TABLolar LİSTESİ

	<u>Sayfa</u>
Tablo 1.1.: Bilişsel Zeka ve Duygusal Zeka	10
Tablo 1.2.: I.Q ve E.Q Farklılığı	11
Tablo 3.1. Öğretmenlerin Cinsiyet Dağılımı.....	63
Tablo 3.2.Öğretmenlerin Yaş Dağılımı.....	63
Tablo 3.3. Öğretmenlerin Medeni Hal Dağılımı	64
Tablo 3.4. Öğretmenlerin Mezun Olunan Okul Türü Dağılımı	64
Tablo 3.5. Öğretmenlerin Çalışma Süresi Dağılımı.....	64
Tablo 3.6.Öğretmenlerin Duygusal Zeka Düzeyleri	65
Tablo 3.7.Öğretmenlerin Mobbing Algı Düzeyleri.....	66
Tablo 3.8. Cinsiyet Değişkeni ve Mobbing İle İlgili Anket Sorularına Verilen Cevaplar için T-Testi Analizi Sonuçları	162
Tablo 3.9. Cinsiyet Değişkeni ve Duygusal Zeka İle İlgili Anket Sorularına Verilen Cevaplar için T-Testi Analizi Sonuçları.....	164
Tablo 3.10. Medeni Hal Değişkeni ve Mobbing İle İlgili Anket Sorularına Verilen Cevaplar için T-Testi Analizi Sonuçları.....	166
Tablo 3.11. Medeni Hal Değişkeni ve Duygusal Zeka İle İlgili Anket Sorularına Verilen Cevaplar için T-Testi Analizi Sonuçları.....	168
Tablo 3.12. Yaş ve Mobbing İle İlgili Anket Sorularına Verilen Cevaplar için Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	170
Tablo 3.13. Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Yaşa Göre “ Sözlü olarak tehdit ederler ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları	83
Tablo 3.14. Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Yaşa Göre “ Başkalarıyla iletişim kurmam engellenir ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları	84
Tablo 3.15. Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Yaşa Göre “ Diğer çalışanlardan ayrı bir mekanda çalışmak zorunda bırakılırim ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları	85

Tablo 3.16. Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Yaşa Göre “ Benimle konuşmak çalışma arkadaşlarıma yasaklanır ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları	86
Tablo 3.17. Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Yaşa Göre “ Özel yaşamımla alay edilir ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları	87
Tablo 3.18. Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Yaşa Göre “ Özgüvenimi olumsuz etkileyecek işler yapmaya zorlanırım ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları .	88
Tablo 3.19. Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Yaşa Göre “ Çalışmam ve çabalarım hak ettiği şekilde değerlendirilmez” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları	89
Tablo 3.20. Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Yaşa Göre “ Kararlarım sürekli sorgulanır” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları	90
Tablo 3.21. Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Yaşa Göre “ Bana önemli görevler verilmez ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları	91
Tablo 3.22. Yaş ve Duygusal Zeka İle İlgili Anket Sorularına Verilen Cevaplar için Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	175
Tablo 3.23. Duygusal Zekâ Düzeylerinin Yaş Değişkenine Göre “ Şahsi problemim hakkında başkalarıyla ne zaman konuşacağımı bilirim” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları	92
Tablo 3.24. Duygusal Zekâ Düzeylerinin Yaş Değişkenine Göre “ Uğraştığım şeylerin çoğunda iyi işler çıkaracağımı düşünürüm ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları	93
Tablo 3.25. Duygusal Zekâ Düzeylerinin Yaş Değişkenine Göre “ Beni mutlu eden etkinlikler araştırım ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları	94
Tablo 3.26. Duygusal Zekâ Düzeylerinin Yaş Değişkenine Göre “ Başka biri hayatındaki önemli bir olayı bana anlattığında neredeyse bu olayı kendim yaşıyormuş gibi hissederim” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları	95
Tablo 3.27. Duygusal Zekâ Düzeylerinin Yaş Değişkenine Göre “ Engeller karşısında yılmamak ve gayret etmek için kendimi iyi bir ruh hali içerisine sokarım” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları	96
Tablo 3.28. Mezuniyet Türü ve Mobbing İle İlgili Anket Sorularına Verilen Cevaplar için Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	179
Tablo 3.29. Mezuniyet Türü ve Duygusal Zekâ İle İlgili Anket Sorularına Verilen Cevaplar için Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	182

Tablo 3.30. Öğretmenlerin Duygusal Zekâ Düzeylerinin Mezuniyet Türüne Göre “ Engellerle karşılaştığımda benzer engellerle karşılaştığımı ve engellerin üstesinden geldiğim zaman hatırlarım” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları	97
Tablo 3.31. Öğretmenlerin Duygusal Zekâ Düzeylerinin Mezuniyet Türüne Göre “ Uğraştığım şeylerin çoğunda iyi işler çıkaracağımı düşünürüm ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları	98
Tablo 3.32. Öğretmenlerin Duygusal Zekâ Düzeylerinin Mezuniyet Türüne Göre “ Başka insanlar sırlarını benimle rahatça paylaşırlar ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları	99
Tablo 3.33. Öğretmenlerin Duygusal Zekâ Düzeylerinin Mezuniyet Türüne Göre “ Başka insanların sözlü olmayan mesajlarını anlamakta güçlük çekerim ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları	100
Tablo 3.34. Öğretmenlerin Duygusal Zekâ Düzeylerinin Mezuniyet Türüne Göre “ Ruh halim değiştiğinde yeni olanaklar görürüm” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları	101
Tablo 3.35. Öğretmenlerin Duygusal Zekâ Düzeylerinin Mezuniyet Türüne Göre “ Duygularımı yaşadıkça onların farkında olurum” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları	101
Tablo 3.36. Öğretmenlerin Duygusal Zekâ Düzeylerinin Mezuniyet Türüne Göre “ Duygularımı paylaşmaktan hoşlanırım ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları	102
Tablo 3.37. Öğretmenlerin Duygusal Zekâ Düzeylerinin Mezuniyet Türüne Göre “ Pozitif bir duygu yaşarken onu nasıl sonlandıracağımı bilirim” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları	103
Tablo 3.38. Öğretmenlerin Duygusal Zekâ Düzeylerinin Mezuniyet Türüne Göre “ Ben olayları düzenlerim başkaları eğlenirler” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları	104
Tablo 3.39. Öğretmenlerin Duygusal Zekâ Düzeylerinin Mezuniyet Türüne Göre “ Beni mutlu eden etkinlikler araştırırım” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları	105
Tablo 3.40. Öğretmenlerin Duygusal Zekâ Düzeylerinin Mezuniyet Türüne Göre “ Duygularım üzerinde kontrol sahibiyimdir ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları	105

Tablo 3.41. Öğretmenlerin Duygusal Zekâ Düzeylerinin Mezuniyet Türüne Göre “ Duygularımı yaşadıkça kolayca onların farkında olurum ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları	106
Tablo 3.42. Öğretmenlerin Duygusal Zekâ Düzeylerinin Mezuniyet Türüne Göre “ Üzerime aldığım görevlerde güzel bir sonuç hayal ederek kendimi motive ederim ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları	107
Tablo 3.43. Öğretmenlerin Duygusal Zekâ Düzeylerinin Mezuniyet Türüne Göre “ Başkaları iyi şeyler yaptığında onlara iltifat ederim ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları	108
Tablo 3.44. Öğretmenlerin Duygusal Zekâ Düzeylerinin Mezuniyet Türüne Göre “ Başka biri hayatındaki önemli bir olayı bana anlattığında neredeyse bu olayı kendim yaşıyormuş gibi hissederim” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları	108
Tablo 3.45. Öğretmenlerin Duygusal Zekâ Düzeylerinin Mezuniyet Türüne Göre “ Bir zorlukla karşı karşıya kaldığımda hemen pes ederim. Çünkü başarısız olacağına inanırım” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları.....	109
Tablo 3.46. Öğretmenlerin Duygusal Zekâ Düzeylerinin Mezuniyet Türüne Göre “ Başka insanlar keyifsiz olduklarında kendilerini daha iyi hissetmelerine yardımcı olurum” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları.....	110
Tablo 3.47. Öğretmenlerin Duygusal Zekâ Düzeylerinin Mezuniyet Türüne Göre “ İnsanların neden öyle hissettiklerini anlamak benim için zordur” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları	111
Tablo 3.48. Çalışma Süresi ve Mobbing İle İlgili Anket Sorularına Verilen Cevaplar için Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları	185
Tablo 3.49. Öğretmenlerin Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre “ Kendimi gösterme olanakları sınırlıdır ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları	112
Tablo 3.50. Öğretmenlerin Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre “ Sürekli sözümü keser ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları	113
Tablo 3.51. Öğretmenlerin Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre “ Yüzüme bağırır ve sürekli azarlar ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları ...	114
Tablo 3.52. Öğretmenlerin Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre “ Özel yaşamımı sürekli eleştirirler ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları ...	115

Tablo 3.53. Öğretmenlerin Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre “ Sözlü olarak tehdit ederler ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları	116
Tablo 3.54. Öğretmenlerin Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre “ Yazılı olarak tehdit ederler ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları.....	117
Tablo 3.55. Öğretmenlerin Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre “ Jestler ve bakışlarla iletişimi reddederler ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları	118
Tablo 3.56. Öğretmenlerin Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre “ İmalar yoluyla iletişimi reddederler ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları	119
Tablo 3.57. Öğretmenlerin Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre “ Çevremdeki insanlar benimle konuşmaya istekli değildir ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları	120
Tablo 3.58. Öğretmenlerin Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre “ Başkalarıyla iletişim kurmam engellenir ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları	121
Tablo 3.59. Öğretmenlerin Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre “ Arkamdan kötü konuşulduğunu bilirim” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları	122
Tablo 3.60. Öğretmenlerin Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre “ Benimle alay edilir” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları	123
Tablo 3.61. Öğretmenlerin Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre “ Akıl hastası gibi muamele görürüm” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları.	124
Tablo 3.62. Öğretmenlerin Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre “ Psikiyatrik yardım almam konusunda bana baskı uygulanır” Maddesi için Scheffe Testi sonuçları	125
Tablo 3.63. Öğretmenlerin Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre “ Herhangi bir kusurumla alay edilir” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları ..	126
Tablo 3.64. Öğretmenlerin Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre “ Beni gülünç duruma düşürmek için yürüyüşüm sesim jestlerim taklit edilir” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları	127
Tablo 3.65. Öğretmenlerin Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre “ Özgüvenimi olumsuz etkileyecek işler yapmaya zorlanırım” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları	128

Tablo 3.66. Öğretmenlerin Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre “ Kararlarım sürekli sorgulanır ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları.....	129
Tablo 3.67. Öğretmenlerin Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre “ Küçük düşürücü isimlerle çağrılıyorum” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları	130
Tablo 3.68. Öğretmenlerin Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre “ Cinsel taciz ve teklifte bulunulur ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları	131
Tablo 3.69. Öğretmenlerin Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre “ Bana verilen işler geri alınır yaratıcılığım engellenir” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları	132
Tablo 3.70. Öğretmenlerin Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre “ Yeteneklerime uygun olmayan işler verilir” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları.....	133
Tablo 3.71. Çalışma Süresi ve Duygusal Zekâ İle İlgili Anket Sorularına Verilen Cevaplar için Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları.....	190
Tablo 3.72. Öğretmenlerin Duygusal Zekâ Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre “Şahsi problemim hakkında başkalarıyla ne zaman konuşacağımı bilirim” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları.....	135
Tablo 3.73. Öğretmenlerin Duygusal Zekâ Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre “ Güçlerim olmasını umarım” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları.....	136
Tablo 3.74. Öğretmenlerin Duygusal Zekâ Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre “ Ben olayları düzenlerim başkaları eğlenirler“ Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları ...	137
Tablo 3.75. Öğretmenlerin Duygusal Zekâ Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre “ Beni mutlu eden etkinlikler araştırırım” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları.....	138
Tablo 3.76. Öğretmenlerin Duygusal Zekâ Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre “ Başkalarına yolladığım sözsüz mesajların farkındayım ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları	139
Tablo 3.77. Öğretmenlerin Duygusal Zekâ Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre “ Pozitif bir ruh halindeyken benim için problem çözmek kolaydır” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları.....	140
Tablo 3.78. Duygusal Zekâ Ölçeğinin Mobbing’i Algılama Anketi Üzerine Regresyonu.....	140
Tablo 3.79. Regresyon Modelinin Anlamlılığı (ANOVA)	141

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Duygusal yeterlilik çerçevesi.....	5
---	---

BÖLÜM I

GİRİŞ

Duygusal zekâ başarının dolayısı ile mutlu ve sağlıklı bir iş yaşamının temel gereksinimidir. Eğitim öğretim alanında çalışan ilkökul öğretmenleri içinde temel gereksinimler içindedir. Duygusal zekâ öz bilinç, kendine çekidüzen verme, motivasyon, empati ve sosyal beceriler gerektirir. Sosyal beceriler etki, iletişim, çatışma yönetimi, liderlik, değişim katalizörlüğü, işbirliği alt becerilerini kapsamaktadır.

Duygusal zekâ düzeyi yüksek bireyler bu becerilere sahiptirler. Duygusal zekâ iyi kullandığı zaman iş performansını artırmada çok etkilidir. Başarı açısından, bütün meslek türlerinde performansın yüzde altmışından duygusal zekâ sorumludur. İş yerindeki performansın en büyük ve tek belirleyicisi, kişisel üstünlük ile liderlik vasıflarının en güçlüsü duygusal zekâdır (Adiloğulları, 2013,s. 29).

“Mobbing” kavramı, Türkiye’de ilk kez Ankara 8. İş mahkemesi’nin, 20/12/2006 tarihli E.2006/19, K.2006/625 no’lu yargı kararında tanımlanmış ve hukuk literatüründe “*Mobbing kavramı, işyerinde bireyler üstleri, eşit düzeyde çalışanlar ya da astları tarafından sistematik biçimde uygulanan, her tür kötü muamele, tehdit, şiddet, aşağılama vb. davranışları içermektedir* “ şekline yer almıştır (Tınaz,2011,s.236).

Örgütün verimini azaltan, motivasyonunu düşüren ve git gide çözümlere neden olan mobbing eylemlerini etkileyen en önemli etkenlerden biri de mobbing mağdurlarının ve taciz davranışı gösterenlerin duygusal zekâ düzeyleridir (Polat,2013,s.4).

Yapılan araştırmalarda mobbing mağdurlarının çalışma yaşamlarında başarı, dürüstlük, yaratıcılık özellikleri gösteren duygusal zekâ düzeyleri yüksek kişiler olduğu ortaya koyulmuştur. Tacizcileri ise bu davranışa yönelten en büyük neden

duygusal zekâ yoksunluğu olmalıdır. Ancak bu savaşa karşı olarak tacizcilerin duygusal zekâ düzeylerinin yüksek, algılarının sürekli açık ve kuşkucu yapıda oldukları söylenmektedir (Polat,2013,s. 4).

Mobbing ile mücadele için bireyler ve toplum bilinçlendirilmeli, bireylerin duygularının farkında olması ve duygularını yönetebilmesi, kendini motive edebilmesi, empati kurması gibi sosyal becerilerinin arttırılması yani duygusal zekâ düzeylerinin yükseltilmesi gerekmektedir (Tınaz,2011,s.190).

Cüce oğlu ve Erdoğan'ın” Öğretmen Olmak Bir Cana Dokunmak” kitabında“*Öğretmen için; okulda yönetimle ve diğer öğretmenlerle dostluk ilişkileri içinde olması önemlidir. Elbette böyle ilişkiler kurmak, usta öğretmenin seçkin becerilerinden biridir.*” İfadesi öğretmenin mobbing'e maruz kalmamasının ve olması gereken duygusal zekâ düzeyini ortaya koymaktadır (Cüceloğlu ve Erdoğan,2013,s.134).

1.1.Duygu ve Zekâ Kavramı

Duygular; algıları, bilinci ve psikolojik tepkileri içeren, psikolojik alt sistemleri koordine eden içsel olaylar olarak tanımlanmaktadır. Duygu (emotion) kavramının Latince karşılığı hareket etmek anlamına gelmektedir. Duygular, belirgin bir biçimde bireyin farklı ilişkilerine tepki, yanıt biçiminde ortaya çıkmaktadır. Bireyin geçmişte yaşadığı deneyimler, ailesi ve diğer insanlarla yaşadığı değişimlere bağlı olarak duygular da aynı düzeyde etkilenmekte ve değişmektedir. Dolayısıyla duygular, iletişim süreci gibi bu ilişkileri ve değişimleri izlemekte, ilişkiler hakkında anlamlar taşımakta ve bu anlamları iletmektedir (Yaylacı, 2006,s. 39).

Geleneksel düşüncenin aksine, duygular, yaşamımıza zekice, duyarlı, bilgece, ve nadiren müdahale ederler. Duygular çoğu durumda sağduyulu ve mantıklı düşünmeyi zorlar, canlandırır ve başarıya ulaştırırlar (Cooper ve Sawaf, 2003.s.14).

Zekâ kavramı ilk zamanlarda; öğrenme gücü, anlama akıl yürütme kapasitesi, daha sonraları ise bireyin çevreye uyumu olarak tanımlanmıştır. Son zamanlarda zekâ; çok yönlü, fonksiyonel ve kültürel olarak da tanımlanmaya başlanmıştır. Bazı psikologlar zekâyı bilişsel, bazıları kişisel ve duygusal özellikler açısından tanımlarken, bazıları da çevreye uyum yeterlilikleri açısından tanımlamışlardır (Titrek, 2007,s.4). Genel bir tanım yapmak gerekirse Wechler'in tanımı örnek olarak

verilebilir. Wechsler'e (1958) göre zekâ; *“mantıklı düşünebilmeyi, kararlı hareket etmeyi ve çevre sorunlarıyla etkili bir şekilde başa çıkabilmeyi içeren, bireyin toplam veya genel kapasitesi”* şeklinde tanımlanmıştır (aktaran Yaylacı, 2006, s.40).

Araştırmalar, zekâyı bilişsel zekâ alanına yoğunlaştırmış ve duyguların zekâ üzerindeki etkisi önemsenmemiştir. Modern bilimin her geçen gün duygusal zekânın; iyi kararların, en dinamik ve karlı organizasyonların, tatminkar ve başarılı yaşamların temelinde yattığına ilişkin görüşleri; geçmişte duyguları zekâdan ayırmaya çalışmanın, organizasyonlar bünyesinde ve özel yaşamda büyük bedeller ödenmesinin kanıtı olarak karşımıza çıkmaktadır (Cooper ve Sawaf, 2003, s.10).

1.2.Duygusal Zekâ

Son yıllarda, zekâ türlerinden biri olarak bilinen duygusal zekâ olgusuna artan oranda ilgi ve yönelim söz konusudur. Bu ilgi ve yönelimin temelinde gerek profesyonel gerekse özel yaşam boyutunda yaşanan çatışma düzeyindeki yoğunluk, enerji kaybı ve performansı yönetememe, yaşamdan tatmin olamama ve dolayısıyla gelişen negatif duyguları yönetmede karşılaşılan güçlükler yatmaktadır (Erdoğan, 2008, s.44).

Yoğun ve hızlı değişimin şekillendirdiği çağımızın bireyleri, geçmişe nazaran çok sayıda ve farklı insanlarla değişik alanlarda bir arada yaşamaya başlamıştır. Bu durum, bireylere farklı durum ve senaryolarda kapsamlı roller yüklemiştir. Bireylerin bu rolleri başarıyla yerine getirebilmesi yaşamının her alanını etkileyebilmektedir. Bu rolleri başarıyla yerine getirmede klasik zekâ potansiyelinin yetersiz kaldığı, bunu destekleyici zekânın bireyin duygusal zekâsı olduğu kabul görmüş bir gerçektir (Deniz & Yılmaz, 2004, s.83).

Duygusal Zekâ, 1983'te Çoklu Zekâ Kuramını oluşturan Gardner'in zekâ görüşünün bir parçasıdır. Gardner'e göre zekâ çoğul ve çok yönlüdür. Bu yüzden zekâyı sekiz zekâ türüne ayırmıştır. Bu türlerden biri de içsel zekâdır. İçsel zekâ, duygusal zekâ olarak tanımlanan kavrama oldukça yakındır (Tufan, 2011, s.10).

Erik Erikson duygusal zekâyı, kişiliğin çeşitli yönlerini başarılı bir şekilde bütünleştirme yeteneği diğer bir deyişle benlik bütünlüğü olarak ifade etmiştir (aktaran Ural, 2001, s.93).

Duygusal zekâ; kendi duygu ve yeteneklerini tanımak, bu duygu ve yetenekleri kabul ederek yenilerine açık olmak, kendine ve okuluna ait hedeflere istekle ve

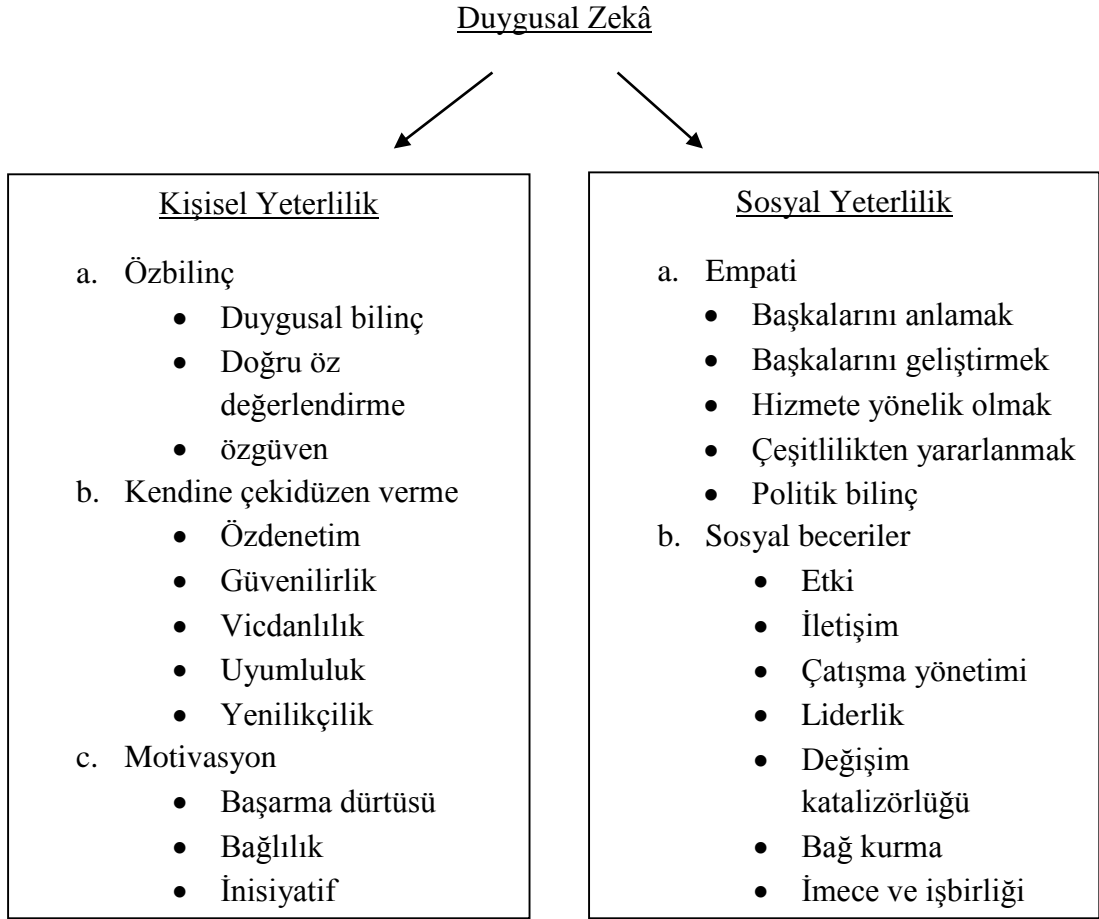
başarıyla kilitlenmek, diğer öğretmenlerin duygu, gereksinim ve problemlerini anlamak, onları önemseyerek iletişim kurmak, ekip çalışması için gereken iletişim, ikna, uzlaşma gibi yeteneklerin tümüdür. İnsanın kendisinin ve diğer insanların hislerini ve duygularını takip etme, bunlar arasında ayırım yapma ve bunları kendi düşünce ve eylemlerini yönlendirmede kullanma yeteneğidir (Yerli, 2009, s.1).

“Son yıllarda duygusal zekâ kavramı daha çok önem verilen ve tartışılan bir kavram olmuştur. Bunun nedeni hayatta başarı ve mutluluğun sağlanabilmesinde belirli bir IQ seviyesinin yanı sıra, bireylerin duygusal zekâyâ da sahip olmalarının gerekliliğidir” (Polat, 2013, s.8).

Mayer, Dipaolo ve Salovey'e göre (1990) duygusal zekâ *“kişinin kendisinin ve başkalarının duygu ve hislerini gözlemleyebilme, aralarındaki farkı ayırt edebilme, bu bilgiyi düşünce ve eylemlerinde yol gösterecek şekilde kullanabilme yeteneğidir”*. Mayer ve Solovey (1997), sonradan derinleştirdikleri araştırmalarının ışığında daha kapsamlı bir tanım geliştirmişlerdir. Buna göre duygusal zekâ; duyguları doğru biçimde algılama, değerlendirme ve ifade edebilme yeteneği; duyguları ve duygusal bilgilendirme anlama yeteneği ile duygusal ve entelektüel gelişimi sağlamak için duyguları denetleme ve ifade etme yeteneğini içerir (Yaylacı, 2006, s.45).

“Duygusal zekâ”, kendimizin ve başkalarının duygularını anlama, kendimiz motive etme, duygularımızı ve ilişkilerimizi iyi yönetme yetisidir (Goleman, 2012, s.393). Goleman (2012), *“Salovey ve Mayer duygusal zekâyâ kendisinin ve başkalarının hislerini gözleyip düzenleyebilmek, hisleri düşünce ve eyleme yol gösterecek şekilde kullanmak olarak tanımladılar. Onlar bu kuramı geliştirmeyi sürdürürken, ben onların modelini, bu yeteneklerin çalışma hayatında ne kadar önemli olduğunu anlamak için en kullanışlı bulduğum versiyona uyarladım. Benim uyarlamam, öz bilinç (öz farkındalık) , kendine çekidüzen verme, motivasyon, empati, sosyal beceriler olmak üzere beş temel sosyal ve duygusal yeterliliği içermektedir”*, şeklinde belirtmiştir.

Duygusal yeterlilik sosyal zekâyâ temel oluşturmaktadır.

Şekil 1. Duygusal yeterlilik çerçevesi (Goleman, 2012, s.38)

Nelson ve Low, (2003) duygusal zekâ yeterliliklerinin olumsuz stresi azaltmada sağlıklı ilişkiler ve etkili iletişim kurmada, duygusal sağlığı geliştirmede faydalı olduğunu belirtmişlerdir.

Duygusal zekâ, zekânın bir başka türüdür. Kim olduğunu bilmek, kendi duygularını tanımak ve onları sağlıklı sonuçlar alabilmek için kullanmasını bilmek, Duygusal Zekânın bileşenleridir. Korku, depresyon ve öfke gibi duygu ve ruh hallerini etkili bir şekilde yönlendirebilmek, kendini motive edebilmek, özellikle hayal kırıklığına uğradığında iyimser kalabilmek, empati, yani başka insanların görüş açısından bakabilme kabiliyeti ve ilişkilerde sosyal kabiliyettir (Konrad ve Cilada, 2001, s.11).

Duygusal zekâ; kendi duygu ve yeteneklerini tanıma, bu duygu ve yetenekleri kabul ederek yenilerine, daha iyilerine açık olma, kendine ve işine ait hedeflere istekle ve başarıyla kilitlenme, diğerlerinin duygu gereksinim ve problemlerini anlama, onları önemseyerek iletişim kurma, ekip çalışması için gereken iletişim, ikna etme, uzlaşma

gibi yeteneklerdir. İnsanın kendinin ve başkalarının hislerini ve duygularını izleme, bunlar arasında ayırım yapma ve bu bilgiyi kendi düşünce ve eylemlerini yönlendirme yeteneğidir (Bridge, 2003,s .12).

Duygusal zekâ; “*Bireyin kendinin farkında olması, kendini yönetmesi, toplumsal farkındalık ve toplumsal becerileri içeren yeterliliği uygun zamanlarda ve yeterli sıklıkta göstermesi*” olarak tanımlamaktadır (Acar, 2001,s.145).

Başka bir tanıma göre duygusal zekâ, duyguları zamanında üretebilme, yaşatabilme, denetim altında tutabilme ve başka bireylerle sağlıklı duygusal iletişime (empati) girebilme yeteneğidir (Kılıçaslan, 2009, s. 50).

1.2.1. Duygusal Zekânın Gelişimi

Zekânın birden çok türünün olduğunun anlaşılması ve sosyal zekânın önemli bir unsur haline gelmesi, bireyin başarısında farklı zekâların etkinliğini gündeme getirmiştir. Büyük ölçüde duygusal zekâyâ benzerliği bulunan sosyal zekâ, bireyin ilişkilerinde ve başarısında rol oynamaktadır. Thorndike'nin 1920'de sosyal zekâyı öngörmesinden bu yana, zekânın sosyal bir işlevi olan bu boyut, inceleme ve araştırma konusu olmuştur (Arıcıoğlu, 2002, s. 27).

1900-1969 yıllarını kapsayan ilk dönem, zekâ ve duygu ile ilgili araştırmaların birbirinden ayrı olarak ele alındığı bir dönemdir. Bu dönemde zekâ ile ilgili ilk testler geliştirilmiş ve uygulanmıştır. Zekâ, soyut düşünce olarak ele alınmış ve biyolojik olarak tanımlanmaya çalışılmıştır. Duygu ile ilgili yapılan araştırmalarda ise fiziksel ve duygusal değişikliklerin ortaya çıkma sırası (chicken and egg problem) ile duyguların evrensel ya da kültürel anlamlar taşıyıp taşımadığı konuları ele alınmıştır (Doğan ve Demiral, 2007,s.163).

Duygusal zekâ kavramın temeller Thorndike' ın 1920 yılında tanımlamış olduğu sosyal zekâ kavramına dayanmaktadır. Thorndike, zekâ faaliyetlerini sosyal zekâ, somut zekâ ve soyut zekâ biçiminde üç bileşene ayırmış; sosyal zekâyı bireyleri anlama ve yönetme yeteneği olarak ifade etmiştir (Doğan ve Demiral, 2007,s.164).

1940'larda David Wechsler, geliştirdiği IQ testlerinde genel zekânın entelektüel olmayan bölümlerinin de ölçülebileceğini ortaya koymuştur. Bu dönemde araştırmacılar; güven, saygı ve açık bir iletişim ortamı kuran liderlerin işletme içinde daha etkili olduğunu göstermişlerdir. 1950'li yıllarda, yönetim bilimine çalışmalarıyla önemli katkılar sağlayan Maslow, bu alanla ilgili önemli araştırmalar yapmış ve

bireylerin kendi duygusal, fiziksel, ruhsal ve zihinsel güçlerini nasıl geliştirebileceği üzerine çalışmıştır (Yaylacı, 2006, s.47).

1970-1989 yıllarını kapsayan ikinci dönemde duygusal zekâyla ilgili pek çok öncü hareket yaşanmıştır. Daha önce birbirinden ayrı olarak ele alınan duygu ve zekâ konuları bu dönemde, “bilış ve etki” alanında birleştirilmiştir. Bu dönemde araştırmacılar, duyguların ne anlama geldiği ve ne zaman ortaya çıktığı ile ilgilenmişlerdir. Ayrıca eski zamanlarda duyguların mantığıyla ilgili olarak yazılan felsefik yazılar ortaya çıkartılmıştır. Yapay zekâ araştırmacıları hikaye karakterlerinin duygularını anlayabilen, bilgisayar programları şeklinde uzman sistemlerin yapılıp yapılamayacağı konusuna yoğunlaşmışlardır. Bu süreçte duygusal zekâ ifadesi kullanılmaya başlansa da kavram henüz gelişim aşamasında olduğundan dolayı, kesin olarak tanımlanmamış ve açıklanamamıştır (Doğan ve Demiral, 2007,s164).

Duygusal zekânın gelişmesine önemli katkılar sağlamış olan ve somut ölçüm biçimleri üzerinde duran Gardner, “Aklın Çerçevesi” adlı eseriyle “Çoklu Zekâ Kuramı” nı ortaya koymuştur. Bu kuramda Gardner, sadece alışlagelmiş sözel ve matematiksel yetileri değil, bunun yanı sıra iki kişisel yetiyi de ele almış ve sosyal zekâyı, bireyin iç iletişimi ve kişilerarası iletişim zekâsından oluşan bir bütün olarak ifade etmiştir (Gardner, 2004).Gardner’ ın çalışmalarında kişisel iletişim benlik bilincini, kişiler arası iletişim ise empati yeneceğini ön plana çıkarır. Gardner’ ın kişisel zekâ tanımlamasında duyguların rolüne ve ustaca yönetilmesine oldukça yer verilmiş olsa da, Gardner ve çalışma arkadaşları, duygunun zekâ üzerindeki rolüne ayrıntılı bir biçimde bakmayıp, duygu hakkındaki bilişler üzerinde durmuşlardır (Yaylacı, 2006, s.47).

1983 yılında “Çoklu Zekâ Teorisi” ni üreten Gardner, çoklu zekâ kuramını, duyguları sembolleştirme ve algılama kapasitesini içeren “içsel zekâ” olarak tanımlamıştır. Gardner, deneysel çalışmalarında sosyal zekâ kavramını kullanmış ve sosyal zekâyı; sosyal yetenek, empati yeteneği, duygusallık, toplumsal davranışlar, sosyal kaygı olarak beş bölüm olarak incelemiştir (Mayer, 2001,s. 5).

Üçüncü dönem 1990-1993 yıllarını kapsamaktadır. Bu dönemde duygusal zekâ, tanımlanmış, sınırları belirlenmiş ve konuyla ilgili ilk makaleler yazılmıştır. Duygusal zekâyı kavramsal bir biçimde kullanarak, işlevsel bazda ilk ele alan Salovey ve Mayer'dir (Arıcıoğlu, 2002). Salovey ve Mayer, 1990 yılında 2 makale yayımlamış (Mayer ve diğ, 1990; Salovey ve diğ, 1990), bu makalelerinde duygusal zekâyı

tanımlamış, teorilerini geliştirmiş ve modellerini ortaya koymuşlardır (Mayer ve diğ., 2004). Bu yazarlar duygusal zekâyı, bireyin kendisinin ve diğer bireylerin hislerini ve duygularını izleme, bunlar arasında ayırım yapma ve elde ettiği bilgiyi, düşünce ve davranışlarında kullanabilme yeteneği ile ilgili olan sosyal zekânın bir alt kümesi olarak tanımlamaktadırlar (Salovey ve Mayer, 1990,s.82).

1990 yılında Yale Üniversitesi'nin Psikoloji Bölümü'nden John Mayer ve Peter Salovey tarafından üretilen duygusal zekâ kavramı, 1990 yılında duygusal zekâ adlı makale çalışmalarında bilimsel olarak test edilmiş ve ilk tanım "*Bireyin kendinin ve diğerlerinin duygularını ve hislerini izleme, ayırt etme; bu bilgiyi kişinin düşünce ve eylemlerinde kullanabilme ve yararlanabilme becerisi*" şeklinde tanımlanmıştır (Çolakoğlu, 2010,s.103).

1994-1997 yıllarını kapsayan dördüncü dönemde duygusal zekâ kavramı akademik çevrelerde ve toplumda yaygınlaşmıştır. Duygusal zekâ kavramını yazdığı kitaplarla yaygınlaştıran isim Harvard Üniversitesi Psikoloji bölümünden gazeteci Daniel Goleman olmuştur (Çolakoğlu, 2010,s.103).

Harvard Üniversitesi'nden psikolog Daniel Goleman 1995 yılındaki "Duygusal Zekâ" adlı yapıtıyla bu kavramın gelişimini, daha çok tartışılmasını ve popülerlik kazanmasını sağlamıştır. Goleman çalışmalarında duygusal zekâyı; "*Kendimizin ve başkalarının hislerini tanıma, kendimizi motive etme, içimizdeki ve ilişkilerimizdeki duyguları iyi yönetme yetisi*" biçiminde tanımlamıştır (Goleman, 1998,s. 393).

Mayer ve Salovey, 1997 yılında teorik bakış açılarını revize etmişlerdir. Bu revize edilmiş modelde duygusal zekânın bilişsel bileşenleri daha çok vurgulanmıştır (İşmen, 2001,s.113). Bu yeni modele göre duygusal zekâ, duyguları doğru olarak değerlendirme ve ifade etme, düşüncelere yardımcı olacakları zaman duygulara ulaşma ve/veya onları oluşturma, duyguları ve duygusal bilgiyi anlayabilme ve duygusal ve bilişsel gelişmeyi sağlayacak şekilde duyguları ayarlayabilme yeteneklerini kapsar (Çolakoğlu, 2010,s.103). Mayer ve Salovey, 1997 yılında sonradan derinleştirdikleri araştırmalarının ışığında duygusal zekâ tanımını tekrar yapmış ve dört yeteneğe bölerek daha kapsamlı bir tanım geliştirmişlerdir. Buna göre duygusal zekâ; "Duyguları algılama, değerlendirme ve ifade etme, duyguları kullanma, duyguları anlama ve muhakeme etme ve duyguyu yönetme ve düzenleme" şeklinde geliştirilmiştir (Salovey ve Grewal, 2005,s. 281).

Diğer bir tanımlama 1997 yılında “Bilişsel Olmayan Zekâ” (noncognitive intelligence) adıyla Bar-On tarafından yapılmıştır. Bu tanımlamaya göre duygusal zekâ “*çevresel baskı ve taleplerle etkin bir şekilde başa çıkma becerisini etkileyen bilişsel olmayan kapasiteler, yeterlilikler ve beceriler düzenidir*”. Bar-On, görüşlerini baz alarak Bar-On EQ-I adlı ölçeği geliştirmiştir. Bu ölçek 5 boyut ve 15 alt boyuttan oluşmuştur. Birinci boyut, Kişiyeye dönük (Intrapersonal), bu boyutun alt boyutları: duygusal benlik farkındalığı, güvenli girişkenlik, benlik saygısı, kendine gerçekleştirme, bağımsızlıktır. İkinci boyut, Kişiler arası, bu boyutun alt boyutları: empati, kişiler arası ilişkiler, sosyal sorumluluktur. Üçüncü boyut, Stres yönetimi, alt boyutları: problem çözme, gerçeklik testi, esnekliktir. Dördüncü boyut, uyumluluktur. Alt boyutları: strese dayanıklılık, dürtü kontrolüdür. Son boyut Genel duygu durumu, alt boyutları: Mutluluk, iyimserlik şeklindedir (İşmen, 2001, s. 115).

Beşinci ve son dönem, 1998'den bugüne kadar geçen zamanı kapsamaktadır. Bu süre içerisinde, konu derinlemesine araştırılmış, yapılan çalışmalar genişletilmiş, yeni ölçekler geliştirilmiş ve konu kurumsallaştırılmıştır. Bilimsel ve popüler görüşlerin artmasıyla birlikte duygusal zekâ kavramı her geçen gün daha karmaşık bir hal almıştır (Salovey ve Grewal, 2005, s. 281).

1.2.2. Duygusal Zekâ (EQ) ve Bilişsel Zekâ (IQ)

“Neden bazı insanlar okulda, akademik ortamda başarısız olurlarken hayatta başarılı olabilmektedir?” Bu soru, insanları başarı konusunu yeniden gözden geçirmeye ve başarıyı oluşturan farklı nitelikleri araştırmaya yöneltmiştir (Erdoğan, 2008, s.43).

Duygusal zekâyı tanımlayan EQ becerileri, IQ ya da bilişsel becerilerin karşıtı değildir, daha çok kavramsal düzeyde ve gerçek dünyada dinamik bir etkileşim halindedir ve birbirini destekler. İdeal olan hem bilişsel becerilere hem de sosyal ve duygusal becerilere sahip olmaktır (Shapiro, 2004, s.74).

Tablo 1,1. Bilişsel Zekâ ve Duygusal Zekâ

BİLİŞSEL ZEKÂ (IQ)	DUYGUSAL ZEKÂ (EQ)
Düşünmek, tartmak	Birleştirmek
Bütün verileri toplamak	Yeni fikirler bulmak
Anlamını Kavramak	Yeni anlam yaratmak
Mantıkla karar vermek	Deneme yanılma yoluyla karar vermek
Zaman ve sükunet	Acele ve sabırsızlık
Beyinle	Karineden
Gerçek veriler	Yumuşak bilgi
Analitik	Bütüncül
Mantıkla yönetilen	Duygusal
Beynin sol yarısı	Beynin sağ yarısı
Eğer ve fakat	Burada ve Şimdi
Tartarak karar vermek	Anında karar vermek
Düşünmek	Hissetmek
Denemek, kontrol etmek	Verilen kararların doğruluğuna inanmak
Kelimeler ve sayılar	İnsanlar ve durumlar
Geçmişini anlamak	Geleceği etkilemek
Mantık	Psikomantik
Soğuk, kesin	Sıcak, bulanık
Mesafeli	Yakın
Benmerkezci	Çoğul
Yalıtılmış	Bağımlı
Eril	Dişil
Anlayış	Duygu
Eğitim	Yürek

Brockert, S. & Braun. G. (2000) göre EQ ve IQ becerilerinin birbirini nasıl tamamladığı Tablo 1.1.'de gösterilmiştir. Her bireyde akıl ve duygusal hassasiyet bir diğerinden farklıdır; IQ'su yüksek ancak duygusal zekâsı düşük veya IQ' su düşük ancak duygusal zekâsı yüksek olan kişiler, kalıplaşmış inanışlara karşın azdır. Aslında IQ ve duygusal zekânın bazı yönleri arasında azda olsa bir bağlantı vardır. Ancak bu bağlantı o kadar küçüktür ki IQ ile duygusal zekânın birbirinden bağımsız olgular olduğu ortaya konulmaktadır (Aktaran Yaylacı, 2006, s.49).

Tablo 1.2.: I.Q ve E.Q Farklılığı

BİLİŞSEL ZEKÂ (IQ)	DUYGUSAL ZEKÂ (EQ)
Genetik- Kalıtsal	Bireysel
Yaşla orantılı olarak düzey artar	Yaştan bağımsız olarak düzey artabilir İsteğe ve bireysel çabaya bağlıdır

Yaylacı, G.Ö. (2006) göre Duygusal zekâ ile bilişsel zekâ arasındaki farklılıklar Tablo 1.2. de gösterilmiştir. Bilişsel zekânın aksine duygusal zekâ, bireylerin doğuştan kazandığı yetenekler değildir. Sonradan öğrenilir ve her yaşta geliştirilebilir. Duygusal zekâ bir çeşit olgunluk ölçütüdür. Duygusal zekânın gelişimi temelde bir “olgunlaşma” yolculuğudur (Toktamışoğlu, 2004,s.132).

Duygusal zekânın gelişimi bebeklikten itibaren başlar. Bu gelişim sürecinde yaş ve bireyin yetiştiği aile ortamı önemli faktörlerdir. Bazı anne babalar üstün yetenekli duygusal öğretmenlerdir, bazılarıysa yeteneksizdir. Çocukların hislerini göz ardı etme, fazla serbest bırakma, aşırı katı bir disiplin uygulama, tutarsız davranma vs. çocuğun duygusal gelişimini olumsuz yönde etkileyen ebeveynlik tarzlarıdır. Duygusal zekânın gelişmesi açısından üzerinde durulan konulardan bir diğeri de cinsiyettir. Aileler kız ve erkek çocuklarını farklı duygusal yaklaşımlarla eğitmektedirler (Tuğrul, 1999, s.36).

Bilişsel ve duygusal zekâ arasındaki en temel farklardan bir diğeri ise IQ’ nun sınırlarının çok belirli olmasıdır. Kişi 17 yaşındayken IQ açısından en yüksek noktada bulunmakta, yetişkinlik döneminde durağan bir seyir izlemekte yaşlılık döneminde ise azalmaya başlamaktadır. Buna karşın EQ bu gibi keskin çizgilere sahip değildir (Stein ve Book, 2003). İnsanlar yaşamayı sürdürerek deneyimlerinden ders aldıkça duygusal zekâ gelişmeye devam eder. İnsanların duygusal zekâ düzeylerini yıllar boyunca takip eden incelemelerin gösterdiği gibi, kişiler kendi duygularıyla ve dürtüleriyle başa çıkmakta, kendi kendilerini motive etmekte, empatilerini ve sosyal yeteneklerini bilmekte ve bu yetenekleri de giderek geliştirmektedir (Bülbüloğlu, 2001,s.76).

Duygusal zekâ, zekânın duygusal, kişisel, sosyal ve yaşamsal boyutlarına yönelir ki bu boyutlar, günlük etkinliklerde zekânın geleneksel bilişsel görünümünden

çok daha önemlidir. Bilişsel zekâ, uzun vadeli kapasiteli ve stratejik iken, duygusal zekâ acil işlemektedir; taktikseldir. Duygusal zeka başarıyı öngörmeye IQ'dan daha fazla yardımcı olur; çünkü o kişinin acil durumlarda bilgiyi nasıl uyguladığını gösterir. Bir şekilde duygusal zekânın ölçülmesi demek, o kişinin sağduyusunun ve dünyaya uyum yeteneğinin ölçülmesi demektir (Haliçınarlı ve diğ, 2007,s.83).

Duygusal zekâsı yüksek olan bireyler, aile ve sosyal çevrelerinde iyi ilişkiler kurabilen ve başarıyı daha kolay yakalayabilen kişilerdir (Doğan ve diğ, 2007,s.142).

Bu kişiler sadece özel hayatlarında değil, işyaşamlarında da başarılı ve mutlu olurlar. IQ iş performansının güçlü bir belirleyicisi değildir. IQ özellikle işse alım süreçlerinde önem kazanır ancak EQ, çalışanların pozisyonlarını korumada ve rollerinde başarılı olmalarında önemli bir yer tutar. 21. Yüzyıl işletmecilik anlayışında, üreten, astları ve üstleri ile iyi ilişkiler kuran, kariyerinde hızla yükselen kişiler, sadece yüksek zekâ kat sayısına sahip, teknik ve mantıksal becerileri gelişmiş bireyler değil aynı zamanda duygusal ve sosyal kapasitesi yüksek kişilerdir. Örgütlerde duygusal zekâsı yüksek çalışanların önemi gün geçtikçe anlaşılmakta ve artmaktadır. Örneğin seçkin bir lideri diğer ortalama kişilerden ayıran özelliklerin büyük bir kısmı duygusal zekâ yetenekleriyle ilgilidir (Kemper, 1999; Modassir, 2008, s.86).

1.2.3. Duygusal Zekânın Önemi

Yüksek duygusal zekâ, insanlarla ve hayatla barışık olmanın yollarını açar. Böylece, iletişim becerisiyle birlikte, ilişki yönetiminde yetkinlik, insanlarla iyi ilişkiler içinde olan, etkin davranışlar sergileyen, kendini tanıyan, hayattan ne istediğini bilen olgun insan olmanın kapılarını açar (Baltaş, 2006, s.79). Olgun insan; gelişmiş insandır. İyi belirlenmiş benlik sınırları olan, kendini değerli bulan, yaşamının değişik yönleri arasında denge kuran, duygularını tanıyan ve ifade edebilen kişidir (Cüceloğlu, 2005, s.82).

Yapılan araştırmalar yüksek bir EQ'ya sahip ve teknik açıdan yeterli bir yöneticinin ya da profesyonelin çözüm gerektiren çatışmaları, doldurulması ya da üzerinden atlanması gereken boşlukları, giderilmesi gereken grupsal ya da kurumsal eksiklikleri ve kar potansiyeline sahip gizli ilişki ya da etkileşimleri, diğerlerine oranla, daha kolay, daha ustaca ve daha çabuk kavrayabildiğine işaret etmektedir (Cooper ve Sawaf, 2003, s.9). Duygusal zekâ eğitiminin verimliliği konusunda yapılan bir araştırmaya göre, Amerika'da bir danışmanlık şirketinin uyguladığı "duygusal

yetkinlik” programına katılan yöneticilerin, eğitimden sonra bölgelerindeki satışları % 11 oranında artırdıkları görülmüş ve duygusal zekâ seviyelerinde artış gözlenmiştir (Baltaş, 2006, s.82).

İş gücünün globalleşmesi, refah düzeyi daha yüksek ülkelerde, duygusal zekâyı özellikle öne çıkarmaktadır. Bu ülkelerde yüksek ücretlerin korunması, yeni bir üretkenlik tarzına bağlıdır (Goleman, 2005, s. 17).

Son yıllarda iş yaşamında tehlikeli bir paradoks oluşmaktadır: Çocuklar IQ açısından giderek daha çok akıllanırken, duygusal zekâları azalmaya başlamıştır. Bu konudaki en rahatsız edici veri, günümüzdeki çocuk neslini önceki kuşaklara göre duygusal açıdan daha sıkıntılı olarak gösteren, anne-babalarla öğretmenler arasında yapılmış kapsamlı bir anketin sonuçlarıdır. Ortalama olarak, çocuklar daha yalnız ve bunalımlı, daha öfkeli, sinirli ve endişelenmeye yatkın, daha güdüsel ve saldırgan olmaya başlamıştır. Bu ankette Amerikalı çocuklar arasından rasgele seçilen yedi ile on altı yaş arası iki kıyas grubu, anne-babaları ve öğretmenleri yani onları yakından tanıyan yetişkinler tarafından değerlendirilmiştir. İlk grup 70’li yılların ortalarında, diğer kıyas grubu ise 80’li yılların sonlarında incelenmiştir. Bu on beş yıllık süre sonunda, çocukların duygusal zekâsında istikrarlı bir kötüleşme saptanmıştır. Bu incelemeleri gerçekleştirmiş ve diğer ülkelerde benzeri değerlendirmelerde bulunan meslektaşlarıyla birlikte çalışmış olan Vermont Üniversitesi’nden psikolog Dr. Thomas Achenbach, çocukların temel duygusal yeterliliklerindeki düşüşün tüm dünyaya genellenebilecek gibi görüldüğünü belirtmiştir. Bunun en açıklayıcı belirtileri, genç insanlar arasında umutsuzluk, yabancılaşma, uyuşturucu bağımlılığı, suç işleme ve şiddet, depresyon ya da yeme bozuklukları ve okulu terk etme gibi sorunların giderek artmasında görülmektedir. Bu durumun, iş yaşamının geleceği açısından anlamı oldukça sıkıntı vericidir, çalışanlarda, özellikle de yeni işe girenlerde duygusal zekâ eksiklikleri gitgide artmaktadır. Duygusal zekâ açısından gerileyen kuşak, günümüzde işgücünün bir parçası haline gelmektedir. (Goleman, 2005, s.20).

1.2.4.Duygusal Zekâ Modelleri

1.2.4.1. Salovey ve Mayer (1990) Modeli

Savaş (2012) de, “*Salovey ve Mayer duygusal zekâ kavramını ortaya koyarken zihinsel yetenek modeli ile insanların normal yaşamlarındaki ilişkilerinde*

gösterdikleri davranışlarla zekânın içyapısı arasındaki ilişkiyi açıklamaya çalışmışlardır. İnsanın geçmişteki deneyimlerini etkili olarak kullanarak yaşamını nasıl daha verimli olarak sürdürebileceği üzerine odaklanmıştır.” şeklinde ifade etmiştir.

Duygusal zekâ yetenek modeli, duygular hakkında bilgi edinilmesine ve duyguların etkili şekilde yönetilmesine yardımcı olmak için bir şablon oluşturmuştur. Bu modelde *duygusal zekâ* dört ayrı yetenek halinde ele alınmıştır (Polat, 2013, s.34):

“· İnsanların neler hissettiğini saptama,

· Düşünmeye yardımcı olması için duyguları kullanma,

· Duyguların sebeplerini anlama,

· Yaşamda mümkün olan en doğru kararları almada duyguları yönetme”

(Polat, 2013, s.34).

1.2.4.2.Goleman (1995) Modeli

Daniel Goleman tarafından 1995 yılında “Duygusal Zekâ- EQ” kitabıyla ortaya konan bu modelin temelinde duygusal yeterlik ve performans bulunmaktadır. Duygusal yeterlilik, öğrenilen ve duygusal zekâyâ dayalı olan bir beceri olup bireyin yaptığı işin yüksek bir performansla neticelenmesi ile ortaya çıkmaktadır (Goleman,2011, s.36).

Goleman kendi duygusal zekâ modelini geliştirirken Mayer ve Salovey’in yetenek modelini temel almıştır ve duygusal zekâyı, özbilinç, kendine çeki düzen verme, motivasyon, empati ve sosyal beceriler olmak üzere beş temel duygusal ve sosyal beceriden oluşmaktadır (Altay, 2011,s.32). İlk üç boyut kişisel yeterlikler, diğer iki boyut ise sosyal yeterlikler sınıflandırmasında yer alır. Goleman daha sonra bu modeli yeniden düzenleyerek motivasyon boyutunun adını da sosyal bilinç olarak değiştirmiş (Savaş, 2012, s.21).

Duygusal yeterlilik, iş başında olağandışı bir performansla sonuçlanan, duygusal zekâyâ dayalı olan ve öğrenilen bir beceridir. Buna göre duygusal zekâ bu becerileri öğrenme potansiyelimizi belirler, duygusal yeterlilik ise işbaşındaki yeteneklerimize bu potansiyelin ne kadarını aktarabildiğimizi gösterir (Altay, 2011, s.31).

1.2.4.2.1.Özbilinç

Bireyin kendi duygularının farkında olması, kendi kendini değerlendirebilmesi ve sağlam temellere dayanan bir özgüven hissi duyabilmesidir (Altay, 2011, s.32). “Kendini tanıma” ifadesiyle bireyin, kendisiyle, düşünce ve duygularıyla ilişki kurması, kendinde olup biten duygusal ve düşünsel süreçlerle ilgili bir anlayışa kavuşması dile getirilmektedir; bu kavram, genel kanının aksine, zorlu ve devamlılık arz eden bir süreci ifade etmektedir. Kendini tanıyan kimse, dış dünyadaki olayların ve iç dünyasındaki yaşantıların çoğu kez farkındadır (Adiloğulları, 2013, s.17).” *Duygusal farkındalık, duygusal zekâyla ilgili diğer bütün yetilerin, üzerine inşa edildiği temel yeterliliklerdir. Bu nedenle kişinin duyguları konusunda iç görüş sahibi olması, duygusal zekâsını geliştirmesi konusunda atması gereken ilk ve en önemli adımdır”* (Adiloğulları, 2013, s.17).

Duygusal bilinç, aslında her insanın içinde var olan hislere uyum sağlamakla ve bu hislerin algıları, düşünceleri ve eylemleri nasıl etkilediğini anlamaktadır. Bu da hislerimizin etkileşimde olduğumuz kişileri etkilediği bilincini doğurur. Duygularımızın davranışlarımızı nasıl etkilediğinin farkında olmak, temel bir duygusal yeterliliklerdir (Altay, 2011, s.32).

Doğru özdeğerlendirme, bireyin sahip olduğu içsel kaynaklarını, yetilerini, sınırlarını bilmesidir. Bu yeterliliğe sahip bireyler güçlü ve zayıf yönlerinin farkındadır, kendilerini gözlemler ve deneyimlerinden ders çıkarırlar. Geri bildirimlere ve yeni bakış açılarına açıktırlar, eksikliklerine karşı hoşgörü sergileyebilirler (Altay, 2011, s. 33).

Özgüven, bireyin kendi değerinin ve yeterliliklerinin farkında olması ve bunları güçlü biçimde duyumsamasıdır. Özgüvene sahip bireyler kararlılırlar, belirsizliklere ve baskılara rağmen sağlıklı kararlar verebilirler. Beğenilmeyen fikirleri dile getirebilir ve doğru bildikleri yolda her şeyi göze alabilirler (Altay, 2011, s.33).

1.2.4.2.2.Kendine Çeki Düzen Verme

Diğer bir deyişle öz duygu yönetimi, bireyin olumsuz dürtülerini ya da duyguların yarattığı anlık tepkileri kontrol edebilmesi ve duygu durumunu yönetmesidir. Kendine çeki düzen verme yeteneği, özbilinç temeline dayanmaktadır. Her duygunun kendine özgü bir değeri ve önemi vardır fakat önemli olan, içinde

bulunulan duruma en uygun olan duyguyu hissedebilmektir. Bu da bireyin öz bilinçli olması yani kendi duygularının ve ruh halinin farkında olması ile mümkündür (Altay, 2011, s.33).

Kendine çeki düzen vermek yani sıkıntı veren hislerin yanı sıra güdülerini de yönetmek, özdenetim, güvenilirlik ve vicdanlı olma, yenilikçilik ve uyum sağlayabilme olmak üzere üç tane yeterliliği içerir(Altay, 2011, s.33).

1.2.4.2.3.Motivasyon

Bireyin başarısızlık, hayal kırıklığı ve zorluklara rağmen yılmamasıdır. Olumsuz durumlarla yüzleşmesini ve bunlara karşı kendini olumlu düşünmeye zorlamasını sağlar. Motivasyon, bireyin hedeflerine ulaşmasında yol gösterecek inisiyatif kullanmasına ve kendini geliştirmek için çaba harcamasına, yenilgi ve engellenmişlik hissi karşısında sabırlı olmasına yardımcı olacak en derindeki tercihlerini kullanmasıdır (Goleman, 2011, s.126).

1.2.4.2.4.Empati

Empati başkalarının hislerini, ihtiyaçlarını, endişelerini anlamak ve etkin bir şekilde ilgilenmektir. Önemli bir sosyal beceri olan empati başkalarının hislerini anlayabilmek, olayları onların bakış açısından görebilmek ve insanların konu hakkındaki farklı düşüncelerine saygı göstermek anlamına gelmektedir (Savaş, 2012, s.27). İlişki düzeyinde gerekli olan, kabul etmek değil anlamaktır; bu gerçeği içimize sindirebilirsek, empatik iletişimin yolu açılmış olur. Duygusal kabul, sağlıklı bir iletişim için zemin sağlar (Adiloğulları, 2013, s.19).

1.2.4.2.5.Sosyal Beceriler

Kişinin diğer insanları anlama ve ilişkilerini kontrol etme yetenekleri sosyal becerilere girer. Sosyal-farkındalık ve ilişkiler yönetiminin varlığına bağlı olarak hayat bulan duygusal zekâ yetilerinin bir ürünüdür. İlişkiler yönetimi, ilk üç duygusal zekâ yetisi olan öz-farkındalık, öz-yönetim ve sosyal farkındalığın bir ürünüdür (Yerli, 2009, s.27).

Etki, insanları ikna etmek için etkili taktikler kullanmaktır. Bu yeterliliğe sahip bireyler, insanların gönlünü kazanmada yeteneklidir. Aktarmak istediklerini,

karşısındakine hitap edecek biçimde özenle hazırlarlar. Fikir birliği ve destek oluşturmak için dolaylı etkileme gibi karmaşık stratejiler kullanır ve vurgulamak istediği noktalar için dramatik oyunlar oynarlar (Altay, 2011, s.35).

İletişim, açıkça dinlemek ve inandırıcı mesajlar yollamaktır. Bu yeterliliğe sahip bireyler karşılıklı ilişkilerde etkilidir, mesajlarının tonunu ayarlarken duygusal ipuçlarını kaydederler. Zor konuları dolaysız yoldan çözmeye çalışırlar. İyi dinler, karşılıklı anlayış arar ve bilgilerin tam anlamıyla paylaşılmasını hoş karşılarlar. Açık iletişimi destekler ve iyi haberleri olduğu kadar kötülerini de kabul ederler (Yerli, 2009, s.36).

Çatışma yönetimi, anlaşmazlıklarda uzlaşma ve çözüm sağlamaktır. Başarılı çatışma yönetimi sergileyenler, bütün tarafların fikirlerini alır ve olaylara değişik açılardan bakarlar. Sonrasında herkesin kabul edeceği ortak bir çözüm bulurlar. Çatışma sebeplerini yüzeye çıkarır, tüm tarafların duygu ve düşüncelerini dikkate alarak grup enerjisini tekrar ortak hedeflere yönlendirirler (Altay, 2011,s.29).

Liderlik, insanlar oluşturdukları grupları yönetecek ve hedeflerine götürecektir liderlere ihtiyaç duyarlar. Stogdill araştırmasında; *“Liderlik, amaçların oluşturulması ve gerçekleştirilmesi için grubu etkileme sürecidir”* tanımını yapmıştır (Adiloğulları, 2013, s.28)

Değişim katalizörlüğü, 1990’lı yıllarda değişimin kazandığı ivme, ona öncülük etme yeteneğini değeri yükselen bir yeterlilik haline getirmiştir (Polat, 2013, s.59). Değişim katalizörlüğünü üstlenmiş bireyler değişimi başlatmak ve yönetmektedirler. Bu yeterliliğe sahip olan bireyler değişimin gereksinimini fark eder ve aradaki engelleri kaldırır. Değişimi savunur ve gereksiniminin tanınması için statükoya meydan okurlar (Yerli, 2009, s.36).

İşbirliği, bireylerin çıkar amaçlı ilişkiler geliştirmekten ve beraber hareket etmektense zevk duymasıdır (Yerli, 2009, s.36). Goleman’a göre bu yeterliliğe sahip kişiler, şu nitelikleri gösterirler:

- İlişkilerde dikkatlilik ile göreve odaklanma arasındaki dengeyi sağlarlar,
- Planları, bilgiyi ve kaynakları paylaşır, birlikte çalışmayı severler,
- İşbirliği bulunan ortamı teşvik ederler,
- İşbirliği için fırsatlar yakalar ve yaratırlar (Adiloğulları, 2013, s.28).

1.2.4.3. Robert K. Cooper- Ayman Sawaf Duygusal Zekâ Modeli (1996-1997)

Duygusal zekâyı örgüt ortamı içinde incelemiştir. Özellikle duygusal zekânın liderlikle ilişkisi üzerinde durmuşlardır. Bu modele göre “*duygusal zekâ; duyguların gücünü ve hızlı algılayışını, insan enerjisi, bilgisi, ilişkileri ve etkisinin bir kaynağı olarak duyumsama, anlama ve etkin bir biçimde kullanma yeteneği*” dir (Tufan, 2011, s.20).

1.2.4.3.1. Duyguları Öğrenmek

Kişinin kendi duygularını bilmesi duygularında açık olması, tükenen duygusal enerjisini yenilemesi, duygusal tepkilere karşılık vermesi ve sezgilerini duygularını yönlendirmede doğru kullanmasıdır. Duygusal dürüstlük, duygusal enerji, duygusal geribildirim, pratik sezgi alt başlıklarından oluşmaktadır (Tufan, 2011, s.20).

1.2.4.3.2. Duygusal Zindelik

Kişinin kendi duygu sınırlarını bilmesi, hoşnutsuz durumları yapıcı hale getirmesi, duygularında esnek olmasıdır. Öz varlık, güven çemberi, yapıcı hoşnutsuzluk, esneklik ve yenileme alt başlıklarından oluşmaktadır (Tufan, 2011, s. 20).

1.2.4.3.3. Duygusal Derinlik

Kişi duygularında dürüst, amaçlı olmalı kendini yaptığı işe duygusal yönden adanmış ve duygusal zekâsı ile insanları etkilemelidir. Özgün potansiyel ve amaç, adanmışlık, dürüstlüğü yaşamak, yetki olmadan etki alt başlıklarından oluşmaktadır (Tufan, 2011, s.21).

1.2.4.3.4. Duygusal Simya

Simya, “*değerinin az olduğu düşünülen basit bir maddeyi, daha değerli bir şey halinedönüştürme gücü veya işlemi*” olarak tanımlanmaktadır. Sezgisel akış,

düşüncesel zaman değişimi, fırsatı sezinlemek, geleceği yaratmak alt başlıklarından oluşmaktadır (Tufan, 2011, s. 21).

1.2.4.4. Reuven Bar-On Duygusal Zekâ Modeli (1997)

Dr. Reuven Bar-On, duygusal zekâyı, bireyin çevresinden gelen baskı ve taleplerle başarılı bir şekilde baş edebilmesinde bireye yardımcı olacak, kişisel, duygusal ve sosyal yeterlilik ve beceriler şeklinde tanımlamaktadır (Adiloğulları,2013,s.12). Bar-On modeli karma bir modeldir (Tufan, 2011, s. 13).

“..Bireyin çevresinden gelen baskı ve taleplerle başarılı şekilde baş edebilmesinde bireye yardımcı olacak, kişisel, duygusal ve sosyal yeterlilik ve beceriler dizinidir.”(Altay, 2011, s.18).

Bireyler içi yeterlilikler, bireyler arası yeterlilikler, uyum becerileri, stres yönetimi, genel ruh hali olarak alt başlıklara ayrılmıştır (Altay, 2011, s.30)

1.2.4.5.Goleman, Boyatzis ve Hay/McBer Duygusal Zekâ Modeli (1999)

Duygusal zekânın iş yaşamına olan etkisi üzerinde durulmaktadır. Özfarkındalık, sosyal farkındalık, özyönetim, sosyal becerilerden oluşan bir modeldir. Bireyin kendinin farkında olması ve kendine güvenmesi, dürüst, başarı arzusu yüksek, güvenilir, girişken ve iyimser olması, empati kurabilmesi, kurumsal gündemi takip etmesi, liderlik özelliklerine sahip olması, başkalarını geliştirmesi, etkilemesi, çatışma yönetimi ve işbirliğine açık olması bu modelde gözlenmesi beklenen duygusal zekâyı gösteren davranışlardır (Tufan, 2011, s.23).

1.2.5. Duygusal zekânın geliştirilmesi

Yüksek duygusal zekâyı sahip çalışanların var olduğu kurumlarda, ilişkilerin ve iletişimin daha etkin hale getirilebildiği, takım ruhunun oluşturularak performansın artırılabilirdiği, daha mutlu ve huzurlu bir çalışma ortamının yaratılabildiği ve bunların sonucunda da kazanç elde edilebildiği görülmektedir (Doğan ve Demiral, 2007,s.56).

İnsanlar, yeni duygular öğrenmeye ve öğrendikleri duyguların uyandırdığı dürtüleri değiştirmeye izin veren duygusal bir yapıya sahip olmaktadır (Canbulat, 2007,s.77). Duygusal zekâ; bireyin kendini tanıması, duygularını kontrol etmesi, motive etmesi, isteklerini erteleyebilmesi, duygusal değişimlerini algılayabilmesi,

güçlükler karşısında direnebilmesi, diğer bireyleri anlayışla karşılayabilmesi, onların duygularını sezinleyebilmesi, etkin ilişkiler kurup sürdürebilmesi gibi yetenekler; öğrenilebilir özellikteki psikolojik ve sosyal becerilerdendir. Bu beceriler sayesinde birey, yaşamının farklı boyutlarındaki başarısını ve doyumunu üst düzeylere çıkarabilmektedir (Acar, 2001,s.91).

Bilim adamları duygusal zekânın, IQ gibi kader olmadığını; her yaşta geliştirilebileceğini ifade etmektedirler. Duygusal zekâ düzeyi yüksek olan bireyler; duygularını daha başarılı biçimde yönetebilmekte, duygusal sorunların çözümünde ve stres yönetiminde daha başarılı olmakta, bununla bağlantılı olarak aile içi ilişkilerde ve sosyal ilişkilerde daha yapıcı ve pozitif tepkiler sergilemektedirler (Canbulat, 2007,s.77). Duygusal zekâ düzeyi düşük olan bireyler ise, sosyal ilişkilerde daha başarısız olmakta ve daha fazla saldırgan davranışlar sergileyerek olumsuz ilişkiler geliştirmektedir (Otacıoğlu, 2009, s.54).

Goleman (1998) ise EQ'nun geliştirilebilirliği konusunda şunları söylemiştir: *"IQ'nun tersine EQ önemli ölçüde yükseltilebilir. İnsanlar duygusal açıdan eşit yaratılışlı değildirler, herkesin doğası farklıdır. Fakat bunun yanında davranışlar, kendinin ifade ediş biçimi ve duyguları kullanma şekli kayda değer biçimde değiştirilebilir"* .

1.2.6.İş Yaşamında ve Çalışanlarda Duygusal Zekâ

İş yaşamında yüksek performans göstermeyi sağlayan yetkinlikler, bilişsel yeteneklerin ötesinde duygusal yetkinliklerdir. Yüksek performans gösterenlere bakıldığında, bunların bilişsel zekâsı yüksek ya da teknik bilgisi çok olanlar değil, iş arkadaşlarıyla sağlıklı iletişim kurabilen, ekip çalışmasına yatkın, duygusal açıdan olgun kişiler olduğu görülmektedir (Polat, 2013, s.62).

Duygusal zekâ iyi kullandığı zaman iş performansını artırmada çok etkilidir. Başarı açısından, bütün meslek türlerinde performansın yüzde altmışından duygusal zekâ sorumludur. İş yerindeki performansın en büyük ve tek belirleyicisi, kişisel üstünlük ile liderlik vasıflarının en güçlüsü duygusal zekâdır (Adiloğulları, 2013, s.29).

1.2.7. Duygusal Zekânın Ölçülmesi

Duygusal zekânın yetenek ve karma modelleri, birbirinden farklı ölçüm yöntemlerini içerir. Yetenek modelinin değerlendirme biçimi, performans tipi ölçümü gerektirirken, karma modelleri ileri sürülen kavramın ölçümü, özdeğerlendirme ve bazen de gözlemci değerlendirmesi yöntemi ile gerçekleştirilmektedir (Adiloğulları, 2013, s.29).

Mayer ve Salovey, modellerinde yer alan duygusal zekâ seviyelerini ölçmek için bir dizi ölçek oluşturmuşlardır. Bunların ilki “MEIS” (Çok Faktörlü Duygusal Zekâ Ölçüsü) dir. Daha sonra Caruso ile birlikte, “MSCEIT” (Mayer - Salovey – Caruso Duygusal Zekâ Testi)"yi geliştirmişlerdir. Bugün en çok bilinen ve kullanılan duygusal zekâ testlerinden biri olan MSCEIT, her boyutu 2 maddede inceleyen sekiz kısımdan oluşur. Yapılan deneysel çalışmalar, MSCEIT’ de ölçülen duygusal zekâ yetenekleriyle kişilerin sosyal ilişkileri arasında olumlu bir ilişki olduğunu göstermiştir (Adiloğulları, 2013, s.30).

Bar-On, modelini ölçmek amacıyla, “Bar-On EQ-i” ölçeğini geliştirmiştir. Bu ölçek sayesinde duygusal zekâ, kendi deyimiyle duygusal alan ölçülebilir hale gelmiştir. Cooper ve Sawaf’ın duygusal zekâyı ölçmek için geliştirdikleri ölçek, Kanada ve ABD’ de kapsamlı olarak araştırdıkları, uyguladıkları ve istatistiksel güvenilirliğini test ettikleri “*EQ Haritası Soru Formu ile Değerleme Ölçeği*”dir (EQ Map). Toplam 5 bölüm ve 21 aşamadan oluşmaktadır. EQ Haritası ile "*Şimdiki Çevre*", "*Duyguları Öğrenmek*", "*EQ Yeterlilikleri*", "*EQ Değerleri ve İnançları*", "*EQ Sonuçları*" ölçülmektedir (Akt. Polat,2013, s.170).

Goleman’ ın modelinin geçerliliğini ölçmek için kullandığı ölçek, Goleman ve arkadaşları tarafından geliştirilen “*Duygusal Yeterlilik Envanteri*”dir. Duygusal Yeterlilik Envanteri 110 maddeden oluşmakta ve 4 grup halinde bölünebilen 20 yeterliliği ölçmektedir. Bu gruplar: Öz farkındalık, Toplumsal Bilinç, Kendini Yönetme ve Toplumsal Becerilerdir. Duygusal Yeterlilik Envanteri ayrıca, kendini değerlendirme, akran değerlendirme ve danışman değerlendirmeyi içeren 360 derece değerlendirme tekniklerine sahiptir. Bu testin, insan kaynakları yönetimi sürecinde ve danışmalık hizmetleri verilirken kullanılma oranları yüksek olmasına karşın yapılan

bilimsel araştırmalarda psikometrik özellikleri hakkında bir bilgiye rastlanmamıştır (Otacıoğlu, 2009, s.77).

Duygusal zekâ düzeyi ile cinsiyet ilişkisi, kullanılan ölçeğe göre değişmektedir. Duygusal zekâ, yetenek tabanlı performans testiyle ölçüldüğünde, kadınların erkeklerden yarım standart sapma kadar yüksek puanlar aldıkları görülmektedir. Bu farklılığın, bayanların duyguları algılamada daha yetenekli olmalarından veya sosyal statüden kaynaklanabileceği ileri sürülmektedir. Erkeklerle göre daha güçsüz olan bayanların, bu eksikliği duygusal verileri kullanarak, telafi etmeye çalıştıkları ileri sürülmektedir (Mayer ve diğ. 2000, s.49).

1.3.Mobbing

1.3.1. Mobbingin Tanımı ve Tarihçesi

Gün (2012)' e göre Psikolojik taciz genel anlamıyla bir işyerinde bir kiři ya da grup tarafından hedef seçilen bir kişiye ya da daha küçük bir gruba karşı belirli bir süre ve tekrarlanan söz, davranış ve uygulamalarla yapılan ve hedef seçilen çalışanın maddi ve manevi zararına yol ačan eylemlerin bütünüdür Buradaki amaç, bireyin sosyal haklarını bilinçli olarak olumsuz etkilemektir (aktaran Demirel, 2009, s.32).

Temel olarak, işyerinde bireyi hedef alarak gerçekleştirilen bu şiddet türünü tanımlamak için İngiltere ve Avustralya'da "bullying" sözcüğu kullanılmakta iken, Kuzey Avrupa ve ABD'de okul çağındaki çocukların maruz kaldığı şiddeti tanımlamak için "bullying", işyerinde psikolojik tacizi tanımlamak için ise "mobbing" terimi kullanılmaktadır (Yüçetürk, 2003, s.38).

"Mob" sözcüğu, İngilizce kanun dışı şiddet uygulayan düzensiz kalabalık veya "çete" anlamına gelmektedir ve Latince "kararsız kalabalık" anlamına gelen "mobile vulgus" sözcüklerinden türemiştir. "Mob" kökünün İngilizce eylem biçimi olan "mobbing" ise; psikolojik şiddet, kuşatma, taciz ve rahatsız etme veya sıkıntı verme anlamına gelmektedir (Tutar, 2004,s.52).

Leymann, (1990; 1996)'a göre Mobbing; bir veya birkaç kişi tarafından diğer bir kişiye yönelik olarak, sistemli bir şekilde düşmanca ve ahlakdışı bir iletişim kullanılarak uygulanan bir psikolojik terördür. Bu durumdaki kişi savunmasız ve çaresiz bir şekilde köşeye itilir ve süreklilik gösteren Mobbing; davranışlarına maruz kalır (Haftada bir ve altı aydan daha uzun bir süre).

Einarsen and Skogstad; (1996)' ın tanımına göre mobbing "işyerinde devamlı olarak olumsuz tavırlara maruz kalmak"tır. Buna rağmen bireyin mağdur olarak tanımlanabilmesi için böyle bir durumla karşı karşıya kalmış olması ve kendini savunurken aşağılanmış hissine kapılmış olması gerekmektedir. Genellikle kötü muameleye ve kabadayılığa maruz kalan bir kişi sataşma, aşağılanma, üstüne gitme gibi durumlarla karşılaşmakta ve misillemeye yönelik herhangi bir girişimde bulunmamaktadır.

Salin, (2003) bu saldırgan davranış açısından hedefteki kişinin kendisini savunmakta güçlük çektiğini ve bu bağlamda da "çatışma"dan farklı olduğuna dikkat çekmektedir.

Mobbing'i, mağdurların kendilerine olan güvenine ve öz-saygısına sürekli ve acımasız bir saldırı olarak tanımlayan Field, (1996), Mobbing davranışının altında yatan başlıca nedenlerin; üstünlük kurmak, buyruğu altına almak ve yok etmek arzusu olarak ifade etmektedir. Özetle "mağdurun benliğini öldürme çabası" olarak anlatılabileceğini söylemektedir.

Tınaz (2006) "Mob"u; kanun dışı şiddet uygulayan düzensiz kalabalık veya "çete" olarak tanımlamış; "Mob" kökünün İngilizce eylem biçimi olan "mobbing"i ise; psikolojik şiddet, kuşatma, taciz ve rahatsız etme veya sıkıntı verme olarak ifade etmiştir.

Tutar, (2004)'e göre Mobbing; uygulayan kişi; saldırgan, mütecaviz ya da hakaret edici davranışla, gücü kötüye kullanarak kurbanın kendisini tehdit altında, aşağılanmasına neden olmaktır. Mobbing'te amaç, mağdurun özgüvenini zayıflatarak, onun kronik bir endişe içine ve yoğun stres altına girmesidir.

İsveçli Doktor Heinemann, 1970'li yıllarda çocuklarda, diğer çocuklara (özellikle yalnız olana) yönelik olarak sergilenen, genelde zorbalık, kabadayılık olarak bilinen davranışları araştırdı. Doktor Heinemann bu davranışları tanımlamak için "mobbing"i, Konrad Lorenz'den ödünç aldı . Kurbanı yalnızlaştıran ve ümitsizlik nedeniyle intihara kadar götürebilen bu davranışın ciddiyetini anlatmıştır (Leymann, 1996,s.172).

Brodsky kitabının başlığındaki "taciz" kelimesi; başkasını yıpratmak, ona eziyet etmek, onu engellemek veya ondan tepki almak amacıyla tekrar tekrar ve sürekli olarak yapılan girişimleri yapmak, sürekli diğer kişiyi kışkırtmak, ona baskı yapmak, onu korkutmak, yıldırma, ya da rahatını kaçıran davranışlarda bulunmak anlamına

kullanmıştır. Ancak Brodsky bu konuları Mobbing bağlamında, doğrudan ve bilinçli olarak analiz etmemiştir. Daha çok sıradan bir çalışanın günlük yaşantısındaki güçlüklerin yarattığı stres üzerinde durmuştur (Aktaran Çarıkçı ve Yavuz,2009, s52).

1983'te üç ergenlik çağındaki gencin intihar etmeleri üzerine, dönemin Mili Eğitim Bakanı Norveç'te çok geniş çaplı bir araştırma başlattı. Araştırmayı Professor Doktor Dan Olweus idare etmiş ve okullarda ki zorbalık ve kurbanların durumlarını ortaya çıkarmaya çalışmıştır. Bu araştırma da "olguyu" tanımlamak için zorbalık anlamına gelen "*Bullying*" terimi kullanılmıştır. Araştırma sonunda çocukları ve gençleri korumak adına başlatılan programlar 1990'dan itibaren İngiltere, Almanya ve Amerika Birleşik Devletleri'nde de uygulamaya konulmuştur. İlk ve orta dereceli okullardaki öğrencilerin %15'inden fazlasının, okulda zorba veya kurban olarak bu olgunun içinde yer almaktadır. (Akt: Tutar, 2004,s.36)

1980'li yıllarda ise, Leymann, mobbing terimini işyerinde yetişkinler arasında grup şiddetini keşfettiğinde kullanmıştır. Leymann, bu şiddeti "*bir ya da birkaç kişinin, sistematik bir biçimde, etik dışı iletişim ile düşmanca davranışlarda bulunarak, genelde bir kişiye karşı gerçekleştirdikleri ve onu çaresiz, savunmasız bıraktıkları durum*" olarak tanımlamaktadır. Bu bağlamda "mobbing" terimini insan davranışlarında ilk kullanan Heinz Leymann olmuştur (Yıldırım ve Yiğit, 2004, s.62). Leymann, işyerinde psikolojik yıldırma davranışının varlığını belirtmekle kalmamış, davranışın özel niteliklerini, ortaya çıkış şeklini, uygulanan şiddetten en fazla etkilenen kişiler ve doğabilecek psikolojik sonuçları da vurgulamıştır. Çalışma yaşamında psikolojik yıldırma dikkat ve ilginin, İskandinav ülkelerinden sonra Almanya başta olmak üzere zamanla diğer Avrupa ülkelerinde yayılmasını sağlamıştır (Tınaz, 2006,s.23). İskandinav araştırmacılar yıldırma ifade etmek için mobbing terimini kullanırken; İngiltere, Kanada ve Amerikadakiler bullying terimini tercih etmişlerdir (Gökçe, 2008, s.35). İngilizcede "Mobbing" olarak adlandırılan bu olguyu, konu ile ilgili uzmanlar Türkçede tek bir sözcükle ifade etmekte zorlanmışlardır. Türkiye'de yapılan çalışmalarda Mobbing karşılığı olarak, Tınaz (2006) "Psikolojik Taciz"; Baykal (2005) "Ruhsal Taciz"; Önertoy (2003) "Duygusal Taciz"; Dökmen (2008) "Yıldırma" ; Tutar (2004) "Psikolojik Şiddet"; Çobanoğlu (2005) "Duygusal Saldırı"; Arpacıoğlu (2008) "Zorbalık"; Baltaş, "Yıldırma" Savaş (2007) " Manevi Taciz" kelimelerini kullanmışlardır (Abay, 2009, s17).

Araştırmalar, Türk tarihinde de bazı olayların arkasında mobbing davranışlarının etkisi olduğunu göstermektedir. Bu örneklerden biri de Kanuni Sultan Süleyman döneminde Hüsrev Paşa'nın intiharının arkasında mobbing davranışlarının olduğudur. Rüstem Paşa, veziriazam ve ikinci vezirin görevlerinden alınca onların yerine kendinin geçeceğini düşünerek Hürrem Sultan ile birlikte Hüsrev Paşa'nın intiharına yol açan mobbing uygulamasını gerçekleştirmiştir, bu durum Hüsrev Paşa'yı olduğu gibi Osmanlı İmparatorluğu'nu da etkilemiştir (Baykal, 2005,s.101).

Mobbing ile ilgili olarak Türkiye'de konunun önemi üzerinde durulmaya başlanmış ve birçok araştırma yapılmıştır. Tutar (2004), Çobanoğlu (2005), Tınaz (2006) mobbing ile ilgili kitap yazmışlardır.

Varlığı konusunda fikir birliğine varılmış olmasına rağmen, tanım konusunda ortak bir sonuca ulaşılamamış olmasıyla birlikte, yukarıdaki tanımlamalarda dikkati çeken temel unsurlar; bu süreçte yaşanan hem fiziksel hem de psikolojik açıdan zarar verebilen bu olumsuz eylemlerin işyerinde gerçekleşiyor olması, belirli bir kişiye yönelik düşmanca tavırlar sergilenerek oluşması, uzun süreli, sistematik, yıpratıcı ve kişiyi sürekli olarak dışlamaya yönelik olmasıdır(Newsweek, 2015).

Mobbingin "*işyerinde psikolojik taciz*" kelime anlamı, psikolojik şiddet, baskı, kuşatma, taciz, rahatsız etme veya sıkıntı vermektir. TBMM Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu mobbingin kelime anlamım tam olarak bulmak için Türk Dil Kurumuna başvurmuş ve Türk Dil Kurumu, mobbing kavramının karşılığı olarak "**BEZDİRİ**" kelimesini belirlemiş ve bezdiriyi "*İş yerlerinde, okullarda vb. topluluklar içinde belirli bir kişiyi hedef alıp, çalışmalarım sistemli bir biçimde engelleyip huzursuz olmasına yol açarak yıldırma, dışlama, gözden düşürme*" olarak tanımlamıştır (TBMM Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu, 2011).

1.3.2. Mobbing İle İlgili Kavramlar

Atalay, mobing ile ilgili kavramların bazılarını şöyle açıklamıştır:

Mobbing-Bullying: Negatif davranışlar, uzun süreli ve sistemli bir şekilde yapılırsa mobbingdir. Davranışların mobbing sayılması için sistemli, uzun süreli, sık sık ve hatta örgütlenerek, çeteleşerek yapılması gerekir. Tek kişinin yapmasına

genelde “*bullying*” denir (Atalay, 2010,s.2). “*Bullying*” mobbing kavramına yakın bir kavram olarak görülmektedir. Genelde, mobbing, caydırma, sindirme, mağdurun benliğini öldürme gibi anlamlara gelirken; *bullying* söz konusu tutum ve davranışların biraz daha kaba şeklini uygulamak anlamına gelmektedir (Atalay, 2010, s.2).

Mobbing-Saldırganlık: Genellikle başkalarını inciten, zarar veren veya incitme ve zarar verme ihtimali olan davranışlar, saldırgan davranışlar olarak tanımlanır. Ancak bir davranışın saldırganca olduğunu söyleyebilmek için kişinin bu davranışını karşısındakine zarar verme niyetiyle yapması gerekir. Mobbing ise bir süreçtir, devamlılığı vardır. Oysaki saldırganlık bir durumu tanımlar. Mobbing, saldırganlığı da kapsayan bir olgudur (Atalay, 2010, s. 2).

Mobbing-Psikolojik İş Yeri Terörü: İşyeri terörü, işyerinde duygusal taciz, işyerinde psikolojik yıldırma, işyerinde eziyet, mobbing vb. kavramlarla ifade edilen yıldırma olgusu sadece şiddete maruz kalan çalışanı değil, bu mağdurun işyerini, iş arkadaşlarını, işverenini, ailesini ve dolayısıyla toplumu da olumsuz etkilemektedir. Araştırmalar Avrupa’da işyerlerinde psikolojik şiddetin fiziksel şiddetten daha yaygın olduğunu göstermektedir (Özen, 2007, s.3).

Mobbing-Duygusal Taciz: Arpacıoğlu (2005), duygusal taciz’i, bir çalışanın üstü ya da eşiti bir grup tarafından gerek söz gerekse hareketlerle aşağılanması ve kötü davranışlara maruz kalması anlamında kullanmaktadır. Duygusal taciz’in hedefi bir iş yerindeki kişi ya da kişiler üzerinde sistematik olarak baskı yaratmak, bunaltarak işten ayrılma noktasına getirmektir. Duygusal taciz (Mobbing) yaşamın her alanında kullanılan caydırma, sindirme, mağdurun benliğini öldürme, izole etme gibi anlamlara gelirken, zorbalık (*bullying*) söz konusu tutum ve davranışların daha kaba biçiminin uygulanmasıdır (Tutar, 2004, s. 9-10).

Mobbing-Mesleki Şiddet: Fransızca’da şiddet (*violence*) bir kişiye güç veya baskı uygulayarak, istediği bir şeyi yapmak ya da yaptırmak olarak tanımlanır. Şiddet uygulama eylemleri, zorlama, saldırı, kaba kuvvet, bedensel ya da psikolojik acı çektirme, işkence, vurma, yaralama olarak yer alır. Mobbing, mesleki şiddetten farklıdır. Mobbing de zaman zaman şiddet içerebilir. Ancak şiddetin boyutu mesleki

şiddet konusunda ele alındıktan farklıdır. Mobbing ise, mesleki şiddetin tekrarlı, psikolojik ve yönetsel biçimi olarak kavramsallaştırılmıştır (Atalay, 2010, s.3).

Mobbing-Zorbalık: Uzun süreye yayılmış düşük gerilimli çatışmalar yürütmek, arkadan konuşmak, küçük düşürmeler, hedef kişinin yaptığı işe yönelik haksız suçlamalarda bulunmak, hedef kişiyi otoriteye isyan etmekle veya uyumsuzlukla suçlamak, hedef kişinin itibarını zedelemek, üçüncü kişilerden bilgi saklamak ve insanlara yanlış bilgi vermek gibi çok sayıda davranış, "zorbalık" olarak nitelendirilmektedir. Mobbing kavramı ise, daha çok işyerlerindeki kabalık için kullanılır (Atalay,2010, s.3).

Yıldız, Şiddeti temel olarak 3 tipte incelemektedir:

Kişinin kendisine uyguladığı şiddet, kişiler arası şiddet ve toplu şiddet.

1. Kişinin kendisine uyguladığı şiddet Kişinin kendisine yönelik uyguladığı şiddet intihara yönelik davranışlar (intihar düşünceleri, intihar girişiminde bulunma 2 ve intihar etme) ve kişinin kendisine kötü muamele yapması/kendisine zarar vermesi (kendisini sakat bırakması gibi) olarak iki grupta değerlendirilmektedir (Yıldız ve diğ., 2011, s.13).

2. Kişiler arası şiddet birbirine yakın kişiler arasında (aile/eş) olabileceği gibi toplumda diğer kişilerle yaşanan şiddet olaylarını da içerir. Aile içi şiddet, çocuk ve yaşlı istismarı, eşe karşı şiddet gibi uygulamaları içerir ve genelde ev içinde meydana gelir. Toplumda kişiler arası şiddet ise gençler arası şiddet, cinsel saldırı veya tecavüz gibi olayları içerir, okul, işyeri, hapisane, huzurevi, çocuk bakım yurdu gibi kurumlarda yaşanan şiddet uygulamaları da bu kapsamdadır (Yıldız ve diğ, 2011, s.13).

3. Toplu şiddet Toplu şiddet geniş grupları etkileyen şiddet çeşididir. Sosyal, ekonomik ve politik şiddet olarak üç grupta incelenir. Sosyal şiddet kapsamında organize suç örgütleri, mafya ve terör faaliyetleri, politik şiddet kapsamında savaşlar ve büyük gruplar arası çatışmalar, ekonomik şiddet kapsamında ise büyük gruplara yönelik ekonomik ambargolar, halkın temel hizmetlerden faydalanmalarının engellenmesi sayılabilir Diğer şiddet şekilleri arasında medya şiddeti, insan ve organ ticareti, pornografi, okulda şiddet ve spor etkinliklerinde şiddet başlıklarından söz edilebilir (Yıldız ve diğ, 2011, s.13).

1.3.3. Mobbing'e Neden Olan Faktörler

Mobbing'in nedenlerini; tacizde bulunanların ve kurbanın psikolojisi ve karakter özellikleri, kurum kültürü, organizasyon yapısı, kurum içi çatışmalar, toplumsal değer ve kurallar, kurum dışındaki rekabet ortamı ve bunun kuruma yansması olarak sıralayabiliriz. Tüm bu faktörler, çoğu zaman tek başlarına değil ama birbirleriyle etkileşim içinde psikolojik tacize neden olurlar (Güngör, 2007,s.46).

İş yerlerinde psikolojik şiddetin belli bir nedeni yoktur; birçok faktör mobbing'in ortaya çıkmasına kaynaklık edebilir. Başlangıçta iki taraf arasında bir anlaşmazlık olur; hedef şahıs boyun eğmeyi reddettiği, kontrole direnç gösterdiği için öfkelenen ve kaba(dayı)laşan mobbingci harekete geçer. Artık onun için tek amaç, ulaşılacak tek hedef vardır; o da kendisini rahatsız eden, kendisinin aslında çıplak olduğunu gören hedefi, yaptığına pişman edip, kendini yadsır hale getirmek, işyerinden uzaklaşmasını, mümkünse işten ayrılmasını sağlamaktır (Tutar, 2004, s.58).

Zapf'a (1999) göre mobbing birden fazla nedenin aynı anda etkileşime geçmesi ile ortaya çıkabilir. Ayrıca mobbing nedeni olabilecek bir faktör aynı zamanda mobbingin sonucu da olabilir. Diğer yandan bir örgütte mobbing nedeni olabilecek bir faktör, diğer bir örgütte aynı şekilde etki etmez. Örgütsel (liderlik, örgütsel iklim, iş stres yapıcıları, iş örgütlenmesi) ve sosyal faktörler (düşmanlık, kıskançlık, grup baskısı ve günah keçiliği) mobbing uygulayan ve mobbing mağduru kadar önemli faktörlerdir. Mobbing süreci, mobbing mağdurunda farklı rahatsızlıklara neden olabilir. Bu rahatsızlıklar psikosomatik şikayetler, depresyon, anksiyete, travma sonrası stres bozukluğu, obsesyon gibi rahatsızlıklardır. Bu rahatsızlıklar mobbing sonucu ortaya çıkabileceği gibi mobbing mağdurunda daha önceden bu rahatsızlıkların varlığı da mobbinge maruz kalmasına neden olabilmektedir.

1.3.3.1. Kişisel Faktörler

İş yaşamında bireylerin kişilik yapılarını anlayabilmek birçok örgütsel sorunun nedenini ve yarattığı sonuçları kavrayabilmek açısından oldukça gereklidir. Çünkü birey davranışlarına yön veren kişilik özellikleridir. Diğer bir deyişle; bireyler kişilik

özelliklerine bağlı olarak bazı davranışları sergilemekte ya da sergilememektedir. Örneğin; bazı bireyler yaradılışları gereği sakin ve sabırlı bir yapıya sahipken; bazıları sürekli kızgın ve gergindir (Günel, 2010, s.37). İşyerinde, birinin herhangi bir özelliğinden hoşlanmayan başka biri, eğer örgüt içinde bir ağırlığı varsa, diğerlerini de hoşlanmadığı kişiye karşı olumsuz yönde etkileyebilir. Böyle bir durumda ortada bir neden olması da gerekmez. Hatta çalışanlar aralarından birini hiçbir neden olmadan sırf sevmedikleri için, yıldırma isteyebilirler (Toker, 2008, s. 48).

Tutar (2004,s.55)' e göre; kişilik özellikleri ve duygusal taciz arasındaki ilişki çok boyutlu araştırılabilir. Fakat kişiliği oluşturan birçok unsur olsa da konu açısından önemli olan iki ana unsur vardır. Bu unsurlardan ilki içe dönüklüğü ifade eden nevrotik kişilik özelliği diğeri ise dışa dönük kişilik özelliğidir.

Kişisel özelliklerin ilki kötü kişiliktir. Psikiyatrist M. Scott Peck (1998) 'e göre kötülük; *"İnsanın içinde ya da dışında bulunan ve amacı yaşamı ya da canlılığı öldürmek olan bir kuvvettir."* Kötü insanlar, kendi hasta kişiliklerinin bütünlüğünü korumak ve sürdürmek için başkalarının ruhsal gelişimini bu gücü kullanarak yok etmek isterler. Yine Peck'e (1998,s.55) göre; *"İnsanlar, içlerinde kendilerini her türlü suçlanmanın üstünde gördükleri için, onları suçlayan herhangi birine saldırmak durumundadırlar. Kusursuz benlik imgelerini korumak için başkalarını feda ederler. Kişinin kendi haklarını ilahi hak olarak görmesi ikinci özelliktir. Onlar için çalışan herkes değersizdir. Üçüncü özellik ise şişirilmiş öz değerdir. Bazıları bir astlarının iyi şöhretinden veya daha yaşlı ve deneyimli birinin onların itibarını elinden alabileceği düşüncesinden dolayı kendilerini tehdit altında hissedebilirler. Değerlerinin düşeceğine inanır ve kendi değerlerini korumak için diğerlerine yıldırma uygulayarak onları hiçmiş gibi göstermeye çalışırlar"*.

Bir diğeri özellik ise narsist kişiliktir. Amerikan Psikiyatri Cemiyeti teşhis el kitabına göre, Klinik olarak sosyal özürü olan ve kendini, korktuğu kişileri kontrol altında tutmak için elindeki gücü kullanmaya yetkili gören ve bunun kabul edilmesini arzulayan kimselerde narsist kişilik bozukluğu adı verilen zihinsel bir bozukluk vardır. Özel ve eş bulunmaz biri olduklarına inanırlar. Kendilerini hukuk ve ahlak ilkelerinin üzerinde görürler. Hiyerarşik kademelerde yükselmek için her yola başvurabilirler (Matesis,2015).

İnsanlar genellikle bir başkasını kim olduğu için değil, neyi temsil ettiğine bakarak rahatsız ederler. Kin, kıskançlık, büyük hedefler ve rekabet arzusu mobbingin

temel nedenleridir. İş arkadaşları, birine, daha iyi çalıştığı, daha iyi dış görünüşü olduğu veya daha çok sevildiği için kıskanabilirler. Diğerlerinin öne çıkan bu özelliklerinden korkarlar. Süreci başlatan kişi kurumda bir üst ya da ast olabileceği gibi kişinin eşiti de olabilir. Bir üstün yaptığı yıldırma davranışları örgütte oluşabilecek disiplin ihlallerini engellemek ya da asta kuralları hatırlatmak olarak kabul edilebilir. Eşit düzeydeki kişilerin nedeni ise kıskançlık ya da korku olabilir. Astların üstlere yıldırma yapma nedenleri ise bazı olaylara karşı kıskançlık ya da mağdurun konumuna özenme olabilir. Yüksek performanslı birini kendilerine meydan okuyor gibi algılayıp içerleyebilir, bunun sonucu olarak da yıldırmaya başlayabilirler. (Aktaran Tutar, 2004, s.48).

Çocukluğunda utanca boğulmuş, sevgisiz büyütülmüş, kendini kanıtlamasına fırsat verilmemiş, despotik bir ortamda yetiştirilmiş bireylerin fırsat bulduklarında psikolojik terör uyguladıkları, çeşitli araştırmalar sonucunda ortaya çıkmış gerçeklerdir. Bu tür kişiler genelde güç ve iktidar heveslisi, her zaman hissettikleri eksikliklerini başkalarına tahakküm ederek kapatacaklarını düşünen, aşırı kontrolcü ve içe kapanık (nevrotik) fertlerdir. Hareketlerinin çoğu güvensizlik ve korkudan doğan kıskançlık ve hasetten kaynaklanmaktadır. Mobbing ortaya çıkar, çünkü insanlar, yaptıkları kötülüğün farkında olmasalar da kimi zaman öteki insanlara zarar verebilmektedirler (Aktaran Tutar, 2004, s.49).

Tutar, (2004)' a göre, mobbing saldırganları genel olarak; ilgi açlığı çeken, zayıf kişilikleri nedeniyle övgüye aşırı ihtiyaç duyan silik karakterli insanlardır. Suçlayıcı ve yargılayıcıdır; bu sebeple sürekli olumsuz senaryolar kurarlar. Bu senaryonun oyuncusunu bulmakta zorluk çekmezler. Tacizciler, kendilerini fazla tanımazlar; kendileriyle birlikte hareket eden(ler)in güçlerine göre kendilerini güçlü hissedebildikleri gibi, bunların olmaması durumunda kendilerini aşırı zayıf ve savunmasız hissedebilirler. Saldırganların bu kişilik özelliklerine temel teşkil eden çeşitli psikolojik rahatsızlıklar ve karakteristikleri tanımlanmıştır (Psikiyatrist net 2008):

- Paranoid Kişilik Bozukluğu
- Obsesif Kişilik Bozukluğu
- Narsistik Kişilik Bozukluğu
- Anti-Sosyal Kişilik Bozukluğu

Paranoid Kişilik Bozukluğuna sahip kişiler genelde geçinmesi zor insanlardır. Birebir ilişkilerinde çoğunlukla sorunlar yaşarlar, kuşkuları nedeniyle uzak dururlar, soğuk görünebilirler, sevgi göstermeyebilirler. Obsesif Kişilik Bozukluğu görülen insanlar ise aşırı dengeli, ölçülü ve yaptıklarını tekrarlamaya meyilli kişilerdir. Yanlış yapmamak için defalarca kontrol eder, kontrolün kontrolünü yaparlar. Bu nedenle bitirmeleri gereken süreyi aşarlar, öğrenci olanlar sınav kâğıdını en geç teslim edenlerdir. Detaylarla uğraşmaları ve aşırı kontrolleri dolayısıyla gecikmeleri nedeniyle başkalarının kendilerine öfkelenmelerine yol açarlar. Zamanlamaları kötüdür. En iyisini, en beğenilecek durumu gerçekleştirme düşünceleri şeklindeki mükemmeliyetçilikleri nedeniyle gerilim içine girip, kolayca yapılabilecek şeyleri içinden çıkılmaz hale getirebilirler. Narsistik Kişilik Bozukluğuna sahip olanlar kendilerinin çok önemli, vazgeçilemez oldukları seklinde bir düşünceye sahiptirler. Halk arasında "Büyük dağları ben yarattım" denen tavırlar içindedirler, gösterişçi ve kendini metheden konuşma ve davranışlar içindedirler. Bunların karşılığında bekledikleri ilgi, övgü, hayranlık ifadeleri ile karşılaşmadıklarında hayrete düşüp, hayal kırıklığı ve mutsuzluk dönemleri yaşayabilirler. Anti-Sosyal Kişilik Bozukluğu görülen insanlar ise sadece kendilerine inanırlar ve çevrelerinde zarar verecek ya da küçümseyecek kimse olmadığında en rahat hissederler. Dünyayı tehlike ve hayal kırıklığı ile dolu bir yer olarak görürler. Dolayısıyla sürekli kötü niyetli ve acımasız insanların kendisini kullanmasına, suiistimal etmesine ve elindeki her şeyi alıp yoksun bırakmasına karşı korunmak zorunda hisseder. Diğer insanları hep kontrol etmeye çalışan ve zarar vermek isteyen varlıklar olarak görür. Anti sosyal kişilik bozukluğu olan insanlar başka insanların elinde ki gücü alması gerektiğine inanır böylece hiç kimse bu gücü kendisine zarar vermek için kullanamaz. Diğer taraftan yönetici olmayan ya da kontrol etmeyen insanları kullanılmaya açık, zayıf ve savunmasız olarak düşünürler. (Psikiyatrist net 2008)

Bazı durumlarda, mobbing faillerinin, kötü bir çocukluk geçirmeleri, toplumsal ve aile baskısı yaşamaları veya başa çıkamadıkları çeşitli olayların kurbanı olmaları ve bunu mobbing davranışları olarak dışarıya yansıtmaları da söz konusu olabilmektedir. Ayrıca tacizcinin kötü kişiliği, yönetici olması nedeniyle kendisinde hak görmesi, şişirilmiş ben merkezilik ve narsist kişilik yapısı, mobbing uygulaması için neden oluşturabilmektedir (TBMM Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu, 2011).

1.3.3.2. Örgütsel ve Dışsal faktörler

Çalışanın içinde bulunduğu örgütün bazı özellikleri de, psikolojik şiddetin nedenleri arasında yer almaktadır. Bunlar liderlik tarzı, kötü yönetim, örgütsel değişim, örgüt kültürü ve iklimi, işin karmaşıklığı ve kontrol, rol çatışması ve belirsizliği, stres, işyeri katılım mekanizmalarının zayıflamasıdır (Özen, 2007,s.86).

Kurumlardaki hiyerarşik bir örgüt yapısı çoğu zaman otoriter bir yönetim tarzım da beraberinde getirmekte ve bu durum psikolojik taciz için uygun bir ortam hazırlamaktadır. Diğer taraftan, hiyerarşik örgütlenme, mobbing failinin kendisini saklaması açısından da elverişli bir zemin oluşturmaktadır. Böylece uzun dönemde psikolojik taciz, yönetim biçiminin bir parçası haline gelebilmektedir (Güngör, 2008, s.79).

Rekabeti her şeyden önde tutan, sürekli bireysel başarıyı vurgulayan ve saldırgan davranışları hoşgörüle karşılayan bir yaklaşım, çalışma hayatı içindeki davranışları da olumsuz yönde etkiler. Çünkü bir örgütün kültürü, içinde bulunduğu toplumun çalışma kültüründen yani değer ve normlarından, gelişmişlik düzeyinden etkilenir. Başka bir deyişle örgütün içinde bulunduğu kültüre dair baskın öğeler, psikolojik tacizi hızlandırabilir (Yıldız ve Kılış, 2010,s.41).

Mobbingin olduğu örgüt kültüründe bireyselliğin ön plana çıktığı, takım çalışması anlayışının oluşmadığı, adaletsizliklerin olduğu görülmüştür. Kişi bu tip örgütlerde kişi kendini sürekli gizli ya da açık biçimde mücadele etmek zorunda hisseder, algıladığı tehdide karşı hazırda bekler, açık vermemek için tedirgin bir şekilde çalışır, sürekli enerjisini üretim ve gelişim yerine bu mücadeleye harcar. İşyerinde psikolojik taciz olgusunun örgütlerin değerlere bağlılık derecesiyle de bağlantısı bulunmaktadır. Örgütün yürüttüğü şüpheli ve etik dışı faaliyetler, hileli ve aldatıcı uygulamalar varsa, bunları ortaya çıkarmaya çalışan bir kişiye karşı mobbing uygulanabilmektedir. Örgüt, etik dışı eylemleri engellemek yerine, imajının olumsuz yönde zedelenmesinden korkmakta, bu nedenle durumu ortaya çıkaran ve konunun üstüne giden kişiye baskı yapılmakta ve bu kişi psikolojik tacizin hedefi haline gelebilmektedir. (Aktaran Arsan, 2008, s.52).

İşyerinde psikolojik tacize yol açan diğer örgütsel ve yönetsel nedenlerse şu şekilde sayılabilir (Aktaran Arsan, 2008, s.52):

- Tacizin, örgüt içi disiplinin sağlanması, verimin artırılması ve bununla bağlantılı olarak şartlı reflekslerin oluşturulmasında bir araç olarak kullanılması
 - İnsan kaynaklarına yapılan harcamaların aşırı ölçüde azaltılması
 - Aşırı hiyerarşik yapı
 - Kapalı kapı politikasının uygulanması
 - Örgüt içi iletişim kanallarının zayıflığı
 - Çatışma çözüm yeteneklerinin zayıflığı ve etkisizliği ya da şikâyetlerin yeterince ciddiye alınmaması
 - Zayıf liderlik
 - Günah keçisi bulma anlayışının yaygın olması
 - Örgüt içi rotasyona gereken önemin verilmemesi

Örgütün değerleri, normları, hedefleri, politikaları, iş yürütme şekilleri örgütün kültürünü oluşturan unsurlardır. Şüphesiz ki örgüt kültürü, içinde bulunulan ulusal kültürün de etkisiyle oluşacaktır. İşe alma kararları, ödül sistemi, yönetim ve sahiplik yapısı, risk alma stratejisi, fiziksel-sosyal ortam örgüt kültürünün bileşenleri olarak firmanın yapısını, özelliklerini, uygulamalarını doğrudan etkileyecektir (Çobanoğlu, 2005). Örgütte gerçekleştirilen psikolojik taciz eylemlerinin yönü de örgüt kültürü ile yetki ve güç ilişkilerinden etkilenecektir (Yüçetürk, 2005, s.83)

İş ortamında sürekli stres bulunması da örgütte her düzeydeki çalışanı psikolojik taciz davranışı içine itebilmektedir (Yüçetürk, 2005, s.83). Yoğun stres yaşayan işletmelerde, orta düzey yöneticiler, üst düzey yöneticilerin baskısıyla mobbing yapabilirler. Ya da tersine alt düzey yöneticiler, stresin ana kaynağı olduğunu düşündükleri üstlerine karşı mobbing uygulayabilirler. Mobbinge katkıda bulunan yalnızca yüksek iş stresi değildir; devamlı aynı şeylerin tekrarlandığı ve yeni fikirler yaratılmayan işyerlerinde heyecan yaratmak için de gerçekleşebilmektedir (Davenport, 2003, s.55).

Meschkutat ve arkadaşlarının (2002) mobbing raporunda ortaya koymuş olduğu gibi örgüt iklimi de önemli bir faktördür. Araştırmada mobbinge maruz kalan bireylerin %65' i mobbingin varlığı sırasında çalışma ikliminin kötü olduğunu bildirmişlerdir (Meschkutat, Stackelbeck ve Langenhoff, 2002,s.55). İşyerinde psikolojik taciz eylemlerinin nedenleri arasında iş doyumsuzluğu da gösterilmektedir.

Norveç' te yapılan araştırmalarda mobbing eylemleri ile örgütsel koşulların önemli derecede ilişkili olduğu görülmüştür. Bunlar; yöneticinin liderlik anlayışı, kötü yönetim, lider konumundakilerin duygusal zekâdan yoksun olması, örgütte rol çatışmasının yüksekliği, örgüt yapısındaki değişiklikler, sosyal iklimin çalışanları tatmin etmemesi, denetim, yönetimin mükemmellik beklentisi, işyerindeki yüksek stres, monotonluk, örgütteki etik bozulma, geçmiş tecrübelerden ders alınmaması gibi koşullardır (Einarsen ve Skodstad, 2000, s.55). Mobbing eylemlerinin hızlanmasını sağlayan nedenlerse; örgüt içinde birbiriyle çelişen isteklerin, içinde bulunan durumun belirsizliğinin, beklentilerin, belirli bireyler için geçerli ayrıcalıklı tutumların, görevlendirmelerin, haksızlıkların neden olduğu çatışmalarınve düş kırıklarının artmış olmasıdır (http://www.bilgiyonetimi.org/cm/pages/mkl_gos.php?nt=226,).

İşyerinde mobbing eylemlerinin nedeni olarak, iş doyumsuzluğu ve olumsuz iş çevresi gibi örgütsel faktörler de gösterilmektedir (Tınaz,2006,s.26). Leymann (1996,s.55)'ya göre yıldırma sürecine hedef olanlar şanssız tesadüflerle belirlenmekte ve buna olumsuz iş koşulları neden olmaktadır.

2000'li yılların iş dünyasının temelini oluşturan küreselleşme ve kıyasıya rekabetten dolayı örgüt yapılanması, küçülme ve ortaklıklar kaçınılmaz hale gelmiştir. Artan kıyasıya rekabet koşullarında işletmeler için verimlilik, maliyet, fark yaratma kuşku yok ki her zaman olduğundan daha da önemli hale gelmiştir. Ancak, bunların aşırı biçimde vurgulanarak baskı unsuru haline gelmesi engellenmeli, işletmelerin en değerli varlığı olan insan kaynaklarının zarar görmesi, mutsuz çalışanlar oluşturması önlenmelidir. İnsanların sıkı takip ve kontrolünden çok, yetkilendirilmeleri ve motive edilmeleri suretiyle, firmaların verimlilik ve rekabet gücü artırılabilir. Bu şekilde çalışanların işe ve örgüte bağlılığını arttırmak, daha mutlu çalışanlar yaratmak da mümkündür. (Güngör, 2008 s.73).

Bununla birlikte, eğer işten çıkarmalar söz konusu ise birçok örgüt, çalışanları arasındaki psikolojik tacize göz yummakta hatta bunu teşvik bile etmektedir. Bu tür işletmelerin bakış açısına göre mobbing sosyal bir plandan daha ucuz olmaktadır (Akt. Arsan, 2008). Bu durumda, örgütün küçülme politikası nedeniyle istihdamın daraltılması, işgücünün genç çalışanlardan oluşturulması ve örgüt içinde istenmeyen kişilerden kurtulmanın hedeflenmesi nedeniyle, firmanın bilinçli şekilde uyguladığı, belirli bir stratejiye dayanan bir psikolojik taciz olgusu söz konusu olacaktır. Bu süreçte iş ortamında oluşacak rekabet, çalışanların işlerini kaybetme korkusu

yaşamalarına ve konumları için mücadele ederler. Rekabet şartlarının ağır olduğu durumlarda işlerini kaybetmekten korkanlar, özgüveni az olanlar rakiplerine mobbing yapmaktadırlar. Bu tür zorunlu yapılanmalarda; çalışanlar arası acımasız rekabetin, dedikodu, kendini öne çıkarma gibi faaliyetlerin, gergin ve olumsuz örgüt ikliminin önüne geçebilmek için süreç baştan itibaren çalışanlara açık bir şekilde aktarılmalı, işten çıkarılması planlanan kişilere gerekli bilgilendirme, gerekçeleriyle birlikte makul bir süre önce yapılmalıdır. (Akt. Arsan, 2008).

Ekonomik sıkıntılarının artması da örgütlerde mobbing eylemlerinde yoğunlaşmaya yol açan nedenlerden biridir. Çalışanlar bezdirilerek istifaya zorlanmakta, işletmeler bu şekilde tazminat yükünden kurtulmaya çalışmaktadır. Belirtilen gerekçeyle bu dönemlerde mobbing bir örgüt politikası olarak uygulanabilmektedir. Bu durumda sektörel farklar azalabilmekte, krizden en çok etkilenen ve örgütsel bir strateji olarak bunu uygulayan firmalar bazında farklılıklar oluşabilmektedir. Ülkemizde de özellikle ekonomik kriz dönemlerinde işyerlerinde psikolojik taciz eylemlerinin bir örgüt politikası olarak gerçekleştiği düşünülmektedir (Yüçetürk,2005 s.85).

Bir örgütte yüksek düzeyde örgütsel sorunlar varsa ve yüksek düzeyde belirsizlik yaşanılıyorsa, o zaman böyle örgütlerde herhangi bir çalışana mobbing uygulamak çok kolay olmaktadır. Bu tür iş ortamları, bireyi iş yönünden çeşitli hatalara götürür ki, bu durum bireyin aleyhine kullanılmaktadır. Örgütlerde bir gerilimin olması, mobbing olayını daha çok desteklemektedir. Bu durum, bireyi her olumsuzluğun nedeni haline getirebilmektedir (Cemaloğlu, 2007, s.49).

1.3.4. Mobbing Süreci

Mobbing çalışanı çalıştığı ortamda tedirgin eden, rahatsızlık veren ve şiddeti zamanla artarak psikolojik ve fizyolojik rahatsızlıklara ve sonunda çalışanın işi bırakmasına neden olan bir süreçtir. Bu anlamda mobbing sinsice gelişen, devam eden, düşmanca ve başkasına zarar vermek amacıyla gerçekleştirilen bir süreçtir. Sürecin gelişimi Leymann tarafından beş aşamada ele alınmıştır (Davenport vd.,2003, s.78):

Birinci aşama: Anlaşmazlık

İkinci aşama: Saldırgan eylemler

Üçüncü aşama: Yönetimin katılımı

Dördüncü aşama: Zor veya akıl hastası olarak damgalanma

Beşinci aşama: İşine son verilme

Bu süreç birbirini takip eden beş aşamayı içermekle birlikte gerek mağdur, gerekse mobbing uygulayan tarafından süreç tamamlanmadan bitirilebilir (Davenport vd.,2003, s.78).

1.3.4.1. Mobbing'in Aşamaları

1.3.4.1.1. Anlaşmazlık Aşaması

Kritik bir olayla, bir anlaşmazlıkla karakterize edilir. Henüz mobbing değildir fakat mobbing davranışına dönüşebilir. Bu aşamada mobbing şiddetli bir çatışma olarak algılanabilir (Tutar, 2004, s.48).

Hirigoyen (2001), bu çatışmayı, saldırganın karşısındakine zarar verme dışında başka bir şekilde çözümlemeyi bilmemesine bağlar. Çatışma söz konusu olmadığında da saldırgan içinde bulunduğu olumsuzlukla ilgili suçlayacak birini aradığı için çatışma yaratır. Bireyler arası çatışma tacizdeki çatışmadan farklıdır. Çatışmada taraf olanlar arasında paylaşım vardır, tacizde ise birey kendisini yalnız hisseder (Poussard ve Çamuroğlu, 2007,s.81). Bu aşamada mağdur çatışmanın farkındadır ancak psikolojik ve fiziksel hiçbir rahatsızlığı bulunmamaktadır. (Tınaz, 2006, s.54)

1.3.4.1.2. Saldırğan Eylemler Aşaması

Bu aşamada çatışma saldırğan eylemlere dönüşmektedir. Saldırğan hareketler başlamıştır. Mobbingde amaç çalışana iş yaşamından dışlamaktır ve kasıtlı olarak yapılır. Mobbing, kişiye yönelik, kişinin yaşı, ırkı, cinsiyeti, dini, uyruğu, sakatlığı veya hamileliği gibi herhangi bir nedene dayalı belirgin bir ayrımcılık olmaktan çok, taciz, rahatsız etme ve kötü davranış yoluyla herhangi bir kişiye yönelen saldırğanlıktır. Bu davranışlar pasif ve aktif saldırğanlık olarak ikiye ayrılabilir. Pasif saldırğanlar fırsat buldukça kötü davranışlarını örtmek için nazik ve düşünceli davranışlar da sergileyeceklerinden onlarla başa çıkmak daha zordur (Davenport , 2003,s.55). Aktif saldırğanlık, belirgin bir biçimde mağduru hedef aldığından hemen kendini belli eder. Mobbingde mobbing uygulayanın tavrı aktif saldırğanlıkta, mağdura doğrudan cephe alır ve amacını mağdura belli eder. Aktif saldırğanlığı fark etmek daha kolay olduğundan, bununla başa çıkmak da kolay olmaktadır. Pasif saldırğanlıkta, mobbing uygulayan mağdura amacını açıkça belli etmez. Üstelik mağdura yardım ediyormuş gibi görünerek onun güvenini kazanmayı deneyebilir. Böyle bir durumda, mağdur kendisine zarar verecek olan asıl kişinin yakınında olduğunu fark etmez. Bu şekilde sinsice yapılan düşmanlık kolay fark edilemeyeceğinden mağdurun bunu ayırt ederek önlem alması oldukça zor olur (Gökçe, 2006, s.84).

Bu aşamada mağduru cezalandırmaya yönelik olarak saldırğan davranışlar baş gösterir. Mağdur kendini korumada sorunlar yaşayabilir ve aciz duruma düşebilir. Mağdurun kişiliğindeki yetersizlikler hedef alınarak bu yönde saldırğan davranışlar gerçekleşir (Doğan, 2009 s.26).

1.3.4.1.3. Yönetimin Katılımı Aşaması

Yönetim, psikolojik ve fizyolojik sağlığı bozulan mağdur hakkında şikâyetler alır ve söylenenlere inanarak mağdura karşı önyargı içerisine girer. Yöneticiler mağdur hakkındaki haksız şekilde ortaya açılan suçlamaları kabul eder (Tınaz, 2006, s.54).

Yönetim, mağdur ve mobbing uygulayan arasındaki olayları yanlış yorumlayıp suçu, yalnız bırakılan mobbing mağdurunda bulma ve problemi başından atma eğilimini benimseyebilir. Böylece yönetim de; ortaya çıkan bu negatif döngüdeki yerini almış olur (Tınaz, 2006, s.87)

1.3.4.1.4. Zor ve Akıl Hastası Olarak Damgalanma Aşaması

Kişinin sürekli duygusal saldırıya uğraması kişi üzerinde hem fiziksel hem de ruhsal bir takım değişikliklere neden olur. Normal düşünemez hale gelir ve saldırgan davranışlar gösterirler. Yaşadıkları korkular neticesinde çevrelerindeki insanlara karşı güven duygularını yitirirler ve kimseye güven duymazlar (Doğan, 2009 s.27).

Mobbing uygulayan tarafından saldırıya uğrayan, çeşitli yakıştırmalar ve yönetimin de ön yargılı tutumu sonucu mağdurun sağlığı bozulur. Performansı düşen, sürekli hastalık izinleri kullanarak işe gelmemeye çalışan mağdur içinde bulunduğu durumdan kurtulmak ve ayakta kalabilmek için uzman yardımına başvurur. Psikolog veya psikiyatristten yardım alan mağdurun bu çabası diğer çalışanlar ve mobbing uygulayan tarafından normal bir durum gibi algılanmamakta ve kişinin ruhunun da diğer organları gibi hastalanabileceğini düşünemeyen bu kişiler tarafından "akıl hastası", "paranoyak", "zor insan" olarak damgalanabilmektedir (Aktaran Mansur, 2008, s.43).

1.3.4.1.5. İşine Son Verilme Aşaması

Bu aşama mobbingin son safhasıdır. İşten ayrılma, mağdurun kovulması, istifa etmesi veya ettirilmesi, erken emekliliğe zorlanması ya da daha büyük travmatik olaylarla sonuçlanabilir. Mağdurun intihar etmesi ya da mobbing uygulayana saldırması ve hatta onu öldürmesi, işyerini ateşe vermesi gibi. Aşırı baskıcı ortam, kişiyi içinde bulunduğu çaresiz durumdan çıkabilmesi için bir çıkış yolu aramaya zorlar. Bu şiddetli durum, kendiliğinden ortaya çıkmamıştır. Aşama aşama olaylar birbirini tetiklemiş ve bu en son ve dramatik safhaya gelinmiştir (Çobanoğlu, 2005, s.77).

Bu aşamada duygusal saldırılar sonucu psikolojisi bozulan mağdur yönetimden de beklediği yardım ve desteği bulamamıştır. Sağlık sorunları artan ve işe gelemeyen hale gelen mağdur, yönetim tarafından da istenmeyen çalışan olarak görülmektedir. Mobbing uygulayanın çabaları sonucu işyerinden uzaklaştırılan mağdur, artık kendisinden beklenen performansı gösteremeyecek konumdadır, çalışan ya kapasitesinin altında işlerde çalıştırılır, sosyal yönden izole edilerek çalışmaya devam eder ya da işine son verilir (Çobanoğlu, 2005,s.78).

Harald Ege, Leymann'ın modelini geliştirerek İtalyan toplumuna uygun altı aşamalı bir model önermiş, ek olarak "**sıfır durumu**" ve "**çift taraflı mobbing**" olgularını tanımlamıştır. Bu altı aşama, çatışma, saldırgan davranışlar, ilk psikomatik belirtiler, insan kaynakları yönetiminin hataları, sağlığın bozulması ve çalışma yaşamından uzaklaşma olarak sıralanmıştır (Tınaz, Bayram ve Ergin, 2008, s.96).

1.3.5. Mobbing Türleri (Leymann'ın Tipolojisi)

Leymann (1990), 45 ayrı mobbing davranışını tanımlamıştır ve bunları davranış özelliğine göre 5 ayrı grupta toplamıştır. Bu davranışların sürekli ve değişik şekillerde yapılıyor olması kasıtlı tacizdir ve psiko-terör olarak da adlandırılabilir (Atalay, 2010, s.19);

“• **Kendini göstermesini ve iletişimini engelleme:** Üst konumundaki kişilerin mağdurun kendini ifade etme ve sergileme olanaklarını kısıtlaması. Örneğin, mağdurun sürekli sözünün kesilmesi, yüzüne bağırılması veya yüksek sesle azarlanması, yaptığı işin sürekli eleştirilmesi vb.

• **Sosyal ilişkilerden yalıtma:** Çevresindeki insanların mağdurdan uzaklaşması, konuşmaması, sanki orada değilmiş gibi davranması vb.

• **Saygınlığına saldırıda bulunmak:** İnsanların mağdurun arkasından kötü konuşması, asılsız söylentilerin ortada dolaşması, gülünç durumlara düşürülmesi ve cinsel imalar yapılması vb.

• **Yaşam kalitesine ve mesleki duruma saldırıda bulunmak:** Mağdura hiçbir özel görev verilmemesi ya da verilen işlerin geri alınması, anlamsız işler verilmesi, işin sürekli değiştirilmesi ve mali yük getirecek genel zararlara sebep olunması vb.

• **Doğrudan sağlığa saldırıda bulunmak:** Mağdurun fiziksel olarak ağır işler yapmaya zorlanması, fiziksel şiddet tehditleri yapılması, fiziksel zarar görmesi ve cinsel tacize uğraması vb“(Atalay, 2010,s.19).

1.3.6. Mobbingcilerin ve Mobbing Kurbanlarının Özellikleri

Günel (2010), saldırganların, mağdurların ve izleyicilerin özelliklerini şöyle açıklamaktadır.

1.3.6.1.Saldırganlar

Gerçek anlamda yıldırma davranışı uygulana kişiler bu grupta yer almaktadır. Bu grup içinde en sık rastlanan saldırgan tipler ise (Günel,2010, s.37);

a. Narsisist Yıldırmaçılar: Klinik psikolojide narsist kişilikler, kendi gözündeki yerinin mükemmelliği, sınırsız başarı hayalleri, başkalarının hayranlığına bağlılıkları, aşırı egoları ve empati yoksunlukları ile karakterize edilir. Narsist kişilik, gerçekten ziyade gösterişli bir hayal dünyasında yaşayan, kendine abartılı derecede hayran olan, kendini sürekli diğer insanlardan üstün gören ve bunun kabul edilmesini arzulayan kişilerde görülen zihinsel bozukluk halidir (Aktaran Arsan, 2008, s.25). Çevrelerindeki kendilerine sorgusuz bağlılık göstermesini beklerler. Hatalarını görmezden gelir, kendilerinde hata olma olasılığını asla düşünmedikleri için daha sonra bunun için başkalarını günah keçisi yaparlar. Kurbanlarına, hak ettiklerine inandıkları hayranlık ve takdiri kendilerine göstermeyenlere karşı küstah, kendini beğenmiş ve acımasızdırlar (Tınaz, 2006, s.52).

Başkaları onları hafife alır, eleştirir veya yenilgiye uğratırsa; aşırı bir öfke, öç alma duygusu ve kırgınlık duyarlar (Tınaz, 2006, s.52). Kendi algılarına göre sahip oldukları üstünlük ve mükemmellik neticesinde her şeyin en iyisini hak ettiklerine inanmaları nedeniyle kendilerine yakıştıramadıkları ve kabullenemedikleri iç çatışmalarını, hatalarını bir başkasına yükleyerek kendilerini rahatlatmaya çalışırlar. Başarıya ulaşmak için kariyer basamaklarını tırmanırken her türlü yola başvuruabilirler (Aktaran Arsan, 2008, s.25).

b. Hiddetli Yıldırmaçılar: Korku verip yıldırarak kontrol sağlamaya çalışır, duygularını kontrol edemez, hiçbir sebep yokken etraflarındakilere bağırır, çağırır, kaba sözler sarfeder ve beddua ederler. Sonrasında hiçbir şey olmamış gibi işlerinin başına dönüp çalışabilirler (Tınaz, 2006, s.55). Adeta hayatla kavga halindedirler. Şüphesiz bu durum onunla birlikte çalışanların sinirini, moralini, konsantrasyonunu bozar, motivasyonunu düşürür, verimsizliğe neden olur, işyerinde huzur bozulur. Bu tip bir mobbingci ile aynı ortamda çalışan kişiler her an bir bahane bulunup kendilerine bağırılacağı endişesiyle korku ve endişe içinde tedirgin bir biçimde çalışırlar (Aktaran Arsan, 2008, s.26).

Bencildirler, başkalarının beklentilerini, duygu, düşünce ve değerlerini önemsemez, her şeyin onların söylediği şekilde yapılmasını isterler. Bilgi birikimi, tavır ve davranışlarıyla saygı uyandırıp örnek olamaz, bunun yerine sık sık amirin veya

patronun kendileri olduğunu belirtme gereği duyarlar. Gerek yapıları gereği işlerindeki engelleyemedikleri öfkeyi, gerekse kendi problemleriyle başa çıkmayı başaramadıkları için yaşadıkları kişisel öfkeyi başkalarına yansıtır, karşılarındakinin her hareketinde bir hata arar, her zaman bağırlı olacak bir şeyler bulur, bulamazlarsa da yaratırlar. Hedef aldıkları kişileri, işlerini kaybetmek veya değiştirmekle tehdit ederler (Tınaz, 2006, s.55).

c. İki Yüzlü Yılan Yıldırmaçılar: Kurbanlarını hiç rahat bırakmazlar, devamlı yeni kötülüklerin peşindedirler. Mobbing yapmaktan büyük zevk duyarlar. Karşısındakini strese sokmak ve mahvetmek için devamlı yeni yollar ararlar. Yaptıkları her şeyin çok iyi bilincindedirler (Tınaz, 2006, s.57).

Kurbanları ile konuşurken yanlarında farklı onlar yokken farklı konuşurlar. Yalan boyutları büyük derece de gerçekleşebilir. Türlü entrikalarla onu zora sokmaya çalışır ancak tüm bunları yaparken diğer bireylere karşı kendilerini hep iyi gösterir, iyi insan imajı yaratmaya çalışır, sahte bir samimiyet gösterisi sergilerler. Hatta zaman zaman yaptıklarını örtbas etmek ve kurbanın kafasını karıştırmak için ona karşı da iyi davranabilirler (Aktaran Arsan, 2008, s.26).

Çıkarı olan konularda kurbanlarını adeta maşa gibi kullanırlar. Başkalarını kötülüklerine alet edebilirler. Bunu yaparken suçu çok rahat başkasının üzerine atabilecekleri gibi, masum olduklarına dair hemen yemin etmeye de hazırdırlar (Tınaz, 2006, s.57).

d. Megaloman Yıldırmaçılar: Megaloman bireyler, kendilerini olduğundan büyük gören ve gösteren, kendisine hayran, başkalarını küçümseyen, onların niteliklerini önemsemeyen bireylerdir. Bunun temelinde yatan etken özgüven ve özsaygılarının eksikliğidir. Başkalarının kendinden daha başarılı, daha güzel, daha zengin olmasını kabullenemezler. Kıskançlık nedeniyle nedeniyle bu tarz bireylere nefret duyar, saldırganca davranırlar (Aktaran Arsan, 2008, s.29).

Diğer bireyler çok çalışsa da işlerini iyi yapsa da, büyük başarılarla imza atsalar da yapılanları hiçbir zaman yeterli bulmaz, daima daha fazlasını isterler Kurbanın en başarılı çalışmalarının ardından en olumsuz söylemlerle mağdurun performansından memnun olmadığı yönünde konuşmalar yapıp kendisini uyararak bireyin motivasyonunu yok ederler (Aktaran Arsan, 2008, s.29).

Yapılan işlerde kendilerinden onay alınmasını isterler. Koydukları kurallar çok sık değişir. Aynı şekilde koydukları hedeflerde sık sık değişime uğrayabilir. Kontrolü ellerinde tutmak isterler (Tınaz, 2006 s58).

Tınaz (2006)' ın ifade ettiği gibi, *"Hedeflerine sessizce işkence yaparlar. Aniden tüm ilişkilerini keser, toplantılara katılımı engeller, verdikleri bilgileri değiştirir ve çağrılara cevap vermezler. Mağdurun duyamayacağı kadar alçak sesle konuşurlar veya yorumlanması güç yanıtlarla mağdurun aklını karıştırırlar."*

e. Hayal Kırıklığına Uğramış Yıldırımacı: Kendi özel hayatlarında karşılaştıkları ve çözümleyemedikleri problemler, çatışmalar genellikle bireylerde hayal kırıklığına yol açar. Bu gruptaki mobbingciler ise çalışma yaşamı dışında yaşadıkları ve üstesinden gelemedikleri bu problemleri, çatışmaları, olumsuz duygu, düşünce, yetersizliklerini işyerinde başkalarına yansıtırlar (Aktaran Arsan, 2008, s.31).

Kendilerinin şanssız olduğuna, bütün sorunların kendilerini, güzelliklerin ve iyi şeylerinse başkalarını bulduğuna inanırlar. Diğer insanların kendileri gibi şanssız olmadıklarını, bu tarz problemleri yaşamadıklarını düşünürler. Bu nedenle diğer insanlara karşı hoşgörüsüzdürler, onlara karşı kıskançlık ve haset duyarlar (Aktaran Arsan, 2008, s.32).

1.3.6.2. Kurbanlar

Leymann (1996)' ya göre işyerinde psikolojik taciz, işyerinde birinin veya nadir olarak birkaç kişinin, bir veya daha fazla kişi tarafından her gün ve birkaç ay süreyle sistematik olarak duygusal yönden zarar verici davranışlara maruz bırakılmasıdır. İşyerinde psikolojik taciz davranışlarına maruz kalan birey yardımsız ve savunmasız bir durumda bırakılır (Aktaran Gökçe, 2008, s.44).

Çeşitli araştırmacıların tanımladığı farklı mobbing mağduru profillerinden yola çıkılarak, dalgın, neşeli, gerçek dost, günah keçisi, korkak, alıngan, kendini beğenmiş, paranoyak, tutsak, uşak, katı, kendine güvenen, acı çeken, dürüst iş arkadaşı, içe dönük, hırslı, hipokondriyak olmak üzere toplam on sekiz mağdur tiplemesinin yer aldığı bir liste oluşturulmuştur (Tınaz, Bayram ve Ergin, 2008,s.54).

Yaşa, cinsiyete, eğitim durumuna bağlı olmaksızın tüm çalışanlar, potansiyel birer mobbing mağdurudur. Bununla birlikte, ağırlıklı olarak kimlerin bu olguya maruz kaldığı konusunda yapılan çeşitli çalışmaların sonuçlarına göre mağdurların birtakım ortak özelliklere sahip olduğu gözlenmiştir (Aktaran Arsan, 2008, s.34).

İşyerinde psikolojik tacize hedef olan kişilerle yapılan görüşmeler, bu kişilerin üstün özelliklere sahip olduğunu göstermektedir. Zeki, yetenekli, yaratıcı, başarı yönelimli, dürüst, güvenilir, kendilerini işine adanmış bu kişilerin mesleki kariyerleri pek çok olumlu özellik taşımaktadır. Politik davranamayan bu kişilerin, örgütlerine aidiyet duyguları ileri derecede gelişmiştir ve işleriyle özdeşleşmişlerdir (Yücutürk, 2005,s.89).

Özellikle yaratıcı bireyler, yeni fikirler geliştirdiği için mobbinge daha fazla hedef olmaktadır. Bu tür kişiler, daha yüksek pozisyondaki çalışanlar tarafından kendilerine tehdit oluşturacağı endişesi ile hedef seçilmektedir. Ayrıca kişinin fiziksel özellikleri, aksanı, ırkı, milliyeti, cinsiyeti gibi değiştiremeyeceği kimi özellikleri vardır. Kimi zaman kişi sadece değiştiremeyeceği bu özelliklerden biri nedeniyle mobbinge maruz kalmaktadır. (Tınaz, 2006, s.48)

Mobbinge maruz kalmış olanlar maruz kalmayanlara göre, çevrelerinde genellikle endişeli ve kendilerine olan güvenin düşük olduğu kişilerdir. Dürüst ve oldukça tecrübesizdirler. Mağdur olmayanlara göre daha içe dönük ve bağımlıdırlar. Her zaman mahçup, hoşgörülü, iyi niyetli ve özür dilemeye hazır bir tavır içerisindedirler. Kendilerini savunmaktan ve korumaktan acizdirler. Bu özellikler ise tacizcileri harekete geçirmektedir. Eğer tacizde bulunan kişi mağdurun güven eksikliğini hissederse daha fazla tacizde bulunur. (Tutar, 2004, 131).

Aquino (2000), Di Martino & Hoel & Cooper (2003), Djurkovic & McCormack (2005), Namie (2003), Vartia (1996) tarafından yapılan çalışmalara göre mağdurların kişilik yapılarında öne çıkan özelliklerden biri nevrotikliktir. Nevrotik kişiler, çevrelerinde yaşanan olumsuzluklara karşı diğer bireylere nazaran daha fazla duyarlıdırlar. Acıya, zorluklara, olumsuzluklara ve strese karşı tolerans düzeyleri diğer bireylere göre daha düşüktür. Bu kişiler, kaygılı ve endişeli yapıları nedeniyle çevrelerinde yaşadıkları olumsuzluklara ve çatışmalara çözümcül bir şekilde yaklaşmak yerine saldırgan tepkiler verebilmektedirler.

Matthiesen ve Einarsen tarafından 2001 yılında MMPI-2 uygulanarak yürütülen çalışmada mağdurların olağanın üzerinde duygusallık, şüphencilik ve depresif özellikler taşıdıkları ortaya çıkarılmıştır. Araştırmacılar bu çalışmada üç ayrı mağdur tipi tanımlamışlardır. "Ciddi etkilenmiş" şeklinde tanımladıkları birinci tipteki mağdurlar, depresif, kaygılı ve şüpheli kişilerdir. İkinci tip mağdurlar, hayal kırıklığı yaşayan ve çevrelerinde yaşananlar nedeniyle depresyona girmeye meyilli kişilerdir.

Üçüncü tip ise daha normal kişilik yapısındaki bireylerden oluşmaktadır. Bu mağdurlar en az diğer gruplardakiler kadar psikolojik tacize maruz kalmış olmakla birlikte psikolojik olarak herhangi bir rahatsızlık belirtisi göstermemekte ve yaşadıkları durumu tolere ederek üstesinden gelebilmektedirler (Matthiesen ve Einarsen, 2001, s. 468). Bu sonuç, aynı mobbing davranışlarına maruz kalsalar da her bireyin bunu tolere etme ve yaşadıklarından etkilenme düzeyinin farklı olduğunu göstermektedir (Tınaz, 2006, s.82).

Mobbing mağdurlarının cinsiyet açısından dağılımlarına bakacak olursak; Zapf tarafından yapılmış olan bir araştırmada psikolojik taciz mağduru olduğunu bildiren bireylerin %75.3' ünün kadın, %24.7' sinin ise erkek olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Tınaz, 2006, s.34).

Ülkemizde işyerinde gördükleri baskı sonucu sağlıkları bozulan hastalar üzerinde inceleme yapan Samancı da, yukarıda belirttiğimiz bulgularla örtüşen bir şekilde hastalarının çoğunu kadınların oluşturduğunu belirtmektedir. (Aktaran Arsan, 2008, s.41).

SFS Sosyal Araştırmalar Enstitüsü' nün Almanya' da yaptığı araştırma sonuçları da diğer bulgularla aynı doğrultuda, kadınların erkeklere oranla %75 daha fazla mobbinge maruz kaldıklarını göstermektedir. %5.5 mobbing mağdurundan %3.5' inin kadın, %2' sinin ise erkek olduğu tespit edilmiştir(Tınaz, 2006, s.36).

Leymann (1996,s.55), tarafından yapılan araştırmada ise; yaklaşık olarak eşit koşullarda çalışan erkek ve kadınlardan mobbinge maruz kalanların oranı %45 erkek ve %55 kadın olarak bulunmuştur. Çalışmaya göre %76 erkeğe erkekler tarafından, %3 erkeğe kadınlar tarafından, %21 erkeğe de her iki cins tarafından mobbing uygulanmıştır. Buna karşılık %40 kadına kadınlar tarafından, %30 kadına erkekler tarafından ve kalan %30 kadına da her iki cins tarafından mobbing uygulandığını belirtmiştir.

Toplumdaki cinsiyet rollerine ilişkin değer yargıları mobbingin ifade ediliş şekli üzerinde etkili faktörlerden biridir. Toplumda genellikle kadınların olumsuz duygularını saldırgan bir tarzla ifade etmelerine izin verilmez ve bu tür davranışlar nezaketsizlik veya küstahlık olarak algılanır. Buna karşın, erkeklerin saldırganca davranışlarına göz yumulur hatta çoğunlukla teşvik edilir. Çünkü saldırgan davranışlar sergileyen erkek atılgan ve güçlü olarak kabul edilir, bazı toplumlarda saldırganlık erkeklik ve mertlik simgesi olarak kabul edilir (Aktaran Arsan, 2008, s.41).

Mağdurların gösterdikleri tepkilerin de cinsiyetler arasında farklılık göstereceği varsayılmalıdır. Stres yaşayan veya mobbing baskısı altında kalan bir kadın, etkinliğini arttırarak tepki gösterirken, erkek aksine etkinliğini azaltır (Tınaz, 2006, s.44).

Mevcut veriler ağırlıklı olarak kadınların mağduriyetinin daha yoğun olduğunu göstermekle birlikte mobbing, cinsiyetler üstü bir olgudur. Kadınların daha yoğun bir biçimde psikolojik tacize uğradığı şeklinde çıkan sonuçlarda erkeklerin yapıları gereği bu duruma maruz kaldıklarını belirtmekten daha çok kaçınmalarının da belirli bir ölçüde etkili olmuş olabileceği düşünülmektedir (Tınaz, 2006, s.34).

Avrupa Birliği tarafından yaptırılan bir araştırmada (Avrupa' da 2000 yılı Yaşam ve Çalışma Koşulları Anketi - Lüksemburg, 2001), bir organizasyonda herkesin mobbing kurbanı olma riskinin varlığı ortaya çıkmıştır. Araştırma sonuçları, Avrupa' da çalışan ve anket yapılanların %9' u yani tüm çalışanlara göre genelleme yapılırsa 2000 yılı boyunca 12 milyon çalışanın mobbinge maruz kaldığını göstermektedir (Aktaran Arsan, 2008, s.44).

Mobbing mağdurlarının yaş dağılımlarına baktığımızda; yapılan birçok araştırma genç yaştaki kişilerin psikolojik taciz davranışına maruz kalma riskinin daha yüksek olduğunu göstermektedir. (EIRO; 2003) Leymann (1993)' ın yaptığı araştırma sonucuna göre; 21-30 ve 31-40 yaş gruplarında yer alanların daha yüksek oranda psikolojik taciz kurbanı oldukları görülmektedir. SFS Sosyal Araştırmalar Enstitüsü' nün Almanya' da yaptığı araştırma sonuçlarına göre yaş dağılımlarına bakıldığında, mobbinge maruz kalmada en büyük riski %3.7 ile 25 yaş altındakilerin taşıdıkları görülmektedir. 25 yaş altı grubu, risk faktörü bakımından, %2.9 ile 55 yaş üstü grup izlemektedir. Bunları %2.6' lık eşit oranlarla 25-34 ve 35-44 yaş grubu izlemektedir. 45-54 yaş grubu ise %2.2' lik oranla son sırada yer almıştır (Di Pasquale, 2002, s.21). İngiltere' de Quine tarafından yapılan bir araştırmaya göre mağdurların %51' inin 18-30 yaş, %40' inin 31-40 yaş, %34' ünün 41-50 yaş, %35' inin ise 51 ve üzeri yaş grubunda yer aldığı görülmektedir. Ortalama yaşam süresinin diğer ülkelere kıyasla daha uzun olduğu Norveç' te yapılan bir araştırma sonucunda ise, ileri yaşlardaki çalışanların risk altında olduğu belirtilmektedir (Aktaran Aytaç, 2008, s.14). Benzer şekilde Niedl da yaş arttıkça mobbing kurbanı olma riskinin arttığını savunmaktadır (Niedl, 1996,s.55). İsviçre' de yapılan bir araştırmada ise yaş ile mobbinge maruz kalma arasında ilişki tespit edilememiştir (Aytaç, 2008, s.87).

1.3.6.3. İzleyiciler

Yıldırma sürecinde izleyici olanlar; iş arkadaşları ya da yöneticiler gibi sürece doğrudan karışmayan ancak bir şekilde sürecin farkında olan ve bazen de sürece katılan kişiler olarak açıklanmaktadır. İzleyicileri 5 farklı grupta ele almak mümkündür (Günel, 2010, s.37). Bunlar;

***a. Diplomatik İzleyici:** Herhangi bir çatışma karşısında daima uzlaşmadan yana olan kişidir. Genelde aracı rolünü üstlenir. Bu tarz bir izleyici ileride kurban konumuna da düşebilir.*

***b. Yardakçı İzleyici:** Bu izleyici yıldırma sürecinde saldırgana fazlasıyla sadıktır; ancak bunun fark edilmesini istemez.*

***c. Fazla İlgili İzleyici:** Başkalarının sorunlarıyla ilgilenen izleyici tipidir. Bazen bu ilgi kişilerin özel konularına da yönelmektedir. Yardım arayışında olan kurban dahi bir süre sonra bu izleyiciden rahatsız olabilmektedir.*

***d. Bir Şeye Karışmayan İzleyici:** Bu grupta yer alan izleyici herhangi bir olaya karışmak istememektedir. Olan bitenden uzak durmakta, saldırgana yardım etmemekte ancak uygulanan psikolojik tacize karşı da sessiz kalmaktadır.*

***e. İki Yüzlü Yılan İzleyici:** Bu kişi; görünüşte hiçbir şeye karışmıyor gibi algılansa da, gerçekte saldırgana destek çıkmakta ve saldırının kendisini hedef almasından korkarak kurbanı da yardım etmemektedir “(Günel, 2010, s.37).*

Yazında kabul edilmiş kesin bir bilgi bulunmamakla birlikte yapılan çok sayıda araştırmada yıldırma mağdurlarının genellikle vicdanlı ve oldukça dürüst ancak sosyal olmayan kişiler oldukları belirtilmektedir. Yıldırma davranışının başlamasında rol oynayan temel kişilik özellikleri kurban açısından mağdurun savunmasız olması, başarılı, hoşgörülü, iyi niyetli, yetenekli, zeki, yaratıcı ve güvenilir olması, sosyal güven eksikliği, grup normlarına uymaması ve çatışma yönetimi becerilerine sahip olmaması gibi sıralanırken, saldırgan açısından bu özellikler politik davranabilme, sinirli, güce eğilimli, yıkıcı, bencil, duyarsız, olgunlaşmamış, aşırı denetleyici, kötü niyetli, kıskanç, kuşkucu, çıkarıcı, fırsatçı, diğer insanları küçük görme olarak sıralanabilmektedir (Günel, 2010, s.37).

1.3.7. Mobbing Mağdurlarının Psikolojik Durumu

Psikolojik şiddetin, mağdurun ruhsal bütünlüğü ve fiziksel sağlığı üzerinde, diğer tüm taciz çeşitlerinden ve stresten çok daha fazla yıpratıcı ve olumsuz etkileri vardır. Sistemli bir şekilde psikolojik tacize uğrayan kişi bunu kimseyle paylaşamaz ve asıl sorun buradan kaynaklanır. Mağdur içe döner, kendinden şüphe eder. Bu nedenle yoğun depresyon yaşar ve sonrasında çeşitli hastalıklara kadar varan bir rahatsızlık oluşur, çalışamayacak duruma gelen mağdur işten ayrılmak zorunda kalır. Bu hastalıkların en ağır sonucu, bireyin özgüvenini yitirmesidir. Birey, bir süre sonra her şeyin sebebinin kendisinde olduğu kararına varır ve kaybolan özgüveninin yanında, öz saygısını da yitirir. Böyle bir durumda bulunan bireyin kesinlikle iyi bir psiko-terapiye ve hatta uygun ilaç tedavisine gereksinimi vardır. Bireyin uğradığı sosyal zararlara bakıldığında ise, öncelikle sosyal imajının zedelendiği gözlenir. İşyerinde dışlanmış ve mesleki kimliğini yitirmiş birey, zamanla sosyal çevre ve aile çevresindeki yerini de yitirmektedir (Koçak ve Hayran, 2011,s.6).

1.3.8. Mobbing ile Başa Çıkma Yolları

1.3.8.1. Mobbing ile Yönetmel Başa Çıkma Yolları

Örgütlerde “mobbing”i önlemek veya çözmek için yönetici öncelikle “mobbing” nedenlerini *objektif* bir şekilde araştırmak ve “mobbing”i önleyici ve çözücü en uygun yöntemleri uygulamak durumundadır. Yönetici tarafından “mobbing”i ortadan kaldırmak için atılması gereken adımlar vardır. Söz konusu adımları aşağıdaki gibi belirtmek mümkündür (Mimaroğlu, Özgen, 2007, s.221);

- **Kaçınma:** Bu yöntemde yönetici “mobbing”i, örgütsel politika haline getirmeye çalışanlara herhangi bir destek sağlamadığı gibi, bu kişileri engelleyici bir tutum içinde de olmaz. *Yöneticinin* bu tavrı “mobbing”i engellemez; ancak bu tutumla “mobbing” yapan, örgütsel bir destek bulamaz ve kendi gücüyle yetinmek durumunda kalırlar. Bu tutum aynı zamanda “mobbing”i görmezden gelmek bir bakıma onu desteklemek, sürmesinden yana tavır takınmak anlamına da gelmektedir (www.canaktan.org/yonetim/psikolojik-siddet/basa-cikma.htm).

• **Dondurma:** Bu yöntem “sular duruluncaya kadar beklemek” anlamına gelir. Belli bir zaman sonra “mobbing” yapan ve mağdur arasındaki ilişkilerde

yumuşatma yoluna gidilir. Böylece taraflar arasındaki farklılıklar azaltılarak, ortak menfaatler vurgulanmaya çalışılır veya daha üst düzey amaçlar belirlenerek çatışan tarafların aralarındaki farklılıkları unutup, daha önemli ve kapsamlı amaçlar için birleşmeleri ve yardımlaşmaları yoluna gitmeleri sağlanır.

• **Güç ve Otorite Kullanma:** Bu yöntemde, yönetici gücünü, yetkisini ve otoritesini kullanarak, “mobbing”i ortadan kaldırmaya çalışırlar. Bu yolu izleyen yönetici, “Burada yönetici benim: Bu iş böyle olacak!” şeklinde otoriter ifadelerle soruna çözüm yolu ararlar. Ancak yönetici bu yolu sık kullanırsa astların moral ve motivasyonu üzerinde olumsuz etki yapar.

• **Ödün Verme:** “Mobbing”in kaynağı konusunda taraflar, kendi amaçlarından özveride bulunarak ortak bir zeminde buluşurlar, böylece anlaşmanın bir galibi olmaz. Her iki taraf da bazı tavizler vererek uzlaşırlar.

• **Kişileri Değiştirme:** “Mobbing”e neden olanlar ve “mobbing” mağdurları, örgüt içinde başka birimlere ya da yerlere atanarak “mobbing”in önlenmesine çalışılır. Etkili bir yol olmasına rağmen, herkes bir nedenle bulunduğu yere alındığı için uygulanması kolay değildir.

• **Cezalandırma:** “Mobbing”in kişilere ve örgüte zarar verdiği noktada, buna sebep olanlara disiplin yöntemlerini uygulamak ve onları cezalandırmak, örgüt çıkarı bakımından bir zorunluluk halini alır.

• **İşbirliği:** “Mobbing”i çözmeye istekli olmak, farklılıklarla yüz yüze gelmek ve görüş alış verişinde bulunmak, bütünleştirici çözümler aramak, herkesin kazançlı çıkacağı durumlar bulmak, sorunlara ve “mobbing”e meydan okumak, işbirliği yapmanın yollarıdır” (Mimaroglu, Özgen, 2007,s.221).

1.3.8.2. Mobbing ile Bireysel Başa Çıkma Yolları

Örgütlerde “mobbing”le bireysel olarak başa çıkmak için “mobbinge anlayış gösterme, ” “mobbinge karşı savaş verme” ve “geri çekilme” olmak üzere üç yöntemden söz etmek mümkündür (Mimaroglu ve Özgen, 2007,s.221) :

• **Özsaygının Geliştirilmesi:** Herkesin “mobbinge” dayanma katsayısı farklıdır. Söz konusu katsayı bireyin uyum düzeyini ve direnme sınırlarını belirler. “Mobbing”e karşı direnç gösterip onunla başa çıkmak için başvurulacak yollardan biri özsaygının geliştirilmesidir (Mimaroglu ve Özgen, 2007,s.222).

• **Denge Bölgeleri Oluşturmak:** “Mobbing”in varlığı insanı rahatsız eder. Mağdurun istikrarını ve yaşam düzenini bozar. Söz konusu istikrarsızlığa karşı “denge bölgeleri” “mobbing”le başa çıkmaya yardımcı olur. Denge bölgesinden kasıt, her tür istikrarsızlığın ve güvensizliğin ortadan kalktığı, mağdurun kendini güven ve esenlik içinde hissettiği, istemediği değişimlerin olmadığı veya çok sınırlı olduğu güvenilir bir limandır (Mimaroglu ve Özgen, 2007, s.222).

• **Mesleki Beceri ve Nitelikleri Geliştirmek:** “Mobbing”in oluşturduğu psikolojik gerilimi azaltmanın bir başka yolu, kişisel ve mesleki nitelikleri mümkün olduğu kadar hatalardan arındırarak geliştirmektir. Bu tavır, mağdurun kendisine karşı duyduğu güveni ve özsaygısını yükseltir. Özgüveni yüksek bir çalışan her tür gerilime karşı daha yüksek direnç gösterir (Mimaroglu ve Özgen, 2007, s.222).

• **Ruh Sağlığını Korumak:** Gerilim azaltıcı önlemlerden bir diğeri ruh sağlığıdır. Geliştirilen güçlü psikolojik uyum, mağdurun psikolojik yaralanmasını engeller ve “mobbing” karşılığında onu daha donanımlı kılar. Ruh sağlığı yerinde olan birinin “mobbing”e direnci daha yüksek olur (Mimaroglu ve Özgen, 2007, s.222).

• **Algılama Stratejilerini Güçlendirmek:** Her tür “mobbing” faktörü insanın kişilik süzgecinden geçer ve bu kişilik onun “mobbing”e tepkisinin ne kadar güçlü olacağını belirler. Kimileri “mobbing”e karşı oldukça güçlü bir direnç gösterebilirken, kimileri çok basit psiko-terör karşısında bile yıkıma uğrar. Mağdurun direncinin ölçüsü, “mobbing”i tolere etme katsayısıdır (Mimaroglu ve Özgen, 2007, s.222).

• **Değerleri Açıklamak:** Kişisel değerlerin bilincine varmak ve yaşamın bu değerlerle doğal bir uyum içinde olduğundan emin olmak, “mobbing”e karşı direnç göstermede etkin bir yoldur. Mağdurun yaşamı gerçek değerleriyle uyum içinde olduğu oranda “mobbing” karşısında güç ve direnç kazanır. Mağduru zayıf düşürecek en büyük yanlışlık “mobbing” karşısında kendini yargılamak ve kendini inkâr etmektir. Yalnız kalmak yerine güvenilen ve gerekirse tanıklık edebilecek bir iş arkadaşından destek almak önemlidir. Yazılı kanıt olması açısından olayları, verilen anlamsız emirleri ve uygulamaları yazılı olarak kaydederek, ilk fırsatta kişiyi yetkili birine rapor etmek, gerekiyorsa, tıbbi ve psikolojik yardım almak, şikâyet hakkında örgütte ne yapıldığını araştırmak ve son olarak örgütteki diğer çalışanlara durumu anlatarak “mobbing”e maruz kalan başkaları da varsa şikayeti grupça yapmak, örgütteki “mobbing”e dikkat çekmek açısından önemlidir (www.canaktan.org/yonetim/psikolojik-siddet/basa-cikma.htm).

Tüm bu önlemlere ek olarak; birey mobbing karşısında öncelikle yıldırma sürecinin çok başında fark ettiyse, sağlam ve özgüvenli bir iletişim ile zorbaya ve çetesine “ Dur” demeyi becermeli, bunun için yeni davranışlar öğrenmeli. Haklarına sahip çıkacağını, sınırlarını hissettirmeli. Çatışmanın çözümlenmesi için yardım istemeli. Kendi işini yapmalı, işi dışında verilen önceliksiz işleri yapmak zorunda bırakılırsa, bunu yazılı istemeli. Susmamalı, içe atmamalı, onur meselesi yapmamalı, bu durumdan üstlerini ve İK birimlerini haberdar etmeli. (<http://mobbingyardim.wordpress.com>)

Özetle, işyerinde mobbing’le ilgili farkındalığı artırma mücadelesinin ilk adımları şu şekilde sıralanabilir:

- “• *Yaşanılan olgu ve sürecin adının konması,*
- *Önlemlerin alınması,*
- *Bilgilendirmenin sağlanması,*
- *Geri bildirim alınması”*(Tetik, 2010, s.81).

1.3.9. Mobbing Etki ve Sonuçları

İki açıdan Mobbing etkilerini ele almak doğru olacaktır; işgören (mağdur) ve organizasyon açısından (Atalay, 2010, s.31).

1.3.9.1. Mobbing’in Mağdur üzerindeki Etkileri

Vartia (2003), psikolojik şiddetin nedenlerine yönelik araştırmalarında; örgüt yapısı, işin özellikleri, liderlik tarzı, örgüt kültürü ve grup süreçleri gibi faktörlerin psikolojik şiddet ile ilişkisi olduğuna dair bulgular elde etmiş ve psikolojik şiddete uğrayan mağdurlarda iş tatminsizliği, stres belirtileri, psikosomatik şikâyetler, depresyon, kardiyovasküler bozukluklar, post travmatik stres bozukluğu, işe gelmeme, uyku ilacı ve sedatif kullanımının artması gibi rahatsızlıkların oluştuğunu tespit etmiştir (Aktaran Yılmaz, 2008,s.47).

Tınaz'ın (2006,s.55) belirttiğine göre psikolojik şiddete maruz kalan birey artık işlerim yapamaz hale gelir veya kendi isteğiyle ya da zorunlu olarak istifa eder, işten çıkarılır veya iş değiştirir. Çalışanların sağlığını tehdit eden, ekonomik ve sosyal açıdan zarar görmelerine neden olan bu süreçte en fazla zarar gören ve doğrudan etkilenen kişi mağdur kişi olmaktadır.

Brouillaud, Chaveron ve Mothe'ye (2000) göre, Psikolojik şiddet mağdurlarından çok az bir kısmı ise sorunlarla baş edebilme düzeyi diğerlerinden daha iyi olduğu için, kendi güçlerine ve kaynaklarına başvurarak bu sürecin üstesinden gelebilmektedir (Aktaran Savaş, 2007, s.95).

Kasıtlı ve sistemli olarak tekrarlanan psikolojik baskıların etkileri, birey üzerinde yavaş yavaş oluşan birikimli zararlar şeklinde ortaya çıkar. Mobbingin mağdur üzerinde yaptığı zararları, öncelikle ekonomik ve sosyal olmak üzere iki grupta ele almak gerekir. Konuya ekonomik açıdan yaklaşıldığında, gitgide yitirilmekte olan önce ruhsal ardından fiziksel sağlığın geri getirilmesi amacıyla doktorlara, ilaçlara, belki de tedavi amacıyla hastanelere ödenen paralar düşünülmelidir. Bireyin işten ayrılmak zorunda kalması veya işten çıkarılması sonucunda ise düzenli bir kazancın yok olması söz konusudur (Tınaz, 2006, s.103).

Mobbingin sosyal açıdan bireyde yarattığı zararlar incelendiğinde ise; Psikolojik açıdan mağdur tedirgin edilmiştir ve herkese karşı önyargılı yaklaşır. Birey içinde bulunduğu sıkıntılı durumu arkadaşları ve ailesine yansıtmaya başlar ancak bireyin sürekli depressif tarzdaki hareketleri çevresindekilerin rahatsız olmasına ve yavaş yavaş ondan uzaklaşmasına sebep olur. Mağdur her alanda kendine olan güvenini kaybettiğinden şaşkınlılaşır, beceriksizleşir, korkmaya, utanmaya ve çekinmeye başlar. Bu durum sadece iş ortamında değil, kişiler arası ilişkilerde de devam eder. Kişi sosyal toplantılardan kaçınmaya, sosyal randevularını unutmaya, aile bağlarından ayrılmaya başlar. Mağdur çoğu zaman bezgin bir şekilde eve gelir, aşırı duygusal tepkilerde bulunur, sebepsiz yere saldırganlaşabilir. Depresif ve kuşkucu bir yaklaşım içerisindeydir. İşyerinde yaşadığı mobbing sonucu mağdur kendini hasta hisseder. Depresif ruh hali aile fertleri ve eşler arası kavgaya ve ailenin dağılmasına neden olabilir (Gökçe, 2008, s.87).

Ekonomik ve sosyal yönden mağduru olumsuz yönde etkileyen mobbing, tanımından da anlaşılacağı üzere çalışana yapılan psikolojik bir şiddettir ve çalışanın psikolojisini bozmak yoluyla yıldırmaya ve iş yerinden uzaklaştırmaya yönelik yapılmaktadır. Dolayısıyla psikolojik şiddetin önemli sonuçlarından biri de çalışanın psikolojisinde meydana getirdiği yıkım ve bozukluklardır (Tınaz, 2006, s.153).

Mobbing saldırılarının, stres, duygusal rahatsızlıklar, kazalar, sakatlıklar, tecrit duygusu, ayrılık acıları, kimlik kaybı, intihar ve cinayetler yoluyla ferde yüklediği

psikolojik maliyetler, çoğu zaman dayanılması zor boyutlara ulaşmaktadır (Çobanoğlu, 2005, s.57).

Mobbingin uzun süreli duygusal saldırıları sonrasında çoğu mağdur Travma Sonrası Stres Bozukluğu (TSSB) yaşayabilir. TSSB doğal afetler, trafik kazaları, teknoloji kazaları, işkence, politik şiddet, tecavüz gibi çok çeşitli olayların ardından görülebilen bir bozukluktur. Literatürde TSSB'nin klinik özellikleri üç ana grupta toplanmıştır. İlk grup aşırı uyarılmışlık durumuyla ilgilidir ve sürekli kaygı, uykusuzluk, ve konsantrasyon güçlüğü gibi belirtileri kapsar. İkinci grup ise bozukluğa neden olayla ilgili imgelerin sürekli yinelenmesiyle ilgilidir. Birey, olaya ilişkin imgeleri, sesleri ya da kokuları hiç beklenmedik zamanlarda yeniden algıladığını hissedebilir ya da olayla ilgili rüyalar görür. Üçüncü grup ise kaçınma belirtilerini içerir. Olayı anımsatacak yerlerden, konuşmalardan ya da etkinliklerden kaçınma, aktivite ve ilgilerin azalması, duygu kısırlığı ile ilgili belirtiler bu grupta yer alırlar. Depresyon, farklı kaygı bozukluğu türleri ve madde kullanımı gibi problemlerin TSSB'ye eşlik edebileceği de bilinmektedir (Çırakoğlu, 2003, s.46).

Bu sendrom ani olarak kendini belli eden nedensiz korkular, çok şiddetli panik atak nöbetleri, ölüm duygusu ve aynı zamanda öz kontrolünü yitirme ile birlikte kendini gösteren bir sendromdur. Bu sendromun en ağır sonucu ise; bireyin öz güvenini yitirmesidir. Kendisine yardım eden bir başka kişinin bulunmaması halinde, yaşamının devamı için gerekli etkinlikleri yapamaz hale gelir. Psikolojik şiddet mağduru, bir süre sonra, yaşadığı bu panik atak krizlerini, iş yerinde kendisine uygulanan tacizkar davranışlarla, saldırılarla açıklamaya çalışır (Tınaz, 2006, s.83).

Araştırma sonuçlarına göre, mobbing davranışları sonucu sıklıkla karşılaşıldurum, mağdurun istifası, psikolojik tedavi, çalışma yaşamından tamamiylekopuş veyahatta bazı durumlarda intihardır (Aktaran Arsan, 2008,s.53).

Burda vurgulanması gereken nokta; psikolojik tacizin zaman geçtikçe acı veren, rahatsız edici bir davranış süreci olarak meydana gelmesidir. Sinsice başlar ve öyle hızlı ilerler ki, kısa sürede geri dönülmez noktaya erişir. Olaylar bir sarmal biçiminde hız kazanır (Aktaran Arsan, 2008). Uzun bir süre devam ettiği takdirde bireyin, örgüt ve çalışma yaşamının dışına itilmesi kaçınılmazdır. Birey, işyerinde yaşamış olduğu deneyimlerin yarattığı ruhsal yaralanmaların etkisiyle yeni bir iş bulmakta da zorlanacaktır (Aktaran Arsan, 2008,s.55)

Mobbing uğramış olanlarda sağlık problemleri yaygın genellikle korku, endişe, stres, depresyon, çabuk sinirlenme, kendine güvenin azalması, kendini suçlama, fobilerin oluşması, uyku bozuklukları, konsantrasyon bozukluğu, hafızada zayıflama, kas ve sindirim sistemi bozuklukları, nefes darlığı olarak sayılabilir. (Tutar, 2004, s.39)

Almanya' da 2002 yılında yapılmış olan bir araştırma sonucuna göre; psikolojik taciz kurbanlarının %98' i bu davranışın kendilerini etkilediğini bildirmişlerdir. Yayınlanan raporda mağdurların bildirmiş olduğu bu etkiler ise %71.9 motivasyonlarının bozulması, %67.9 güçlü bir güvensizlik, %60.9 sinirlilik, %58.9 sosyal geri çekilme, %57.7 acizlik duygusu, %57.3 içsel istifa, %57 performans düşüşü ve düşünmede engel, %54.3 kendi yeteneklerinden şüphe etme, %53.2 korku hali, %51.5 konsantrasyon zayıflığı olarak belirtilmektedir (Meschkutat, Stackelbeck ve Langenhoff, 2002). Aynı şekilde Norveç' te Einarsen ve Raknes (1991) tarafından yapılan başka bir araştırmada da işyerinde psikolojik tacize uğrama ile kişinin bu davranış nedeniyle psikolojik ve fiziksel sağlığının zedelenmiş olması arasında güçlü bir ilişki olduğu doğrulanmış, 2095 katılımcının %21.6' sı psikolojik tacize uğramaları nedeniyle kişisel sağlıklarında bir zedelenmişlik hissettiklerini bildirmişlerdir. İsveç' te yapılan araştırma sonuçlarına göre ise; mağdurlar sıklıkla hafıza problemleri, konsantrasyon bozuklukları, güvensizlik hissi, agresiflik, karabasanlar, mide bulantısı, iştahsızlık, ağız kuruluğu, sırt ağrıları, uyku problemleri, titreme, depresyon, intihar düşünceleri gibi belirtiler göstermişlerdir. Araştırma sonuçlarına göre, İsveç' te intihar oranlarının tümünün %10-20' sinin psikolojik taciz davranışlarına dayandığı belirtilmiştir (Leymann, 1993,s.55). Tüm bu sonuçlar, olgunun etkilerinin hafife alınmaması gerektiğini göstermektedir.

Niedl' in (1996) araştırma sonucu ise; psikolojik tacize uğramış olan kişilerin uğramamış olan kişilere göre ruhsal sağlıklarının belirgin derecede daha fazla zedelenildiğini göstermektedir. Depresif ruh hali ve obsesif davranışlar en sık görülen belirtiler arasında yer almaktadır. Araştırma sonuçları psikolojik tacize uğramış olan kadınların daha fazla korku ve psikosomatik reaksiyon gösterdiğini ortaya koymaktadır (Aktaran Arsan, 2008,s.61).

Psikolojik taciz yüksek ölçülerde psikolojik rahatsızlıkları provoke etmektedir. Böylece sonrasında sıklıkla psikiyatrik tanılar konulabilmektedir. Esas itibarıyla her zaman kolaylıkla karşılaşılmayan dört önemli teşhis bulunmaktadır. Birey psikolojik tacizden dolayı psikiyatrik hasta olduğunda;

- ✓ Depresyon
- ✓ Uyum bozukluğu/ travma sonrası stres bozukluğu
- ✓ Tükenmişlik sendromu
- ✓ Bireysel bozukluklar görülmektedir (Aktaran Arsan, 2008,s.61)

Mobbing sürecinde gösterilen reaksiyonlar da cinsiyet bazında farklılık göstermektedir. Kadınlar konuşarak, ağlayarak ve yazarak, erkekler ise öfke, şiddet, bağırıp çağırma ve zaman zaman saldırganlık yoluyla tepkilerini açığa vurur (Çobanoğlu, 2005,s.69).

Western Washington Üniversitesi profesörlerinden sosyal psikolog Gary Namie' ye göre, mobbing kurbanlarının % 41' i bunalıma girmekte, kadınların % 31' i, erkeklerin % 21' i travma sonrası stres bozukluğu teşhisiyle bir kez daha işyerine dönemeyerek çalışamaz hale gelmektedir (Namie ve Namie, 2000,s.55). Bu durumdaki bir mobbing mağdurunun kuruma ve topluma olan katkısı tam anlamıyla sıfırlanmakta, kimi zaman genç yaşta iş hayatının dışına itilerek atıl duruma gelmekte ve üretkenliği elinden alınarak tamamen tüketici konuma geçmektedir.

1.3.9.2. Örgüt Üzerindeki Etki ve Sonuçları

Mobbingin çalışanlarda verimliliğin düşmesi, ekip içinde uyumun bozulması, işe yabancılaşma, işten soğuma, devamsızlık, işe gelmeme, işten ayrılma gibi somut olumsuz sonuçlan görülebilmektedir. Bu şekilde örgüt nispeten tecrübeli çalışanlarını kaybedebilmekte, geride kalanlar üzerinde yarattığı olumsuz psikolojik etkiler nedeniyle de örgütsel bağlılık ve motivasyonun azalmasına yol açabilmektedir (Özkul ve Çarıkçı, 2010). Örgütler, mobbing nedeniyle örgüt içinde önemli ve gerekli kişileri yitirerek, işgücü devir artışı da yaşayabilirler (Aytaç, 2008,s.63).

Mobbing uygulanan bir çalışma ortamı, silah olarak kullanılan psikolojik şiddetin sınır tanımadığı, adeta bir savaş alanı olarak kabul edilebilir. Aralanndaki tek fark; saldırgan tarafın, yaptığı kötülükleri bir miktar da olsa gizlemeye çalışmasıdır. Gerçek savaşta olduğu gibi işyerinde psikolojik savaşta da amaç, karşı tarafı daha önce bulunduğu durumdan çok daha savunmasız ve zayıf bir duruma düşürmektir. Bu noktaya ulaşıldığında psikolojik yıldırma kurbanı, ağır psikosomatik hastalık tablolan içinde işyerinden kaçmak istemektedir (Demir ve Çavuş, 2009, s.47).

Mobbing mağduru olumsuz etkilediği kadar, mobbingin uygulandığı örgütü de etkilemektedir. Mobbingin yaşandığı bir örgütte ekip çalışması ve ortak amaçları gerçekleştirmek üzere amaç birliği bulunmamaktadır. Mobbing mağduru içinde bulunduğu olumsuz durumdan fazlasıyla etkilenmekte ve görevlerini gerektiği şekilde yerine getirememektedir. Mobbing uygulayanın tek hedefi ise mobbing mağdurunu yıldırma ve iş göremez hale getirmektir. İşletmeler mobbing sonucunda kilit insanları yitirirler, işgücü devir oranı aniden artar, nifak oluşur ve çalışanların moralleri bozulur. Sorunların temeline inilmeden bir takım çalışmalar yapılması, örgüt yapılarının karmaşık bir hal almasına ve örgütün zayıf düşmesine neden olur (Tınaz, 2006, s.79).

Mobbing'in şirketlere maliyeti yüksek olabilir. Tam olarak ta bunlar hesap edilemeyebilir. İsteksiz ve güvensiz çalışanın işgücü kaybı gibi. Bunun yanında mahkeme giderleri veya ödenebilecek tazminatlarda eklendiğinde maliyetler artar. (Tutar, 2004, s.45).

1.3.10. Yasal Mevzuat

Dünyada pek çok Avrupa ülkesinde ve Amerika'da konuya duyarlılığın artışına paralel olarak mobbing ile ilgili koruyucu ve önleyici mesleki güvenlik yasaları çıkarılmıştır. Ülkemizde ise konuyla ilgili ilk yasal düzenlemelerden biri 4857 sayılı İş Kanunu'dur. 2003 yılında kabul edilen 4857 sayılı İş Kanunu, çalışma ortamında mobbing açısından yeterli hükümler içermemektedir. Kanun kapsamında yalnızca cinsel tacizle ilgili kısmı genişletilerek psikolojik taciz (mobbing) eklenmiş ve "işveren, özellikle işçilerin psikolojik ve cinsel tacize uğramamaları ve bu nevi tacizlere uğramış olanların daha fazla zarar görmemeleri için gerekli önlemleri almakla yükümlüdür" ifadesine yer verilmiştir (Atman, 2012, s.170).

25 Aralık 2008 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Adalet Komisyonu'ndagörüşülen Borçlar Kanunu Tasarısı'nın "işçinin kişiliğinin korunması" başlıklı maddesinin cinsel tacizle ilgili kısmı genişletilerek "mobbing" eklenmiş ve "*İşveren, özellikle işçilerin psikolojik ve cinsel tacize uğramamaları ve bu nevi tacizlere uğramış olanların daha fazla zarar görmemeleri için gerekli önlemleri almakla yükümlüdür.*" şeklinde düzenlenmiştir (Atman, 2012, s.170).

Son olarak, 19 Mart 2011 tarihli ve 27879 sayılı Resmî Gazete'de İşyerinde Psikolojik Tacizin (Mobbing) Önlenmesi'ne dair bir genelge yayımlanmış olup

çalışanların psikolojik tacizden korunması amacıyla aşağıdaki tedbirlerin alınması uygun görülmüştür (Atman, 2012, s.170);

“1. İşyerinde psikolojik tacizle mücadele öncelikle işverenin sorumluluğunda olup işverenler çalışanların tacize maruz kalmamaları için gerekli bütün önlemleri alacaktır.

2. Bütün çalışanlar psikolojik taciz olarak değerlendirilebilecek her türlü eylem ve davranışlardan uzak duracaklardır.

3. Toplu iş sözleşmelerine işyerinde psikolojik taciz vakalarının yaşanmaması için önleyici nitelikte hükümler konulmasına özen gösterilecektir.

4. Psikolojik tacizle mücadeleyi güçlendirmek üzere Çalışma ve Sosyal Güvenlik İletişim Merkezi, ALO 170 üzerinden psikologlar vasıtasıyla çalışanlara yardım ve destek sağlanacaktır.

5. Çalışanların uğradığı psikolojik taciz olaylarını izlemek, değerlendirmek ve önleyici politikalar üretmek üzere Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bünyesinde Devlet Personel Başkanlığı, sivil toplum kuruluşları ve ilgili tarafların katılımıyla “Psikolojik Tacizle Mücadele Kurulu” kurulacaktır.

6. Denetim elemanları, psikolojik taciz şikâyetlerini titizlikle inceleyip en kısa sürede sonuçlandıracaktır.

7. Psikolojik taciz iddialarıyla ilgili yürütülen iş ve işlemlerde kişilerin özel yaşamlarının korunmasına azami özen gösterilecektir.

8. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Devlet Personel Başkanlığı ve sosyal taraflar, işyerlerinde psikolojik tacize yönelik farkındalık yaratmak amacıyla eğitim ve bilgilendirme toplantıları ile seminerler düzenleyeceklerdir” (Atman, 2012, s.170).

Bu genelgeye istinaden Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu tarafından Nisan 2011’de İşyerinde Psikolojik Taciz (Mobbing) ve Çözüm Önerileri Komisyon Raporu yayınlanmıştır (Atman, 2012, s.172).

1.4.Problem

Duygusal Zekâ ve Mobbing kavramları akademik olarak birçok boyutuyla incelenmektedir. Duygusal zekâ yetilerinin farkında olan ilkökul öğretmeni; kendi duygularının bilincinde olan, bu duygularını kontrol edebilen, karşısındaki insanları değerlendirebilen, okul ortamındaki motivasyonun sağlanması için elinden geleni

yapan ve örgüt çalışanları ile kolaylıkla iletişim kurulabilen yapıya sahip bir çalışandır. Böyle bir atmosfere sahip örgüt için ise başarı kaçınılmazdır.

Mobbing, çalışma hayatına ve örgüt başarısına birçok olumsuz etkisi olan, çalışan performansını ve başarısını önemli ölçüde düşüren bir olgudur. Duygusal zeka düzeyi ise başarılı iş yaşamının önemli bir etkenidir. Bu sebeple mobbingin ve duygusal zekanın tanımlanması, öğretmenlerin duygusal zekalarına göre mobbing algılama düzeylerinin belirlenmesi, hem ilkökul öğretmenleri hem de yöneticileri açısından büyük önem taşımaktadır .

1.5.Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı ilkökul öğretmenlerinin duygusal zekaları ile okuldaki mobbing'i algılama düzeyleri saptamaktır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aramaktır.

1. Araştırmaya katılan ilkökul öğretmenlerinin duygusal zeka düzeyleri nasıldır?
2. Araştırmaya katılan ilkökul öğretmenlerinin mobbing algısı ne düzeydedir?
3. Araştırmaya katılan ilkökul öğretmenlerinin duygusal zekaları cinsiyet, medeni hal, yaş, öğrenim durumu, aynı kurumda çalışma süresine göre farklılaşmakta mıdır?
4. Araştırmaya katılan ilkökul öğretmenlerinin mobbing algılama düzeyleri cinsiyet, medeni hal, yaş, öğrenim durumu, aynı kurumda çalışma süresine göre farklılaşmakta mıdır?
5. Araştırmaya katılan ilkökul öğretmenlerinin duygusal zeka düzeyleri ile mobbing algılama düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

1.6.Araştırmanın Önemi

Birçok kamu kuruluşunda veya özel kuruluşlarda mobbinge rastlanmaktadır. Örgütlerde çalışan personelin performans ve başarı eksikliğine de neden olmaktadır. Fakat konunun önemine karşın üzerinde çok çalışma yapılmamış ve gizli kalmış bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır. Üzerine yapılan araştırmalar ise çok sınırlı bir düzeyde ve dar bir akademik çevrede kalmış üzerine çok fazla söz ve düşünce üretilmemiştir. Mobbinge neden olan örgüt ortamı etkenlerine çok fazla

değ inilmemiştir. Bu nedenle çok sayıda çalışan, hayatımızda var olan ve maruz kalınan bu rahatsız edici durumu farkedememiştir. Konu ile ilgili yapılan çalışmaların az olması farkedememe nedeni olmuştur. Çalışma hayatımıza psikolojik ve fiziksel olarak zarar veren ve son derece yaygın olan mobbing konusu ciddiye alınması ve çalışma yapılması gereken bir konudur. Mobbing ister özel ister kamu çalışanları olsun yeterince önemi farkedilmemiş ve yasal olarak de karşılığını bulmamıştır. Mobbing davranışı sonucu mağdur olan ve taciz davranışını gösteren kişiliklerin bu davranışlarına neden olan en önemli etkenlerden birisi duygusal zekâ düzeyleridir. Yüksek duygusal zekây a sahip çalışanların var olduğu kurumlarda, ilişkilerin ve iletişimin daha etkili hale getirilebildiği, takım ruhu oluşturularak performansın üst düzeye çıkarılabildiği, daha mutlu ve huzurlu bir çalışma ortamının oluşturulabildiği ve bunların sonucunda da kazanımlar oluştuğu görülmektedir.

Öğretmenlerin, kendi duygularının farkında olması ve duygularını yönetmesi, motivasyonunu sağlaması ve empati yapabilmesi gibi duygusal zeka yetenekleri sayesinde mobbing ile mücadele edebilme yeteneğ inin yüksek olması beklenmektedir. Yapılan birçok çalışmada duygusal zekâ ve mobbing kavramı bağımsız kavramlar olarak ve başka kavramlarla ilişkilendirilerek incelenmiştir.

1.7. Varsayımlar

Araştırmaya katılan ilkokul öğretmenleri veri toplama araçlarını yansız ve içtenlikle cevaplamışlardır.

1.8.Sınırlılıklar

Araştırma, Araştırma 2014-2015 Eğitim-Öğretim yılında İstanbul ilinin Anadolu yakasındaki Kartal, Sancaktepe ve Pendik ilçelerindeki resmi ilkokullarda görevli öğretmenler ile sınırlıdır.

1.9.Tanımlar ve Kısaltmalar

Öğretmen: İlkokullarda görev yapan sınıf öğretmenleri

Mobbing: İlkokul öğretmenlerine yapılan psikolojik taciz, yıldırma eylemlerinin tümü.

BÖLÜM II

YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmadan elde edilen veriler, resmi ve özel ilkokul öğretmenlerinin duygusal zekalarına göre psikolojik taciz algısı hakkındaki görüşlerini yansıttığından bu çalışma, tarama modeli ile yapılmıştır. Tarama modeli; geçmişte var olan bir durumu var olan şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır (Karasar, 2011, s.77).

2.2. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evreni, 2013-2014 öğretim yılında, İstanbul ili Kartal, Pendik ve Sancaktepe ilçelerinde görev yapan 2935 İlkokul öğretmeninden oluşmaktadır. Araştırmanın örneklemini bulmak için ise n formülü $(n_0 = \frac{t^2 p \cdot q}{d^2})$ $n_0 = \frac{t^2 p \cdot q}{d^2}$ $n_0 = \frac{t^2 p \cdot q}{d^2}$ kullanılarak 184 olarak bulunmuştur. Bu nedenle araştırmacı tarafından 300 adet veri toplama aracı dağıtılarak örneklem için yeterli sayıda doldurulması planlanmış ve dağıtılan veri toplama araçlarından 212 tanesi geri dönmüştür.

2.3. Veriler ve Toplanması

Çalışmanın amacı ilkokul öğretmenlerinin duygusal zekâlarına göre psikolojik taciz algılarının tespiti olduğundan, tüm bu bilgilerin en doğru ve kısa yoldan elde edilmesi için veri toplama aracı olarak ölçek ve anket kullanılmıştır. Verilerin toplanmasında Demografik bilgi formu, Mobbing Anketi (Polat, 2013) ve Duygusal Zekâ Ölçeği (Şahin, 2006). Veri toplama aracının birinci bölümünde

kişisel bilgi formunda istenen bilgilerin (cinsiyet, medeni durum, yaş, öğrenim durumu, unvan ve aynı kurumda çalışma süresi) belirlenmesine yönelik ifadelere, ikinci bölümde mobbing davranışlarına ve üçüncü bölümde de duygusal zekâ ile ilgili yargılara yer verilmiştir.

İkinci bölümde çalışanların mobbing algılamalarını ölçmek için yabancı alan yazını incelendiğinde yapılan araştırmalarda sıklıkla kullanılan ölçme aracı Leymann'ın toplamda 45 farklı mobbing davranışından oluşan **Psikolojik Şiddet Anketi (LIPT)** kullanılmıştır. Bu envantere yer alan maddeler; iletişime yönelik saldırılar, sosyal ilişkilere saldırılar, sosyal konuma saldırılar, mesleki ve özel yaşamın niteliğine yönelik saldırılar, sağlığa yönelik saldırılar şeklinde tanımlanan olumsuz davranışlardan oluşmaktadır ve envantere yer alan maddeler, görülme sıklığına bağlı olarak puanlanmakta likert tipi anket biçiminde puanlanmaktadır (Leymann, 1990; Akt., Cowie ve ark., 2002).

Araştırmada Polat'ın (2013) yargılardan bazılarını çıkartarak ve birleştirerek düzenlediği 42 yargıya düşürülmüş Leymann'ın **Psikolojik Şiddet Envanteri (LIPT)** kullanılmıştır. Mobbing anketinde sıklık derecesi olarak beş ölçüt belirlenmiştir: "evet, her gün", "evet, haftada en az bir kere", "evet, ayda bir kez", "evet, yılda birkaç kez" ve "hayır, hiçbir zaman" biçimindedir. LIPT kriterlerine göre ankette yer alan 42 sorudan sadece herhangi birine "evet, her gün", "evet, haftada en az bir kere" şeklinde cevap vermiş olmak, mobbing davranışlarına maruz kalındığının beyanı olarak yeterli görülmüştür (Leymann, 1996, s. 168; Çakır, 2008, s. 45; Çöl, 2008, s. 116; Demirçivi, 2008, s. 49). Burada, ankette 42 sorunun tamamına anılan sıklıkta cevap verenle, sadece bir soruya anılan sıklıkta cevap veren bir tutulmuştur. Öte yandan anılan kıstaslar olmasa, anketi cevaplayan herhangi bir katılımcı, yargıların bazılarında değişik sıklıklarda "evet" cevabını bazılarında da "hayır, hiçbir zaman" cevabını verebilecektir. Böyle bir durumda da, kişinin mobbing davranışlarına maruz kalıp kalmadığının tespiti güçleşecektir. Bu nedenle LIPT kriterleri temel alınarak araştırma gerçekleştirilmiş ve yeni kriter üretme yolu seçilmemiştir.

Veri toplama aracının üçüncü bölümünü oluşturan Duygusal Zekâ Ölçeği (Self-Report Emotional Intelligence Test-SREIT) Schutte vd. (1998) tarafından, Salovey ve Mayer (1990, 1997)'in duygusal zekâ modeli esas alınarak oluşturulmuştur. Şahin (2006, s.107) tarafından Türkçeye uyarlanan ölçek, duygusal zekânın kendini rapor etme tekniğiyle ölçülebilmesi için kısa bir teste duyulan ihtiyaçtan dolayı

geliştirilmiştir. Bu ölçek, katılımcıdan, ölçekte yer alan 33 yargıya katılım düzeylerini belirterek cevaplamalarını istemektedir.

2.4. Verileri Çözümleme Yöntemleri

Anket yolu ile toplanan veriler anketlerin incelenmesi sonucunda bilgisayara kaydedilmiştir. SPSS(17.0) ile araştırmada kullanılan ankette yer alan soruların, frekans ve yüzdeler dağılımları t-testi, regresyon, korelasyon, One Way ANOVA testi ve post-hoc Scheffe testi ile elde edilen veriler tablolaştırılıp, yorumlanmıştır. Çalışmamızda yapılan anketimizin güvenilirlik analizi SPSS (17.0) programında güvenilirlik analizi araştırmacı tarafından yapılmış olup CronBach_Alpha güvenilirlik katsayısı **0,94** çıkarak yüksek güvenilirliğe sahip olduğu görülmektedir.

BÖLÜM III

BULGULAR ve YORUM

Tablo 3.1. Öğretmenlerin Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyet	f	%
Erkek	65	30,7
Kadın	147	69,3
Toplam	212	100,0

Tablo 3.1.'de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin %69,3' ü kadındır.

Tablo 3.2. Öğretmenlerin Yaş Dağılımı

Yaş	f	%
18-24	20	9,4
25-31	95	44,8
32-38	71	33,5
39-45	17	8,0
46 ve üzeri	9	4,2
Toplam	212	100,0

Tablo 3.2.'de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin %44,8'i 25-31 yaş aralığında , %4,2'si 45 ve üzeri yaş aralığında olduğu görülmektedir.

Tablo 3.3. Öğretmenlerin Medeni Hal Dağılımı

Medeni Hal	f	%
Evli	135	63,7
Bekar	77	36,3
Toplam	212	100,0

Tablo 3.3.'de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin %63,7'si evlidir.

Tablo 3.4. Öğretmenlerin Mezun Olunan Okul Türü Dağılımı

Mezun Olunan Okul Türü	f	%
Yüksekokul	28	13,2
Fakülte	169	79,7
Yüksek Lisans	15	7,1
Toplam	212	100,0

Tablo 3.4.'de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin %79,7'si fakülte mezunudur.

Tablo 3.5. Öğretmenlerin Çalışma Süresi Dağılımı

Çalışma Süresi	f	%
1 yıldan az	59	27,8
1-3 yıl	55	25,9
4-6 yıl	30	14,2
7-10 yıl	44	20,8
10 yıldan fazla	24	11,3
Toplam	212	100,0

Tablo 3.5.'de görüldüğü üzere örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin %27,8'i 1 yıldan az çalışma süresine sahiptir.

Tablo3.6.Öğretmenlerin Duygusal Zeka Düzeyleri

Duygusal Zekâ	N	Minimum	Maksimum	Ortalama	Std. Sapma
DZ-1	212	1	5	4,11	1,11
DZ-2	212	1	5	4,03	1,01
DZ-3	212	1	5	4,08	1,03
DZ-4	212	1	5	4,00	1,05
DZ-5	212	1	5	3,26	1,18
DZ-6	212	1	5	3,82	1,02
DZ-7	212	1	7	3,79	1,05
DZ-8	212	1	5	4,26	1,01
DZ-9	212	1	5	2,02	0,98
DZ-10	212	1	5	4,44	0,96
DZ-11	212	1	5	3,99	1,05
DZ-12	212	1	5	3,98	1,08
DZ-13	212	1	5	3,62	1,19
DZ-14	212	1	5	4,01	1,11
DZ-15	212	1	5	3,86	1,14
DZ-16	212	1	5	4,01	1,15
DZ-17	212	1	5	4,15	1,06
DZ-18	212	1	5	3,99	1,04
DZ-19	212	1	5	4,27	1,00
DZ-20	212	1	5	4,12	1,02
DZ-21	212	1	5	4,05	0,98
DZ-22	212	1	5	4,08	0,93
DZ-23	212	1	5	4,27	0,85
DZ-24	212	1	5	4,06	0,97
DZ-25	212	1	5	3,78	0,95
DZ-26	212	1	5	3,93	1,12
DZ-27	212	1	5	3,97	1,01
DZ-28	212	1	5	3,32	1,35
DZ-29	212	1	5	3,73	1,03
DZ-30	212	1	5	4,01	0,99
DZ-31	212	1	5	4,18	0,92
DZ-32	212	1	5	3,94	1,03
DZ-33	212	1	5	3,49	1,18
TOPLAM	212	33	165	128,62	19,865

Tablo 3.6' da görüldüğü üzere katılımcıların ölçeği değerlendirirken verdikleri puanların ortalamalarının toplamı 128,62 olarak hesaplanmıştır.

Tablo 3.7.Öğretmenlerin Mobbing Algı Düzeyleri

Mobbing Boyutlar	N	Madde Sayısı	Minimum	Maksimum	Ortalama	Std. Sapma
İletişime Yönelik Saldırıları	212	4	1,45	5,00	4,4203	,82524
Sosyal İlişkilere Saldırıları	212	10	1,00	5,00	4,5117	,76189
Sosyal Konuma Saldırıları	212	5	3,02	5,00	4,6224	,66457
Mesleki ve Özel Yaşamın Niteliğine Yönelik Saldırıları	212	14	1,00	5,00	4,5586	,64968
Sağlığa Yönelik Saldırıları	212	9	1,00	5,00	4,5986	,68124
Mobbing Genel Ortalama	212	42	4,43	5,00	4,5423	,71675

Tablo 3.7'ye bakıldığında, alt boyut ve genel ortalamanın yüksek düzeyde olduğu görülmüştür. Katılımcıların neredeyse hiçbir zaman şiddete maruz kalmadığı söylenebilir. Buna rağmen birçok boyutta minimum değer "1 " olması katılımcıların bazılarının her gün şiddete maruz kaldıkları anlamını taşımaktadır.

3.1. Öğretmenlerin Mobbing'i Algılama Düzeylerinin Cinsiyete göre T-Testi Sonuçları

Tablo 3.8.' de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin cinsiyet değişkeni ve "Kendimi gösterme olanakları sınırlıdır" ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=-1,457$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde bayan öğretmenlerin 4,54 ortalamaya, erkek öğretmenlerin ise 4,32 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir.Kadın öğretmenler çalışma ortamlarında erkeklere göre kendilerini gösterme olanaklarının kısıtlı olduğunu düşünmektedirler.

Tablo 3.8.' de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin cinsiyet değişkeni ve "Sürekli sözümü keser" ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=-3,062$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde bayan öğretmenlerin 4,56 ortalamaya, erkek öğretmenlerin

ise 4,11 ortalamaya sahip olduğu gör÷lmektedir. kadın öğretmenler konuşma esnasında erkeklere göre daha fazla sözünün kesildiğini düşünmektedirler.

Tablo 3.8.' de gör÷ldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin cinsiyet değişkeni ve “Yüzüme bağırır ve sürekli azarlar” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=-1,854$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde kadın öğretmenlerin 4,82 ortalamaya, erkek öğretmenlerin ise 4,65 ortalamaya sahip olduğu gör÷lmektedir. Kadınların daha narin bir yapıda olması nedeniyle ses tonunun biraz fazla olması halinde bunu bağırma olarak ve azarlama olarak algılamalarına sebep olduğu söylenebilir.

Tablo 3.8.' de gör÷ldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin cinsiyet değişkeni ve “Yaptığım işle ilgili olarak sürekli eleştirirler” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=-3,279$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde kadın öğretmenlerin 4,78 ortalamaya, erkek öğretmenlerin ise 4,40 ortalamaya sahip olduğu gör÷lmektedir. Kadınlar yaptıkları işle ilgili değerlendirmeleri eleştiri olarak algılayıp fazla eleştirildiklerini düşünmektedirler. Bir diğer neden de kadınların daha mükemmeliyetçi olmalarından yaptıkları işleri de kusursuz olduklarını düşünmeleri olarak ifade edilebilir.

Tablo 3.8.' de gör÷ldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin cinsiyet değişkeni ve “Sözlü olarak tehdit ederler” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=1,619$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde kadın öğretmenlerin 4,69 ortalamaya, erkek öğretmenlerin ise 4,85 ortalamaya sahip olduğu gör÷lmektedir. Erkek öğretmenler kadın öğretmenlere göre sözlü olarak tehdit edildiklerini daha fazla düşünmektedirler.

Tablo 3.8.' de gör÷ldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin cinsiyet değişkeni ve “Yazılı olarak tehdit ederler” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=1,380$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde kadın öğretmenlerin 4,80 ortalamaya, erkek

öğretmenlerin ise 4,91 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Erkek öğretmenlerin yazılı olarak da tehdit edildiklerini daha fazla düşünmeleri manidar görülmüştür.

Tablo 3.8.' de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin cinsiyet değişkeni ve "İmalar yoluyla iletişimi reddederler" ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=-2,417$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde kadın öğretmenlerin 4,71 ortalamaya, erkek öğretmenlerin ise 4,42 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. İletişime daha fazla açık olan taraf kadınlar olması nedeniyle kadın öğretmenlerin ortalamalarının erkek öğretmen ortalamalarına göre yüksek olmasına sebep olduğu söylenebilir.

Tablo 3.8.' de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin cinsiyet değişkeni ve "Çevremdeki insanlar benimle konuşmaya istekli değildir" ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=-1,833$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde kadın öğretmenlerin 4,82 ortalamaya, erkek öğretmenlerin ise 4,65 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Kadınların daha fazla konuşmaya istekli olmaları bu ifadeye daha fazla katılmalarına sebep gösterilebilir.

Tablo 3.8.' de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin cinsiyet değişkeni ve "Diğer çalışanlardan ayrı bir mekanda çalışmak zorunda bırakılıyorum" ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=-1,877$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde kadın öğretmenlerin 4,81 ortalamaya, erkek öğretmenlerin ise 4,63 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 3.8.' de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin cinsiyet değişkeni ve "Benimle konuşmak çalışma arkadaşlarıma yasaklanır" ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=1,253$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde kadın öğretmenlerin 4,81 ortalamaya, erkek öğretmenlerin ise 4,91 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Erkek öğretmenlerin çalışma arkadaşlarının kendisi ile konuşmasının yasaklandığını kadın öğretmenlere göre daha fazla olması manidar görülmüştür.

Tablo 3.8.' de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin cinsiyet değişkeni ve “Bana iş yerimde yokmuşum gibi davranılır” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=-1,620$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde kadın öğretmenlerin 4,87 ortalamaya, erkek öğretmenlerin ise 4,74 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Kadınlar yaptığı çalışmaların fark edilmesini istediklerinden bu ifadeye daha çok katılmalarına sebep olduğu düşünülebilir.

Tablo 3.8.' de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin cinsiyet değişkeni ve “Arkamdan kötü konuşulduğunu bilirim” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=-1,217$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde kadın öğretmenlerin 4,69 ortalamaya, erkek öğretmenlerin ise 4,55 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Kadınların daha hassas olmaları bu ifadeye katılmalarına sebep olmuş olabilir.

Tablo 3.8.' de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin cinsiyet değişkeni ve “Hakkımda asılsız dedikodu çıkarılır” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=-1,048$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde kadın öğretmenlerin 4,78 ortalamaya, erkek öğretmenlerin ise 4,66 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Dedikodu ortamlarında daha fazla buldukları için kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre bu ifadeye daha fazla katıldıkları düşünülebilir.

Tablo 3.8.' de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin cinsiyet değişkeni ve “Benimle alay edilir” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=1,403$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde kadın öğretmenlerin 4,82 ortalamaya, erkek öğretmenlerin ise 4,92 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Erkek öğretmenler yapılan konuşmaları dedikodu olarak değil alay olarak algılamalarının bu ifadeye daha fazla katılmalarına sebep olduğu düşünülebilir.

Tablo 3.8.' de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin cinsiyet değişkeni ve “Akıl hastası gibi muamele görürüm” ifadesine verdikleri

cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=-1,218$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde kadın öğretmenlerin 4,82 ortalamaya, erkek öğretmenlerin ise 4,69 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Kendilerine yapılan davranışları daha ciddiye almalarından kadın öğretmenlerin bu ifadeye katılmalarına sebep olduğu söylenebilir.

Tablo 3.8.' de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin cinsiyet değişkeni ve "Psikiyatrik yardım almam konusunda bana baskı uygulanır" ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=1,489$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde kadın öğretmenlerin 4,82 ortalamaya, erkek öğretmenlerin ise 4,92 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 3.8.' de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin cinsiyet değişkeni ve "Herhangi bir kusurumla alay edilir" ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=2,339$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde kadın öğretmenlerin 4,84 ortalamaya, erkek öğretmenlerin ise 4,97 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Hatalarının daha fazla ön plana çıkarılması erkek öğretmenlerin daha fazla etkilediği düşünülebilir.

Tablo 3.8.' de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin cinsiyet değişkeni ve "Beni gülünç duruma düşürmek için yürüyüşüm sesim jestlerim taklit edilir" ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=1,360$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde kadın öğretmenlerin 4,76 ortalamaya, erkek öğretmenlerin ise 4,88 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Erkekler arasında taklitlerin daha fazla olmasından dolayı böyle düşünmelerine sebep olduğu düşünülebilir.

Tablo 3.8.' de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin cinsiyet değişkeni ve "Özel yaşamımla alay edilir" ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=1,431$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde kadın öğretmenlerin 4,82 ortalamaya, erkek

öğretmenlerin ise 4,92 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Erkek öğretmenlerin özel yaşamlarında kadın öğretmenlere göre daha hassas olmaları manidar görülmüştür.

Tablo 3.8.' de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin cinsiyet değişkeni ve “Özgüvenimi olumsuz etkileyecek işler yapmaya zorlanırım” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=1,5$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde kadın öğretmenlerin 4,82 ortalamaya, erkek öğretmenlerin ise 4,92 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 3.8.' de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin cinsiyet değişkeni ve “Küçük düşürücü isimlerle çağrılırım” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=1,793$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde kadın öğretmenlerin 4,82 ortalamaya, erkek öğretmenlerin ise 4,94 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Erkek öğretmenler arasında lakap takma daha fazla olması sebebi bu ifadeye katılmalarına sebep olduğu düşünülebilir.

Tablo 3.8.' de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin cinsiyet değişkeni ve “Bana önemli görevler verilmez” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=3,021$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde kadın öğretmenlerin 4,59 ortalamaya, erkek öğretmenlerin ise 4,89 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 3.8.' de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin cinsiyet değişkeni ve “Bana verilen işler geri alınır yaratıcılığım engellenir” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=1,450$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde kadın öğretmenlerin 4,73 ortalamaya, erkek öğretmenlerin ise 4,86 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 3.8.' de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin cinsiyet değişkeni ve “Anlamsız işler yapmam istenir” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=1,547$;

$p < ,05$). Ortalamalar incelendiğinde kadın öğretmenlerin 4,73 ortalamaya, erkek öğretmenlerin ise 4,85 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 3.8.' de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin cinsiyet değişkeni ve “Yeteneklerime uygun olmayan işler verilir” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=2,538$; $p < ,05$). Ortalamalar incelendiğinde kadın öğretmenlerin 4,76 ortalamaya, erkek öğretmenlerin ise 4,95 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Daha hırslı bir yapıya sahip olan erkek öğretmenlerin kendilerine verilen görevlerin yeteneklerine uygun olmayan işler verildiğini düşünmektedirler.

Tablo 3.8.' de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin cinsiyet değişkeni ve “İşim sürekli değiştirilir” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=1,812$; $p < ,05$). Ortalamalar incelendiğinde kadın öğretmenlerin 4,84 ortalamaya, erkek öğretmenlerin ise 4,94 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 3.8.' de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin cinsiyet değişkeni ve “Özgüvenimi olumsuz etkileyen görevler verilir” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=2,350$; $p < ,05$). Ortalamalar incelendiğinde kadın öğretmenlerin 4,79 ortalamaya, erkek öğretmenlerin ise 4,94 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Başarısızlığa karşı daha hassas olmalarından erkek öğretmenler özgüvenlerinin olumsuz etkilendiğini ifade etmektedirler.

Tablo 3.8.' de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin cinsiyet değişkeni ve “İtibarımı sarsacak işler yapmam istenir” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=2,721$; $p < ,05$). Ortalamalar incelendiğinde kadın öğretmenlerin 4,81 ortalamaya, erkek öğretmenlerin ise 4,97 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Yaptığı işleri itibar göstergesi olduğunu düşünmeleri erkek öğretmenlerin bu ifadeye katılmalarına sebep olduğu düşünülebilir.

Tablo 3.8.' de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin cinsiyet değişkeni ve “Yanlış yapılan işlerin faturası bana çıkarılır” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=1,307$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde kadın öğretmenlerin 4,85 ortalamaya, erkek öğretmenlerin ise 4,92 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 3.8.' de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin cinsiyet değişkeni ve “Bulduğum mekana ve evime zarar vermeye çalışılır” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=2,685$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde kadın öğretmenlerin 4,80 ortalamaya, erkek öğretmenlerin ise 4,95 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 3.8.' de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin cinsiyet değişkeni ve “Fiziksel olarak ağır işler yapmam istenir” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=1,041$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde kadın öğretmenlerin 4,81 ortalamaya, erkek öğretmenlerin ise 4,88 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Erkek öğretmenlerin fiziksel olarak ağır işlerde çalıştırıldıklarını düşünmeleri manidar görülmüştür.

Tablo 3.8.' de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin cinsiyet değişkeni ve “Fiziksel şiddet tehditleri alırım” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=1,968$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde kadın öğretmenlerin 4,80 ortalamaya, erkek öğretmenlerin ise 4,94 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 3.8.' de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin cinsiyet değişkeni ve “Gözümü korkutmak için hafif şiddete maruz kalırım” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=2,016$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde kadın öğretmenlerin 4,78 ortalamaya, erkek öğretmenlerin ise 4,94 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 3.8.'de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin cinsiyet değişkeni ve “Fiziksel zara uğrarım” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=2,323$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde kadın öğretmenlerin 4,80 ortalamaya, erkek öğretmenlerin ise 4,94 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir.

3.2. Öğretmenlerin Duygusal Zeka Düzeylerinin Cinsiyete T-Testi

Sonuçları

Tablo 3.9.'da görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin cinsiyet değişkeni ve “Şahsi problemim hakkında başkalarıyla ne zaman konuşacağımı bilirim” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=-1,523$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde kadın öğretmenlerin 4,52 ortalamaya, erkek öğretmenlerin ise 4,31 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Daha fazla konuştukları düşünülmesine rağmen kadınların kendileri ile ilgili konularda kadınların daha dikkatli olmaları nedeniyle böyle düşünmüş olabilirler.

Tablo 3.9.'da görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin cinsiyet değişkeni ve “Engellerle karşılaştığımda benzer engellerle karşılaştığımı ve engellerin üstesinden geldiğim zaman hatırlarım” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=-2,044$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde kadın öğretmenlerin 4,31 ortalamaya, erkek öğretmenlerin ise 4,02 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Kadınlar geçmiş yaşantılarını günümüze uyarlamasında erkek öğretmenlere göre daha fazla başarılı oldukları düşünülebilir.

Tablo 3.9.'da görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin cinsiyet değişkeni ve “Başka insanlar sırlarını benimle rahatça paylaşırlar” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=-3,253$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde kadın öğretmenlerin 4,42

ortalamaya, erkek öğretmenlerin ise 4,92 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Erkek öğretmenler kendilerinin daha sırdaş olduklarını düşünmektedirler.

Tablo 3.9.' da görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin cinsiyet değişkeni ve "Başka insanların sözlü olmayan mesajlarını anlamakta güçlük çekerim" ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=0,895$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde kadın öğretmenlerin 2,86 ortalamaya, erkek öğretmenlerin ise 3,08 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 3.9.' da görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin cinsiyet değişkeni ve "Hayatımın başlıca olaylarından bazıları neyin önemli olup neyin önemli olmadığını tekrar değerlendirmem yol açmıştır" ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=-1,015$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde kadın öğretmenlerin 4,32 ortalamaya, erkek öğretmenlerin ise 4,18 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 3.9.' da görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin cinsiyet değişkeni ve "Ruh halim değiştiğinde yeni olanaklar görürüm" ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=-0,223$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde kadın öğretmenlerin 4,12 ortalamaya, erkek öğretmenlerin ise 4,09 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 3.9.' da görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin cinsiyet değişkeni ve "Duygular hayatı yaşamamı anlamlı kılan şeylerden biridir" ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=0,127$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde kadın öğretmenlerin 4,45 ortalamaya, erkek öğretmenlerin ise 4,46 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 3.9.' da görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin cinsiyet değişkeni ve "Güçlerim olmasını umarım" ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=-2,010$;

$p < ,05$). Ortalamalar incelendiğinde kadın öğretmenlerin 4,57 ortalamaya, erkek öğretmenlerin ise 4,35 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 3.9.' da görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin cinsiyet değişkeni ve “Başkalarına yolladığım sözsüz mesajların farkındayım” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t = -1,217$; $p < ,05$). Ortalamalar incelendiğinde kadın öğretmenlerin 4,21 ortalamaya, erkek öğretmenlerin ise 4,05 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Kadınlar davranışlarını daha fazla kontrol ederek karşındakine verecekleri mesajlarda daha dikkatli davranmaları nedeniyle böyle düşündükleri söylenebilir.

Tablo 3.9.' da görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin cinsiyet değişkeni ve “Yüzdeki ifadelerle bakarak insanların yaşadıkları duyguları anlarım” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t = 1,114$; $p < ,05$). Ortalamalar incelendiğinde kadın öğretmenlerin 4,27 ortalamaya, erkek öğretmenlerin ise 4,40 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Erkeklerin insanların yaşadıkları duyguları daha fazla anladıklarını düşünmeleri manidar görülmüştür.

Tablo 3.9.' da görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin cinsiyet değişkeni ve “Duygularımın neden değiştiğini bilirim” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t = -0,768$; $p < ,05$). Ortalamalar incelendiğinde kadın öğretmenlerin 4,44 ortalamaya, erkek öğretmenlerin ise 4,37 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 3.9.' da görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin cinsiyet değişkeni ve “Duygularım üzerinde kontrol sahibiyimdir” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t = 2,701$; $p < ,05$). Ortalamalar incelendiğinde kadın öğretmenlerin 4,12 ortalamaya, erkek öğretmenlerin ise 4,46 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Kadınlar daha duygusal olduklarından tepkilerini daha fazla gösterdiklerinden erkek öğretmenlerin bu ifadeye daha fazla katılmalarına sebep olduğu düşünülebilir.

Tablo 3.9.' da görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin cinsiyet değişkeni ve “Başka insanların gönderdiği sözsüz mesajların farkındayım” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=0,009$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde kadın öğretmenlerin 4,24 ortalamaya, erkek öğretmenlerin ise 4,25 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 3.9.' da görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin cinsiyet değişkeni ve “Başka insanların ne hissettiklerini sadece onlara bakarak anlamam” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=0,198$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde kadın öğretmenlerin 4,78 ortalamaya, erkek öğretmenlerin ise 4,82 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 3.9.' da görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin cinsiyet değişkeni ve “Başka insanların ses tonlarını dinleyerek onların nasıl hissettiklerini söyleyebilirim” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=-0,971$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde kadın öğretmenlerin 4,12 ortalamaya, erkek öğretmenlerin ise 3,98 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir.

3.3. Öğretmenlerin Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Medeni Hale Göre

T-Testi Sonuçları

Tablo 3.10.' da görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin medeni hal değişkeni ve “Özel yaşamımı sürekli eleştirirler” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=1,649$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde evli öğretmenlerin 4,83 ortalamaya, bekar öğretmenlerin ise 4,69 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Evli öğretmenlerin özel yaşamları ile ilgili daha hassas olmaları bu ifadeye katılmalarına sebep olduğu düşünülebilir.

Tablo 3.10.' da görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin medeni hal değişkeni ve “Yazılı olarak tehdit ederler” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=1,480$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde evli öğretmenlerin 4,87 ortalamaya, bekar öğretmenlerin ise 4,77 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 3.10.' da görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin medeni hal değişkeni ve “Jestler ve bakışlarla iletişimi reddederler” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=1,615$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde evli öğretmenlerin 4,76 ortalamaya, bekar öğretmenlerin ise 4,61 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Yanlış anlaşılmaya mahal vermemek adına evli öğretmenlerin jest ve bakışlarla iletişimde daha hassas oldukları söylenebilir.

Tablo 3.10.' da görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin medeni hal değişkeni ve “Çevremdeki insanlar benimle konuşmaya istekli değildir” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=-1,051$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde evli öğretmenlerin 4,73 ortalamaya, bekar öğretmenlerin ise 4,83 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 3.10.' da görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin medeni hal değişkeni ve “Diğer çalışanlardan ayrı bir mekanda çalışmak zorunda bırakılıyorum” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=-1,310$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde evli öğretmenlerin 4,71 ortalamaya, bekar öğretmenlerin ise 4,83 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Bekar öğretmenlerin çalışma ortamlarında istenmediklerini düşünmüş olmaları nedeniyle bu ifade katılmalarına sebep olduğu düşünülebilir.

Tablo 3.10.' da görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin medeni hal değişkeni ve “Bana iş yerimde yokmuşum gibi davranılır” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı

bulunmuştur ($t=-2,381$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde evli öğretmenlerin 4,76 ortalamaya, bekar öğretmenlerin ise 4,95 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 3.10.' da görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin medeni hal değişkeni ve “Akıl hastası gibi muamele görürüm” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=-1,529$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde evli öğretmenlerin 4,73 ortalamaya, bekar öğretmenlerin ise 4,88 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 3.10.' da görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin medeni hal değişkeni ve “Herhangi bir kusurumla alay edilir” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=1,144$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde evli öğretmenlerin 4,90 ortalamaya, bekar öğretmenlerin ise 4,84 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 3.9.' de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin medeni hal değişkeni ve “Çalışmam ve çabalarım hak ettiği şekilde değerlendirilmez” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=-1,575$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde evli öğretmenlerin 4,67 ortalamaya, bekar öğretmenlerin ise 4,83 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Bekar öğretmenler daha alıngan ve yaptığı işlerin daha ön planda olmaları düşündüklerinden bu ifadeye daha fazla katılmalarına sebep olduğu düşünülebilir.

Tablo 3.10.' da görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin medeni hal değişkeni ve “Anlamsız işler yapmam istenir” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=-1,415$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde evli öğretmenlerin 4,73 ortalamaya, bekar öğretmenlerin ise 4,83 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Bekar öğretmenlerin zamanlarının fazla olmasını düşünmeleri sebebiyle kendilerine verilen işlerin fazla ve anlamsız olduğunu düşünmektedirler.

Tablo 3.10.' da görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin medeni hal değişkeni ve “İşim sürekli değiştirilir” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan

T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=2,217$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde evli öğretmenlerin 4,91 ortalamaya, bekar öğretmenlerin ise 4,79 ortalamaya sahip olduğu görölmektedir. Evli öğretmenlerin işlerinin sürekli değiştirildiğini düşünmeleri manidar görölmüştür.

Tablo 3.10.' da göröldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin medeni hal değişkeni ve "Özgüvenimi olumsuz etkileyen görevler verilir" ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=2,099$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde evli öğretmenlerin 4,88 ortalamaya, bekar öğretmenlerin ise 4,75 ortalamaya sahip olduğu görölmektedir.

Tablo 3.10.' da göröldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin medeni hal değişkeni ve "İtibarımı sarsacak işler yapmam istenir" ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=2,570$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde evli öğretmenlerin 4,91 ortalamaya, bekar öğretmenlerin ise 4,77 ortalamaya sahip olduğu görölmektedir. Evli öğretmenler yaptıkları işlerde daha dikkatli davranıp başarılı olmalarını istemelerinden dolayı bu şekilde düşünmüş olabilirler.

Tablo 3.10.' da göröldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin medeni hal değişkeni ve "Yanlış yapılan işlerin faturası bana çıkarılır" ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=1,220$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde evli öğretmenlerin 4,90 ortalamaya, bekar öğretmenlerin ise 4,83 ortalamaya sahip olduğu görölmektedir.

Tablo 3.10.' da göröldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin medeni hal değişkeni ve "Bulunduğum mekana ve evime zarar vermeye çalışılır" ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=2,532$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde evli öğretmenlerin 4,90 ortalamaya, bekar öğretmenlerin ise 4,75 ortalamaya sahip olduğu görölmektedir.

Tablo 3.10.' da göröldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin medeni hal değişkeni ve "Fiziksel olarak ağır işler yapmam istenir" ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek

amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=1,291$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde evli öğretmenlerin 4,86 ortalamaya, bekar öğretmenlerin ise 4,78 ortalamaya sahip olduğu görölmektedir. Evli öğretmenlerin sorumluluklarının daha fazla olması sebebiyle yapılan işlerin daha ağır olmalarını düşünmelerine sebep olduğu söylenebilir.

Tablo 3.10.' da göröldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin medeni hal değişkeni ve "Fiziksel zara uğrarım" ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=1,254$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde evli öğretmenlerin 4,87 ortalamaya, bekar öğretmenlerin ise 4,79 ortalamaya sahip olduğu görölmektedir.

3.4. Öğretmenlerin Duygusal Zeka Düzeylerinin Medeni Hale Göre T-Testi Sonuçları

Tablo 3.11.' değöröldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin medeni hal değişkeni ve "Şahsi problemim hakkında başkalarıyla ne zaman konuşacağımı bilirim" ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=-1,921$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde evli öğretmenlerin 4,36 ortalamaya, bekar öğretmenlerin ise 4,62 ortalamaya sahip olduğu görölmektedir.

Tablo 3.11.' de göröldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin medeni hal değişkeni ve "Engellerle karşılaştığımda benzer engellerle karşılaştığımı ve engellerin üstesinden geldiğim zaman hatırlarım" ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=-2,184$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde evli öğretmenlerin 4,11 ortalamaya, bekar öğretmenlerin ise 4,42 ortalamaya sahip olduğu görölmektedir.

Tablo 3.11.' değöröldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin medeni hal değişkeni ve "Başka insanlar sırlarını benimle rahatça paylaşırlar" ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=-1,814$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde evli öğretmenlerin

4,17 ortalamaya, bekar öğretmenlerin ise 4,44 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir. Bekar öğretmenlerin kendilerini sırdaş olarak görmeleri manidar görülmüştür.

Tablo 3.11.' de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin medeni hal değişkeni ve “Ruh halim değiştiğinde yeni olanaklar görürüm” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=-0,674$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde evli öğretmenlerin 4,08 ortalamaya, bekar öğretmenlerin ise 4,17 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 3.11.' de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin medeni hal değişkeni ve “Ruh halim değiştiğinde yeni olanaklar görürüm” ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir bağımlılık bulunup bulunmadığını belirlemek amacıyla yapılan T-Testi sonucunda, değişkenler arasındaki bağımlılık anlamlı bulunmuştur ($t=-0,674$; $p<,05$). Ortalamalar incelendiğinde evli öğretmenlerin 4,08 ortalamaya, bekar öğretmenlerin ise 4,17 ortalamaya sahip olduğu görülmektedir.

3.5. Öğretmenlerin Mobbing'i Algılama Düzeylerinin Yaşa Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Tablo 3.12.' ye göre; anketimizde sorulan sorulara verilen cevapların anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası anlamlı bir farklılaşma görülen sorulara ilişkin yapılan post-hoc Scheffe testi tabloları aşağıya çıkartılmıştır.

Tablo 3.12.' ye göre; “Sözlü olarak tehdit ederler” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası, öğretmenlerin yaş değişkeninin, onların “Sözlü olarak tehdit ederler” sorusunun değerleri algılamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür ($F=2,491$ ve $p<,05$). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.13. Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Yaşa Göre “ Sözlü olarak tehdit ederler ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
18-24	25-31	,184	,154	,838
	32-38	,111	,158	,974
	39-45	,547	,206	,138
	46 ve üzeri	-,100	,251	,997
25-31	18-24	-,184	,154	,838
	32-38	-,073	,098	,968
	39-45	,363	,165	,305
	46 ve üzeri	-,284	,218	,790
32-38	18-24	-,111	,158	,974
	25-31	,073	,098	,968
	39-45	,436	,169	,159
	46 ve üzeri	-,211	,221	,922
39-45	18-24	-,547	,206	,138
	25-31	-,363	,165	,305
	32-38	-,436	,169	,159
	46 ve üzeri	-,647	,258	,182
46 ve üzeri	18-24	,100	,251	,997
	25-31	,284	,218	,790
	32-38	,211	,221	,922
	39-45	,647	,258	,182

Tablo 3.13.’ e göre; “Sözlü olarak tehdit ederler” ifadesinin puanlarının yaş değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda alt boyutlar arasındaki farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>.05$). Yaş ortalamaları yükseldikçe kendilerine karşı olan ifadeleri tehdit olarak algılamaları artmıştır.

Tablo 3.12.’ye göre; “Başkalarıyla iletişim kurmam engellenir ” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası, öğretmenlerin yaş değişkeninin, onların “Başkalarıyla iletişim kurmam engellenir” sorusunun değerleri algılamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür ($F=5,934$ ve $p<.05$). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.14. Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Yaşa Göre “ Başkalarıyla iletişim kurmam engellenir ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
18-24	25-31	,168	,130	,796
	32-38	,211	,134	,649
	39-45	,765(*)	,175	,001
	46 ve üzeri	,000	,213	1,000
25-31	18-24	-,168	,130	,796
	32-38	,043	,083	,992
	39-45	,596(*)	,140	,002
	46 ve üzeri	-,168	,185	,934
32-38	18-24	-,211	,134	,649
	25-31	-,043	,083	,992
	39-45	,553(*)	,143	,006
	46 ve üzeri	-,211	,188	,866
39-45	18-24	-,765(*)	,175	,001
	25-31	-,596(*)	,140	,002
	32-38	-,553(*)	,143	,006
	46 ve üzeri	-,765(*)	,219	,018
46 ve üzeri	18-24	,000	,213	1,000
	25-31	,168	,185	,934
	32-38	,211	,188	,866
	39-45	,765(*)	,219	,018

Tablo 3.14.’ e göre; “Bşkalarıyla iletişim kurmam engellenir” ifadesinin puanlarının yaş değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda 39-45 arası yaş grubu ile diğer yaş grupları arasında diğer yaş gruplarının lehine istatistiksel olarak ($p<.05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, 39-45 arası yaş grubundaki öğretmenlerin diğer yaş gruplarına göre bşkalarıyla daha fazla iletişim kurabildiklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 3.12.’ ye göre; “Diğer çalışanlardan ayrı bir mekanda çalışmak zorunda bırakılırım” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası, yönetici ve öğretmenlerin yaş değişkeninin, onların “Diğer çalışanlardan ayrı bir mekanda çalışmak zorunda bırakılırım” sorusunun değerleri algılamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür ($F=2,619$ ve $p<.05$). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.15. Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Yaşa Göre “ Diğer çalışanlardan ayrı bir mekanda çalışmak zorunda bırakılırim ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
18-24	25-31	-,063	,156	,997
	32-38	,110	,160	,976
	39-45	,447	,209	,337
	46 ve üzeri	,022	,254	1,000
25-31	18-24	,063	,156	,997
	32-38	,173	,099	,554
	39-45	,510	,167	,056
	46 ve üzeri	,085	,221	,997
32-38	18-24	-,110	,160	,976
	25-31	-,173	,099	,554
	39-45	,337	,171	,424
	46 ve üzeri	-,088	,224	,997
39-45	18-24	-,447	,209	,337
	25-31	-,510	,167	,056
	32-38	-,337	,171	,424
	46 ve üzeri	-,425	,261	,619
46 ve üzeri	18-24	-,022	,254	1,000
	25-31	-,085	,221	,997
	32-38	,088	,224	,997
	39-45	,425	,261	,619

Tablo 3.15.’ e göre; “Diğer çalışanlardan ayrı bir mekanda çalışmak zorunda bırakılırim” ifadesinin puanlarının yaş değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda alt boyutlar arasındaki farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p > .05$).

Tablo 3.12.’ ye göre; “Benimle konuşmak çalışma arkadaşlarıma yasaklanır” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası, öğretmenlerin yaş değişkeninin, onların “Benimle konuşmak çalışma arkadaşlarıma yasaklanır” sorusunun değerleri algılamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür ($F=3,732$ ve $p < ,05$). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.16. Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Yaşa Göre “ Benimle konuşmak çalışma arkadaşlarıma yasaklanır ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
18-24	25-31	-,166	,126	,787
	32-38	-,123	,130	,924
	39-45	,338	,169	,411
	46 ve üzeri	-,028	,206	1,000
25-31	18-24	,166	,126	,787
	32-38	,043	,081	,991
	39-45	,504(*)	,135	,009
	46 ve üzeri	,138	,179	,964
32-38	18-24	,123	,130	,924
	25-31	-,043	,081	,991
	39-45	,461(*)	,139	,028
	46 ve üzeri	,095	,182	,991
39-45	18-24	-,338	,169	,411
	25-31	-,504(*)	,135	,009
	32-38	-,461(*)	,139	,028
	46 ve üzeri	-,366	,212	,561
46 ve üzeri	18-24	,028	,206	1,000
	25-31	-,138	,179	,964
	32-38	-,095	,182	,991
	39-45	,366	,212	,561

Tablo 3.16.’ ya göre; “Benimle konuşmak çalışma arkadaşlarıma yasaklanır” ifadesinin puanlarının yaş değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda 39-45 arası yaş grubu ile 25-31 ve 39-45 arası yaş grubu ile 32-38 yaş grupları arasında, 25-31 ve 32-38 yaş gruplarının lehine istatistiksel olarak ($p < .05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, 39-45 arası yaş grubundaki öğretmenlerin 25-31 ve 32-38 yaş gruplarına göre çalışma arkadaşlarının kendileriyle konuşmalarının yasaklandığını daha az düşündüklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 3.12.’ ye göre; “Özel yaşamımla alay edilir” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası, öğretmenlerin yaş değişkeninin, onların “Özel yaşamımla alay edilir” sorusunun değerleri algılamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür ($F=2,972$ ve $p < .05$). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.17. Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Yaşa Göre “ Özel yaşamımla alay edilir ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
18-24	25-31	,047	,121	,997
	32-38	-,001	,125	1,000
	39-45	,429	,163	,142
	46 ve üzeri	-,100	,198	,992
25-31	18-24	-,047	,121	,997
	32-38	-,049	,077	,983
	39-45	,382	,130	,074
	46 ve üzeri	-,147	,172	,947
32-38	18-24	,001	,125	1,000
	25-31	,049	,077	,983
	39-45	,431(*)	,133	,036
	46 ve üzeri	-,099	,174	,988
39-45	18-24	-,429	,163	,142
	25-31	-,382	,130	,074
	32-38	-,431(*)	,133	,036
	46 ve üzeri	-,529	,203	,152
46 ve üzeri	18-24	,100	,198	,992
	25-31	,147	,172	,947
	32-38	,099	,174	,988
	39-45	,529	,203	,152

Tablo 3.17.’ ye göre; “Özel yaşamımla alay edilir” ifadesinin puanlarının yaş değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda 32-38 arası yaş grubu ile 39-45 yaş grupları arasında, 32-38 yaş gruplarının lehine istatistiksel olarak ($p < .05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, 32-38 arası yaş grubundaki öğretmenlerin özel yaşamlarıyla alay edildiklerini diğer yaş gruplarına göre daha fazla düşündüklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 3.12.’ ye göre; “Özgüvenimi olumsuz etkileyecek işler yapmaya zorlanırım” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası, öğretmenlerin yaş değişkeninin, onların “Özgüvenimi olumsuz etkileyecek işler yapmaya zorlanırım” sorusunun değerlerialgılamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür ($F=2,687$ ve $p < .05$). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.18. Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Yaşa Göre “ Özgüvenimi olumsuz etkileyecek işler yapmaya zorlanırım ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
18-24	25-31	-,034	,109	,999
	32-38	-,023	,112	1,000
	39-45	,321	,146	,307
	46 ve üzeri	-,150	,177	,949
25-31	18-24	,034	,109	,999
	32-38	,011	,069	1,000
	39-45	,355	,116	,058
	46 ve üzeri	-,116	,154	,967
32-38	18-24	,023	,112	1,000
	25-31	-,011	,069	1,000
	39-45	,344	,119	,085
	46 ve üzeri	-,127	,156	,956
39-45	18-24	-,321	,146	,307
	25-31	-,355	,116	,058
	32-38	-,344	,119	,085
	46 ve üzeri	-,471	,182	,158
46 ve üzeri	18-24	,150	,177	,949
	25-31	,116	,154	,967
	32-38	,127	,156	,956
	39-45	,471	,182	,158

Tablo 3.18.’ e göre; “Özgüvenimi olumsuz etkileyecek işler yapmaya zorlanırım” ifadesinin puanlarının yaş değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda alt boyutlar arasındaki farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p > .05$).

Tablo 3.12.’ ye göre; “Çalışmam ve çabalarım hak ettiği şekilde değerlendirilmez” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası, öğretmenlerin yaş değişkeninin, onların “Çalışmam ve çabalarım hak ettiği şekilde değerlendirilmez” sorusunun değerleri algılamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür ($F=6,137$ ve $p < ,05$). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.19. Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Yaşa Göre “ Çalışmam ve çabalarım hak ettiği şekilde değerlendirilmez” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
18-24	25-31	-,184	,165	,869
	32-38	-,046	,169	,999
	39-45	,582	,221	,142
	46 ve üzeri	,478	,269	,532
25-31	18-24	,184	,165	,869
	32-38	,138	,105	,787
	39-45	,767(*)	,176	,001
	46 ve üzeri	,662	,233	,094
32-38	18-24	,046	,169	,999
	25-31	-,138	,105	,787
	39-45	,629(*)	,181	,019
	46 ve üzeri	,524	,237	,301
39-45	18-24	-,582	,221	,142
	25-31	-,767(*)	,176	,001
	32-38	-,629(*)	,181	,019
	46 ve üzeri	-,105	,276	,998
46 ve üzeri	18-24	-,478	,269	,532
	25-31	-,662	,233	,094
	32-38	-,524	,237	,301
	39-45	,105	,276	,998

Tablo 3.19.’ a göre; “Çalışmam ve çabalarım hak ettiği şekilde değerlendirilmez” ifadesinin puanlarının yaş değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda 39-45 arası yaş grubu ile 25-31 yaş grupları arasında 25-31 yaş grubu lehine, 39-45 arası yaş grubu ile 32-38 yaş grupları arasında 32-38 yaş grubu lehine istatistiksel olarak ($p < .05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, 39-45 arası yaş grubundaki öğretmenlerin çalışma ve çabalarının hak ettiği şekilde değerlendirildiğini 25-31 ve 32-38 arası yaş gruplarına göre daha az düşündüklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 3.12.’ ye göre; “Kararlarım sürekli sorgulanır” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası, öğretmenlerin yaş değişkeninin, onların “Kararlarım sürekli sorgulanır” sorusunun değerleri algılamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür ($F=2,866$ ve $p < ,05$). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.20. Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Yaşa Göre “ Kararlarım sürekli sorgulanır” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
18-24	25-31	,016	,118	1,000
	32-38	,097	,122	,959
	39-45	,429	,159	,124
	46 ve üzeri	,011	,193	1,000
25-31	18-24	-,016	,118	1,000
	32-38	,081	,075	,884
	39-45	,414(*)	,127	,034
	46 ve üzeri	-,005	,168	1,000
32-38	18-24	-,097	,122	,959
	25-31	-,081	,075	,884
	39-45	,332	,130	,166
	46 ve üzeri	-,086	,170	,992
39-45	18-24	-,429	,159	,124
	25-31	-,414(*)	,127	,034
	32-38	-,332	,130	,166
	46 ve üzeri	-,418	,198	,352
46 ve üzeri	18-24	-,011	,193	1,000
	25-31	,005	,168	1,000
	32-38	,086	,170	,992
	39-45	,418	,198	,352

Tablo 3.20.’ ye göre; “Kararlarım sürekli sorgulanır” ifadesinin puanlarının yaş değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda 25-31 arası yaş grubu ile 39-45 yaş grupları arasında, 25-31 yaş grubunun lehine istatistiksel olarak ($p<.05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, 25-31 arası yaş grubundaki öğretmenlerin kararlarının sürekli sorgulandığını 39-45 arası yaş grubuna göre daha fazla düşündüklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 3.12.’ ye göre; “Bana önemli görevler verilmez” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası, öğretmenlerin yaş değişkeninin, onların “Bana önemli görevler verilmez” sorusunun değerleri algılamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür ($F=3,056$ ve $p<.05$). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.21. Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Yaşa Göre “ Bana önemli görevler verilmez ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
18-24	25-31	,147	,168	,942
	32-38	,025	,173	1,000
	39-45	,624	,225	,109
	46 ve üzeri	-,089	,274	,999
25-31	18-24	-,147	,168	,942
	32-38	-,122	,107	,861
	39-45	,476	,180	,140
	46 ve üzeri	-,236	,238	,912
32-38	18-24	-,025	,173	1,000
	25-31	,122	,107	,861
	39-45	,598(*)	,184	,035
	46 ve üzeri	-,114	,242	,994
39-45	18-24	-,624	,225	,109
	25-31	-,476	,180	,140
	32-38	-,598(*)	,184	,035
	46 ve üzeri	-,712	,281	,175
46 ve üzeri	18-24	,089	,274	,999
	25-31	,236	,238	,912
	32-38	,114	,242	,994
	39-45	,712	,281	,175

Tablo 3.21.’ e göre; “Bana önemli görevler verilmez” ifadesinin puanlarının yaş değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda 32-38 arası yaş grubu ile 39-45 yaş grupları arasında, 32-38 yaş grubunun lehine istatistiksel olarak ($p < .05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, 32-38 arası yaş grubundaki öğretmenlerin kendilerine önemli görevler verilmediğini 39-45 arası yaş grubuna göre daha fazla düşündüklerini ortaya koymaktadır.

3.6. Öğretmenlerin Duygusal Zeka Düzeylerinin Yaş Değişkeni için Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Tablo 3.22.’ ye göre; anketimizde sorulan sorulara verilen cevapların anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası anlamlı bir farklılaşma görülen sorulara ilişkin yapılan post-hoc Scheffe testi tabloları aşağıya çıkartılmıştır.

Tablo 3.22.’ ye göre; “Şahsi problemim hakkında başkalarıyla ne zaman konuşacağımı bilirim” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası, öğretmenlerin yaş değişkeninin, onların “Şahsi problemim hakkında başkalarıyla ne zaman

konusacağımı bilirim” sorusunun değerleri algılamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür (F=3,294 ve p<,05). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.23. Duygusal Zeka Düzeylerinin Yaş Değişkenine Göre “ Şahsi problemim hakkında başkalarıyla ne zaman konuşacağımı bilirim” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
18-24	25-31	-,003	,230	1,000
	32-38	,453	,237	,456
	39-45	,532	,309	,563
	46 ve üzeri	-,017	,375	1,000
25-31	18-24	,003	,230	1,000
	32-38	,455	,147	,051
	39-45	,535	,246	,321
	46 ve üzeri	-,014	,326	1,000
32-38	18-24	-,453	,237	,456
	25-31	-,455	,147	,051
	39-45	,080	,253	,999
	46 ve üzeri	-,469	,331	,733
39-45	18-24	-,532	,309	,563
	25-31	-,535	,246	,321
	32-38	-,080	,253	,999
	46 ve üzeri	-,549	,386	,731
46 ve üzeri	18-24	,017	,375	1,000
	25-31	,014	,326	1,000
	32-38	,469	,331	,733
	39-45	,549	,386	,731

Tablo 3.23.’ e göre; “Şahsi problemim hakkında başkalarıyla ne zaman konuşacağımı bilirim” ifadesinin puanlarının yaş değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda alt boyutlar arasındaki farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır (p>.05).

Tablo 3.22.’ ye göre; “Uğraştığım şeylerin çoğunda iyi işler çıkaracağımı düşünürüm” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası, öğretmenlerin yaş değişkeninin, onların “Uğraştığım şeylerin çoğunda iyi işler çıkaracağımı düşünürüm” sorusunun değerleri algılamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür (F=3,010 ve p<,05). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.24. Duygusal Zeka Düzeylerinin Yaş Değişkenine Göre “ Uğraştığım şeylerin çoğunda iyi işler çıkaracağımı düşünürüm ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
18-24	25-31	-,005	,193	1,000
	32-38	-,137	,198	,976
	39-45	,594	,258	,263
	46 ve üzeri	,078	,314	1,000
25-31	18-24	,005	,193	1,000
	32-38	-,131	,123	,887
	39-45	,599	,206	,080
	46 ve üzeri	,083	,273	,999
32-38	18-24	,137	,198	,976
	25-31	,131	,123	,887
	39-45	,731(*)	,211	,020
	46 ve üzeri	,214	,277	,963
39-45	18-24	-,594	,258	,263
	25-31	-,599	,206	,080
	32-38	-,731(*)	,211	,020
	46 ve üzeri	-,516	,323	,635
46 ve üzeri	18-24	-,078	,314	1,000
	25-31	-,083	,273	,999
	32-38	-,214	,277	,963
	39-45	,516	,323	,635

Tablo 3.24.’ e göre; “Uğraştığım şeylerin çoğunda iyi işler çıkaracağımı düşünürüm” ifadesinin puanlarının yaş değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda 32-38 arası yaş grubu ile 39-45 yaş grupları arasında, 32-38 yaş grubunun lehine istatistiksel olarak ($p < .05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, 32-38 arası yaş grubundaki öğretmenlerin uğraştığı şeylerin çoğunda iyi işler çıkaracağımı 39-45 arası yaş grubuna göre daha fazla düşündüklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 3.22.’ ye göre; “Beni mutlu eden etkinlikler araştırırım” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası, öğretmenlerin yaş değişkeninin, onların “Beni mutlu eden etkinlikler araştırırım” sorusunun değerleri algılamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür ($F=3,472$ ve $p < .05$). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.25. Duygusal Zeka Düzeylerinin Yaş Değişkenine Göre “ Beni mutlu eden etkinlikler araştırmam ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
18-24	25-31	-,618(*)	,181	,022
	32-38	-,644(*)	,186	,019
	39-45	-,603	,242	,189
	46 ve üzeri	-,361	,295	,826
25-31	18-24	,618(*)	,181	,022
	32-38	-,026	,115	1,000
	39-45	,015	,193	1,000
	46 ve üzeri	,257	,256	,908
32-38	18-24	,644(*)	,186	,019
	25-31	,026	,115	1,000
	39-45	,041	,198	1,000
	46 ve üzeri	,283	,260	,880
39-45	18-24	,603	,242	,189
	25-31	-,015	,193	1,000
	32-38	-,041	,198	1,000
	46 ve üzeri	,242	,303	,958
46 ve üzeri	18-24	,361	,295	,826
	25-31	-,257	,256	,908
	32-38	-,283	,260	,880
	39-45	-,242	,303	,958

Tablo 3.25.’ e göre; “Beni mutlu eden etkinlikler araştırmam” ifadesinin puanlarının yaş değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda 18-24 arası yaş grubu ile 25-31 yaş grupları arasında 25-31 yaş grubu lehine, 18-24 arası yaş grubu ile 32-38 yaş grupları arasında 32-38 yaş grubu lehine istatistiksel olarak ($p < .05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, 18-24 arası yaş grubundaki öğretmenlerin kendilerini mutlu eden etkinlikleri 25-31 ve 32-38 arası yaş gruplarına göre daha az araştırdıklarını düşündüklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 3.22.’ ye göre; “Başka biri hayatındaki önemli bir olayı bana anlattığında neredeyse bu olayı kendim yaşıyormuş gibi hissedirim” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası, öğretmenlerin yaş değişkeninin, onların “Başka biri hayatındaki önemli bir olayı bana anlattığında neredeyse bu olayı kendim yaşıyormuş gibi hissedirim” sorusunun değerleri algılamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür ($F=2,481$ ve $p < .05$). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir

farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.26. Duygusal Zeka Düzeylerinin Yaş Değişkenine Göre “ Başka biri hayatındaki önemli bir olayı bana anlattığında neredeyse bu olayı kendim yaşıyormuş gibi hissederim” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
18-24	25-31	-,395	,233	,580
	32-38	-,638	,239	,135
	39-45	-,359	,312	,857
	46 ve üzeri	,033	,380	1,000
25-31	18-24	,395	,233	,580
	32-38	-,243	,148	,612
	39-45	,036	,249	1,000
	46 ve üzeri	,428	,330	,793
32-38	18-24	,638	,239	,135
	25-31	,243	,148	,612
	39-45	,279	,255	,879
	46 ve üzeri	,671	,335	,405
39-45	18-24	,359	,312	,857
	25-31	-,036	,249	1,000
	32-38	-,279	,255	,879
	46 ve üzeri	,392	,390	,908
46 ve üzeri	18-24	-,033	,380	1,000
	25-31	-,428	,330	,793
	32-38	-,671	,335	,405
	39-45	-,392	,390	,908

Tablo 3.26.’ ya göre; “Başka biri hayatındaki önemli bir olayı bana anlattığında neredeyse bu olayı kendim yaşıyormuş gibi hissederim” ifadesinin puanlarının yaş değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda alt boyutlar arasındaki farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p > .05$).

Tablo 3.22.’ ye göre; “Engeller karşısında yılmamak ve gayret etmek için kendimi iyi bir ruh hali içerisine sokarım” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası, öğretmenlerin yaş değişkeninin, onların “Engeller karşısında yılmamak ve gayret etmek için kendimi iyi bir ruh hali içerisine sokarım” sorusunun değerleri algılamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür ($F=2,865$ ve $p < .05$). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.27. Duygusal Zeka Düzeylerinin Yaş Değişkenine Göre “ Engeller karşısında yılmamak ve gayret etmek için kendimi iyi bir ruh hali içerisine sokarım” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
18-24	25-31	-,303	,189	,632
	32-38	-,233	,194	,837
	39-45	-,050	,253	1,000
	46 ve üzeri	,506	,308	,610
25-31	18-24	,303	,189	,632
	32-38	,070	,120	,987
	39-45	,253	,202	,815
	46 ve üzeri	,808	,267	,062
32-38	18-24	,233	,194	,837
	25-31	-,070	,120	,987
	39-45	,183	,207	,941
	46 ve üzeri	,739	,271	,120
39-45	18-24	,050	,253	1,000
	25-31	-,253	,202	,815
	32-38	-,183	,207	,941
	46 ve üzeri	,556	,316	,544
46 ve üzeri	18-24	-,506	,308	,610
	25-31	-,808	,267	,062
	32-38	-,739	,271	,120
	39-45	-,556	,316	,544

Tablo 3.27.’ ye göre; “Engeller karşısında yılmamak ve gayret etmek için kendimi iyi bir ruh hali içerisine sokarım” ifadesinin puanlarının yaş değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda alt boyutlar arasındaki farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>.05$).

3.7. Öğretmenlerin Mobbing’i Algı Düzeylerinin Mezuniyet Türüne Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Tablo 3.28.’ e göre; ankette sorulan sorulara verilen cevapların anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası anlamlı bir farklılaşma görülmemiştir.

3.8. Öğretmenlerin Duygusal Zeka Düzeylerinin Mezuniyet Türüne Göre

Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Tablo 3.29.' a göre; anketimizde sorulan sorulara verilen cevapların anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası anlamlı bir farklılaşma görülen sorulara ilişkin yapılan post-hoc Scheffe testi tabloları aşağıya çıkartılmıştır.

Tablo 3.29.'a göre; “Engellerle karşılaştığımda benzer engellerle karşılaştığımı ve engellerin üstesinden geldiğim zaman hatırlarım” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin mezuniyet türü değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası, öğretmenlerin mezuniyet türü değişkeninin, onların “Engellerle karşılaştığımda benzer engellerle karşılaştığımı ve engellerin üstesinden geldiğim zaman hatırlarım” sorusunun değerleri algılamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür ($F=3,695$ ve $p<,05$). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.30. Öğretmenlerin Duygusal Zeka Düzeylerinin Mezuniyet Türüne Göre “ Engellerle karşılaştığımda benzer engellerle karşılaştığımı ve engellerin üstesinden geldiğim zaman hatırlarım” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
Yüksekokul	Fakülte	,441	,198	,087
	Yüksek lisans	-,029	,311	,996
Fakülte	Yüksekokul	-,441	,198	,087
	Yüksek lisans	-,470	,262	,203
Yüksek lisans	Yüksekokul	,029	,311	,996
	Fakülte	,470	,262	,203

Tablo 3.30.' a göre; “Engellerle karşılaştığımda benzer engellerle karşılaştığımı ve engellerin üstesinden geldiğim zaman hatırlarım” ifadesinin puanlarının mezuniyet türü değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda alt boyutlar arasındaki farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>,05$).

Tablo 3.29.'a göre; “Uğraştığım şeylerin çoğunda iyi işler çıkaracağımı düşünürüm” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin mezuniyet türüdeğişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası, yönetici ve öğretmenlerin mezuniyet türü değişkeninin, onların “Uğraştığım şeylerin çoğunda iyi işler çıkaracağımı düşünürüm” sorusunun değerleri algılamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür (F=6,655 ve p<,05). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.31. Öğretmenlerin Duygusal Zeka Düzeylerinin Mezuniyet Türüne Göre “ Uğraştığım şeylerin çoğunda iyi işler çıkaracağımı düşünürüm ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
Yüksekokul	Fakülte	,406(*)	,159	,040
	Yüksek lisans	-,193	,249	,741
Fakülte	Yüksekokul	-,406(*)	,159	,040
	Yüksek lisans	-,599(*)	,209	,018
Yüksek lisans	Yüksekokul	,193	,249	,741
	Fakülte	,599(*)	,209	,018

Tablo 3.31.' e göre; “Uğraştığım şeylerin çoğunda iyi işler çıkaracağımı düşünürüm” ifadesinin puanlarının mezuniyet türü değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda fakülte mezunu öğretmenler ile yüksekokul mezunu öğretmenler arasında yüksekokul mezunu öğretmenler lehine, fakülte mezunu öğretmenler ile yüksek lisans mezunu öğretmenler arasında yüksek lisans mezunu öğretmenler lehine istatistiksel olarak (p<.05) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, fakülte mezunu öğretmenlerin uğraştığı şeyler sonunda iyi işler çıkaracağımı yüksekokul ve yüksek lisans mezunu öğretmenlere göre daha az düşündüklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 3.29.'a göre; “Başka insanlar sınırlarını benimle rahatça paylaşırlar” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin mezuniyet türü değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası, öğretmenlerin yaş değişkeninin, onların “Başka insanlar sınırlarını benimle rahatça paylaşırlar” sorusunun değerleri algılamalarında

anlamli bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür (F=4,184 ve p<,05). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamli bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.32. Öğretmenlerin Duygusal Zeka Düzeylerinin Mezuniyet Türüne Göre “ Başka insanlar sırlarını benimle rahatça paylaşırlar ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
Yüksekokul	Fakülte	-,124	,212	,843
	Yüksek lisans	-,893(*)	,332	,028
Fakülte	Yüksekokul	,124	,212	,843
	Yüksek lisans	-,769(*)	,279	,024
Yüksek lisans	Yüksekokul	,893(*)	,332	,028
	Fakülte	,769(*)	,279	,024

Tablo 3.32.’ ye göre; “Başka insanlar sırlarını benimle rahatça paylaşırlar” ifadesinin puanlarının mezuniyet türü değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda yüksek lisans mezunu öğretmenler ile fakülte mezunu öğretmenler arasında, yüksek lisans mezunu öğretmenler lehine, yüksek lisans mezunu öğretmenler ile yüksekokul mezunu öğretmenler arasında yüksek lisans mezunu öğretmenler lehine istatistiksel olarak (p<.05) düzeyinde anlamli bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, yüksek lisans mezunu öğretmenlerin başkalarının sırlarını kendileriyle rahatça paylaşabileceklerini yüksekokul ve yüksek lisans mezunu öğretmenlere göre daha fazla düşündüklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 3.29.’a göre; “Başka insanların sözlü olmayan mesajlarını anlamakta güçlük çekerim” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin mezuniyet türü değişkenine göre anlamli bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası, öğretmenlerin yaş değişkeninin, onların “Başka insanların sözlü olmayan mesajlarını anlamakta güçlük çekerim” sorusunun değerleri algılamalarında anlamli bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür (F=6,715 ve p<,05). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamli bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.33. Öğretmenlerin Duygusal Zeka Düzeylerinin Mezuniyet Türüne Göre “ Başka insanların sözlü olmayan mesajlarını anlamakta güçlük çekerim ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
Yüksekokul	Fakülte	,165	,317	,873
	Yüksek lisans	-1,369(*)	,498	,024
Fakülte	Yüksekokul	-,165	,317	,873
	Yüksek lisans	-1,535(*)	,419	,002
Yüksek lisans	Yüksekokul	1,369(*)	,498	,024
	Fakülte	1,535(*)	,419	,002

Tablo 3.33.’ e göre; “Başka insanların sözlü olmayan mesajlarını anlamakta güçlük çekerim” ifadesinin puanlarının mezuniyet türü değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda yüksek lisans mezunu öğretmenler ile fakülte mezunu öğretmenler arasında, yüksek lisans mezunu öğretmenler lehine, yüksek lisans mezunu öğretmenler ile yüksekokul mezunu öğretmenler arasında yüksek lisans mezunu öğretmenler lehine istatistiksel olarak ($p<.05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, yüksek lisans mezunu öğretmenlerin başkalarının sözlü olmayan mesajlarını anlamakta yüksekokul ve fakülte mezunu öğretmenlere göre daha fazla güçlük çekebileceklerini düşündüklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 3.29.’a göre; “Ruh halim değiştiğinde yeni olanaklar görürüm” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin mezuniyet türü değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası, öğretmenlerin yaş değişkeninin, onların “Ruh halim değiştiğinde yeni olanaklar görürüm” sorusunun değerleri algılamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür ($F=5,552$ ve $p<.05$). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.34. Öğretmenlerin Duygusal Zeka Düzeylerinin Mezuniyet Türüne Göre “ Ruh halim değiştiğinde yeni olanaklar görürüm” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
Yüksekokul	Fakülte	,452(*)	,181	,046
	Yüksek lisans	-,136	,284	,892
Fakülte	Yüksekokul	-,452(*)	,181	,046
	Yüksek lisans	-,588	,239	,051
Yüksek lisans	Yüksekokul	,136	,284	,892
	Fakülte	,588	,239	,051

Tablo 3.34.’ e göre; “Ruh halim değiştiğinde yeni olanaklar görürüm” ifadesinin puanlarının mezuniyet türü değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda yüksekokul mezunu öğretmenler ile fakülte mezunu öğretmenler arasında, yüksekokul mezunu öğretmenler lehine istatistiksel olarak ($p<.05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, yüksekokul mezunu öğretmenlerin ruh hallerinin değiştiğinde yeni olanaklar görebileceğini fakülte mezunu öğretmenlere göre daha fazla düşündüklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 3.29.’a göre; “Duygularımı yaşadıkça onların farkında olurum” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin mezuniyet türü değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası, öğretmenlerin yaş değişkeninin, onların “Duygularımı yaşadıkça onların farkında olurum” sorusunun değerleri algılamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür ($F=5,702$ ve $p<.05$). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.35. Öğretmenlerin Duygusal Zeka Düzeylerinin Mezuniyet Türüne Göre “ Duygularımı yaşadıkça onların farkında olurum” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
Yüksekokul	Fakülte	,287	,143	,136
	Yüksek lisans	-,264	,225	,501
Fakülte	Yüksekokul	-,287	,143	,136
	Yüksek lisans	-,551(*)	,189	,015
Yüksek lisans	Yüksekokul	,264	,225	,501
	Fakülte	,551(*)	,189	,015

Tablo 3.35.’ e göre; “Duygularımı yaşadıkça onların farkında olurum” ifadesinin puanlarının mezuniyet türü değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda yüksek lisans mezunu öğretmenler ile fakülte mezunu öğretmenler arasında, yüksek lisans mezunu öğretmenler lehine istatistiksel olarak ($p<.05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, yüksek lisans mezunu öğretmenlerin duygularını yaşadıkça farkında olabileceklerini fakülte mezunu öğretmenlere göre daha fazla düşündüklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 3.29.’a göre; “Duygularımı paylaşmaktan hoşlanırım” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin mezuniyet türü değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası, öğretmenlerin yaş değişkeninin, onların “Duygularımı paylaşmaktan hoşlanırım” sorusunun değerleri algılamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür ($F=5,192$ ve $p<.05$). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.36. Öğretmenlerin Duygusal Zeka Düzeylerinin Mezuniyet Türüne Göre “ Duygularımı paylaşmaktan hoşlanırım ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
Yüksekokul	Fakülte	,382	,172	,087
	Yüksek lisans	-,198	,269	,764
Fakülte	Yüksekokul	-,382	,172	,087
	Yüksek lisans	-,579(*)	,227	,040
Yüksek lisans	Yüksekokul	,198	,269	,764
	Fakülte	,579(*)	,227	,040

Tablo 3.36.’ ya göre; “Duygularımı paylaşmaktan hoşlanırım” ifadesinin puanlarının mezuniyet türü değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda yüksek lisans mezunu öğretmenler ile fakülte mezunu öğretmenler arasında, yüksek lisans mezunu öğretmenler lehine istatistiksel olarak ($p<.05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, yüksek lisans mezunu öğretmenlerin duygularını paylaşmaktan fakülte mezunu öğretmenlere göre daha fazla hoşlandıklarını ortaya koymaktadır.

Tablo 3.29.'a göre; “Pozitif bir duygu yaşarken onu nasıl sonlandıracağımı bilirim” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin mezuniyet türü değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası, öğretmenlerin yaş değişkeninin, onların “Pozitif bir duygu yaşarken onu nasıl sonlandıracağımı bilirim” sorusunun değerleri algılamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür (F=4,279 ve p<,05). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.37. Öğretmenlerin Duygusal Zeka Düzeylerinin Mezuniyet Türüne Göre “ Pozitif bir duygu yaşarken onu nasıl sonlandıracağımı bilirim” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
Yüksekokul	Fakülte	,263	,150	,215
	Yüksek lisans	-,233	,235	,611
Fakülte	Yüksekokul	-,263	,150	,215
	Yüksek lisans	-,497(*)	,198	,045
Yüksek lisans	Yüksekokul	,233	,235	,611
	Fakülte	,497(*)	,198	,045

Tablo 3.37.' ye göre; “Pozitif bir duygu yaşarken onu nasıl sonlandıracağımı bilirim” ifadesinin puanlarının mezuniyet türü değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda yüksek lisans mezunu öğretmenler ile fakülte mezunu öğretmenler arasında, yüksek lisans mezunu öğretmenler lehine istatistiksel olarak (p<.05) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, yüksek lisans mezunu öğretmenlerin pozitif bir duygu yaşarken bunu nasıl sonlandıracağını fakülte mezunu öğretmenlere göre daha fazla bildiklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 3.29.'a göre; “Ben olayları düzenlerim başkaları eğlenirler” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin mezuniyet türü değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası, öğretmenlerin yaş değişkeninin, onların “Ben olayları düzenlerim başkaları eğlenirler” sorusunun değerleri algılamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür (F=4,037 ve p<,05). Hangi gruplar arasında

istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.38. Öğretmenlerin Duygusal Zeka Düzeylerinin Mezuniyet Türüne Göre “ Ben olayları düzenlerim başkaları eğlenirler” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
Yüksekokul	Fakülte	,195	,218	,671
	Yüksek lisans	-,605	,342	,212
Fakülte	Yüksekokul	-,195	,218	,671
	Yüksek lisans	-,800(*)	,288	,023
Yüksek lisans	Yüksekokul	,605	,342	,212
	Fakülte	,800(*)	,288	,023

Tablo 3.38.' e göre; “Ben olayları düzenlerim başkaları eğlenirler” ifadesinin puanlarının mezuniyet türü değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda yüksek lisans mezunu öğretmenler ile fakülte mezunu öğretmenler arasında, yüksek lisans mezunu öğretmenler lehine istatistiksel olarak ($p < .05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, yüksek lisans mezunu öğretmenlerin olayları düzenleyip başkalarının eğlendiğini fakülte mezunu öğretmenlere göre daha fazla düşündüklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 3.29.'a göre; “Beni mutlu eden etkinlikler araştırmam” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin mezuniyet türü değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası, öğretmenlerin yaş değişkeninin, onların “Beni mutlu eden etkinlikler araştırmam” sorusunun değerleri algılamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür ($F=6,442$ ve $p < .05$). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.39. Öğretmenlerin Duygusal Zeka Düzeylerinin Mezuniyet Türüne Göre “ Beni mutlu eden etkinlikler araştırım” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
Yüksekokul	Fakülte	,352	,149	,064
	Yüksek lisans	-,229	,234	,622
Fakülte	Yüksekokul	-,352	,149	,064
	Yüksek lisans	-,581(*)	,197	,014
Yüksek lisans	Yüksekokul	,229	,234	,622
	Fakülte	,581(*)	,197	,014

Tablo 3.39.’ a göre; “Beni mutlu eden etkinlikler araştırım” ifadesinin puanlarının mezuniyet türü değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda yüksek lisans mezunu öğretmenler ile fakülte mezunu öğretmenler arasında, yüksek lisans mezunu öğretmenler lehine istatistiksel olarak ($p < .05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, yüksek lisans mezunu öğretmenlerin kendilerini mutlu eden etkinlikleri fakülte mezunu öğretmenlere göre daha fazla araştırdıklarını düşündüklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 3.29.’a göre; “Duygularım üzerinde kontrol sahibiyimdir” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin mezuniyet türü değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası, öğretmenlerin yaş değişkeninin, onların “Duygularım üzerinde kontrol sahibiyimdir” sorusunun değerleri algılamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür ($F=5,537$ ve $p < .05$). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.40. Öğretmenlerin Duygusal Zeka Düzeylerinin Mezuniyet Türüne Göre “ Duygularım üzerinde kontrol sahibiyimdir ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
Yüksekokul	Fakülte	,334	,174	,334
	Yüksek lisans	-,336	,273	-,336
Fakülte	Yüksekokul	-,334	,174	-,334
	Yüksek lisans	-,670(*)	,230	-,670(*)
Yüksek lisans	Yüksekokul	,336	,273	,336
	Fakülte	,670(*)	,230	,670(*)

Tablo 3.40.' a göre; “Duygularım üzerinde kontrol sahibiyimdir” ifadesinin puanlarının mezuniyet türü değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda yüksek lisans mezunu öğretmenler ile fakülte mezunu öğretmenler arasında, yüksek lisans mezunu öğretmenler lehine istatistiksel olarak ($p < .05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, yüksek lisans mezunu öğretmenlerin duyguları üzerinde fakülte mezunu öğretmenlere göre daha fazla kontrol sahibi olduklarını düşündüklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 3.29.'a göre; “Duygularımı yaşadıkça kolayca onların farkında olurum” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin mezuniyet türü değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası, öğretmenlerin mezuniyet türü değişkeninin, onların “Duygularımı yaşadıkça kolayca onların farkında olurum” sorusunun değerleri algılamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür ($F=3,151$ ve $p < .05$). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.41. Öğretmenlerin Duygusal Zeka Düzeylerinin Mezuniyet Türüne Göre “ Duygularımı yaşadıkça kolayca onların farkında olurum ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
Yüksekokul	Fakülte	,139	,130	,139
	Yüksek lisans	-,269	,204	-,269
Fakülte	Yüksekokul	-,139	,130	-,139
	Yüksek lisans	-,408	,172	-,408
Yüksek lisans	Yüksekokul	,269	,204	,269
	Fakülte	,408	,172	,408

Tablo 3.41.' e göre; “Duygularımı yaşadıkça kolayca onların farkında olurum” ifadesinin puanlarının mezuniyet türü değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda alt boyutlar arasındaki farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p > .05$).

Tablo 3.29.'a göre; “Üzerime aldığım görevlerde güzel bir sonuç hayal ederek kendimi motive ederim” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin mezuniyet

türü değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası, öğretmenlerin yaş değişkeninin, onların “Üzerime aldığım görevlerde güzel bir sonuç hayal ederek kendimi motive ederim” sorusunun değerleri algılamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür (F=5,384 ve p<,05). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.42. Öğretmenlerin Duygusal Zeka Düzeylerinin Mezuniyet Türüne Göre “ Üzerime aldığım görevlerde güzel bir sonuç hayal ederek kendimi motive ederim ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
Yüksekokul	Fakülte	,347(*)	,134	,347(*)
	Yüksek lisans	-,060	,211	-,060
Fakülte	Yüksekokul	-,347(*)	,134	-,347(*)
	Yüksek lisans	-,406	,177	-,406
Yüksek lisans	Yüksekokul	,060	,211	,060
	Fakülte	,406	,177	,406

Tablo 3.42.’ ye göre; “Üzerime aldığım görevlerde güzel bir sonuç hayal ederek kendimi motive ederim” ifadesinin puanlarının mezuniyet türü değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda yüksekokul mezunu öğretmenler ile fakülte mezunu öğretmenler arasında, yüksekokul mezunu öğretmenler lehine istatistiksel olarak (p<.05) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, yüksekokul mezunu öğretmenlerin görevlerden güzel bir sonuç hayal ederek motivasyon sağlamalarını fakülte mezunu öğretmenlere göre daha fazla düşündüklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 3.29.’a göre; “Başkaları iyi şeyler yaptığında onlara iltifat ederim” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin mezuniyet türü değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası, öğretmenlerin mezuniyet türü değişkeninin, onların “Başkaları iyi şeyler yaptığında onlara iltifat ederim” sorusunun değerleri algılamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür (F=3,335 ve p<,05). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.43. Öğretmenlerin Duygusal Zeka Düzeylerinin Mezuniyet Türüne Göre “ Başkaları iyi şeyler yaptığında onlara iltifat ederim ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
Yüksekokul	Fakülte	,133	,123	,557
	Yüksek lisans	-,264	,193	,393
Fakülte	Yüksekokul	-,133	,123	,557
	Yüksek lisans	-,398	,162	,052
Yüksek lisans	Yüksekokul	,264	,193	,393
	Fakülte	,398	,162	,052

Tablo 3.43.’ e göre; “Bşkaları iyi şeyler yaptığında onlara iltifat ederim” ifadesinin puanlarının mezuniyet türü değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda alt boyutlar arasındaki farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır (p>.05).

Tablo 3.29.’a göre; “Başka biri hayatındaki önemli bir olayı bana anlattığında neredeyse bu olayı kendim yaşıyormuş gibi hissederim” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin mezuniyet türü değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası, öğretmenlerin yaş değişkeninin, onların “Başka biri hayatındaki önemli bir olayı bana anlattığında neredeyse bu olayı kendim yaşıyormuş gibi hissederim” sorusunun değerleri algılamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür (F=4,572 ve p<.05). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.44. Öğretmenlerin Duygusal Zeka Düzeylerinin Mezuniyet Türüne Göre “ Başka biri hayatındaki önemli bir olayı bana anlattığında neredeyse bu olayı kendim yaşıyormuş gibi hissederim ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
Yüksekokul	Fakülte	,369	,192	,161
	Yüksek lisans	-,274	,302	,663
Fakülte	Yüksekokul	-,369	,192	,161
	Yüksek lisans	-,643(*)	,254	,043
Yüksek lisans	Yüksekokul	,274	,302	,663
	Fakülte	,643(*)	,254	,043

Tablo 3.44.' e göre; “Başka biri hayatındaki önemli bir olayı bana anlattığında neredeyse bu olayı kendim yaşıyormuş gibi hissederim” ifadesinin puanlarının mezuniyet türü değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda yüksek lisans mezunu öğretmenler ile fakülte mezunu öğretmenler arasında, yüksek lisans mezunu öğretmenler lehine istatistiksel olarak ($p<.05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, yüksek lisans mezunu öğretmenlerin başkalarının anlattıkları önemli olayı kendileri yaşıyormuş gibi hissetmelerini fakülte mezunu öğretmenlere göre daha düşündüklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 3.29.'a göre; “Bir zorlukla karşı karşıya kaldığımda hemen pes ederim. Çünkü başarısız olacağına inanırım” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin mezuniyet türü değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası, öğretmenlerin yaş değişkeninin, onların “Bir zorlukla karşı karşıya kaldığımda hemen pes ederim. Çünkü başarısız olacağına inanırım” sorusunun değerleri algılamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür ($F=8,626$ ve $p<.05$). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.45. Öğretmenlerin Duygusal Zeka Düzeylerinin Mezuniyet Türüne Göre “ Bir zorlukla karşı karşıya kaldığımda hemen pes ederim. Çünkü başarısız olacağına inanırım” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
Yüksekokul	Fakülte	,218	,328	,802
	Yüksek lisans	-1,579(*)	,514	,010
Fakülte	Yüksekokul	-,218	,328	,802
	Yüksek lisans	-1,796(*)	,433	,000
Yüksek lisans	Yüksekokul	1,579(*)	,514	,010
	Fakülte	1,796(*)	,433	,000

Tablo 3.45.' e göre; “Bir zorlukla karşı karşıya kaldığımda hemen pes ederim. Çünkü başarısız olacağına inanırım” ifadesinin puanlarının mezuniyet türü değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda yüksek lisans mezunu öğretmenler ile fakülte mezunu öğretmenler arasında, yüksek lisans

mezunu öğretmenler lehine, yüksek lisans mezunu öğretmenler ile yüksekokul mezunu öğretmenler arasında yüksek lisans mezunu öğretmenler lehine istatistiksel olarak ($p<.05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, yüksek lisans mezunu öğretmenlerin zorluklar karşısında pes edip başarısız olacaklarına yüksekokul ve fakülte mezunu öğretmenlere göre daha fazla inandıklarını düşündüklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 3.29.'a göre; “Başka insanlar keyifsiz olduklarında kendilerini daha iyi hissetmelerine yardımcı olurum” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin mezuniyet türü değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası, öğretmenlerin yaş değişkeninin, onların “Başka insanlar keyifsiz olduklarında kendilerini daha iyi hissetmelerine yardımcı olurum” sorusunun değerleri algılamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür ($F=4,143$ ve $p<.05$). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.46. Öğretmenlerin Duygusal Zeka Düzeylerinin Mezuniyet Türüne Göre “ Başka insanlar keyifsiz olduklarında kendilerini daha iyi hissetmelerine yardımcı olurum” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
Yüksekokul	Fakülte	,298	,174	,234
	Yüksek lisans	-,274	,273	,606
Fakülte	Yüksekokul	-,298	,174	,234
	Yüksek lisans	-,572(*)	,230	,048
Yüksek lisans	Yüksekokul	,274	,273	,606
	Fakülte	,572(*)	,230	,048

Tablo 3.46.' ya göre; “Başka insanlar keyifsiz olduklarında kendilerini daha iyi hissetmelerine yardımcı olurum” ifadesinin puanlarının mezuniyet türü değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda yüksek lisans mezunu öğretmenler ile fakülte mezunu öğretmenler arasında, yüksek lisans mezunu öğretmenler lehine istatistiksel olarak ($p<.05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, yüksek lisans mezunu öğretmenlerin insanların kendilerini daha iyi hissetmelerine yardımcı olacaklarını fakülte mezunu öğretmenlere göre daha fazla düşündüklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 3.29.'a göre; “İnsanların neden öyle hissettiklerini anlamak benim için zordur” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin mezuniyet türü değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası, öğretmenlerin yaş değişkeninin, onların “İnsanların neden öyle hissettiklerini anlamak benim için zordur” sorusunun değerleri algılamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür (F=3,710 ve p<,05). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.47. Öğretmenlerin Duygusal Zeka Düzeylerinin Mezuniyet Türüne Göre “ İnsanların neden öyle hissettiklerini anlamak benim için zordur” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
Yüksekokul	Fakülte	-,117	,270	,910
	Yüksek lisans	-1,052(*)	,423	,047
Fakülte	Yüksekokul	,117	,270	,910
	Yüksek lisans	-,935(*)	,356	,034
Yüksek lisans	Yüksekokul	1,052(*)	,423	,047
	Fakülte	,935(*)	,356	,034

Tablo 3.47.' ye göre; “İnsanların neden öyle hissettiklerini anlamak benim için zordur” ifadesinin puanlarının mezuniyet türü değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda yüksek lisans mezunu öğretmenler ile fakülte mezunu öğretmenler arasında, yüksek lisans mezunu öğretmenler lehine, yüksek lisans mezunu öğretmenler ile yüksekokul mezunu öğretmenler arasında yüksek lisans mezunu öğretmenler lehine istatistiksel olarak (p<.05) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, yüksek lisans mezunu öğretmenlerin insanların hislerini anlamakta yüksekokul ve yüksek lisans mezunu öğretmenlere göre daha fazla zorlandıklarını ortaya koymaktadır.

3.9. Öğretmenlerin Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Tablo 3.48.’ e göre; anketimizde sorulara verilen cevapların anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası anlamlı bir farklılaşma görülen sorulara ilişkin yapılan post-hoc Scheffe testi tabloları aşağıya çıkartılmıştır.

Tablo 3.48.’e göre; “Kendimi gösterme olanakları sınırlıdır” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin çalışma süresi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası, öğretmenlerin çalışma süresi değişkeninin, onların “Kendimi gösterme olanakları sınırlıdır” sorusunun değerleri algılamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür ($F=5,166$ ve $p<,05$). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.49. Öğretmenlerin Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre “ Kendimi gösterme olanakları sınırlıdır ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
1 yıldan az	1-3 yıl	,565(*)	,179	,044
	4-6 yıl	,162	,214	,966
	7-10 yıl	,547	,190	,085
	10 yıldan fazla	-,230	,231	,911
1-3 yıl	1 yıldan az	-,565(*)	,179	,044
	4-6 yıl	-,403	,216	,484
	7-10 yıl	-,018	,193	1,000
	10 yıldan fazla	-,795(*)	,233	,023
4-6 yıl	1 yıldan az	-,162	,214	,966
	1-3 yıl	,403	,216	,484
	7-10 yıl	,385	,226	,574
	10 yıldan fazla	-,392	,261	,690
7-10 yıl	1 yıldan az	-,547	,190	,085
	1-3 yıl	,018	,193	1,000
	4-6 yıl	-,385	,226	,574
	10 yıldan fazla	-,777(*)	,242	,039
10 yıldan fazla	1 yıldan az	,230	,231	,911
	1-3 yıl	,795(*)	,233	,023
	4-6 yıl	,392	,261	,690
	7-10 yıl	,777(*)	,242	,039

Tablo 3.49.’ a göre; “Kendimi gösterme olanakları sınırlıdır” ifadesinin puanlarının çalışma süresi değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını

belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda 1-3 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenler ile 1 yıldan az ve 10 yıldan fazla çalışma sürelerine sahip öğretmenler arasında 1 yıldan az ve 10 yıldan fazla çalışma sürelerine sahip öğretmenler lehine, 7-10 yıl arası çalışma sürelerine sahip öğretmenler ile 10 yıldan fazla çalışma süresine sahip öğretmenler arasında 10 yıldan fazla çalışma süresine sahip öğretmenler lehine istatistiksel olarak ($p < .05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, 1-3 yıl ve 7-10 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenlerin 1 yıldan az ve 10 yıldan fazla çalışma süresine sahip öğretmenlere göre kendilerini gösterme olanaklarının sınırlı olmadığını daha fazla düşündüklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 3.48.'e göre; “Sürekli sözümlü keser” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin çalışma süresi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası, öğretmenlerin çalışma süresi değişkeninin, onların “Sürekli sözümlü keser” sorusunun değerleri algılamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür ($F=6,529$ ve $p < .05$). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.50. Öğretmenlerin Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre “ Sürekli sözümlü keser ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
1 yıldan az	1-3 yıl	,576(*)	,179	,039
	4-6 yıl	,264	,215	,824
	7-10 yıl	,921(*)	,191	,000
	10 yıldan fazla	,289	,232	,817
1-3 yıl	1 yıldan az	-,576(*)	,179	,039
	4-6 yıl	-,312	,217	,724
	7-10 yıl	,345	,194	,529
	10 yıldan fazla	-,287	,234	,826
4-6 yıl	1 yıldan az	-,264	,215	,824
	1-3 yıl	,312	,217	,724
	7-10 yıl	,658	,227	,082
	10 yıldan fazla	,025	,262	1,000
7-10 yıl	1 yıldan az	-,921(*)	,191	,000
	1-3 yıl	-,345	,194	,529
	4-6 yıl	-,658	,227	,082
	10 yıldan fazla	-,633	,243	,152
10 yıldan fazla	1 yıldan az	-,289	,232	,817
	1-3 yıl	,287	,234	,826
	4-6 yıl	-,025	,262	1,000
	7-10 yıl	,633	,243	,152

Tablo 3.50.' ye göre; "Sürekli sözümü keser" ifadesinin puanlarının çalışma süresi değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda 1 yıldan az çalışma süresine sahip öğretmenler ile 1-3 yıl arası ve 7-10 yıl arası çalışma sürelerine sahip öğretmenler arasında 1 yıldan az çalışma sürelerine sahip öğretmenler lehine istatistiksel olarak ($p<.05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, 1 yıldan az çalışma süresine sahip öğretmenlerin 1-3 yıl ve 7-10 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenlere göre sürekli sözlerinin kesildiğini daha fazla düşündüklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 3.48.'e göre; "Yüzüme bağırır ve sürekli azarlar" sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin çalışma süresi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası, öğretmenlerin çalışma süresi değişkeninin, onların "Yüzüme bağırır ve sürekli azarlar" sorusunun değerleri algılamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür ($F=3,212$ ve $p<.05$). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.51. Öğretmenlerin Mobbing'i Algılama Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre " Yüzüme bağırır ve sürekli azarlar " Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
1 yıldan az	1-3 yıl	,296	,118	,186
	4-6 yıl	,066	,142	,995
	7-10 yıl	,364	,126	,083
	10 yıldan fazla	,016	,153	1,000
1-3 yıl	1 yıldan az	-,296	,118	,186
	4-6 yıl	-,230	,143	,631
	7-10 yıl	,068	,128	,991
	10 yıldan fazla	-,280	,154	,512
4-6 yıl	1 yıldan az	-,066	,142	,995
	1-3 yıl	,230	,143	,631
	7-10 yıl	,298	,150	,411
	10 yıldan fazla	-,050	,173	,999
7-10 yıl	1 yıldan az	-,364	,126	,083
	1-3 yıl	-,068	,128	,991
	4-6 yıl	-,298	,150	,411
	10 yıldan fazla	-,348	,160	,320
10 yıldan fazla	1 yıldan az	-,016	,153	1,000
	1-3 yıl	,280	,154	,512
	4-6 yıl	,050	,173	,999
	7-10 yıl	,348	,160	,320

Tablo 3.51.’ e göre; “Yüzüme bağırır ve sürekli azarlar” ifadesinin puanlarının çalışma süresi değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda alt boyutlar arasındaki farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>.05$).

Tablo 3.48.’e göre; “Özel yaşamımı sürekli eleştirirler” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin çalışma süresi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası, öğretmenlerin çalışma süresi değişkeninin, onların “Özel yaşamımı sürekli eleştirirler” sorusunun değerleri algılamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür ($F=2,637$ ve $p<.05$). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.52. Öğretmenlerin Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre “ Özel yaşamımı sürekli eleştirirler ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
1 yıldan az	1-3 yıl	,080	,111	,971
	4-6 yıl	,232	,133	,554
	7-10 yıl	,330	,118	,103
	10 yıldan fazla	-,018	,144	1,000
1-3 yıl	1 yıldan az	-,080	,111	,971
	4-6 yıl	,152	,135	,867
	7-10 yıl	,250	,120	,365
	10 yıldan fazla	-,098	,145	,977
4-6 yıl	1 yıldan az	-,232	,133	,554
	1-3 yıl	-,152	,135	,867
	7-10 yıl	,098	,140	,974
	10 yıldan fazla	-,250	,162	,669
7-10 yıl	1 yıldan az	-,330	,118	,103
	1-3 yıl	-,250	,120	,365
	4-6 yıl	-,098	,140	,974
	10 yıldan fazla	-,348	,151	,256
10 yıldan fazla	1 yıldan az	,018	,144	1,000
	1-3 yıl	,098	,145	,977
	4-6 yıl	,250	,162	,669
	7-10 yıl	,348	,151	,256

Tablo 3.52.’ ye göre; “Özel yaşamımı sürekli eleştirirler” ifadesinin puanlarının çalışma süresi değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe

testi sonucunda alt boyutlar arasındaki farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>.05$).

Tablo 3.48.'e göre; "Sözlü olarak tehdit ederler" sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin çalışma süresi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası, öğretmenlerin çalışma süresi değişkeninin, onların "Sözlü olarak tehdit ederler" sorusunun değerleri algılamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür ($F=4,717$ ve $p<.05$). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.53. Öğretmenlerin Mobbing'i Algılama Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre " Sözlü olarak tehdit ederler " Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
1 yıldan az	1-3 yıl	,097	,115	,949
	4-6 yıl	,215	,137	,653
	7-10 yıl	,506(*)	,122	,002
	10 yıldan fazla	,124	,148	,952
1-3 yıl	1 yıldan az	-,097	,115	,949
	4-6 yıl	,118	,139	,948
	7-10 yıl	,409(*)	,124	,030
	10 yıldan fazla	,027	,150	1,000
4-6 yıl	1 yıldan az	-,215	,137	,653
	1-3 yıl	-,118	,139	,948
	7-10 yıl	,291	,145	,405
	10 yıldan fazla	-,092	,168	,990
7-10 yıl	1 yıldan az	-,506(*)	,122	,002
	1-3 yıl	-,409(*)	,124	,030
	4-6 yıl	-,291	,145	,405
	10 yıldan fazla	-,383	,155	,199
10 yıldan fazla	1 yıldan az	-,124	,148	,952
	1-3 yıl	-,027	,150	1,000
	4-6 yıl	,092	,168	,990
	7-10 yıl	,383	,155	,199

Tablo 3.53.' ya göre; "Sözlü olarak tehdit ederler" ifadesinin puanlarının çalışma süresi değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda 7-10 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenler ile 1-3 yıl arası ve 1 yıldan az çalışma sürelerine sahip öğretmenler arasında 1 yıldan az ve 1-3 yıl arası çalışma sürelerine sahip öğretmenler lehine istatistiksel olarak ($p<.05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, 7-10 yıl arası çalışma süresine sahip

öğretmenlerin 1-3 yıl ve 1 yıldan az çalışma süresine sahip öğretmenlere göre daha az sözlü olarak tehdit edildiklerini düşündüklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 3.48.'e göre; “Yazılı olarak tehdit ederler” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin çalışma süresi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası, öğretmenlerin çalışma süresi değişkeninin, onların “Yazılı olarak tehdit ederler” sorusunun değerleri algılamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür (F=2,525 ve p<.05). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.54. Öğretmenlerin Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre “ Yazılı olarak tehdit ederler ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
1 yıldan az	1-3 yıl	,023	,095	1,000
	4-6 yıl	,199	,113	,544
	7-10 yıl	,273	,100	,121
	10 yıldan fazla	,057	,122	,994
1-3 yıl	1 yıldan az	-,023	,095	1,000
	4-6 yıl	,176	,114	,671
	7-10 yıl	,250	,102	,203
	10 yıldan fazla	,034	,123	,999
4-6 yıl	1 yıldan az	-,199	,113	,544
	1-3 yıl	-,176	,114	,671
	7-10 yıl	,074	,119	,983
	10 yıldan fazla	-,142	,138	,901
7-10 yıl	1 yıldan az	-,273	,100	,121
	1-3 yıl	-,250	,102	,203
	4-6 yıl	-,074	,119	,983
	10 yıldan fazla	-,216	,128	,585
10 yıldan fazla	1 yıldan az	-,057	,122	,994
	1-3 yıl	-,034	,123	,999
	4-6 yıl	,142	,138	,901
	7-10 yıl	,216	,128	,585

Tablo 3.54.’ e göre; “Yazılı olarak tehdit ederler” ifadesinin puanlarının çalışma süresi değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda alt boyutlar arasındaki farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır (p>.05).

Tablo 3.48.’e göre; “Jestler ve bakışlarla iletişimi reddederler” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin çalışma süresi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi

ANOVA testi sonrası, öğretmenlerin çalışma süresi değişkeninin, onların “Jestler ve bakışlarla iletişimi reddederler” sorusunun değerleri algılamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür (F=3,094 ve p<,05). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.55. Öğretmenlerin Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre “ Jestler ve bakışlarla iletişimi reddederler ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
1 yıldan az	1-3 yıl	,352	,116	,061
	4-6 yıl	,249	,139	,527
	7-10 yıl	,347	,123	,099
	10 yıldan fazla	,124	,150	,954
1-3 yıl	1 yıldan az	-,352	,116	,061
	4-6 yıl	-,103	,141	,970
	7-10 yıl	-,005	,125	1,000
	10 yıldan fazla	-,228	,152	,688
4-6 yıl	1 yıldan az	-,249	,139	,527
	1-3 yıl	,103	,141	,970
	7-10 yıl	,098	,147	,978
	10 yıldan fazla	-,125	,170	,969
7-10 yıl	1 yıldan az	-,347	,123	,099
	1-3 yıl	,005	,125	1,000
	4-6 yıl	-,098	,147	,978
	10 yıldan fazla	-,223	,157	,732
10 yıldan fazla	1 yıldan az	-,124	,150	,954
	1-3 yıl	,228	,152	,688
	4-6 yıl	,125	,170	,969
	7-10 yıl	,223	,157	,732

Tablo 3.55.’ e göre; “Jestler ve bakışlarla iletişimi reddederler” ifadesinin puanlarının çalışma süresi değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda alt boyutlar arasındaki farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır (p>.05).

Tablo 3.48.’e göre; “İmalar yoluyla iletişimi reddederler” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin çalışma süresi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası, öğretmenlerin çalışma süresi değişkeninin, onların “İmalar yoluyla iletişimi reddederler” sorusunun değerleri algılamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür (F=6,068 ve p<,05). Hangi gruplar arasında

istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.56. Öğretmenlerin Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre “ İmalar yoluyla iletişimi reddederler ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
1 yıldan az	1-3 yıl	,371	,147	,177
	4-6 yıl	,065	,176	,998
	7-10 yıl	,716(*)	,156	,000
	10 yıldan fazla	,232	,190	,828
1-3 yıl	1 yıldan az	-,371	,147	,177
	4-6 yıl	-,306	,178	,566
	7-10 yıl	,345	,159	,317
	10 yıldan fazla	-,139	,192	,970
4-6 yıl	1 yıldan az	-,065	,176	,998
	1-3 yıl	,306	,178	,566
	7-10 yıl	,652(*)	,186	,017
	10 yıldan fazla	,167	,215	,963
7-10 yıl	1 yıldan az	-,716(*)	,156	,000
	1-3 yıl	-,345	,159	,317
	4-6 yıl	-,652(*)	,186	,017
	10 yıldan fazla	-,485	,199	,208
10 yıldan fazla	1 yıldan az	-,232	,190	,828
	1-3 yıl	,139	,192	,970
	4-6 yıl	-,167	,215	,963
	7-10 yıl	,485	,199	,208

Tablo 3.56.’ ya göre; “İmalar yoluyla iletişimi reddederler” ifadesinin puanlarının çalışma süresi değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda 7-10 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenler ile 4-6 yıl arası ve 1 yıldan az çalışma sürelerine sahip öğretmenler arasında 1 yıldan az ve 4-6 yıl arası çalışma sürelerine sahip öğretmenler lehine istatistiksel olarak ($p<.05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, 7-10 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenlerin 1-3 yıl ve 1 yıldan az çalışma süresine sahip öğretmenlere göre imalar yoluyla iletişimi daha az reddettiklerini düşündüklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 3.48.’e göre; “Çevremdeki insanlar benimle konuşmaya istekli değildir” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin çalışma süresi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası, öğretmenlerin çalışma süresi değişkeninin, onların “Çevremdeki insanlar benimle konuşmaya istekli değildir” sorusunun değerleri algılamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür

(F=4,587 ve p<,05). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.57. Öğretmenlerin Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre “ Çevremdeki insanlar benimle konuşmaya istekli değildir ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
1 yıldan az	1-3 yıl	-,025	,118	1,000
	4-6 yıl	,014	,141	1,000
	7-10 yıl	,438(*)	,126	,018
	10 yıldan fazla	-,069	,153	,995
1-3 yıl	1 yıldan az	,025	,118	1,000
	4-6 yıl	,039	,143	,999
	7-10 yıl	,464(*)	,128	,012
	10 yıldan fazla	-,044	,154	,999
4-6 yıl	1 yıldan az	-,014	,141	1,000
	1-3 yıl	-,039	,143	,999
	7-10 yıl	,424	,149	,093
	10 yıldan fazla	-,083	,173	,994
7-10 yıl	1 yıldan az	-,438(*)	,126	,018
	1-3 yıl	-,464(*)	,128	,012
	4-6 yıl	-,424	,149	,093
	10 yıldan fazla	-,508(*)	,160	,043
10 yıldan fazla	1 yıldan az	,069	,153	,995
	1-3 yıl	,044	,154	,999
	4-6 yıl	,083	,173	,994
	7-10 yıl	,508(*)	,160	,043

Tablo 3.57.’ ye göre; “Çevremdeki insanlar benimle konuşmaya istekli değildir” ifadesinin puanlarının çalışma süresi değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda 7-10 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenler ile 1-3 yıl arası,10 yıldan fazla ve 1 yıldan az çalışma sürelerine sahip öğretmenler arasında 1 yıldan az, 10 yıldan fazla ve 1-3 yıl arası çalışma sürelerine sahip öğretmenler lehine istatistiksel olarak (p<.05) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, 7-10 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenlerin 1-3 yıl, 10 yıldan fazla ve 1 yıldan az çalışma süresine sahip öğretmenlere göre çevresindeki insanların kendileriyle konuşmaya daha fazla istekli olduklarını düşündüklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 3.48.’e göre; “Başkalarıyla iletişim kurmam engellenir” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin çalışma süresi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası, öğretmenlerin çalışma süresi değişkeninin, onların

“Başkalarıyla iletişim kurmam engellenir” sorusunun değerleri algılamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür (F=4,966 ve p<,05). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.58. Öğretmenlerin Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre “ Başkalarıyla iletişim kurmam engellenir ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
1 yıldan az	1-3 yıl	,238	,100	,234
	4-6 yıl	,150	,120	,816
	7-10 yıl	,460(*)	,107	,001
	10 yıldan fazla	,108	,129	,951
1-3 yıl	1 yıldan az	-,238	,100	,234
	4-6 yıl	-,088	,121	,971
	7-10 yıl	,223	,108	,377
	10 yıldan fazla	-,130	,131	,912
4-6 yıl	1 yıldan az	-,150	,120	,816
	1-3 yıl	,088	,121	,971
	7-10 yıl	,311	,127	,202
	10 yıldan fazla	-,042	,146	,999
7-10 yıl	1 yıldan az	-,460(*)	,107	,001
	1-3 yıl	-,223	,108	,377
	4-6 yıl	-,311	,127	,202
	10 yıldan fazla	-,352	,136	,155
10 yıldan fazla	1 yıldan az	-,108	,129	,951
	1-3 yıl	,130	,131	,912
	4-6 yıl	,042	,146	,999
	7-10 yıl	,352	,136	,155

Tablo 3.58.’ e göre; “Başkalarıyla iletişim kurmam engellenir” ifadesinin puanlarının çalışma süresi değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda 7-10 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenler ile 1 yıldan az çalışma süresine sahip öğretmenler, 1 yıldan az çalışma sürelerine sahip öğretmenler lehine istatistiksel olarak (p<.05) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, 7-10 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenlerin 1 yıldan az çalışma süresine sahip öğretmenlere göre başkalarıyla iletişim kurmalarının engellendiğini daha az düşündüklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 3.48.’e göre; “Arkamdan kötü konuşulduğunu bilirim” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin çalışma süresi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi

ANOVA testi sonrası, öğretmenlerin çalışma süresi değişkeninin, onların “Arkamdan kötü konuşulduğunu bilirim” sorusunun değerleri algılamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür (F=4,096 ve p<,05). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.59. Öğretmenlerin Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre “ Arkamdan kötü konuşulduğunu bilirim” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
1 yıldan az	1-3 yıl	,232	,141	,609
	4-6 yıl	-,053	,169	,999
	7-10 yıl	,518(*)	,150	,020
	10 yıldan fazla	,022	,182	1,000
1-3 yıl	1 yıldan az	-,232	,141	,609
	4-6 yıl	-,285	,171	,595
	7-10 yıl	,286	,152	,472
	10 yıldan fazla	-,210	,184	,861
4-6 yıl	1 yıldan az	,053	,169	,999
	1-3 yıl	,285	,171	,595
	7-10 yıl	,571(*)	,178	,039
	10 yıldan fazla	,075	,206	,998
7-10 yıl	1 yıldan az	-,518(*)	,150	,020
	1-3 yıl	-,286	,152	,472
	4-6 yıl	-,571(*)	,178	,039
	10 yıldan fazla	-,496	,191	,153
10 yıldan fazla	1 yıldan az	-,022	,182	1,000
	1-3 yıl	,210	,184	,861
	4-6 yıl	-,075	,206	,998
	7-10 yıl	,496	,191	,153

Tablo 3.59.’ ye göre; “Arkamdan kötü konuşulduğunu bilirim” ifadesinin puanlarının çalışma süresi değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda 7-10 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenler ile 1 yıldan az ve 4-6 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenler arasında, 1 yıldan az ve 4-6 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenler lehine istatistiksel olarak (p<.05) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, 7-10 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenlerin 1 yıldan az ve 4-6 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenlere göre arkalarından konuşulduğunu daha az düşündüklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 3.48.’e göre; “Benimle alay edilir” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin çalışma süresi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi

sonrası, öğretmenlerin çalışma süresi değişkeninin, onların “Benimle alay edilir” sorusunun değerleri algılamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür (F=3,595 ve p<,05). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.60. Öğretmenlerin Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre “ Benimle alay edilir” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
1 yıldan az	1-3 yıl	-,048	,088	,989
	4-6 yıl	,115	,105	,877
	7-10 yıl	,279	,093	,066
	10 yıldan fazla	-,001	,113	1,000
1-3 yıl	1 yıldan az	,048	,088	,989
	4-6 yıl	,164	,106	,668
	7-10 yıl	,327(*)	,095	,020
	10 yıldan fazla	,047	,114	,997
4-6 yıl	1 yıldan az	-,115	,105	,877
	1-3 yıl	-,164	,106	,668
	7-10 yıl	,164	,111	,703
	10 yıldan fazla	-,117	,128	,934
7-10 yıl	1 yıldan az	-,279	,093	,066
	1-3 yıl	-,327(*)	,095	,020
	4-6 yıl	-,164	,111	,703
	10 yıldan fazla	-,280	,119	,237
10 yıldan fazla	1 yıldan az	,001	,113	1,000
	1-3 yıl	-,047	,114	,997
	4-6 yıl	,117	,128	,934
	7-10 yıl	,280	,119	,237

Tablo 3.60.’ a göre; “Benimle alay edilir” ifadesinin puanlarının çalışma süresi değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda 7-10 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenler ile 1-3 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenler arasında, 1-3 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenler lehine istatistiksel olarak (p<.05) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, 7-10 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenlerin 1-3 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenlere göre kendileriyle daha az alay edildiğini düşündüklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 3.48.’e göre; “Akıl hastası gibi muamele görürüm” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin çalışma süresi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası, öğretmenlerin çalışma süresi değişkeninin, onların “Akıl hastası

gibi muamele görürüm” sorusunun değerleri algılamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür (F=10,641 ve p<,05). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.61. Öğretmenlerin Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre “ Akıl hastası gibi muamele görürüm” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
1 yıldan az	1-3 yıl	-,048	,124	,997
	4-6 yıl	-,051	,149	,998
	7-10 yıl	,711(*)	,132	,000
	10 yıldan fazla	,040	,161	1,000
1-3 yıl	1 yıldan az	,048	,124	,997
	4-6 yıl	-,003	,151	1,000
	7-10 yıl	,759(*)	,134	,000
	10 yıldan fazla	,089	,162	,990
4-6 yıl	1 yıldan az	,051	,149	,998
	1-3 yıl	,003	,151	1,000
	7-10 yıl	,762(*)	,157	,000
	10 yıldan fazla	,092	,182	,993
7-10 yıl	1 yıldan az	-,711(*)	,132	,000
	1-3 yıl	-,759(*)	,134	,000
	4-6 yıl	-,762(*)	,157	,000
	10 yıldan fazla	-,670(*)	,168	,004
10 yıldan fazla	1 yıldan az	-,040	,161	1,000
	1-3 yıl	-,089	,162	,990
	4-6 yıl	-,092	,182	,993
	7-10 yıl	,670(*)	,168	,004

Tablo 3.61.’ e göre; “Akıl hastası gibi muamele görürüm” ifadesinin puanlarının çalışma süresi değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda 7-10 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenler ile diğer alt grupların çalışma süresine sahip öğretmenler arasında, diğer alt grupların çalışma süresine sahip öğretmenler lehine istatistiksel olarak (p<.05) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, 7-10 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenlerin diğer alt grupların çalışma süresine sahip öğretmenlere göre daha az akıl hastası gibi muamele gördüklerini düşündüklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 3.48.’e göre; “Psikiyatrik yardım almam konusunda bana baskı uygulanır” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin çalışma süresi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası, öğretmenlerin çalışma süresi

değişkeninin, onların “Psikiyatrik yardım almam konusunda bana baskı uygulanır” sorusunun değerleri algılamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür (F=3,434 ve p<,05). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.62. Öğretmenlerin Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre “ Psikiyatrik yardım almam konusunda bana baskı uygulanır” Maddesi için Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
1 yıldan az	1-3 yıl	-,048	,088	,990
	4-6 yıl	,115	,106	,880
	7-10 yıl	,279	,094	,070
	10 yıldan fazla	,040	,114	,998
1-3 yıl	1 yıldan az	,048	,088	,990
	4-6 yıl	,164	,107	,675
	7-10 yıl	,327(*)	,095	,022
	10 yıldan fazla	,089	,115	,964
4-6 yıl	1 yıldan az	-,115	,106	,880
	1-3 yıl	-,164	,107	,675
	7-10 yıl	,164	,112	,709
	10 yıldan fazla	-,075	,129	,987
7-10 yıl	1 yıldan az	-,279	,094	,070
	1-3 yıl	-,327(*)	,095	,022
	4-6 yıl	-,164	,112	,709
	10 yıldan fazla	-,239	,120	,413
10 yıldan fazla	1 yıldan az	-,040	,114	,998
	1-3 yıl	-,089	,115	,964
	4-6 yıl	,075	,129	,987
	7-10 yıl	,239	,120	,413

Tablo 3.62.’ ye göre; “Psikiyatrik yardım almam konusunda bana baskı uygulanır” ifadesinin puanlarının çalışma süresi değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda 7-10 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenler ile 1-3 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenler arasında, 1-3 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenler lehine istatistiksel olarak (p<.05) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, 7-10 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenlerin 1-3 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenlere göre psikiyatrik yardım alma konusunda daha az baskı gördüklerini düşündüklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 3.48.’e göre; “Herhangi bir kusurumla alay edilir” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin çalışma süresi değişkenine göre anlamlı bir farklılık

gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası, öğretmenlerin çalışma süresi değişkeninin, onların “Herhangi bir kusurumla alay edilir” sorusunun değerleri algılamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür (F=3,779 ve p<,05). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.63. Öğretmenlerin Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre “ Herhangi bir kusurumla alay edilir” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
1 yıldan az	1-3 yıl	,004	,067	1,000
	4-6 yıl	,082	,080	,898
	7-10 yıl	,245(*)	,071	,020
	10 yıldan fazla	,032	,086	,998
1-3 yıl	1 yıldan az	-,004	,067	1,000
	4-6 yıl	,079	,081	,916
	7-10 yıl	,241(*)	,072	,027
	10 yıldan fazla	,029	,087	,999
4-6 yıl	1 yıldan az	-,082	,080	,898
	1-3 yıl	-,079	,081	,916
	7-10 yıl	,162	,084	,449
	10 yıldan fazla	-,050	,097	,992
7-10 yıl	1 yıldan az	-,245(*)	,071	,020
	1-3 yıl	-,241(*)	,072	,027
	4-6 yıl	-,162	,084	,449
	10 yıldan fazla	-,212	,090	,241
10 yıldan fazla	1 yıldan az	-,032	,086	,998
	1-3 yıl	-,029	,087	,999
	4-6 yıl	,050	,097	,992
	7-10 yıl	,212	,090	,241

Tablo 3.63.’ e göre; “Herhangi bir kusurumla alay edilir” ifadesinin puanlarının çalışma süresi değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda 7-10 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenler ile 1-3 yıl arası ve 1 yıldan az çalışma süresine sahip öğretmenler arasında, 1-3 yıl arası ve 1 yıldan az çalışma süresine sahip öğretmenler lehine istatistiksel olarak (p<.05) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, 7-10 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenlerin 1-3 yıl arası ve 1 yıldan az çalışma süresine sahip öğretmenlere göre herhangi bir kusur ile daha az alay edildiklerini düşündüklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 3.48.’e göre; “Beni gülünç duruma düşürmek için yürüyüşüm sesim jestlerim taklit edilir” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin çalışma

süresi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası, öğretmenlerin çalışma süresi değişkeninin, onların “Beni gülünç duruma düşürmek için yürüyüşüm sesim jestlerim taklit edilir” sorusunun değerleri algılamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür (F=9,659 ve p<,05). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.64. Öğretmenlerin Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre “ Beni gülünç duruma düşürmek için yürüyüşüm sesim jestlerim taklit edilir” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
1 yıldan az	1-3 yıl	-,013	,099	1,000
	4-6 yıl	,099	,118	,951
	7-10 yıl	,569(*)	,105	,000
	10 yıldan fazla	,057	,128	,995
1-3 yıl	1 yıldan az	,013	,099	1,000
	4-6 yıl	,112	,120	,927
	7-10 yıl	,582(*)	,107	,000
	10 yıldan fazla	,070	,129	,990
4-6 yıl	1 yıldan az	-,099	,118	,951
	1-3 yıl	-,112	,120	,927
	7-10 yıl	,470(*)	,125	,008
	10 yıldan fazla	-,042	,144	,999
7-10 yıl	1 yıldan az	-,569(*)	,105	,000
	1-3 yıl	-,582(*)	,107	,000
	4-6 yıl	-,470(*)	,125	,008
	10 yıldan fazla	-,511(*)	,134	,007
10 yıldan fazla	1 yıldan az	-,057	,128	,995
	1-3 yıl	-,070	,129	,990
	4-6 yıl	,042	,144	,999
	7-10 yıl	,511(*)	,134	,007

Tablo 3.64.’ e göre; “Beni gülünç duruma düşürmek için yürüyüşüm sesim jestlerim taklit edilir” ifadesinin puanlarının çalışma süresi değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda 7-10 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenler ile diğer alt grupların çalışma süresine sahip öğretmenler arasında, diğer alt grupların çalışma süresine sahip öğretmenler lehine istatistiksel olarak (p<.05) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, 7-10 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenlerin diğer alt grupların çalışma süresine sahip öğretmenlere göre daha az gülünç duruma düşürmek için taklit edildiklerini düşündüklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 3.48.'e göre; “Özgüvenimi olumsuz etkileyecek işler yapmaya zorlanırım” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin çalışma süresi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası, öğretmenlerin çalışma süresi değişkeninin, onların “Özgüvenimi olumsuz etkileyecek işler yapmaya zorlanırım” sorusunun değerleri algılamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür (F=4,500 ve p<,05). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.65. Öğretmenlerin Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre “ Özgüvenimi olumsuz etkileyecek işler yapmaya zorlanırım” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
1 yıldan az	1-3 yıl	,005	,081	1,000
	4-6 yıl	-,001	,097	1,000
	7-10 yıl	,319(*)	,087	,010
	10 yıldan fazla	,099	,105	,927
1-3 yıl	1 yıldan az	-,005	,081	1,000
	4-6 yıl	-,006	,099	1,000
	7-10 yıl	,314(*)	,088	,014
	10 yıldan fazla	,094	,106	,941
4-6 yıl	1 yıldan az	,001	,097	1,000
	1-3 yıl	,006	,099	1,000
	7-10 yıl	,320	,103	,050
	10 yıldan fazla	,100	,119	,950
7-10 yıl	1 yıldan az	-,319(*)	,087	,010
	1-3 yıl	-,314(*)	,088	,014
	4-6 yıl	-,320	,103	,050
	10 yıldan fazla	-,220	,110	,412
10 yıldan fazla	1 yıldan az	-,099	,105	,927
	1-3 yıl	-,094	,106	,941
	4-6 yıl	-,100	,119	,950
	7-10 yıl	,220	,110	,412

Tablo 3.65.’ e göre; “Özgüvenimi olumsuz etkileyecek işler yapmaya zorlanırım” ifadesinin puanlarının çalışma süresi değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda 7-10 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenler ile 1-3 yıl arası ve 1 yıldan az çalışma süresine sahip öğretmenler arasında, 1-3 yıl arası ve 1 yıldan az çalışma süresine sahip öğretmenler lehine istatistiksel olarak (p<.05) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, 7-10 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenlerin 1-3 yıl arası ve 1 yıldan az çalışma süresine sahip

öğretmenlere göre özgüveni etkileyecek işler yapmaya daha az zorlandıklarını düşündüklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 3.48.'e göre; “Kararlarım sürekli sorgulanır” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin çalışma süresi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası, öğretmenlerin çalışma süresi değişkeninin, onların “Kararlarım sürekli sorgulanır” sorusunun değerleri algılamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür (F=2,599 ve p<.05). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.66. Öğretmenlerin Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre “ Kararlarım sürekli sorgulanır ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
1 yıldan az	1-3 yıl	,114	,090	,810
	4-6 yıl	,032	,108	,999
	7-10 yıl	,296	,096	,054
	10 yıldan fazla	,099	,117	,949
1-3 yıl	1 yıldan az	-,114	,090	,810
	4-6 yıl	-,082	,109	,967
	7-10 yıl	,182	,098	,483
	10 yıldan fazla	-,015	,118	1,000
4-6 yıl	1 yıldan az	-,032	,108	,999
	1-3 yıl	,082	,109	,967
	7-10 yıl	,264	,114	,259
	10 yıldan fazla	,067	,132	,992
7-10 yıl	1 yıldan az	-,296	,096	,054
	1-3 yıl	-,182	,098	,483
	4-6 yıl	-,264	,114	,259
	10 yıldan fazla	-,197	,122	,629
10 yıldan fazla	1 yıldan az	-,099	,117	,949
	1-3 yıl	,015	,118	1,000
	4-6 yıl	-,067	,132	,992
	7-10 yıl	,197	,122	,629

Tablo 3.66.’ ya göre; “Kararlarım sürekli sorgulanır” ifadesinin puanlarının çalışma süresi değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda alt boyutlar arasındaki farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır (p>.05).

Tablo 3.48.’e göre; “Küçük düşürücü isimlerle çağrılırim” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin çalışma süresi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası, öğretmenlerin çalışma süresi değişkeninin, onların “Küçük

düşürücü isimlerle çağrılırım” sorusunun değerleri algılamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür (F=3,503 ve p<,05). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.67. Öğretmenlerin Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre “ Küçük düşürücü isimlerle çağrılırım” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
1 yıldan az	1-3 yıl	,022	,079	,999
	4-6 yıl	,116	,095	,829
	7-10 yıl	,290(*)	,084	,021
	10 yıldan fazla	,074	,103	,971
1-3 yıl	1 yıldan az	-,022	,079	,999
	4-6 yıl	,094	,096	,917
	7-10 yıl	,268(*)	,086	,048
	10 yıldan fazla	,052	,104	,993
4-6 yıl	1 yıldan az	-,116	,095	,829
	1-3 yıl	-,094	,096	,917
	7-10 yıl	,174	,100	,557
	10 yıldan fazla	-,042	,116	,998
7-10 yıl	1 yıldan az	-,290(*)	,084	,021
	1-3 yıl	-,268(*)	,086	,048
	4-6 yıl	-,174	,100	,557
	10 yıldan fazla	-,216	,108	,405
10 yıldan fazla	1 yıldan az	-,074	,103	,971
	1-3 yıl	-,052	,104	,993
	4-6 yıl	,042	,116	,998
	7-10 yıl	,216	,108	,405

Tablo 3.67.’ ye göre; “Küçük düşürücü isimlerle çağrılırım” ifadesinin puanlarının çalışma süresi değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda 7-10 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenler ile 1-3 yıl arası ve 1 yıldan az çalışma süresine sahip öğretmenler arasında, 1-3 yıl arası ve 1 yıldan az çalışma süresine sahip öğretmenler lehine istatistiksel olarak (p<.05) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, 7-10 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenlerin 1-3 yıl arası ve 1 yıldan az çalışma süresine sahip öğretmenlere göre küçük düşürücü isimlerle daha az çağrıldıklarını düşündüklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 3.48.’e göre; “Cinsel taciz ve teklifte bulunulur” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin çalışma süresi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası, öğretmenlerin çalışma süresi değişkeninin, onların “Cinsel taciz

ve teklifte bulunulur” sorusunun değerleri algılamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür (F=2,848 ve p<,05). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.68. Öğretmenlerin Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre “ Cinsel taciz ve teklifte bulunulur ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
1 yıldan az	1-3 yıl	-,014	,079	1,000
	4-6 yıl	,082	,095	,944
	7-10 yıl	,245	,084	,083
	10 yıldan fazla	,032	,103	,999
1-3 yıl	1 yıldan az	,014	,079	1,000
	4-6 yıl	,097	,096	,907
	7-10 yıl	,259	,086	,062
	10 yıldan fazla	,047	,104	,995
4-6 yıl	1 yıldan az	-,082	,095	,944
	1-3 yıl	-,097	,096	,907
	7-10 yıl	,162	,100	,626
	10 yıldan fazla	-,050	,116	,996
7-10 yıl	1 yıldan az	-,245	,084	,083
	1-3 yıl	-,259	,086	,062
	4-6 yıl	-,162	,100	,626
	10 yıldan fazla	-,212	,108	,424
10 yıldan fazla	1 yıldan az	-,032	,103	,999
	1-3 yıl	-,047	,104	,995
	4-6 yıl	,050	,116	,996
	7-10 yıl	,212	,108	,424

Tablo 3.68.’ e göre; “Cinsel taciz ve teklifte bulunulur” ifadesinin puanlarının çalışma süresi değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda alt boyutlar arasındaki farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır (p>.05).

Tablo 3.48.’e göre; “Bana verilen işler geri alınır yaratıcılığım engellenir” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin çalışma süresi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası, öğretmenlerin çalışma süresi değişkeninin, onların “Bana verilen işler geri alınır yaratıcılığım engellenir” sorusunun değerleri algılamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür (F=3,977 ve p<,05). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.69. Öğretmenlerin Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre “ Bana verilen işler geri alınır yaratıcılığım engellenir” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
1 yıldan az	1-3 yıl	-,215	,107	,405
	4-6 yıl	-,121	,128	,925
	7-10 yıl	,189	,114	,602
	10 yıldan fazla	-,246	,139	,533
1-3 yıl	1 yıldan az	,215	,107	,405
	4-6 yıl	,094	,130	,971
	7-10 yıl	,405(*)	,116	,018
	10 yıldan fazla	-,031	,140	1,000
4-6 yıl	1 yıldan az	,121	,128	,925
	1-3 yıl	-,094	,130	,971
	7-10 yıl	,311	,136	,267
	10 yıldan fazla	-,125	,157	,959
7-10 yıl	1 yıldan az	-,189	,114	,602
	1-3 yıl	-,405(*)	,116	,018
	4-6 yıl	-,311	,136	,267
	10 yıldan fazla	-,436	,145	,065
10 yıldan fazla	1 yıldan az	,246	,139	,533
	1-3 yıl	,031	,140	1,000
	4-6 yıl	,125	,157	,959
	7-10 yıl	,436	,145	,065

Tablo 3.69.’ a göre; “Bana verilen işler geri alınır yaratıcılığım engellenir” ifadesinin puanlarının çalışma süresi değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda 7-10 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenler ile 1-3 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenler arasında, 1-3 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenler lehine istatistiksel olarak ($p<.05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, 7-10 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenlerin 1-3 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenlere göre yaratıcılığının engellendiğini daha az düşündüklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 3.48.’e göre; “Yeteneklerime uygun olmayan işler verilir” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin çalışma süresi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası, öğretmenlerin çalışma süresi değişkeninin, onların “Yeteneklerime uygun olmayan işler verilir” sorusunun değerleri algılamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür ($F=3,854$ ve $p<.05$). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.70. Öğretmenlerin Mobbing’i Algılama Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre “ Yeteneklerime uygun olmayan işler verilir” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
1 yıldan az	1-3 yıl	,009	,097	1,000
	4-6 yıl	-,052	,116	,995
	7-10 yıl	,336(*)	,103	,035
	10 yıldan fazla	,006	,126	1,000
1-3 yıl	1 yıldan az	-,009	,097	1,000
	4-6 yıl	-,061	,118	,992
	7-10 yıl	,327(*)	,105	,049
	10 yıldan fazla	-,002	,127	1,000
4-6 yıl	1 yıldan az	,052	,116	,995
	1-3 yıl	,061	,118	,992
	7-10 yıl	,388(*)	,123	,044
	10 yıldan fazla	,058	,142	,997
7-10 yıl	1 yıldan az	-,336(*)	,103	,035
	1-3 yıl	-,327(*)	,105	,049
	4-6 yıl	-,388(*)	,123	,044
	10 yıldan fazla	-,330	,132	,184
10 yıldan fazla	1 yıldan az	-,006	,126	1,000
	1-3 yıl	,002	,127	1,000
	4-6 yıl	-,058	,142	,997
	7-10 yıl	,330	,132	,184

Tablo 3.70.’ e göre; “Yeteneklerime uygun olmayan işler verilir” ifadesinin puanlarının çalışma süresi değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda 7-10 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenler ile 1 yıldan az, 1-3 yıl arası ve 4-6 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenler arasında, 1 yıldan az, 1-3 yıl arası ve 4-6 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenler lehine istatistiksel olarak ($p < .05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, 7-10 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenlerin 1 yıldan az, 1-3 yıl arası ve 4-6 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenlere göre yeteneklerine uygun olmayan işer verildiğini daha az düşündüklerini ortaya koymaktadır.

3.10. Öğretmenlerin Duygusal Zeka Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre

Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Tablo 3.71.’ e göre; anketimizde sorulan sorulara verilen cevapların anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası anlamlı bir farklılaşma görülen sorulara ilişkin yapılan post-hoc Scheffe testi tabloları aşağıya çıkartılmıştır.

Tablo 3.71.' e göre; “Şahsi problemim hakkında başkalarıyla ne zaman konuşacağımı bilirim” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin çalışma süresi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası, öğretmenlerin çalışma süresi değişkeninin, onların “Şahsi problemim hakkında başkalarıyla ne zaman konuşacağımı bilirim” sorusunun değerleri algılamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür ($F=3,617$ ve $p<,05$). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.72. Öğretmenlerin Duygusal Zeka Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre “ Şahsi problemim hakkında başkalarıyla ne zaman konuşacağımı bilirim” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
1 yıldan az	1-3 yıl	,399	,175	,270
	4-6 yıl	,329	,209	,649
	7-10 yıl	,672(*)	,186	,013
	10 yıldan fazla	,138	,226	,985
1-3 yıl	1 yıldan az	-,399	,175	,270
	4-6 yıl	-,070	,212	,999
	7-10 yıl	,273	,189	,719
	10 yıldan fazla	-,261	,228	,859
4-6 yıl	1 yıldan az	-,329	,209	,649
	1-3 yıl	,070	,212	,999
	7-10 yıl	,342	,221	,662
	10 yıldan fazla	-,192	,255	,967
7-10 yıl	1 yıldan az	-,672(*)	,186	,013
	1-3 yıl	-,273	,189	,719
	4-6 yıl	-,342	,221	,662
	10 yıldan fazla	-,534	,237	,282
10 yıldan fazla	1 yıldan az	-,138	,226	,985
	1-3 yıl	,261	,228	,859
	4-6 yıl	,192	,255	,967
	7-10 yıl	,534	,237	,282

Tablo 3.72.’ ye göre; “Şahsi problemim hakkında başkalarıyla ne zaman konuşacağımı bilirim” ifadesinin puanlarının çalışma süresi değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda 7-10 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenler ile 1 yıldan az çalışma süresine sahip öğretmenler arasında, 1 yıldan az çalışma süresine sahip öğretmenler lehine istatistiksel olarak ($p < .05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, 7-10 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenlerin 1 yıldan az çalışma süresine sahip öğretmenlere göre şahsi problemleri hakkında başkalarıyla ne zaman konuşacaklarını daha az bildiklerini düşündüklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 3.71.’ e göre; “Güçlerim olmasını umarım” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin çalışma süresi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası, öğretmenlerin çalışma süresi değişkeninin, onların “Güçlerim olmasını umarım” sorusunun değerleri algılamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür ($F=11,395$ ve $p < ,05$). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.73. Öğretmenlerin Duygusal Zeka Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre “ Güçlerim olmasını umarım” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
1 yıldan az	1-3 yıl	,111	,125	,941
	4-6 yıl	,162	,150	,883
	7-10 yıl	,820(*)	,133	,000
	10 yıldan fazla	,020	,162	1,000
1-3 yıl	1 yıldan az	-,111	,125	,941
	4-6 yıl	,052	,152	,998
	7-10 yıl	,709(*)	,135	,000
	10 yıldan fazla	-,090	,164	,990
4-6 yıl	1 yıldan az	-,162	,150	,883
	1-3 yıl	-,052	,152	,998
	7-10 yıl	,658(*)	,158	,002
	10 yıldan fazla	-,142	,183	,963
7-10 yıl	1 yıldan az	-,820(*)	,133	,000
	1-3 yıl	-,709(*)	,135	,000
	4-6 yıl	-,658(*)	,158	,002
	10 yıldan fazla	-,799(*)	,170	,000
10 yıldan fazla	1 yıldan az	-,020	,162	1,000
	1-3 yıl	,090	,164	,990
	4-6 yıl	,142	,183	,963
	7-10 yıl	,799(*)	,170	,000

Tablo 3.73.’ e göre; “Güçlerim olmasını umarım” ifadesinin puanlarının çalışma süresi değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda 7-10 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenler ile diğer alt grupların çalışma süresine sahip öğretmenler arasında, diğer alt grupların çalışma süresine sahip öğretmenler lehine istatistiksel olarak ($p < .05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, 7-10 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenlerin diğer alt grupların çalışma süresine sahip öğretmenlere göre daha az güce sahip olmak istediklerini düşündüklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 3.71.’ e göre; “Ben olayları düzenlerim başkaları eğlenirler” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin çalışma süresi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası, öğretmenlerin çalışma süresi değişkeninin, onların “Ben olayları düzenlerim başkaları eğlenirler” sorusunun değerleri algılamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür ($F=4,351$ ve $p < .05$). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.74. Öğretmenlerin Duygusal Zeka Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre “ Ben olayları düzenlerim başkaları eğlenirler“ Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
1 yıldan az	1-3 yıl	-,535	,197	,122
	4-6 yıl	-,577	,236	,203
	7-10 yıl	-,690(*)	,209	,031
	10 yıldan fazla	-,852(*)	,254	,027
1-3 yıl	1 yıldan az	,535	,197	,122
	4-6 yıl	-,042	,239	1,000
	7-10 yıl	-,155	,213	,970
	10 yıldan fazla	-,317	,257	,822
4-6 yıl	1 yıldan az	,577	,236	,203
	1-3 yıl	,042	,239	1,000
	7-10 yıl	-,112	,249	,995
	10 yıldan fazla	-,275	,288	,922
7-10 yıl	1 yıldan az	,690(*)	,209	,031
	1-3 yıl	,155	,213	,970
	4-6 yıl	,112	,249	,995
	10 yıldan fazla	-,163	,267	,985
10 yıldan fazla	1 yıldan az	,852(*)	,254	,027
	1-3 yıl	,317	,257	,822
	4-6 yıl	,275	,288	,922
	7-10 yıl	,163	,267	,985

Tablo 3.74.’ e göre; “Ben olayları düzenlerim başkaları eğlenirler” ifadesinin puanlarının çalışma süresi değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda 1 yıldan az çalışma süresine sahip öğretmenler ile 7-10 yıl arası ve 10 yıldan fazla çalışma süresine sahip öğretmenler arasında, 7-10 yıl ve 10 yıldan fazla çalışma süresine sahip öğretmenler lehine istatistiksel olarak ($p < .05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, 1 yıldan az çalışma süresine sahip öğretmenlerin 7-10 yıl ve 10 yıldan fazla çalışma süresine sahip öğretmenlere göre olayları düzenleyip başkalarının eğlendiklerini daha az düşündüklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 3.71.’ e göre; “Beni mutlu eden etkinlikler araştırırım” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin çalışma süresi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası, öğretmenlerin çalışma süresi değişkeninin, onların “Beni mutlu eden etkinlikler araştırırım” sorusunun değerleri algulamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür ($F=5,593$ ve $p < ,05$). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.75. Öğretmenlerin Duygusal Zeka Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre “ Beni mutlu eden etkinlikler araştırırım” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
1 yıldan az	1-3 yıl	-,451(*)	,135	,027
	4-6 yıl	,137	,162	,949
	7-10 yıl	,112	,144	,961
	10 yıldan fazla	-,255	,174	,711
1-3 yıl	1 yıldan az	,451(*)	,135	,027
	4-6 yıl	,588(*)	,164	,013
	7-10 yıl	,564(*)	,146	,006
	10 yıldan fazla	,196	,176	,871
4-6 yıl	1 yıldan az	-,137	,162	,949
	1-3 yıl	-,588(*)	,164	,013
	7-10 yıl	-,024	,171	1,000
	10 yıldan fazla	-,392	,197	,417
7-10 yıl	1 yıldan az	-,112	,144	,961
	1-3 yıl	-,564(*)	,146	,006
	4-6 yıl	,024	,171	1,000
	10 yıldan fazla	-,367	,183	,403
10 yıldan fazla	1 yıldan az	,255	,174	,711
	1-3 yıl	-,196	,176	,871
	4-6 yıl	,392	,197	,417
	7-10 yıl	,367	,183	,403

Tablo 3.75.’ e göre; “Beni mutlu eden etkinlikler araştırırım” ifadesinin puanlarının çalışma süresi değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda 1-3 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenler ile 7-10 yıl arası, 4-6 yıl arası ve 1 yıldan az çalışma süresine sahip öğretmenler arasında, 1-3 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenler lehine istatistiksel olarak ($p < .05$) düzeyinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Bu durum, 1-3 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenlerin 7-10 yıl ve 4-6 yıl arası ve 1 yıldan az çalışma süresine sahip öğretmenlere göre daha fazla kendilerini mutlu eden etkinlikler araştırdıklarını düşündüklerini ortaya koymaktadır.

Tablo 3.71.’ e göre; “Başkalarına yolladığım sözsüz mesajların farkındayım” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin çalışma süresi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası, öğretmenlerin çalışma süresi değişkeninin, onların “Başkalarına yolladığım sözsüz mesajların farkındayım” sorusunun değerleri algılamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür ($F=2,657$ ve $p < .05$). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.76. Öğretmenlerin Duygusal Zeka Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre “ Başkalarına yolladığım sözsüz mesajların farkındayım ” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
1 yıldan az	1-3 yıl	,384	,168	,268
	4-6 yıl	-,013	,201	1,000
	7-10 yıl	-,075	,178	,996
	10 yıldan fazla	-,196	,217	,935
1-3 yıl	1 yıldan az	-,384	,168	,268
	4-6 yıl	-,397	,203	,434
	7-10 yıl	-,459	,181	,174
	10 yıldan fazla	-,580	,219	,140
4-6 yıl	1 yıldan az	,013	,201	1,000
	1-3 yıl	,397	,203	,434
	7-10 yıl	-,062	,212	,999
	10 yıldan fazla	-,183	,245	,967
7-10 yıl	1 yıldan az	,075	,178	,996
	1-3 yıl	,459	,181	,174
	4-6 yıl	,062	,212	,999
	10 yıldan fazla	-,121	,227	,991
10 yıldan fazla	1 yıldan az	,196	,217	,935
	1-3 yıl	,580	,219	,140
	4-6 yıl	,183	,245	,967
	7-10 yıl	,121	,227	,991

Tablo 3.76.’ ya göre; “Başkalarına yolladığım sözsüz mesajların farkındayım” ifadesinin puanlarının çalışma süresi değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda alt boyutlar arasındaki farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p > .05$).

Tablo 3.71.’ e göre; “Pozitif bir ruh halindeyken benim için problem çözmek kolaydır” sorusunun aritmetik ortalamalarının öğretmenlerin çalışma süresi değişkenine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi ANOVA testi sonrası, öğretmenlerin çalışma süresi değişkeninin, onların “Pozitif bir ruh halindeyken benim için problem çözmek kolaydır” sorusunun değerleri algılamalarında anlamlı bir farklılaşmaya neden olduğu görülmüştür ($F=3,564$ ve $p < ,05$). Hangi gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılaşma olduğunu araştırmak üzere yapılan post-hoc Scheffe testi tekniklerine geçilmiştir.

Tablo 3.77. Öğretmenlerin Duygusal Zeka Düzeylerinin Çalışma Süresine Göre “ Pozitif bir ruh halindeyken benim için problem çözmek kolaydır” Maddesi İçin Scheffe Testi sonuçları

Bölüm (i)	Bölüm (j)	$\bar{x}_i - \bar{x}_j$	$Sh_{\bar{x}}$	P
1 yıldan az	1-3 yıl	-,330	,138	,227
	4-6 yıl	-,279	,165	,586
	7-10 yıl	,084	,147	,988
	10 yıldan fazla	-,420	,179	,240
1-3 yıl	1 yıldan az	,330	,138	,227
	4-6 yıl	,052	,167	,999
	7-10 yıl	,414	,149	,108
	10 yıldan fazla	-,090	,180	,993
4-6 yıl	1 yıldan az	,279	,165	,586
	1-3 yıl	-,052	,167	,999
	7-10 yıl	,362	,175	,370
	10 yıldan fazla	-,142	,202	,974
7-10 yıl	1 yıldan az	-,084	,147	,988
	1-3 yıl	-,414	,149	,108
	4-6 yıl	-,362	,175	,370
	10 yıldan fazla	-,504	,187	,128
10 yıldan fazla	1 yıldan az	,420	,179	,240
	1-3 yıl	,090	,180	,993
	4-6 yıl	,142	,202	,974
	7-10 yıl	,504	,187	,128

Tablo 3.77.’ ye göre; “Pozitif bir ruh halindeyken benim için problem çözmek kolaydır” ifadesinin puanlarının çalışma süresi değişkenine göre hangi alt gruplar arasında farklılaştığını belirlemek üzere yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) sonrası post-hoc Scheffe testi sonucunda alt boyutlar arasındaki farklılık istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p > .05$).

3.11. Duygusal Zekâ Ölçeğinin Mobbing’i Algılama Anketi Üzerine Regresyon Analizi

Tablo 3.78. Duygusal Zekâ Ölçeğinin Mobbing’i Algılama Anketi Üzerine Regresyonu

Regresyon Modeli			
R	R ²	Determinasyon Katsayısı	Tahmini Standart Hata
,241 ^a	0,058	0,052	0,61326

Tablo 3.78.’ e göre duygusal zeka düzeyleri ile mobbing algıları arasındaki etkileşimi göstermektedir. Determinasyon katsayısı (Adjusted R Square) ile bağımsız değişkenimiz (X) olan duygusal zekâ düzeyinin, bağımlı değişkenimiz (Y) olan mobbing algısını açıklama

gücünü göstermektedir. Tablo 3.11.1' de görüldüğü gibi determinasyon katsayısı **0,052** olarak hesaplanmıştır. Yani katılımcıların sahip oldukları duygusal zekâ düzeyleri, psikolojik şiddet algısını ancak **%5,2** oranında açıklama gücüne sahiptir.

Tablo 3.79. Regresyon Modelinin Anlamlılığı (ANOVA)

Regresyon Modelinin Anlamlılığı (ANOVA)					
Model	Kareler Toplamı	Serbestlik Derecesi	Ortalama Kareler Toplamı	F	Anlamlılık Düzeyi
Regresyon	3,489	1	3,489	9,924	,002^a
Hata	56,892	210	,381		
Toplam	60,331	211			

Regresyon analizinin sonucuna göre ortaya konulmuş olan etkinin anlamlı olup olmadığı olmadığını anlamak için ANOVA tablosuna bakmak gerekmektedir. Tablo 3.79.' a bakıldığında çalışanların duygusal zeka düzeyleri ile psikolojik şiddet algıları arasında anlamlı bir etkinin olduğu söylenebilir.

BÖLÜM IV

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

4.1. Sonuç

Öğretmenlerin anket sorularına verdikleri cevapların cinsiyet hal değişkenine göre T-Testi sonuçları

“Kendimi gösterme olanakları sınırlıdır”, “Sürekli sözümü keser”, Sözlü olarak tehdit ederler”, “Yazılı olarak tehdit ederler”, “İmalar yoluyla iletişimi reddederler”, “Çevremdeki insanlar benimle konuşmaya istekli değildir”, ifadelerine kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre daha fazla katıldıkları tespit edilmiştir.

“Benimle konuşmak çalışma arkadaşlarıma yasaklanır”, “Benimle alay edilir”, “Psikiyatrik yardım almam konusunda bana baskı uygulanır”, “Beni gülünç duruma düşürmek için yürüyüşüm sesim jestlerim taklit edilir”, “Küçük düşürücü isimlerle çağrılırım” ifadelerine ise erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre daha fazla katıldıkları tespit edilmiştir. “Özel yaşamımla alay edilir”, “Özgüvenimi olumsuz etkileyecek işler yapmaya zorlanırım” ifadesine erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre daha fazla katıldıkları tespit edilmiştir. Erkek öğretmenlerin kendilerini küçük düşürücü hareketlerle kadın öğretmenlere göre daha fazla karşılaştıklarını düşündükleri görülmektedir.

“Yanlış yapılan işlerin faturası bana çıkarılır”, “Bulduğum mekâna ve evime zarar vermeye çalışılır”, “Fiziksel olarak ağır işler yapmam istenir” ifadesine erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre daha fazla katıldıkları tespit edilmiştir.

“Şahsi problemim hakkında başkalarıyla ne zaman konuşacağımı bilirim” Ruh halim değiştiğinde yeni olanaklar görürüm” ifadelerine kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre daha fazla katıldıkları tespit edilmiştir. Kadın öğretmenlerin özel yaşamları ile ilgili bilgileri erkek öğretmenlere göre daha az paylaştıklarını belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin anket sorularına verdikleri cevapların medeni hal değişkenine göre T-Testi sonuçları

“Özel yaşamımı sürekli eleştirirler”, “Yazılı olarak tehdit ederler”, “Jestler ve bakışlarla iletişimi reddederler”, “Herhangi bir kusurumla alay edilir”, “İşim sürekli değiştirilir”, “İtibarımı sarsacak işler yapmam istenir”, “ Yanlış yapılan işlerin faturası bana çıkarılır”, “Fiziksel olarak ağır işler yapmam istenir” ifadelerine evli öğretmenlerin bekâr öğretmenlere göre daha fazla katıldıkları tespit edilmiştir. Evli öğretmenler iş yüklerinin daha fazla olduğunu düşünmektedirler.

“Çevremdeki insanlar benimle konuşmaya istekli değildir”, “Bana iş yerimde yokmuşum gibi davranılır”, “Akıl hastası gibi muamele görürüm”, “Çalışmam ve çabalarım hak ettiği şekilde değerlendirilmez”, “Anlamsız işler yapmam istenir”, “Şahsi problemim hakkında başkalarıyla ne zaman konuşacağımı bilirim”, “Başka insanlar sırlarını benimle rahatça paylaşırlar” ifadelerine ise bekâr öğretmenlerin evli öğretmenlere göre daha fazla katıldıkları tespit edilmiştir. Bekâr öğretmenler evli öğretmenlere göre daha etkili iletişim kurduklarını düşünmektedirler.

Yaş Değişkeni için Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

“Sözlü olarak tehdit ederler”, “Benimle konuşmak çalışma arkadaşlarıma yasaklanır”, “Çalışmam ve çabalarım hak ettiği şekilde değerlendirilmez” soruları değerleri algılamalarında 39-45 arası yaş grubundaki öğretmenlerin diğer yaş gruplarına göre algılarında farklılık tespit edilmiştir. “

“Özel yaşamımla alay edilir”, Uğraştığım şeylerin çoğunda iyi işler çıkaracağımı düşünürüm” ifadelerinin puanlarının yaş değişkenine göre 32-38 yaş gruplarının lehine istatistiksel farklılık tespit edilmiştir.

“Kararlarım sürekli sorgulanır” ifadesinin puanlarının yaş değişkenine göre 25-31 arası yaş grubundaki öğretmenlerde farklılık tespit edilmiştir. “

“Beni mutlu eden etkinlikler araştırırım” ifadesinin puanlarının yaş değişkenine göre 18-24 yaş grubundaki öğretmenlerde farklılık tespit edilmiştir.

Mezuniyet Türü Değişkeni için Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

“Uğraştığım şeylerin çoğunda iyi işler çıkaracağımı düşünürüm” ifadesinin puanlarının mezuniyet türü değişkenine göre fakülte mezunu öğretmenlerde farklılık tespit edilmiştir.

“Başka insanlar sırlarını benimle rahatça paylaşırlar”, “Başka insanlar sırlarını benimle rahatça paylaşırlar”, “Başka insanların sözlü olmayan mesajlarını anlamakta güçlük çekerim”, “Duygularımı yaşadıkça onların farkında olurum”, “Duygularımı paylaşmaktan hoşlanırım”, “Pozitif bir duygu yaşarken onu nasıl sonlandıracağımı bilirim” ifadelerinin puanlarının mezuniyet türü değişkenine göre yüksek lisans mezunu öğretmenlerde farklılık tespit edilmiştir. Yüksek lisans mezunu öğretmenler kendilerine daha fazla güvenmektedirler.

“Ruh halim değiştiğinde yeni olanaklar görürüm”, “Üzerime aldığım görevlerde güzel bir sonuç hayal ederek kendimi motive ederim” ifadeleri puanlarının mezuniyet türü değişkenine göre yüksek okul mezunu öğretmenlerde farklılık tespit edilmiştir.

Çalışma Süresi Değişkeni için Yapılan Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

“Sürekli sözümü keser” ifadesinin puanlarının çalışma süresi değişkenine göre 1 yıldan az çalışma süresine sahip öğretmenlerde farklılık tespit edilmiştir.

“Sözlü olarak tehdit ederler”, “İmalar yoluyla iletişimi reddederler”, “Çevremdeki insanlar benimle konuşmaya istekli değildir”, “Başkalarıyla iletişim kurmam engellenir”, “Arkamdan kötü konuşulduğunu bilirim”, “Benimle alay edilir”, “Psikiyatrik yardım almam konusunda bana baskı uygulanır” ifadesinin puanlarının çalışma süresi değişkenine göre 7-10 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenler lehine farklılık tespit edilmiştir. 7-10 yıl arası öğretmenler duygusal tacize daha fazla uğradıklarını düşünmektedirler.

“Küçük düşürücü isimlerle çağrılırım”, “Bana verilen işler geri alınır yaratıcılığım engellenir”, “Yeteneklerime uygun olmayan işler verilir” ifadesinin puanlarının çalışma süresi değişkenine göre 7-10 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenlerde farklılık tespit edilmiştir

“Beni mutlu eden etkinlikler araştırım” ifadesinin puanlarının çalışma süresi değişkenine göre 1-3 yıl arası çalışma süresine sahip öğretmenlerde farklılık tespit edilmiştir.

4.2.Tartışma

Alparslan ve Tunç (2009), "Mobbing Olgusu ve Mobbing Davranışında Duygusal Zekâ Etkisi" başlıklı makalelerinde, bir işyeri sendromu olarak da ifade edilen mobbing davranışının, taraflarının duygusal zekâ düzeylerinin yüksek olmasının mobbing davranışının oluşumuna etkisini ve aynı zamanda bu davranışın bertaraf edilmesinde de duygusal zekâ boyutlarının bir araç olarak kullanılabileceğini belirtmeye çalışmışlardır. Polat (2013) tarafından yapılan araştırma sonuçlarına göre duygusal zeka ile mobbing algılama düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Araştırmamızda da bunu destekler sonuçlar ortaya çıkmıştır. Duygusal zeka ile mobbing algılama düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir.

Sağlam (2008) tarafından yapılan araştırmanın sonuçlarına göre, ilköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin en sık karşılaştıkları mobbing saldırısının konuşmanın kesilmesi, bağırılma, azarlanma, çaba ve başarının haksız biçimde değerlendirilmesi, başarının olduğundan az gösterilmesi, yeteneklerine uymayan işler ve görevler vererek kişiyi başarısız duruma düşürme, önemli görevler vermeme, söz konusu kişiyi dışlama, onunla konuşmak istememe, konuşanlara baskı yapma ve ona karşı kışkırtma olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca Çam(2013) yaptığı araştırmada kişilerin başarılarının az gösterilmesi, gereğinden fazla iş verilerek başarısızlığa uğratma çalışması, aşağılanma ve sözlü saldırı olarak tespit etmiştir. Bizim de araştırmamızın sonuçları bu konularla örtüşmektedir.

Tutar (2004) tarafından yapılan araştırma da uzman kişilik tipine sahip olan bireyler, duygusal tacize yapay bir uyum göstermektedirler. Duygusal taciz uygulayıcılarıyla mücadele konusunda fevri hareketlerden kaçınırlar, koşullarını kendilerinin belirlediği mücadele yöntemleri ile tacizciyi alt etmeyi ustaca başabilir diye tespit etmiştir. Bizim çalışmamızda da 7-10 yıl arası görev yapan öğretmenlerin sorunları diğer görev süresi öğretmenlere göre daha fazla çözüm buldukları tespit edilmiştir.

Ertürk (2005) yapmış olduğu araştırmada, genel olarak bekâr katılımcıların algılarına dair puan ortalamalarının evli ve dul katılımcılara göre daha yüksek

olduğunu saptamıştır. Fakat bizim yaptığımız araştırmada evli öğretmenlerinde algılamaları bekâr öğretmenlere göre daha fazla farklılaşma olduğu tespit edilmiştir.

Gökçe(2006) yapmış olduğu araştırmada, öğretmenlerin ve yöneticilerin duygusal taciz davranışlarına maruz kalmalarına ilişkin algıları yaş faktörüne göre farklılaşmadığını saptamıştır. Bu araştırmada 39-45 yaş grubunda farklılaşmalar tespit edilmiştir.

Ceylan(2005) sınıf öğretmenlerinde yaptığı çalışmada kadın öğretmenlerin daha fazla mobbinge maruz kaldıklarını ifade etmiştir. Fakat yaptığımız çalışmada kadın öğretmenler kadar erkek öğretmenlerinde bazı sonuçlarda mobbinge maruz kaldığı tespit edilmiştir.

Ayrıca çalışmamızda mezun olunan okul türlerine göre yüksek lisans mezunu öğretmenler ile diğer okul türleri arasında farklılaşmanın fazla olduğu tespit edilmiştir.

Öğretmenler ve yöneticilerin meslekleri ile ilgili mobbing boyutları incelendiğinde, hiçbir zaman şiddete maruz kalmadıkları görülmektedir. Duygusal zekâyâ sahip yönetici ve öğretmenlerin mobbing algıları anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Mobbing algılarına yönelik değişkenler boyutunda ortaya çıkan sonuçlar cinsiyet ve medeni hal etrafında toplandığı görülmektedir. Bununla birlikte eğitim durumu ve meslekteki kıdem değişkenlerinde de anlamlı farklılıklar olduğu görülmüş olup çıkan bu sonuçlar ışığında aşağıdaki öneriler uygulayıcılara ve araştırmalara yol göstermesi için ortaya konmuştur.

4.3.Öneriler

Araştırmanın verilen sonuçları ve sonuçların diğer araştırmaların sonuçları neticesinde elde edilen bilgiler uygulayıcılara ve araştırmacılara yönelik önerilerle aşağıda belirtilmiştir.

4.3.1. Uygulayıcılara Öneriler

- a) Öğretmenlerimiz mobbing ile ilgili ve mobbinge başa çıkmada daha önleyici tedbirler almaları gerektiği konusunda bilgilendirilmelidir.
- b) Mobbing mağdurları yasal olarak desteklenmeli. Hukuksal olarak hak aramaları konusunda rehberlik servisleri bulundurulmalıdır.
- c) Öğretmenlerin çalışma ortamı stresten ve haksız rekabetten uzak

güvenilir bir ortam haline getirilmelidir.

d) Öğretmenlerin eğitimleri desteklenmeli, yüksek lisans ve doktora eğitimlerine yönlendirilerek kendilerini geliştirmeleri sağlanmalıdır.

e) Okulda görev dağılımında eşitlik sağlanmalıdır.

f) Duygusal taciz ile karşılaşacak öğretmenlere bu konu ile ilgili başa çıkma becerilerini artırıcı eğitim ve hizmetiçi seminerler düzenlenmeli.

g) Öğretmenler arası sosyal faaliyetler artırılmalı.

4.3.2. Araştırmacılara Öneriler

Araştırma sonuçlarına göre araştırmacılar için aşağıdaki belirtilen konuların araştırılması önerilebilir:

a) Yöneticilerin çalışanlarına karşı uyguladığı mobbing türleri ve nedenlerinin araştırılması.

b) Değişik il ve ilçelerde diğer öğretim kademelerinde öğretmenlerin duygusal zekâlarına göre mobing algılama düzeyleri konulu araştırmalar yapılması

c) Yöneticilerin duygusal zekâlarına göre ve mobing algılama düzeyi konulu araştırma yapılması.

KAYNAKÇA

- Abay, A.(2009). “İlköğretim Okullarında Çalışan Öğretmenlerin Psikolojik Şiddet algıları İle Sosyal Destek Algıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi”.(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Maltepe Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.
- Acar, F. T.(2001). “Duygusal Zekâ Yeteneklerinin Göreve Yönelik ve İnsana Yönelik Liderlik Davranışları ile İlişkisi”. (Doktora Tezi). İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.
- Adiloğulları, G. E.(2013). “Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Duygusal Zekâ ile Mesleki Tükenmişlik Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi”. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi. Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı
- Alparslan A.M.,Tunç H.(2009)Mobbing Olgusu Ve Mobbing Davranışında Duygusal Zekâ Etkisi SDÜ Vizyoner Dergisi, Cilt 1, Sayı 1.
- Altay, Ü.(2011). “Yöneticilerin Duygusal Zekâ Düzeylerinin Karar Verme Stillerine Etkisi ve Bir Araştırma”. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi),İstanbul Üniversitesi. İşletme Anabilim Dalı
- Aquino, Karl. (2000). *Structural And Individual Determinants Of Workplacevictimization: The Effects Of Hierarchical Status Andconflict Management Style*. Journal Ofmanagemen. Vol. 26, No. 2, Pp. 171-193
- Arıcioğlu, M.A. (2002). “Yönetimsel Başarının Değerlemesinde Duygusal Zekânın Kullanımı: Öğrenci Yurdu Yöneticileri Bağlamında Bir Araştırma”. *Akdeniz İ.İ.B.F. Dergisi*,4, 26-42.
- Arsan, T. (2008). “İşyerinde Psikolojik Taciz Olgusu (Tacizcilerin Kişilik Özelliklerine İlişkin Bir Araştırma”. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi

- Atalay, İ.(2010). “Mobbing’ in Örgütsel Bağlılık Üzerindeki Etkisi, “Kamu Sektöründen Bir Örnek”” . (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Atılım Üniversitesi. İşletme Anabilim dalı
- Atman, Ü. (2012). “İşyerinde Psikolojik Terör: Mobbing”. *Sağlıkta Performans Ve Kalite Dergisi*. Sayı: 3,170-175
- Aytaç, S. (2011). “İşyeri Şiddeti”. Beta Yayın Evi, İstanbul.
- Baltaş, Z. (2006). “İnsanın Dünyasını Aydınlatan ve İşine Yansıyan Işık: Duygusal Zekâ”. Remzi Kitabevi, İstanbul.
- Baykal, A. N. (2005).*Yutucu Rekabet-Kanuni Devrindeki Mobbingden Günümüze*. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Bridge, B. (2003). “Duyguların Eğitimi”. Çev: Fatma Namak. Beyaz Yayınevi. İstanbul
- Brockert, S. & Braun. G. (2000). “Duygusal Zeka Testleri” (Çev.: Nurettin Süleymangil). İstanbul: MNS Yayıncılık.
- Bülbüloğlu, A. (2001). “Duygusal Zekâ Kuramı”. Yüksek Lisans Tezi. Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı. Trabzon.
- Canbulat, S. (2007). “Duygusal Zekânın Çalışanların İş Doyumu Üzerindeki Etkisinin Araştırılması”. Gazi Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara.
- Cemaloğlu, N. (2007). “Örgütlerin Kaçınılmaz Sorunu: Yıldırma”. *Bilig. Yaz*, 42, 111-126. Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanlığı.
- Ceylan, L.(2005). “Psikolojik Baskı ve Sınıf Öğretmenleri”. Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.
- Cooper, R.K. & Sawaf, A. (2003). “Liderlikte Duygusal Zekâ. Yönetimde ve Organizasyonda Duygusal Zekâ” (Z.B. Ayman ve B. Sancar, Çev.). İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Cüceloğlu, D. & Erdoğan, İ. (2013). “Öğretmen Olmak Bir Can’a Dokunmak”. Birinci Basım. İstanbul: Neşe Basım Yayın
- Cüceloğlu, D. (2005). “Yetişkin Çocuklar”. İstanbul: Remzi Kitabevi.

- Çam, A(2013). “Özel Ve Resmi İlkokul Ve Ortaokullarda Görevli Öğretmen Ve Yöneticilerin Psikolojik Taciz Algısı” Maltepe Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul.
- Çarıkçı, İ.H. & Yavuz, H. (2009). Mobbing (Psikolojik Şiddet) Algısı: “Sağlık Sektörü Çalışanları Üzerine Bir Araştırma”. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*.
- Çırakoğlu, O. C. (2003). “Uzun Süren Bir Savaş: Travma Sonrası Stres Bozukluğu”. *Pivolka Savaş Özel Sayısı*.
- Çobanoğlu, Ş. (2005). “İşyerinde Duygusal Saldırı Ve Mücadele Yöntemleri”. Timaş Yayınları. İstanbul. Türkiye.
- Çolakoğlu, T. (2010). “Çalışma Hayatında Duygusal Zekâ, Algılama Ve Motivasyon İlişkisi: ÇOMÜ Örneği”. Yüksek Lisans Tezi. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Anabilim Dalı. Çanakkale.
- Davenport, N. (2003). “Mobbing İş Yerinde Duygusal Taciz2. Çev. Osman Cem Önertoy. 1. Basım. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Demir, Y. & Çavuş, M. (2009). 2Mobbing'in Kişisel Ve Örgütsel Etkileri Üzerine Bir Araştırma”. *Niğde Üniversitesi İİBF Dergisi*. Haziran 2009, 2(1).
- Demirel, Y. (2009). “Psikolojik Taciz Davranışlarının Kamu Kurumları Arasında Karşılaştırması Üzerine Bir Araştırma”. *Akademi Dergisi*.
- Deniz, M.E. & Yılmaz, E. (2004). “Üniversite Öğrencilerinin Duygusal Zekâ Yetenekleri ve Yaşam Doyumları Arasındaki İlişki”. XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı. 6-9 Temmuz 2004. İnönü Üniversitesi. Eğitim Fakültesi. Malatya.
- Di Martino, Vittorio, Hoel, H. & Cooper, C. L. (2003). “Preventing Violence And Harressment İn The Workplace.” Ireland. European Foundation Fort The Improvement Of Living And Working Conditions,
- Djurkovic, J.N. & McCormack D. (2006). “Neuroticism And Psychosomatic Model Of Workplace Bullying.” *Journal Of Managerial Psychology*. 21.1, 36-44.
- Doğan, M. A. (2009). “İlköğretim Okullarında Öğretmenlere Uygulanan Psikolojik Şiddetin (Mobbing) İş Doyumuna Etkisi: Ankara İli Sincan İlçesi

- Örneği”. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Atılım Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Doğan, S. & Demiral, Ö. (2007). “Kurumların Başarısında Duygusal Zekânın Rolü Ve Önemi.” Celal Bayar Üniversitesi Yönetim ve Ekonomi Dergisi, 14 (1), 209- 230.
- Doğan, S. & Şahin, F. (2007b). “Duygusal Zekâ: Tarihsel Gelişimi Ve Örgütler İçin Önemine Kavramsal Bir Bakış”. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 16 (1) 231-252.
- Doğan, S. & Demiral, Ö. (2007). “Kurumların Başarısında Duygusal Zekânın Rolü Ve Önemi.” Celal Bayar Üniversitesi İ.İ.B.F. Manisa Yönetim ve Ekonomi Dergisi, 14(1).
- Einarsen, S. & Skodstad, A. (1996). “Bullying At Work: Epidemiological Findings In Public And Private Organisations”. European Journal Of Work And Organizational Psychology, 5 (2).
- Einarsen, S. & Skodstad, A. (2000). “Harassment And Bullying At Work: A Review Of The Scandinavian Approach”. Aggression And Violent Behavior, Vol. 5, No. 4, 379-401.
- Erdoğdu, M. Y. (2008). “Duygusal Zekânın Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi”. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 7 (23), 62-76.
- Ertürk, A. (2005). Öğretmen ve okul yöneticilerinin okul ortamında maruz kaldıkları yıldırma eylemleri. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Field, T. (1996). “Bully In Sight, How To Predict, Resist, Challenge And Combat Workplace Bullying”. Overcoming The Silence And Denial By Which Abuse Thrives. Success Unlimited. Oxfordshire.
- Gardner, H. (2004). “Zihin Çerçevesi Çoklu Zeka Kuramı” (Çev.:Ebru Kılıç). İstanbul: Alfa Yayıncılık
- Goleman, D. (2005). “Duygusal Zeka Neden IQ’ dan Önemlidir” (Çev.: Banu S. Yüksel). İstanbul: Varlık Yayınları.
- Goleman, D. (1998). “İşbaşında Duygusal Zekâ”. Varlık Yayınları, İstanbul.

- Goleman, D. (2011). “Duygusal Zeka Neden IQ’dan Daha Önemlidir?”, Otuzuncu Basım, Varlık Yayınevi, İstanbul.
- Goleman, D. (2012). “İşbaşında duygusal Zekâ”. Onuncu Basım. İstanbul: Varlık Yayınevi
- Gökçe, A. (2008). “Mobbing: İş Yerinde Yıldırma Eğitim Örneği”. Öğreti Yayınları. Ankara.
- Gökçe, A. (2006). “İş Yerinde Yıldırma: Özel Ve Resmi İlköğretim Okulu Öğretmen Ve Yöneticileri Üzerinde Yapılan Bir Araştırma”. Doktora Tezi. Ankara Üniv. Eğitim Bilimleri Enst. Ankara.
- Günel, Ö. Devrim. (2010). “İşletmelerde Yıldırma Olgusu Ve Yıldırma Mağdurlarının Kişilik Özelliklerine İlişkin Bir Araştırma”. Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 12/3 37-65.
- Güngör, M. (2007). “Çalışma Hayatında Psikolojik Taciz Olgusu: Türkiye’de Hizmet Sektörüne İlişkin Bir Araştırma”. Doktora Tezi. İstanbul Üniv. Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.
- Güngör, M. (2008). “Çalışma Hayatında Psikolojik Taciz”. Derin Yayınevi. İstanbul,
- Halıçınarlı, E. & Bender, M. T. (2007). “Kadında Duygusal Zekâ (EQ) ve Bir Saha Çalışması”. II. Uluslar arası Kadın Araştırmaları Konferansı. Doğu Akdeniz Üniversitesi. Kıbrıs Türk Cumhuriyeti.
- İşmen, E. (2001). “Duygusal Zekâ ve Problem Çözme”. Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi, 13, 111-124.
- Kemper, C. L. (1999). “EQ and IQ”. Communication World, 17.
- Kılıçarslan, F. (2009). “10 Adımda Duygusal Zekâ”. Zen Kitaplığı, İstanbul.
- Koçak, O. & Hayran, N. (2011). “Çalışma Hayatında Kadına Yönelik Taciz (Mobbing): Kocaeli – Körfez İlçesi Örneği”. 9th International Conference On Knowledge. Economy & Management Proceedings (Uluslar Arası 9. Bilgi, Ekonomi Ve Yönetim Kongresi Bildirileri). Saraybosna-Bosna Hersek
- Konrad, S & Claudia, H. (2001). “Duygularla Güçlenmek”. Çev: Meral Taştan. Hayat Yayınevi, İstanbul

- Leymann, H. (1996). "The Content And Development Of Mobbing At Work". *European Journal Of Work And Organizational Psychology*, 5(2), 165 - 185,
- Leymann, H. (1990). "Mobbing And Psychological Terror Atworkplaces". *Violence And Victims*. Vol.5, No. 2, Pp. 119-126.
- Mansur Akdemir, F. (2008). "İşletmelerde Uygulanan Psikolojik Şiddetin (Psikolojik Şiddet) Örgütsel Bağlılığa Etkisi". Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- Matthiesen, B. S. & Einarsen S. (2001). "MMPI-2 Configurations Among Victims Of Bullying At Work". *European Journal Of Work And Organizational Psychology*, 10 (4), 467-48.
- Mayer, J. D. & Salovey, P. (1997). "What is Emotional Intelligence?. Emotional Development and Emotional Intelligence: Implications for Educators". New York: Basic Books.
- Mayer, J. D. Caruso, D.R. & Salovey, P. (2000)."Emotional Intelligence Meets Traditional Standards for an Intelligence". *Intelligence*, 27, 267-298.
- Mayer, J. D. Dipaolo, M. & Salovey, P. (1990). "Perceiving Affective Content in Ambiguous Visual Stimuli: A Component of Emotional Intelligence". *Journal of Personality Assessment*, 54, 772-781.
- Mayer, J. D. Salovey, P. & Caruso, D. R. (2004). "Emotional Intelligence: Theory". *Findings and Implications. Psychological Inquiry*, 15 (3), 197-215.
- Mayer, J.D. (2001) "A Field Guide To Emotional Intelligence. *Emotional Intelligence and Everday Life*", 3-24. New York: Psychology Press.
- Meschkutat, B. Stackelbeck, M. & Langenhoff, G. (2002). "Der Mobbing-Report". SFS Institute For Social Research Report, [Http://Www2.Dwde/Turkish/Panorama/1.152304.1.Html](http://Www2.Dwde/Turkish/Panorama/1.152304.1.Html) (01 Nisan 2013).
- Mimaroglu, H. & Özgen, H.(2007). "Örgütlerde Güncel Bir Sorun: "Mobbing" . Sakarya Üniversitesi. İktisadi İdari Bilimler Fakültesi. Sosyal Ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi,69- 203

- Modassır, A. & Singh, T. (2008). "Relationship of Emotional Intelligence with Transformational Leadership and Organizational Citizenship Behavior". *International Journal of Leadership Studies*, 4 (1), 3-21.
- Namie, G. & Namie R. (2000). "The Bully At Work. What You Can Do To Stop The Hurtand Reclaim Your Dignity On The Job". Naperville. IL Illinois: Source Books Inc.
- Namie, G. & Namie, R. (2003). "The Bully At Work". Naperville. IL: Sourcebooks,
- Nelson, D. B. & Low, G. R. (2003). "Emotional Intelligence: Achieving Academic and Career Excellence". Prentice Hall. Upper Saddle River, NJ.
- Niedl K. (1996). "Mobbing And Well-Being. Economic And Personnel Development Implications". *European Journal Of Work And Oranizational Psychology*, 5 (2),
- Otacıoğlu, G. (2009). "Duygusal Zekâ (EI) Üzerine Farklı Eleştiri Ve Değerlendirmeler". *Sosyal Erciyes Üniversitesi Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 26, s. 334 - 336.
- Özen, S. (2007). "İşyerinde Psikolojik Şiddet Ve Nedenleri". *İş Güç Endüstri İlişkileri*
- Özkul, B. & Çarıkçı, İ. H. (2010). "Mobbing Ve Türk Hukuku Açısından Değerlendirilmesi". *Demirel Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 15(1).Süleyman
- Polat, S. (2013). "Çalışanların Duygusal Zekâ Düzeyleri İle İşyerindeki Mobbing' i Algılama Düzeyleri Arasındaki Farklılığın Belirlenmesi Üzerine Bir Araştırma". *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Niğde Üniversitesi. İşletme Fakültesi*
- Poussard, J. M. & Çamuroğlu, M. İ. (2007). "İş Yerinde Psikolojik Taciz (Mobbing): Kurbanlar ve Saldırganlar". Editor: Uzm. Psk. Tarık Solmuş. *Endüstriyel Klinik Psikoloji ve İnsan Kaynaklar. Yönetimi (Kuramdan Uygulamaya İş Yaşamında Psikoloji)*. Beta Yayıncılık, İstanbul.
- Sağlam, A. (2008). "İlköğretim Okullarında Mobbing'e (Psikolojik Şiddete) İlişkin Öğretmen Görüşleri". *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 32: 133-142.

- Salin, D. (2003). "Workplace Bullying Among Businessprofessionals Prevelance, Organisational Antecedents And Gender Differences". Helsinki. Publications Of The Swedish School Of Economics And Business Administration,
- Salovey, P. & Grewal, D. (2005) "The Science of Emotional Intelligence". Current Directions in Psychological Science,14(6), 281-284. Erişim: 24 Nisan 2006, Yale University. American Psychological Society.
- Salovey, P. ve Mayer, J. D. (1990). "Emotional Intelligence". Imagination,Cognition and Personality, (9), 185-211.
- Savaş, A. C. (2012). "İlköğretim Okul Müdürlerinin Duygusal Zekâ ve Duygusal Emek Yeterliliklerinin Öğretmenlerin İş Doyumuna Etkisi". Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Gaziantep Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- Savaş, B. F. (2007). "İşyerinde Manevi Taciz". Beta Basım. İstanbul.
- Shapiro, L. E. (2004). "Yüksek EQ'lu Bir Çocuk Yetiştirmek" (Çev.: Ümran Kartal). Varlık Yayınları, İstanbul.
- Stein, S. J. & Book, H. E. (2003). "EQ Duygusal Zekâ ve Başarının Sırrı". Özgür Yayınları, İstanbul.
- Şahin, F. (2006), "Duygusal Zekânın Etkili Liderlik Davranışları İle İlişkisi: Kayseri Askerlik Dairesi Başkanlığı'nda Çalışan Subay ve Astsubaylar Üzerine Bir Araştırma", Yüksek Lisans Tezi, Niğde Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.
- Tetik, S. (2010). "Mobbing Kavramı: Birey ve Örgütler açısından Önemi". Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi. Sosyal Ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi, 12 (18): 81-89
- Tınaz, P. (2006). "İşyerinde Psikolojik Taciz". Beta Basım. İstanbul.
- Tınaz, P. Bayram, F. & Ergin, H. (2008). "Çalışma Psikolojisi Ve Hukuki Boyutlarıyla İşyerinde Psikolojik Taciz".1.Baskı. İstanbul: Beta Yayıncılık,
- Tınaz, P. (2011). "İşyerinde Psikolojik Taciz (Mobbing)". Üçüncü Basım. İstanbul: Beta Yayıncılık

- Titrek, O. (2007). “Duyguları Zekice Yönetme”. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Toktamışoğlu, M. (2004). “Aklın Öteki Sesi Duygusal Zekâyla Başarı”. Kapital Yayınları, İstanbul.
- Tufan, Ş. (2011). “Geliştirilen Duygusal Zekâ Eğitim Programının Ortaöğretim Dokuzuncu Sınıf Öğrencilerinin Duygusal Zekâ Düzeylerine Etkisi”. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi. Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Programı.
- Tuğrul, C. (1999). “Duygusal Zekâ”. Klinik Psikiyatri Dergisi, 1, 12-20.
- Tutar, H. (2004). “İşyerinde Psikolojik Şiddet”. Ankara. Platin Yayınları,
- Türkiye Büyük Millet Meclisi Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyon Raporu. (2011). Ankara.
- Ural, A. (2001). “Yöneticilerde Duygusal Zekânın Üç Boyutu”. Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 3 (2), 209-219.
- Vartia, M. (1996). “The Sources Of Bullying-Psychological Work Environment And Organizationalclimate”. European Journal Of Work And Organizational Psychology, Volume:5, , S. 203–214
- Yaylacı, G.Ö. (2006). “Kariyer Yaşamında Duygusal Zekâ ve iletişim Yeteneği”. Hayat Yayınları. İstanbul, 45, 46, 51, 53, 202s.
- Yerli, S. (2009). “İlk ve Orta Öğretim Okullarındaki Yöneticilerin Duygusal Zekâ ve Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişki “İstanbul Anadolu Yakası Örneği””. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Maltepe Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı
- Yıldırım, F. & Yiğit, M. (2004). “Mobbing'in Çalışanların Performansı Üzerindeki Etkileri”. Erciyes Üniversitesi Nevşehir İBF İşletme Bölümü Seminer Çalışması. Nevşehir.
- Yıldız, A. N. Kaya, M. & Bilir, N. (2011). “Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu: İşyerinde Şiddet”. Birinci Basım. Ankara: Ziraat Gurup Matbaacılık
- Yıldız, S. & Kılış, İ. (2010). “Psikolojik Taciz Olgusuna 4857 Sayılı İş Kanunu Açısından Bir Bakış”. Çalışma İlişkileri Dergisi, 1(1).

- Yılmaz, M. (2008). “Kamu Kurumlarında Yıldırımaya Yol Açan Eylemler; İğdır İli Kamu Kurumlarında Bir Uygulama”. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Kafkas Üniv. Sosyal Bilimler Enst. Kars.
- Yüçetürk, E. (2005). “Türkiye’ De İş Yaşam Kalitesi Ve Verimliliği Azaltan Gizli Bir Sendrom: Yıldırma(Mobbing)”. İktisat İşletme Ve Finans Dergisi. Haziran, 20,231.
- Yüçetürk, E. (2003). “Bilgi Çağında Örgütlerin Görünmeyen Yüzü: Mobbing”. II. Bilgi. Ekonomi Ve Yönetim Kongresi Bildiriler Kitabı. (17-18 Mayıs 2003). Kocaeli Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi, İzmit.
- Zapf, D. (1999). “Organizational Work Group Related And Personal Causes Of Mobbing/Bullying At Work”. International Journal Of Manpower, 20(1/2), 70-85,
- (Erişim), www.insankaynaklari.com/CN/ContentBody.asp?BodyID=2384vessp=2 (14.01.2015).
- (Erişim), [Http://Mobbingyardim.Wordpress.Com](http://Mobbingyardim.Wordpress.Com),04.08.2012.
- (Erişim), [Psikiyatrist Net: Http://Www.Psikiyatrist.Net](http://Www.Psikiyatrist.Net) .
- www.canaktan.org/yonetim/psikolojik-siddet/basa-cikma.htm
- (Erişim), (<http://www.newsweek.com/they-call-it-mobbing-159101>), (14.01.2015).
- (<http://matisis.blogcu.com/isyerinde-psikolojik-taciz-mobbing-raporu/7104636>).
- http://www.bilgiyonetimi.org/cm/pages/mkl_gos.php?nt=226).

EKLER

EK-1

Öğretmenlerin mobbing ile ilgili anket sorularına verdikleri cevapların cinsiyet değişkenine göre T- Testi sonuçlarını gösteren tablolar aşağıdaki gibidir.

Tablo 3.8. Cinsiyet Değişkeni ve Mobbing İle İlgili Anket Sorularına Verilen Cevaplar için T-Testi Analizi Sonuçları

Sorular	Cinsiyet	n	x	ss	T(t)	Sd	p																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
Kendimi gösterme olanakları sınırlıdır	Erkek	65	4,32	1,264	-1,457	210	0,002																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Kadın	147	4,54	0,838				Sürekli sözümü keser	Erkek	65	4,11	1,214	-3,062	210	0,004	Kadın	147	4,56	0,869	Yüzüme bağırır ve sürekli azarlar	Erkek	65	4,65	0,874	-1,854	210	0,000	Kadın	147	4,82	0,506	Yaptığım işle ilgili olarak sürekli eleştirirler	Erkek	65	4,40	1,129	-3,279	210	0,000	Kadın	147	4,78	0,568	Özel yaşamımı sürekli eleştirirler	Erkek	65	4,74	0,713	-0,639	210	0,156	Kadın	147	4,80	0,548	Telefonla sık sık rahatsız ederler	Erkek	65	4,85	0,475	-0,282	210	0,567	Kadın	147	4,86	0,399	Sözlü olarak tehdit ederler	Erkek	65	4,85	0,475	1,619	210	0,003	Kadın	147	4,69	0,689	Yazılı olarak tehdit ederler	Erkek	65	4,91	0,423	1,380	210	0,009	Kadın	147	4,80	0,544	Jestler ve bakışlarla iletişimi reddederler	Erkek	65	4,68	0,562	-0,396	210	0,934	Kadın	147	4,71	0,662	İmalar yoluyla iletişimi reddederler	Erkek	65	4,42	1,088	-2,417	210	0,001	Kadın	147	4,71	0,654	Çevremdeki insanlar benimle konuşmaya istekli değildir	Erkek	65	4,65	0,943	-1,833	210	0,000	Kadın	147	4,82	0,464	Başkalarıyla iletişim kurmam engellenir	Erkek	65	4,77	0,553	-0,405	210	0,479	Kadın	147	4,80	0,557	Diğer çalışanlardan ayrı bir mekanda çalışmak zorunda bırakılırım	Erkek	65	4,63	0,858	-1,877	210	0,000	Kadın	147	4,81	0,515	Benimle konuşmak çalışma arkadaşlarıma yasaklanır	Erkek	65	4,91	0,341	1,253	210	0,012	Kadın	147	4,81	0,589	Bana iş yerimde yokmuşum gibi davranılır	Erkek	65	4,74	0,776	-1,620	210	0,001	Kadın	147	4,87	0,410	Arkamdan kötü konuşulduğunu bilirim	Erkek	65	4,55	0,919	-1,217	210	0,013	Kadın	147	4,69	0,698	Hakkımda asılsız dedikodu çıkarılır	Erkek	65	4,66	0,989	-1,048	210	0,037	Kadın	147	4,78	0,657	Benimle alay edilir	Erkek	65	4,92	0,269	1,403	210	0,004	Kadın	147	4,82	0,545	Akıl hastası gibi muamele görürüm	Erkek	65	4,69	0,983	-1,218	210	0,012	Kadın	147	4,82	0,570	Psikiyatrik yardım almam konusunda bana baskı uygulanır	Erkek	65	4,92	0,269	1,489	210	0,003	Kadın	147	4,82	0,549	Herhangi bir kusurumla alay edilir	Erkek	65	4,97	0,174	2,339	210	0,000	Kadın	147	4,84	0,417	Beni gülünç duruma düşürmek için yürüyüşüm sesim jestlerim taklit edilir	Erkek	65	4,88	0,331	1,360	210	0,004	Kadın	147	4,76	0,645	Politik ya da inançlarımla alay edilir	Erkek	65	4,91	0,292	0,794	210	0,099	Kadın	147	4,86	0,399	Özel yaşamımla alay edilir	Erkek	65	4,92	0,322	1,431	210	0,004	Kadın	147	4,82	0,562	Özgüvenimi olumsuz etkileyecek işler yapmaya zorlanırım	Erkek	65	4,92	0,322	1,500	210	0,002	Kadın	147	4,82	0,492	Çalışmam ve çabalarım hak ettiği şekilde değerlendirilmez	Erkek	65	4,72	0,718	-0,111	210	0,773	Kadın	147	4,73	0,696	Kararlarım sürekli sorgulanır	Erkek	65	4,88	0,451	1,018	210	0,057
Sürekli sözümü keser	Erkek	65	4,11	1,214	-3,062	210	0,004																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Kadın	147	4,56	0,869				Yüzüme bağırır ve sürekli azarlar	Erkek	65	4,65	0,874	-1,854	210	0,000	Kadın	147	4,82	0,506	Yaptığım işle ilgili olarak sürekli eleştirirler	Erkek	65	4,40	1,129	-3,279	210	0,000	Kadın	147	4,78	0,568	Özel yaşamımı sürekli eleştirirler	Erkek	65	4,74	0,713	-0,639	210	0,156	Kadın	147	4,80	0,548	Telefonla sık sık rahatsız ederler	Erkek	65	4,85	0,475	-0,282	210	0,567	Kadın	147	4,86	0,399	Sözlü olarak tehdit ederler	Erkek	65	4,85	0,475	1,619	210	0,003	Kadın	147	4,69	0,689	Yazılı olarak tehdit ederler	Erkek	65	4,91	0,423	1,380	210	0,009	Kadın	147	4,80	0,544	Jestler ve bakışlarla iletişimi reddederler	Erkek	65	4,68	0,562	-0,396	210	0,934	Kadın	147	4,71	0,662	İmalar yoluyla iletişimi reddederler	Erkek	65	4,42	1,088	-2,417	210	0,001	Kadın	147	4,71	0,654	Çevremdeki insanlar benimle konuşmaya istekli değildir	Erkek	65	4,65	0,943	-1,833	210	0,000	Kadın	147	4,82	0,464	Başkalarıyla iletişim kurmam engellenir	Erkek	65	4,77	0,553	-0,405	210	0,479	Kadın	147	4,80	0,557	Diğer çalışanlardan ayrı bir mekanda çalışmak zorunda bırakılırım	Erkek	65	4,63	0,858	-1,877	210	0,000	Kadın	147	4,81	0,515	Benimle konuşmak çalışma arkadaşlarıma yasaklanır	Erkek	65	4,91	0,341	1,253	210	0,012	Kadın	147	4,81	0,589	Bana iş yerimde yokmuşum gibi davranılır	Erkek	65	4,74	0,776	-1,620	210	0,001	Kadın	147	4,87	0,410	Arkamdan kötü konuşulduğunu bilirim	Erkek	65	4,55	0,919	-1,217	210	0,013	Kadın	147	4,69	0,698	Hakkımda asılsız dedikodu çıkarılır	Erkek	65	4,66	0,989	-1,048	210	0,037	Kadın	147	4,78	0,657	Benimle alay edilir	Erkek	65	4,92	0,269	1,403	210	0,004	Kadın	147	4,82	0,545	Akıl hastası gibi muamele görürüm	Erkek	65	4,69	0,983	-1,218	210	0,012	Kadın	147	4,82	0,570	Psikiyatrik yardım almam konusunda bana baskı uygulanır	Erkek	65	4,92	0,269	1,489	210	0,003	Kadın	147	4,82	0,549	Herhangi bir kusurumla alay edilir	Erkek	65	4,97	0,174	2,339	210	0,000	Kadın	147	4,84	0,417	Beni gülünç duruma düşürmek için yürüyüşüm sesim jestlerim taklit edilir	Erkek	65	4,88	0,331	1,360	210	0,004	Kadın	147	4,76	0,645	Politik ya da inançlarımla alay edilir	Erkek	65	4,91	0,292	0,794	210	0,099	Kadın	147	4,86	0,399	Özel yaşamımla alay edilir	Erkek	65	4,92	0,322	1,431	210	0,004	Kadın	147	4,82	0,562	Özgüvenimi olumsuz etkileyecek işler yapmaya zorlanırım	Erkek	65	4,92	0,322	1,500	210	0,002	Kadın	147	4,82	0,492	Çalışmam ve çabalarım hak ettiği şekilde değerlendirilmez	Erkek	65	4,72	0,718	-0,111	210	0,773	Kadın	147	4,73	0,696	Kararlarım sürekli sorgulanır	Erkek	65	4,88	0,451	1,018	210	0,057	Kadın	147	4,80	0,505								
Yüzüme bağırır ve sürekli azarlar	Erkek	65	4,65	0,874	-1,854	210	0,000																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Kadın	147	4,82	0,506				Yaptığım işle ilgili olarak sürekli eleştirirler	Erkek	65	4,40	1,129	-3,279	210	0,000	Kadın	147	4,78	0,568	Özel yaşamımı sürekli eleştirirler	Erkek	65	4,74	0,713	-0,639	210	0,156	Kadın	147	4,80	0,548	Telefonla sık sık rahatsız ederler	Erkek	65	4,85	0,475	-0,282	210	0,567	Kadın	147	4,86	0,399	Sözlü olarak tehdit ederler	Erkek	65	4,85	0,475	1,619	210	0,003	Kadın	147	4,69	0,689	Yazılı olarak tehdit ederler	Erkek	65	4,91	0,423	1,380	210	0,009	Kadın	147	4,80	0,544	Jestler ve bakışlarla iletişimi reddederler	Erkek	65	4,68	0,562	-0,396	210	0,934	Kadın	147	4,71	0,662	İmalar yoluyla iletişimi reddederler	Erkek	65	4,42	1,088	-2,417	210	0,001	Kadın	147	4,71	0,654	Çevremdeki insanlar benimle konuşmaya istekli değildir	Erkek	65	4,65	0,943	-1,833	210	0,000	Kadın	147	4,82	0,464	Başkalarıyla iletişim kurmam engellenir	Erkek	65	4,77	0,553	-0,405	210	0,479	Kadın	147	4,80	0,557	Diğer çalışanlardan ayrı bir mekanda çalışmak zorunda bırakılırım	Erkek	65	4,63	0,858	-1,877	210	0,000	Kadın	147	4,81	0,515	Benimle konuşmak çalışma arkadaşlarıma yasaklanır	Erkek	65	4,91	0,341	1,253	210	0,012	Kadın	147	4,81	0,589	Bana iş yerimde yokmuşum gibi davranılır	Erkek	65	4,74	0,776	-1,620	210	0,001	Kadın	147	4,87	0,410	Arkamdan kötü konuşulduğunu bilirim	Erkek	65	4,55	0,919	-1,217	210	0,013	Kadın	147	4,69	0,698	Hakkımda asılsız dedikodu çıkarılır	Erkek	65	4,66	0,989	-1,048	210	0,037	Kadın	147	4,78	0,657	Benimle alay edilir	Erkek	65	4,92	0,269	1,403	210	0,004	Kadın	147	4,82	0,545	Akıl hastası gibi muamele görürüm	Erkek	65	4,69	0,983	-1,218	210	0,012	Kadın	147	4,82	0,570	Psikiyatrik yardım almam konusunda bana baskı uygulanır	Erkek	65	4,92	0,269	1,489	210	0,003	Kadın	147	4,82	0,549	Herhangi bir kusurumla alay edilir	Erkek	65	4,97	0,174	2,339	210	0,000	Kadın	147	4,84	0,417	Beni gülünç duruma düşürmek için yürüyüşüm sesim jestlerim taklit edilir	Erkek	65	4,88	0,331	1,360	210	0,004	Kadın	147	4,76	0,645	Politik ya da inançlarımla alay edilir	Erkek	65	4,91	0,292	0,794	210	0,099	Kadın	147	4,86	0,399	Özel yaşamımla alay edilir	Erkek	65	4,92	0,322	1,431	210	0,004	Kadın	147	4,82	0,562	Özgüvenimi olumsuz etkileyecek işler yapmaya zorlanırım	Erkek	65	4,92	0,322	1,500	210	0,002	Kadın	147	4,82	0,492	Çalışmam ve çabalarım hak ettiği şekilde değerlendirilmez	Erkek	65	4,72	0,718	-0,111	210	0,773	Kadın	147	4,73	0,696	Kararlarım sürekli sorgulanır	Erkek	65	4,88	0,451	1,018	210	0,057	Kadın	147	4,80	0,505																				
Yaptığım işle ilgili olarak sürekli eleştirirler	Erkek	65	4,40	1,129	-3,279	210	0,000																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Kadın	147	4,78	0,568				Özel yaşamımı sürekli eleştirirler	Erkek	65	4,74	0,713	-0,639	210	0,156	Kadın	147	4,80	0,548	Telefonla sık sık rahatsız ederler	Erkek	65	4,85	0,475	-0,282	210	0,567	Kadın	147	4,86	0,399	Sözlü olarak tehdit ederler	Erkek	65	4,85	0,475	1,619	210	0,003	Kadın	147	4,69	0,689	Yazılı olarak tehdit ederler	Erkek	65	4,91	0,423	1,380	210	0,009	Kadın	147	4,80	0,544	Jestler ve bakışlarla iletişimi reddederler	Erkek	65	4,68	0,562	-0,396	210	0,934	Kadın	147	4,71	0,662	İmalar yoluyla iletişimi reddederler	Erkek	65	4,42	1,088	-2,417	210	0,001	Kadın	147	4,71	0,654	Çevremdeki insanlar benimle konuşmaya istekli değildir	Erkek	65	4,65	0,943	-1,833	210	0,000	Kadın	147	4,82	0,464	Başkalarıyla iletişim kurmam engellenir	Erkek	65	4,77	0,553	-0,405	210	0,479	Kadın	147	4,80	0,557	Diğer çalışanlardan ayrı bir mekanda çalışmak zorunda bırakılırım	Erkek	65	4,63	0,858	-1,877	210	0,000	Kadın	147	4,81	0,515	Benimle konuşmak çalışma arkadaşlarıma yasaklanır	Erkek	65	4,91	0,341	1,253	210	0,012	Kadın	147	4,81	0,589	Bana iş yerimde yokmuşum gibi davranılır	Erkek	65	4,74	0,776	-1,620	210	0,001	Kadın	147	4,87	0,410	Arkamdan kötü konuşulduğunu bilirim	Erkek	65	4,55	0,919	-1,217	210	0,013	Kadın	147	4,69	0,698	Hakkımda asılsız dedikodu çıkarılır	Erkek	65	4,66	0,989	-1,048	210	0,037	Kadın	147	4,78	0,657	Benimle alay edilir	Erkek	65	4,92	0,269	1,403	210	0,004	Kadın	147	4,82	0,545	Akıl hastası gibi muamele görürüm	Erkek	65	4,69	0,983	-1,218	210	0,012	Kadın	147	4,82	0,570	Psikiyatrik yardım almam konusunda bana baskı uygulanır	Erkek	65	4,92	0,269	1,489	210	0,003	Kadın	147	4,82	0,549	Herhangi bir kusurumla alay edilir	Erkek	65	4,97	0,174	2,339	210	0,000	Kadın	147	4,84	0,417	Beni gülünç duruma düşürmek için yürüyüşüm sesim jestlerim taklit edilir	Erkek	65	4,88	0,331	1,360	210	0,004	Kadın	147	4,76	0,645	Politik ya da inançlarımla alay edilir	Erkek	65	4,91	0,292	0,794	210	0,099	Kadın	147	4,86	0,399	Özel yaşamımla alay edilir	Erkek	65	4,92	0,322	1,431	210	0,004	Kadın	147	4,82	0,562	Özgüvenimi olumsuz etkileyecek işler yapmaya zorlanırım	Erkek	65	4,92	0,322	1,500	210	0,002	Kadın	147	4,82	0,492	Çalışmam ve çabalarım hak ettiği şekilde değerlendirilmez	Erkek	65	4,72	0,718	-0,111	210	0,773	Kadın	147	4,73	0,696	Kararlarım sürekli sorgulanır	Erkek	65	4,88	0,451	1,018	210	0,057	Kadın	147	4,80	0,505																																
Özel yaşamımı sürekli eleştirirler	Erkek	65	4,74	0,713	-0,639	210	0,156																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Kadın	147	4,80	0,548				Telefonla sık sık rahatsız ederler	Erkek	65	4,85	0,475	-0,282	210	0,567	Kadın	147	4,86	0,399	Sözlü olarak tehdit ederler	Erkek	65	4,85	0,475	1,619	210	0,003	Kadın	147	4,69	0,689	Yazılı olarak tehdit ederler	Erkek	65	4,91	0,423	1,380	210	0,009	Kadın	147	4,80	0,544	Jestler ve bakışlarla iletişimi reddederler	Erkek	65	4,68	0,562	-0,396	210	0,934	Kadın	147	4,71	0,662	İmalar yoluyla iletişimi reddederler	Erkek	65	4,42	1,088	-2,417	210	0,001	Kadın	147	4,71	0,654	Çevremdeki insanlar benimle konuşmaya istekli değildir	Erkek	65	4,65	0,943	-1,833	210	0,000	Kadın	147	4,82	0,464	Başkalarıyla iletişim kurmam engellenir	Erkek	65	4,77	0,553	-0,405	210	0,479	Kadın	147	4,80	0,557	Diğer çalışanlardan ayrı bir mekanda çalışmak zorunda bırakılırım	Erkek	65	4,63	0,858	-1,877	210	0,000	Kadın	147	4,81	0,515	Benimle konuşmak çalışma arkadaşlarıma yasaklanır	Erkek	65	4,91	0,341	1,253	210	0,012	Kadın	147	4,81	0,589	Bana iş yerimde yokmuşum gibi davranılır	Erkek	65	4,74	0,776	-1,620	210	0,001	Kadın	147	4,87	0,410	Arkamdan kötü konuşulduğunu bilirim	Erkek	65	4,55	0,919	-1,217	210	0,013	Kadın	147	4,69	0,698	Hakkımda asılsız dedikodu çıkarılır	Erkek	65	4,66	0,989	-1,048	210	0,037	Kadın	147	4,78	0,657	Benimle alay edilir	Erkek	65	4,92	0,269	1,403	210	0,004	Kadın	147	4,82	0,545	Akıl hastası gibi muamele görürüm	Erkek	65	4,69	0,983	-1,218	210	0,012	Kadın	147	4,82	0,570	Psikiyatrik yardım almam konusunda bana baskı uygulanır	Erkek	65	4,92	0,269	1,489	210	0,003	Kadın	147	4,82	0,549	Herhangi bir kusurumla alay edilir	Erkek	65	4,97	0,174	2,339	210	0,000	Kadın	147	4,84	0,417	Beni gülünç duruma düşürmek için yürüyüşüm sesim jestlerim taklit edilir	Erkek	65	4,88	0,331	1,360	210	0,004	Kadın	147	4,76	0,645	Politik ya da inançlarımla alay edilir	Erkek	65	4,91	0,292	0,794	210	0,099	Kadın	147	4,86	0,399	Özel yaşamımla alay edilir	Erkek	65	4,92	0,322	1,431	210	0,004	Kadın	147	4,82	0,562	Özgüvenimi olumsuz etkileyecek işler yapmaya zorlanırım	Erkek	65	4,92	0,322	1,500	210	0,002	Kadın	147	4,82	0,492	Çalışmam ve çabalarım hak ettiği şekilde değerlendirilmez	Erkek	65	4,72	0,718	-0,111	210	0,773	Kadın	147	4,73	0,696	Kararlarım sürekli sorgulanır	Erkek	65	4,88	0,451	1,018	210	0,057	Kadın	147	4,80	0,505																																												
Telefonla sık sık rahatsız ederler	Erkek	65	4,85	0,475	-0,282	210	0,567																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Kadın	147	4,86	0,399				Sözlü olarak tehdit ederler	Erkek	65	4,85	0,475	1,619	210	0,003	Kadın	147	4,69	0,689	Yazılı olarak tehdit ederler	Erkek	65	4,91	0,423	1,380	210	0,009	Kadın	147	4,80	0,544	Jestler ve bakışlarla iletişimi reddederler	Erkek	65	4,68	0,562	-0,396	210	0,934	Kadın	147	4,71	0,662	İmalar yoluyla iletişimi reddederler	Erkek	65	4,42	1,088	-2,417	210	0,001	Kadın	147	4,71	0,654	Çevremdeki insanlar benimle konuşmaya istekli değildir	Erkek	65	4,65	0,943	-1,833	210	0,000	Kadın	147	4,82	0,464	Başkalarıyla iletişim kurmam engellenir	Erkek	65	4,77	0,553	-0,405	210	0,479	Kadın	147	4,80	0,557	Diğer çalışanlardan ayrı bir mekanda çalışmak zorunda bırakılırım	Erkek	65	4,63	0,858	-1,877	210	0,000	Kadın	147	4,81	0,515	Benimle konuşmak çalışma arkadaşlarıma yasaklanır	Erkek	65	4,91	0,341	1,253	210	0,012	Kadın	147	4,81	0,589	Bana iş yerimde yokmuşum gibi davranılır	Erkek	65	4,74	0,776	-1,620	210	0,001	Kadın	147	4,87	0,410	Arkamdan kötü konuşulduğunu bilirim	Erkek	65	4,55	0,919	-1,217	210	0,013	Kadın	147	4,69	0,698	Hakkımda asılsız dedikodu çıkarılır	Erkek	65	4,66	0,989	-1,048	210	0,037	Kadın	147	4,78	0,657	Benimle alay edilir	Erkek	65	4,92	0,269	1,403	210	0,004	Kadın	147	4,82	0,545	Akıl hastası gibi muamele görürüm	Erkek	65	4,69	0,983	-1,218	210	0,012	Kadın	147	4,82	0,570	Psikiyatrik yardım almam konusunda bana baskı uygulanır	Erkek	65	4,92	0,269	1,489	210	0,003	Kadın	147	4,82	0,549	Herhangi bir kusurumla alay edilir	Erkek	65	4,97	0,174	2,339	210	0,000	Kadın	147	4,84	0,417	Beni gülünç duruma düşürmek için yürüyüşüm sesim jestlerim taklit edilir	Erkek	65	4,88	0,331	1,360	210	0,004	Kadın	147	4,76	0,645	Politik ya da inançlarımla alay edilir	Erkek	65	4,91	0,292	0,794	210	0,099	Kadın	147	4,86	0,399	Özel yaşamımla alay edilir	Erkek	65	4,92	0,322	1,431	210	0,004	Kadın	147	4,82	0,562	Özgüvenimi olumsuz etkileyecek işler yapmaya zorlanırım	Erkek	65	4,92	0,322	1,500	210	0,002	Kadın	147	4,82	0,492	Çalışmam ve çabalarım hak ettiği şekilde değerlendirilmez	Erkek	65	4,72	0,718	-0,111	210	0,773	Kadın	147	4,73	0,696	Kararlarım sürekli sorgulanır	Erkek	65	4,88	0,451	1,018	210	0,057	Kadın	147	4,80	0,505																																																								
Sözlü olarak tehdit ederler	Erkek	65	4,85	0,475	1,619	210	0,003																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Kadın	147	4,69	0,689				Yazılı olarak tehdit ederler	Erkek	65	4,91	0,423	1,380	210	0,009	Kadın	147	4,80	0,544	Jestler ve bakışlarla iletişimi reddederler	Erkek	65	4,68	0,562	-0,396	210	0,934	Kadın	147	4,71	0,662	İmalar yoluyla iletişimi reddederler	Erkek	65	4,42	1,088	-2,417	210	0,001	Kadın	147	4,71	0,654	Çevremdeki insanlar benimle konuşmaya istekli değildir	Erkek	65	4,65	0,943	-1,833	210	0,000	Kadın	147	4,82	0,464	Başkalarıyla iletişim kurmam engellenir	Erkek	65	4,77	0,553	-0,405	210	0,479	Kadın	147	4,80	0,557	Diğer çalışanlardan ayrı bir mekanda çalışmak zorunda bırakılırım	Erkek	65	4,63	0,858	-1,877	210	0,000	Kadın	147	4,81	0,515	Benimle konuşmak çalışma arkadaşlarıma yasaklanır	Erkek	65	4,91	0,341	1,253	210	0,012	Kadın	147	4,81	0,589	Bana iş yerimde yokmuşum gibi davranılır	Erkek	65	4,74	0,776	-1,620	210	0,001	Kadın	147	4,87	0,410	Arkamdan kötü konuşulduğunu bilirim	Erkek	65	4,55	0,919	-1,217	210	0,013	Kadın	147	4,69	0,698	Hakkımda asılsız dedikodu çıkarılır	Erkek	65	4,66	0,989	-1,048	210	0,037	Kadın	147	4,78	0,657	Benimle alay edilir	Erkek	65	4,92	0,269	1,403	210	0,004	Kadın	147	4,82	0,545	Akıl hastası gibi muamele görürüm	Erkek	65	4,69	0,983	-1,218	210	0,012	Kadın	147	4,82	0,570	Psikiyatrik yardım almam konusunda bana baskı uygulanır	Erkek	65	4,92	0,269	1,489	210	0,003	Kadın	147	4,82	0,549	Herhangi bir kusurumla alay edilir	Erkek	65	4,97	0,174	2,339	210	0,000	Kadın	147	4,84	0,417	Beni gülünç duruma düşürmek için yürüyüşüm sesim jestlerim taklit edilir	Erkek	65	4,88	0,331	1,360	210	0,004	Kadın	147	4,76	0,645	Politik ya da inançlarımla alay edilir	Erkek	65	4,91	0,292	0,794	210	0,099	Kadın	147	4,86	0,399	Özel yaşamımla alay edilir	Erkek	65	4,92	0,322	1,431	210	0,004	Kadın	147	4,82	0,562	Özgüvenimi olumsuz etkileyecek işler yapmaya zorlanırım	Erkek	65	4,92	0,322	1,500	210	0,002	Kadın	147	4,82	0,492	Çalışmam ve çabalarım hak ettiği şekilde değerlendirilmez	Erkek	65	4,72	0,718	-0,111	210	0,773	Kadın	147	4,73	0,696	Kararlarım sürekli sorgulanır	Erkek	65	4,88	0,451	1,018	210	0,057	Kadın	147	4,80	0,505																																																																				
Yazılı olarak tehdit ederler	Erkek	65	4,91	0,423	1,380	210	0,009																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Kadın	147	4,80	0,544				Jestler ve bakışlarla iletişimi reddederler	Erkek	65	4,68	0,562	-0,396	210	0,934	Kadın	147	4,71	0,662	İmalar yoluyla iletişimi reddederler	Erkek	65	4,42	1,088	-2,417	210	0,001	Kadın	147	4,71	0,654	Çevremdeki insanlar benimle konuşmaya istekli değildir	Erkek	65	4,65	0,943	-1,833	210	0,000	Kadın	147	4,82	0,464	Başkalarıyla iletişim kurmam engellenir	Erkek	65	4,77	0,553	-0,405	210	0,479	Kadın	147	4,80	0,557	Diğer çalışanlardan ayrı bir mekanda çalışmak zorunda bırakılırım	Erkek	65	4,63	0,858	-1,877	210	0,000	Kadın	147	4,81	0,515	Benimle konuşmak çalışma arkadaşlarıma yasaklanır	Erkek	65	4,91	0,341	1,253	210	0,012	Kadın	147	4,81	0,589	Bana iş yerimde yokmuşum gibi davranılır	Erkek	65	4,74	0,776	-1,620	210	0,001	Kadın	147	4,87	0,410	Arkamdan kötü konuşulduğunu bilirim	Erkek	65	4,55	0,919	-1,217	210	0,013	Kadın	147	4,69	0,698	Hakkımda asılsız dedikodu çıkarılır	Erkek	65	4,66	0,989	-1,048	210	0,037	Kadın	147	4,78	0,657	Benimle alay edilir	Erkek	65	4,92	0,269	1,403	210	0,004	Kadın	147	4,82	0,545	Akıl hastası gibi muamele görürüm	Erkek	65	4,69	0,983	-1,218	210	0,012	Kadın	147	4,82	0,570	Psikiyatrik yardım almam konusunda bana baskı uygulanır	Erkek	65	4,92	0,269	1,489	210	0,003	Kadın	147	4,82	0,549	Herhangi bir kusurumla alay edilir	Erkek	65	4,97	0,174	2,339	210	0,000	Kadın	147	4,84	0,417	Beni gülünç duruma düşürmek için yürüyüşüm sesim jestlerim taklit edilir	Erkek	65	4,88	0,331	1,360	210	0,004	Kadın	147	4,76	0,645	Politik ya da inançlarımla alay edilir	Erkek	65	4,91	0,292	0,794	210	0,099	Kadın	147	4,86	0,399	Özel yaşamımla alay edilir	Erkek	65	4,92	0,322	1,431	210	0,004	Kadın	147	4,82	0,562	Özgüvenimi olumsuz etkileyecek işler yapmaya zorlanırım	Erkek	65	4,92	0,322	1,500	210	0,002	Kadın	147	4,82	0,492	Çalışmam ve çabalarım hak ettiği şekilde değerlendirilmez	Erkek	65	4,72	0,718	-0,111	210	0,773	Kadın	147	4,73	0,696	Kararlarım sürekli sorgulanır	Erkek	65	4,88	0,451	1,018	210	0,057	Kadın	147	4,80	0,505																																																																																
Jestler ve bakışlarla iletişimi reddederler	Erkek	65	4,68	0,562	-0,396	210	0,934																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Kadın	147	4,71	0,662				İmalar yoluyla iletişimi reddederler	Erkek	65	4,42	1,088	-2,417	210	0,001	Kadın	147	4,71	0,654	Çevremdeki insanlar benimle konuşmaya istekli değildir	Erkek	65	4,65	0,943	-1,833	210	0,000	Kadın	147	4,82	0,464	Başkalarıyla iletişim kurmam engellenir	Erkek	65	4,77	0,553	-0,405	210	0,479	Kadın	147	4,80	0,557	Diğer çalışanlardan ayrı bir mekanda çalışmak zorunda bırakılırım	Erkek	65	4,63	0,858	-1,877	210	0,000	Kadın	147	4,81	0,515	Benimle konuşmak çalışma arkadaşlarıma yasaklanır	Erkek	65	4,91	0,341	1,253	210	0,012	Kadın	147	4,81	0,589	Bana iş yerimde yokmuşum gibi davranılır	Erkek	65	4,74	0,776	-1,620	210	0,001	Kadın	147	4,87	0,410	Arkamdan kötü konuşulduğunu bilirim	Erkek	65	4,55	0,919	-1,217	210	0,013	Kadın	147	4,69	0,698	Hakkımda asılsız dedikodu çıkarılır	Erkek	65	4,66	0,989	-1,048	210	0,037	Kadın	147	4,78	0,657	Benimle alay edilir	Erkek	65	4,92	0,269	1,403	210	0,004	Kadın	147	4,82	0,545	Akıl hastası gibi muamele görürüm	Erkek	65	4,69	0,983	-1,218	210	0,012	Kadın	147	4,82	0,570	Psikiyatrik yardım almam konusunda bana baskı uygulanır	Erkek	65	4,92	0,269	1,489	210	0,003	Kadın	147	4,82	0,549	Herhangi bir kusurumla alay edilir	Erkek	65	4,97	0,174	2,339	210	0,000	Kadın	147	4,84	0,417	Beni gülünç duruma düşürmek için yürüyüşüm sesim jestlerim taklit edilir	Erkek	65	4,88	0,331	1,360	210	0,004	Kadın	147	4,76	0,645	Politik ya da inançlarımla alay edilir	Erkek	65	4,91	0,292	0,794	210	0,099	Kadın	147	4,86	0,399	Özel yaşamımla alay edilir	Erkek	65	4,92	0,322	1,431	210	0,004	Kadın	147	4,82	0,562	Özgüvenimi olumsuz etkileyecek işler yapmaya zorlanırım	Erkek	65	4,92	0,322	1,500	210	0,002	Kadın	147	4,82	0,492	Çalışmam ve çabalarım hak ettiği şekilde değerlendirilmez	Erkek	65	4,72	0,718	-0,111	210	0,773	Kadın	147	4,73	0,696	Kararlarım sürekli sorgulanır	Erkek	65	4,88	0,451	1,018	210	0,057	Kadın	147	4,80	0,505																																																																																												
İmalar yoluyla iletişimi reddederler	Erkek	65	4,42	1,088	-2,417	210	0,001																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Kadın	147	4,71	0,654				Çevremdeki insanlar benimle konuşmaya istekli değildir	Erkek	65	4,65	0,943	-1,833	210	0,000	Kadın	147	4,82	0,464	Başkalarıyla iletişim kurmam engellenir	Erkek	65	4,77	0,553	-0,405	210	0,479	Kadın	147	4,80	0,557	Diğer çalışanlardan ayrı bir mekanda çalışmak zorunda bırakılırım	Erkek	65	4,63	0,858	-1,877	210	0,000	Kadın	147	4,81	0,515	Benimle konuşmak çalışma arkadaşlarıma yasaklanır	Erkek	65	4,91	0,341	1,253	210	0,012	Kadın	147	4,81	0,589	Bana iş yerimde yokmuşum gibi davranılır	Erkek	65	4,74	0,776	-1,620	210	0,001	Kadın	147	4,87	0,410	Arkamdan kötü konuşulduğunu bilirim	Erkek	65	4,55	0,919	-1,217	210	0,013	Kadın	147	4,69	0,698	Hakkımda asılsız dedikodu çıkarılır	Erkek	65	4,66	0,989	-1,048	210	0,037	Kadın	147	4,78	0,657	Benimle alay edilir	Erkek	65	4,92	0,269	1,403	210	0,004	Kadın	147	4,82	0,545	Akıl hastası gibi muamele görürüm	Erkek	65	4,69	0,983	-1,218	210	0,012	Kadın	147	4,82	0,570	Psikiyatrik yardım almam konusunda bana baskı uygulanır	Erkek	65	4,92	0,269	1,489	210	0,003	Kadın	147	4,82	0,549	Herhangi bir kusurumla alay edilir	Erkek	65	4,97	0,174	2,339	210	0,000	Kadın	147	4,84	0,417	Beni gülünç duruma düşürmek için yürüyüşüm sesim jestlerim taklit edilir	Erkek	65	4,88	0,331	1,360	210	0,004	Kadın	147	4,76	0,645	Politik ya da inançlarımla alay edilir	Erkek	65	4,91	0,292	0,794	210	0,099	Kadın	147	4,86	0,399	Özel yaşamımla alay edilir	Erkek	65	4,92	0,322	1,431	210	0,004	Kadın	147	4,82	0,562	Özgüvenimi olumsuz etkileyecek işler yapmaya zorlanırım	Erkek	65	4,92	0,322	1,500	210	0,002	Kadın	147	4,82	0,492	Çalışmam ve çabalarım hak ettiği şekilde değerlendirilmez	Erkek	65	4,72	0,718	-0,111	210	0,773	Kadın	147	4,73	0,696	Kararlarım sürekli sorgulanır	Erkek	65	4,88	0,451	1,018	210	0,057	Kadın	147	4,80	0,505																																																																																																								
Çevremdeki insanlar benimle konuşmaya istekli değildir	Erkek	65	4,65	0,943	-1,833	210	0,000																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Kadın	147	4,82	0,464				Başkalarıyla iletişim kurmam engellenir	Erkek	65	4,77	0,553	-0,405	210	0,479	Kadın	147	4,80	0,557	Diğer çalışanlardan ayrı bir mekanda çalışmak zorunda bırakılırım	Erkek	65	4,63	0,858	-1,877	210	0,000	Kadın	147	4,81	0,515	Benimle konuşmak çalışma arkadaşlarıma yasaklanır	Erkek	65	4,91	0,341	1,253	210	0,012	Kadın	147	4,81	0,589	Bana iş yerimde yokmuşum gibi davranılır	Erkek	65	4,74	0,776	-1,620	210	0,001	Kadın	147	4,87	0,410	Arkamdan kötü konuşulduğunu bilirim	Erkek	65	4,55	0,919	-1,217	210	0,013	Kadın	147	4,69	0,698	Hakkımda asılsız dedikodu çıkarılır	Erkek	65	4,66	0,989	-1,048	210	0,037	Kadın	147	4,78	0,657	Benimle alay edilir	Erkek	65	4,92	0,269	1,403	210	0,004	Kadın	147	4,82	0,545	Akıl hastası gibi muamele görürüm	Erkek	65	4,69	0,983	-1,218	210	0,012	Kadın	147	4,82	0,570	Psikiyatrik yardım almam konusunda bana baskı uygulanır	Erkek	65	4,92	0,269	1,489	210	0,003	Kadın	147	4,82	0,549	Herhangi bir kusurumla alay edilir	Erkek	65	4,97	0,174	2,339	210	0,000	Kadın	147	4,84	0,417	Beni gülünç duruma düşürmek için yürüyüşüm sesim jestlerim taklit edilir	Erkek	65	4,88	0,331	1,360	210	0,004	Kadın	147	4,76	0,645	Politik ya da inançlarımla alay edilir	Erkek	65	4,91	0,292	0,794	210	0,099	Kadın	147	4,86	0,399	Özel yaşamımla alay edilir	Erkek	65	4,92	0,322	1,431	210	0,004	Kadın	147	4,82	0,562	Özgüvenimi olumsuz etkileyecek işler yapmaya zorlanırım	Erkek	65	4,92	0,322	1,500	210	0,002	Kadın	147	4,82	0,492	Çalışmam ve çabalarım hak ettiği şekilde değerlendirilmez	Erkek	65	4,72	0,718	-0,111	210	0,773	Kadın	147	4,73	0,696	Kararlarım sürekli sorgulanır	Erkek	65	4,88	0,451	1,018	210	0,057	Kadın	147	4,80	0,505																																																																																																																				
Başkalarıyla iletişim kurmam engellenir	Erkek	65	4,77	0,553	-0,405	210	0,479																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Kadın	147	4,80	0,557				Diğer çalışanlardan ayrı bir mekanda çalışmak zorunda bırakılırım	Erkek	65	4,63	0,858	-1,877	210	0,000	Kadın	147	4,81	0,515	Benimle konuşmak çalışma arkadaşlarıma yasaklanır	Erkek	65	4,91	0,341	1,253	210	0,012	Kadın	147	4,81	0,589	Bana iş yerimde yokmuşum gibi davranılır	Erkek	65	4,74	0,776	-1,620	210	0,001	Kadın	147	4,87	0,410	Arkamdan kötü konuşulduğunu bilirim	Erkek	65	4,55	0,919	-1,217	210	0,013	Kadın	147	4,69	0,698	Hakkımda asılsız dedikodu çıkarılır	Erkek	65	4,66	0,989	-1,048	210	0,037	Kadın	147	4,78	0,657	Benimle alay edilir	Erkek	65	4,92	0,269	1,403	210	0,004	Kadın	147	4,82	0,545	Akıl hastası gibi muamele görürüm	Erkek	65	4,69	0,983	-1,218	210	0,012	Kadın	147	4,82	0,570	Psikiyatrik yardım almam konusunda bana baskı uygulanır	Erkek	65	4,92	0,269	1,489	210	0,003	Kadın	147	4,82	0,549	Herhangi bir kusurumla alay edilir	Erkek	65	4,97	0,174	2,339	210	0,000	Kadın	147	4,84	0,417	Beni gülünç duruma düşürmek için yürüyüşüm sesim jestlerim taklit edilir	Erkek	65	4,88	0,331	1,360	210	0,004	Kadın	147	4,76	0,645	Politik ya da inançlarımla alay edilir	Erkek	65	4,91	0,292	0,794	210	0,099	Kadın	147	4,86	0,399	Özel yaşamımla alay edilir	Erkek	65	4,92	0,322	1,431	210	0,004	Kadın	147	4,82	0,562	Özgüvenimi olumsuz etkileyecek işler yapmaya zorlanırım	Erkek	65	4,92	0,322	1,500	210	0,002	Kadın	147	4,82	0,492	Çalışmam ve çabalarım hak ettiği şekilde değerlendirilmez	Erkek	65	4,72	0,718	-0,111	210	0,773	Kadın	147	4,73	0,696	Kararlarım sürekli sorgulanır	Erkek	65	4,88	0,451	1,018	210	0,057	Kadın	147	4,80	0,505																																																																																																																																
Diğer çalışanlardan ayrı bir mekanda çalışmak zorunda bırakılırım	Erkek	65	4,63	0,858	-1,877	210	0,000																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Kadın	147	4,81	0,515				Benimle konuşmak çalışma arkadaşlarıma yasaklanır	Erkek	65	4,91	0,341	1,253	210	0,012	Kadın	147	4,81	0,589	Bana iş yerimde yokmuşum gibi davranılır	Erkek	65	4,74	0,776	-1,620	210	0,001	Kadın	147	4,87	0,410	Arkamdan kötü konuşulduğunu bilirim	Erkek	65	4,55	0,919	-1,217	210	0,013	Kadın	147	4,69	0,698	Hakkımda asılsız dedikodu çıkarılır	Erkek	65	4,66	0,989	-1,048	210	0,037	Kadın	147	4,78	0,657	Benimle alay edilir	Erkek	65	4,92	0,269	1,403	210	0,004	Kadın	147	4,82	0,545	Akıl hastası gibi muamele görürüm	Erkek	65	4,69	0,983	-1,218	210	0,012	Kadın	147	4,82	0,570	Psikiyatrik yardım almam konusunda bana baskı uygulanır	Erkek	65	4,92	0,269	1,489	210	0,003	Kadın	147	4,82	0,549	Herhangi bir kusurumla alay edilir	Erkek	65	4,97	0,174	2,339	210	0,000	Kadın	147	4,84	0,417	Beni gülünç duruma düşürmek için yürüyüşüm sesim jestlerim taklit edilir	Erkek	65	4,88	0,331	1,360	210	0,004	Kadın	147	4,76	0,645	Politik ya da inançlarımla alay edilir	Erkek	65	4,91	0,292	0,794	210	0,099	Kadın	147	4,86	0,399	Özel yaşamımla alay edilir	Erkek	65	4,92	0,322	1,431	210	0,004	Kadın	147	4,82	0,562	Özgüvenimi olumsuz etkileyecek işler yapmaya zorlanırım	Erkek	65	4,92	0,322	1,500	210	0,002	Kadın	147	4,82	0,492	Çalışmam ve çabalarım hak ettiği şekilde değerlendirilmez	Erkek	65	4,72	0,718	-0,111	210	0,773	Kadın	147	4,73	0,696	Kararlarım sürekli sorgulanır	Erkek	65	4,88	0,451	1,018	210	0,057	Kadın	147	4,80	0,505																																																																																																																																												
Benimle konuşmak çalışma arkadaşlarıma yasaklanır	Erkek	65	4,91	0,341	1,253	210	0,012																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Kadın	147	4,81	0,589				Bana iş yerimde yokmuşum gibi davranılır	Erkek	65	4,74	0,776	-1,620	210	0,001	Kadın	147	4,87	0,410	Arkamdan kötü konuşulduğunu bilirim	Erkek	65	4,55	0,919	-1,217	210	0,013	Kadın	147	4,69	0,698	Hakkımda asılsız dedikodu çıkarılır	Erkek	65	4,66	0,989	-1,048	210	0,037	Kadın	147	4,78	0,657	Benimle alay edilir	Erkek	65	4,92	0,269	1,403	210	0,004	Kadın	147	4,82	0,545	Akıl hastası gibi muamele görürüm	Erkek	65	4,69	0,983	-1,218	210	0,012	Kadın	147	4,82	0,570	Psikiyatrik yardım almam konusunda bana baskı uygulanır	Erkek	65	4,92	0,269	1,489	210	0,003	Kadın	147	4,82	0,549	Herhangi bir kusurumla alay edilir	Erkek	65	4,97	0,174	2,339	210	0,000	Kadın	147	4,84	0,417	Beni gülünç duruma düşürmek için yürüyüşüm sesim jestlerim taklit edilir	Erkek	65	4,88	0,331	1,360	210	0,004	Kadın	147	4,76	0,645	Politik ya da inançlarımla alay edilir	Erkek	65	4,91	0,292	0,794	210	0,099	Kadın	147	4,86	0,399	Özel yaşamımla alay edilir	Erkek	65	4,92	0,322	1,431	210	0,004	Kadın	147	4,82	0,562	Özgüvenimi olumsuz etkileyecek işler yapmaya zorlanırım	Erkek	65	4,92	0,322	1,500	210	0,002	Kadın	147	4,82	0,492	Çalışmam ve çabalarım hak ettiği şekilde değerlendirilmez	Erkek	65	4,72	0,718	-0,111	210	0,773	Kadın	147	4,73	0,696	Kararlarım sürekli sorgulanır	Erkek	65	4,88	0,451	1,018	210	0,057	Kadın	147	4,80	0,505																																																																																																																																																								
Bana iş yerimde yokmuşum gibi davranılır	Erkek	65	4,74	0,776	-1,620	210	0,001																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Kadın	147	4,87	0,410				Arkamdan kötü konuşulduğunu bilirim	Erkek	65	4,55	0,919	-1,217	210	0,013	Kadın	147	4,69	0,698	Hakkımda asılsız dedikodu çıkarılır	Erkek	65	4,66	0,989	-1,048	210	0,037	Kadın	147	4,78	0,657	Benimle alay edilir	Erkek	65	4,92	0,269	1,403	210	0,004	Kadın	147	4,82	0,545	Akıl hastası gibi muamele görürüm	Erkek	65	4,69	0,983	-1,218	210	0,012	Kadın	147	4,82	0,570	Psikiyatrik yardım almam konusunda bana baskı uygulanır	Erkek	65	4,92	0,269	1,489	210	0,003	Kadın	147	4,82	0,549	Herhangi bir kusurumla alay edilir	Erkek	65	4,97	0,174	2,339	210	0,000	Kadın	147	4,84	0,417	Beni gülünç duruma düşürmek için yürüyüşüm sesim jestlerim taklit edilir	Erkek	65	4,88	0,331	1,360	210	0,004	Kadın	147	4,76	0,645	Politik ya da inançlarımla alay edilir	Erkek	65	4,91	0,292	0,794	210	0,099	Kadın	147	4,86	0,399	Özel yaşamımla alay edilir	Erkek	65	4,92	0,322	1,431	210	0,004	Kadın	147	4,82	0,562	Özgüvenimi olumsuz etkileyecek işler yapmaya zorlanırım	Erkek	65	4,92	0,322	1,500	210	0,002	Kadın	147	4,82	0,492	Çalışmam ve çabalarım hak ettiği şekilde değerlendirilmez	Erkek	65	4,72	0,718	-0,111	210	0,773	Kadın	147	4,73	0,696	Kararlarım sürekli sorgulanır	Erkek	65	4,88	0,451	1,018	210	0,057	Kadın	147	4,80	0,505																																																																																																																																																																				
Arkamdan kötü konuşulduğunu bilirim	Erkek	65	4,55	0,919	-1,217	210	0,013																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Kadın	147	4,69	0,698				Hakkımda asılsız dedikodu çıkarılır	Erkek	65	4,66	0,989	-1,048	210	0,037	Kadın	147	4,78	0,657	Benimle alay edilir	Erkek	65	4,92	0,269	1,403	210	0,004	Kadın	147	4,82	0,545	Akıl hastası gibi muamele görürüm	Erkek	65	4,69	0,983	-1,218	210	0,012	Kadın	147	4,82	0,570	Psikiyatrik yardım almam konusunda bana baskı uygulanır	Erkek	65	4,92	0,269	1,489	210	0,003	Kadın	147	4,82	0,549	Herhangi bir kusurumla alay edilir	Erkek	65	4,97	0,174	2,339	210	0,000	Kadın	147	4,84	0,417	Beni gülünç duruma düşürmek için yürüyüşüm sesim jestlerim taklit edilir	Erkek	65	4,88	0,331	1,360	210	0,004	Kadın	147	4,76	0,645	Politik ya da inançlarımla alay edilir	Erkek	65	4,91	0,292	0,794	210	0,099	Kadın	147	4,86	0,399	Özel yaşamımla alay edilir	Erkek	65	4,92	0,322	1,431	210	0,004	Kadın	147	4,82	0,562	Özgüvenimi olumsuz etkileyecek işler yapmaya zorlanırım	Erkek	65	4,92	0,322	1,500	210	0,002	Kadın	147	4,82	0,492	Çalışmam ve çabalarım hak ettiği şekilde değerlendirilmez	Erkek	65	4,72	0,718	-0,111	210	0,773	Kadın	147	4,73	0,696	Kararlarım sürekli sorgulanır	Erkek	65	4,88	0,451	1,018	210	0,057	Kadın	147	4,80	0,505																																																																																																																																																																																
Hakkımda asılsız dedikodu çıkarılır	Erkek	65	4,66	0,989	-1,048	210	0,037																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Kadın	147	4,78	0,657				Benimle alay edilir	Erkek	65	4,92	0,269	1,403	210	0,004	Kadın	147	4,82	0,545	Akıl hastası gibi muamele görürüm	Erkek	65	4,69	0,983	-1,218	210	0,012	Kadın	147	4,82	0,570	Psikiyatrik yardım almam konusunda bana baskı uygulanır	Erkek	65	4,92	0,269	1,489	210	0,003	Kadın	147	4,82	0,549	Herhangi bir kusurumla alay edilir	Erkek	65	4,97	0,174	2,339	210	0,000	Kadın	147	4,84	0,417	Beni gülünç duruma düşürmek için yürüyüşüm sesim jestlerim taklit edilir	Erkek	65	4,88	0,331	1,360	210	0,004	Kadın	147	4,76	0,645	Politik ya da inançlarımla alay edilir	Erkek	65	4,91	0,292	0,794	210	0,099	Kadın	147	4,86	0,399	Özel yaşamımla alay edilir	Erkek	65	4,92	0,322	1,431	210	0,004	Kadın	147	4,82	0,562	Özgüvenimi olumsuz etkileyecek işler yapmaya zorlanırım	Erkek	65	4,92	0,322	1,500	210	0,002	Kadın	147	4,82	0,492	Çalışmam ve çabalarım hak ettiği şekilde değerlendirilmez	Erkek	65	4,72	0,718	-0,111	210	0,773	Kadın	147	4,73	0,696	Kararlarım sürekli sorgulanır	Erkek	65	4,88	0,451	1,018	210	0,057	Kadın	147	4,80	0,505																																																																																																																																																																																												
Benimle alay edilir	Erkek	65	4,92	0,269	1,403	210	0,004																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Kadın	147	4,82	0,545				Akıl hastası gibi muamele görürüm	Erkek	65	4,69	0,983	-1,218	210	0,012	Kadın	147	4,82	0,570	Psikiyatrik yardım almam konusunda bana baskı uygulanır	Erkek	65	4,92	0,269	1,489	210	0,003	Kadın	147	4,82	0,549	Herhangi bir kusurumla alay edilir	Erkek	65	4,97	0,174	2,339	210	0,000	Kadın	147	4,84	0,417	Beni gülünç duruma düşürmek için yürüyüşüm sesim jestlerim taklit edilir	Erkek	65	4,88	0,331	1,360	210	0,004	Kadın	147	4,76	0,645	Politik ya da inançlarımla alay edilir	Erkek	65	4,91	0,292	0,794	210	0,099	Kadın	147	4,86	0,399	Özel yaşamımla alay edilir	Erkek	65	4,92	0,322	1,431	210	0,004	Kadın	147	4,82	0,562	Özgüvenimi olumsuz etkileyecek işler yapmaya zorlanırım	Erkek	65	4,92	0,322	1,500	210	0,002	Kadın	147	4,82	0,492	Çalışmam ve çabalarım hak ettiği şekilde değerlendirilmez	Erkek	65	4,72	0,718	-0,111	210	0,773	Kadın	147	4,73	0,696	Kararlarım sürekli sorgulanır	Erkek	65	4,88	0,451	1,018	210	0,057	Kadın	147	4,80	0,505																																																																																																																																																																																																								
Akıl hastası gibi muamele görürüm	Erkek	65	4,69	0,983	-1,218	210	0,012																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Kadın	147	4,82	0,570				Psikiyatrik yardım almam konusunda bana baskı uygulanır	Erkek	65	4,92	0,269	1,489	210	0,003	Kadın	147	4,82	0,549	Herhangi bir kusurumla alay edilir	Erkek	65	4,97	0,174	2,339	210	0,000	Kadın	147	4,84	0,417	Beni gülünç duruma düşürmek için yürüyüşüm sesim jestlerim taklit edilir	Erkek	65	4,88	0,331	1,360	210	0,004	Kadın	147	4,76	0,645	Politik ya da inançlarımla alay edilir	Erkek	65	4,91	0,292	0,794	210	0,099	Kadın	147	4,86	0,399	Özel yaşamımla alay edilir	Erkek	65	4,92	0,322	1,431	210	0,004	Kadın	147	4,82	0,562	Özgüvenimi olumsuz etkileyecek işler yapmaya zorlanırım	Erkek	65	4,92	0,322	1,500	210	0,002	Kadın	147	4,82	0,492	Çalışmam ve çabalarım hak ettiği şekilde değerlendirilmez	Erkek	65	4,72	0,718	-0,111	210	0,773	Kadın	147	4,73	0,696	Kararlarım sürekli sorgulanır	Erkek	65	4,88	0,451	1,018	210	0,057	Kadın	147	4,80	0,505																																																																																																																																																																																																																				
Psikiyatrik yardım almam konusunda bana baskı uygulanır	Erkek	65	4,92	0,269	1,489	210	0,003																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Kadın	147	4,82	0,549				Herhangi bir kusurumla alay edilir	Erkek	65	4,97	0,174	2,339	210	0,000	Kadın	147	4,84	0,417	Beni gülünç duruma düşürmek için yürüyüşüm sesim jestlerim taklit edilir	Erkek	65	4,88	0,331	1,360	210	0,004	Kadın	147	4,76	0,645	Politik ya da inançlarımla alay edilir	Erkek	65	4,91	0,292	0,794	210	0,099	Kadın	147	4,86	0,399	Özel yaşamımla alay edilir	Erkek	65	4,92	0,322	1,431	210	0,004	Kadın	147	4,82	0,562	Özgüvenimi olumsuz etkileyecek işler yapmaya zorlanırım	Erkek	65	4,92	0,322	1,500	210	0,002	Kadın	147	4,82	0,492	Çalışmam ve çabalarım hak ettiği şekilde değerlendirilmez	Erkek	65	4,72	0,718	-0,111	210	0,773	Kadın	147	4,73	0,696	Kararlarım sürekli sorgulanır	Erkek	65	4,88	0,451	1,018	210	0,057	Kadın	147	4,80	0,505																																																																																																																																																																																																																																
Herhangi bir kusurumla alay edilir	Erkek	65	4,97	0,174	2,339	210	0,000																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Kadın	147	4,84	0,417				Beni gülünç duruma düşürmek için yürüyüşüm sesim jestlerim taklit edilir	Erkek	65	4,88	0,331	1,360	210	0,004	Kadın	147	4,76	0,645	Politik ya da inançlarımla alay edilir	Erkek	65	4,91	0,292	0,794	210	0,099	Kadın	147	4,86	0,399	Özel yaşamımla alay edilir	Erkek	65	4,92	0,322	1,431	210	0,004	Kadın	147	4,82	0,562	Özgüvenimi olumsuz etkileyecek işler yapmaya zorlanırım	Erkek	65	4,92	0,322	1,500	210	0,002	Kadın	147	4,82	0,492	Çalışmam ve çabalarım hak ettiği şekilde değerlendirilmez	Erkek	65	4,72	0,718	-0,111	210	0,773	Kadın	147	4,73	0,696	Kararlarım sürekli sorgulanır	Erkek	65	4,88	0,451	1,018	210	0,057	Kadın	147	4,80	0,505																																																																																																																																																																																																																																												
Beni gülünç duruma düşürmek için yürüyüşüm sesim jestlerim taklit edilir	Erkek	65	4,88	0,331	1,360	210	0,004																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Kadın	147	4,76	0,645				Politik ya da inançlarımla alay edilir	Erkek	65	4,91	0,292	0,794	210	0,099	Kadın	147	4,86	0,399	Özel yaşamımla alay edilir	Erkek	65	4,92	0,322	1,431	210	0,004	Kadın	147	4,82	0,562	Özgüvenimi olumsuz etkileyecek işler yapmaya zorlanırım	Erkek	65	4,92	0,322	1,500	210	0,002	Kadın	147	4,82	0,492	Çalışmam ve çabalarım hak ettiği şekilde değerlendirilmez	Erkek	65	4,72	0,718	-0,111	210	0,773	Kadın	147	4,73	0,696	Kararlarım sürekli sorgulanır	Erkek	65	4,88	0,451	1,018	210	0,057	Kadın	147	4,80	0,505																																																																																																																																																																																																																																																								
Politik ya da inançlarımla alay edilir	Erkek	65	4,91	0,292	0,794	210	0,099																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Kadın	147	4,86	0,399				Özel yaşamımla alay edilir	Erkek	65	4,92	0,322	1,431	210	0,004	Kadın	147	4,82	0,562	Özgüvenimi olumsuz etkileyecek işler yapmaya zorlanırım	Erkek	65	4,92	0,322	1,500	210	0,002	Kadın	147	4,82	0,492	Çalışmam ve çabalarım hak ettiği şekilde değerlendirilmez	Erkek	65	4,72	0,718	-0,111	210	0,773	Kadın	147	4,73	0,696	Kararlarım sürekli sorgulanır	Erkek	65	4,88	0,451	1,018	210	0,057	Kadın	147	4,80	0,505																																																																																																																																																																																																																																																																				
Özel yaşamımla alay edilir	Erkek	65	4,92	0,322	1,431	210	0,004																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Kadın	147	4,82	0,562				Özgüvenimi olumsuz etkileyecek işler yapmaya zorlanırım	Erkek	65	4,92	0,322	1,500	210	0,002	Kadın	147	4,82	0,492	Çalışmam ve çabalarım hak ettiği şekilde değerlendirilmez	Erkek	65	4,72	0,718	-0,111	210	0,773	Kadın	147	4,73	0,696	Kararlarım sürekli sorgulanır	Erkek	65	4,88	0,451	1,018	210	0,057	Kadın	147	4,80	0,505																																																																																																																																																																																																																																																																																
Özgüvenimi olumsuz etkileyecek işler yapmaya zorlanırım	Erkek	65	4,92	0,322	1,500	210	0,002																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Kadın	147	4,82	0,492				Çalışmam ve çabalarım hak ettiği şekilde değerlendirilmez	Erkek	65	4,72	0,718	-0,111	210	0,773	Kadın	147	4,73	0,696	Kararlarım sürekli sorgulanır	Erkek	65	4,88	0,451	1,018	210	0,057	Kadın	147	4,80	0,505																																																																																																																																																																																																																																																																																												
Çalışmam ve çabalarım hak ettiği şekilde değerlendirilmez	Erkek	65	4,72	0,718	-0,111	210	0,773																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Kadın	147	4,73	0,696				Kararlarım sürekli sorgulanır	Erkek	65	4,88	0,451	1,018	210	0,057	Kadın	147	4,80	0,505																																																																																																																																																																																																																																																																																																								
Kararlarım sürekli sorgulanır	Erkek	65	4,88	0,451	1,018	210	0,057																																																																																																																																																																																																																																																																																																																				
	Kadın	147	4,80	0,505																																																																																																																																																																																																																																																																																																																							

Küçük düşürücü isimlerle çağrılırım	Erkek	65	4,94	0,242	1,793	210	0,000																																																																																																																																																																												
	Kadın	147	4,82	0,492				Cinsel taciz ve teklifte bulunulur	Erkek	65	4,89	0,534	0,123	210	0,900	Kadın	147	4,88	0,380	Bana önemli görevler verilmez	Erkek	65	4,89	0,400	3,021	210	0,000	Kadın	147	4,59	0,775	Bana verilen işler geri alınır yaratıcılığım engellenir	Erkek	65	4,86	0,496	1,450	210	0,005	Kadın	147	4,73	0,623	Anlamsız işleryapmam istenir	Erkek	65	4,85	0,404	1,547	210	0,002	Kadın	147	4,73	0,515	Yeteneklerime uygun olmayan işler verilir	Erkek	65	4,95	0,276	2,538	210	0,000	Kadın	147	4,76	0,604	İşim sürekli değiştirilir	Erkek	65	4,94	0,300	1,812	210	0,000	Kadın	147	4,84	0,406	Özgüvenimi olumsuz etkileyen görevler verilir	Erkek	65	4,94	0,300	2,350	210	0,000	Kadın	147	4,79	0,472	İtibarımı sarsacak işler yapmam istenir	Erkek	65	4,97	0,248	2,721	210	0,000	Kadın	147	4,81	0,443	Yanlış yapılan işlerin faturası bana çıkarılır	Erkek	65	4,92	0,322	1,307	210	0,010	Kadın	147	4,85	0,394	Bulduğum mekana ve evime zarar vermeye çalışılır	Erkek	65	4,95	0,276	2,685	210	0,000	Kadın	147	4,80	0,437	Fiziksel olarak ağır işler yapmam istenir	Erkek	65	4,88	0,375	1,041	210	0,039	Kadın	147	4,81	0,458	Fiziksel şiddet tehditleri alırım	Erkek	65	4,94	0,300	1,968	210	0,000	Kadın	147	4,80	0,519	Gözümü korkutmak için hafif şiddete maruz kalırım	Erkek	65	4,94	0,242	2,016	210	0,000	Kadın	147	4,78	0,603	Fiziksel zara uğrarım	Erkek	65	4,94	0,300	2,323	210	0,000	Kadın	147	4,80	0,452		Kadın	147	3,31
Cinsel taciz ve teklifte bulunulur	Erkek	65	4,89	0,534	0,123	210	0,900																																																																																																																																																																												
	Kadın	147	4,88	0,380				Bana önemli görevler verilmez	Erkek	65	4,89	0,400	3,021	210	0,000	Kadın	147	4,59	0,775	Bana verilen işler geri alınır yaratıcılığım engellenir	Erkek	65	4,86	0,496	1,450	210	0,005	Kadın	147	4,73	0,623	Anlamsız işleryapmam istenir	Erkek	65	4,85	0,404	1,547	210	0,002	Kadın	147	4,73	0,515	Yeteneklerime uygun olmayan işler verilir	Erkek	65	4,95	0,276	2,538	210	0,000	Kadın	147	4,76	0,604	İşim sürekli değiştirilir	Erkek	65	4,94	0,300	1,812	210	0,000	Kadın	147	4,84	0,406	Özgüvenimi olumsuz etkileyen görevler verilir	Erkek	65	4,94	0,300	2,350	210	0,000	Kadın	147	4,79	0,472	İtibarımı sarsacak işler yapmam istenir	Erkek	65	4,97	0,248	2,721	210	0,000	Kadın	147	4,81	0,443	Yanlış yapılan işlerin faturası bana çıkarılır	Erkek	65	4,92	0,322	1,307	210	0,010	Kadın	147	4,85	0,394	Bulduğum mekana ve evime zarar vermeye çalışılır	Erkek	65	4,95	0,276	2,685	210	0,000	Kadın	147	4,80	0,437	Fiziksel olarak ağır işler yapmam istenir	Erkek	65	4,88	0,375	1,041	210	0,039	Kadın	147	4,81	0,458	Fiziksel şiddet tehditleri alırım	Erkek	65	4,94	0,300	1,968	210	0,000	Kadın	147	4,80	0,519	Gözümü korkutmak için hafif şiddete maruz kalırım	Erkek	65	4,94	0,242	2,016	210	0,000	Kadın	147	4,78	0,603	Fiziksel zara uğrarım	Erkek	65	4,94	0,300	2,323	210	0,000	Kadın	147	4,80	0,452		Kadın	147	3,31	1,313											
Bana önemli görevler verilmez	Erkek	65	4,89	0,400	3,021	210	0,000																																																																																																																																																																												
	Kadın	147	4,59	0,775				Bana verilen işler geri alınır yaratıcılığım engellenir	Erkek	65	4,86	0,496	1,450	210	0,005	Kadın	147	4,73	0,623	Anlamsız işleryapmam istenir	Erkek	65	4,85	0,404	1,547	210	0,002	Kadın	147	4,73	0,515	Yeteneklerime uygun olmayan işler verilir	Erkek	65	4,95	0,276	2,538	210	0,000	Kadın	147	4,76	0,604	İşim sürekli değiştirilir	Erkek	65	4,94	0,300	1,812	210	0,000	Kadın	147	4,84	0,406	Özgüvenimi olumsuz etkileyen görevler verilir	Erkek	65	4,94	0,300	2,350	210	0,000	Kadın	147	4,79	0,472	İtibarımı sarsacak işler yapmam istenir	Erkek	65	4,97	0,248	2,721	210	0,000	Kadın	147	4,81	0,443	Yanlış yapılan işlerin faturası bana çıkarılır	Erkek	65	4,92	0,322	1,307	210	0,010	Kadın	147	4,85	0,394	Bulduğum mekana ve evime zarar vermeye çalışılır	Erkek	65	4,95	0,276	2,685	210	0,000	Kadın	147	4,80	0,437	Fiziksel olarak ağır işler yapmam istenir	Erkek	65	4,88	0,375	1,041	210	0,039	Kadın	147	4,81	0,458	Fiziksel şiddet tehditleri alırım	Erkek	65	4,94	0,300	1,968	210	0,000	Kadın	147	4,80	0,519	Gözümü korkutmak için hafif şiddete maruz kalırım	Erkek	65	4,94	0,242	2,016	210	0,000	Kadın	147	4,78	0,603	Fiziksel zara uğrarım	Erkek	65	4,94	0,300	2,323	210	0,000	Kadın	147	4,80	0,452		Kadın	147	3,31	1,313																							
Bana verilen işler geri alınır yaratıcılığım engellenir	Erkek	65	4,86	0,496	1,450	210	0,005																																																																																																																																																																												
	Kadın	147	4,73	0,623				Anlamsız işleryapmam istenir	Erkek	65	4,85	0,404	1,547	210	0,002	Kadın	147	4,73	0,515	Yeteneklerime uygun olmayan işler verilir	Erkek	65	4,95	0,276	2,538	210	0,000	Kadın	147	4,76	0,604	İşim sürekli değiştirilir	Erkek	65	4,94	0,300	1,812	210	0,000	Kadın	147	4,84	0,406	Özgüvenimi olumsuz etkileyen görevler verilir	Erkek	65	4,94	0,300	2,350	210	0,000	Kadın	147	4,79	0,472	İtibarımı sarsacak işler yapmam istenir	Erkek	65	4,97	0,248	2,721	210	0,000	Kadın	147	4,81	0,443	Yanlış yapılan işlerin faturası bana çıkarılır	Erkek	65	4,92	0,322	1,307	210	0,010	Kadın	147	4,85	0,394	Bulduğum mekana ve evime zarar vermeye çalışılır	Erkek	65	4,95	0,276	2,685	210	0,000	Kadın	147	4,80	0,437	Fiziksel olarak ağır işler yapmam istenir	Erkek	65	4,88	0,375	1,041	210	0,039	Kadın	147	4,81	0,458	Fiziksel şiddet tehditleri alırım	Erkek	65	4,94	0,300	1,968	210	0,000	Kadın	147	4,80	0,519	Gözümü korkutmak için hafif şiddete maruz kalırım	Erkek	65	4,94	0,242	2,016	210	0,000	Kadın	147	4,78	0,603	Fiziksel zara uğrarım	Erkek	65	4,94	0,300	2,323	210	0,000	Kadın	147	4,80	0,452		Kadın	147	3,31	1,313																																			
Anlamsız işleryapmam istenir	Erkek	65	4,85	0,404	1,547	210	0,002																																																																																																																																																																												
	Kadın	147	4,73	0,515				Yeteneklerime uygun olmayan işler verilir	Erkek	65	4,95	0,276	2,538	210	0,000	Kadın	147	4,76	0,604	İşim sürekli değiştirilir	Erkek	65	4,94	0,300	1,812	210	0,000	Kadın	147	4,84	0,406	Özgüvenimi olumsuz etkileyen görevler verilir	Erkek	65	4,94	0,300	2,350	210	0,000	Kadın	147	4,79	0,472	İtibarımı sarsacak işler yapmam istenir	Erkek	65	4,97	0,248	2,721	210	0,000	Kadın	147	4,81	0,443	Yanlış yapılan işlerin faturası bana çıkarılır	Erkek	65	4,92	0,322	1,307	210	0,010	Kadın	147	4,85	0,394	Bulduğum mekana ve evime zarar vermeye çalışılır	Erkek	65	4,95	0,276	2,685	210	0,000	Kadın	147	4,80	0,437	Fiziksel olarak ağır işler yapmam istenir	Erkek	65	4,88	0,375	1,041	210	0,039	Kadın	147	4,81	0,458	Fiziksel şiddet tehditleri alırım	Erkek	65	4,94	0,300	1,968	210	0,000	Kadın	147	4,80	0,519	Gözümü korkutmak için hafif şiddete maruz kalırım	Erkek	65	4,94	0,242	2,016	210	0,000	Kadın	147	4,78	0,603	Fiziksel zara uğrarım	Erkek	65	4,94	0,300	2,323	210	0,000	Kadın	147	4,80	0,452		Kadın	147	3,31	1,313																																															
Yeteneklerime uygun olmayan işler verilir	Erkek	65	4,95	0,276	2,538	210	0,000																																																																																																																																																																												
	Kadın	147	4,76	0,604				İşim sürekli değiştirilir	Erkek	65	4,94	0,300	1,812	210	0,000	Kadın	147	4,84	0,406	Özgüvenimi olumsuz etkileyen görevler verilir	Erkek	65	4,94	0,300	2,350	210	0,000	Kadın	147	4,79	0,472	İtibarımı sarsacak işler yapmam istenir	Erkek	65	4,97	0,248	2,721	210	0,000	Kadın	147	4,81	0,443	Yanlış yapılan işlerin faturası bana çıkarılır	Erkek	65	4,92	0,322	1,307	210	0,010	Kadın	147	4,85	0,394	Bulduğum mekana ve evime zarar vermeye çalışılır	Erkek	65	4,95	0,276	2,685	210	0,000	Kadın	147	4,80	0,437	Fiziksel olarak ağır işler yapmam istenir	Erkek	65	4,88	0,375	1,041	210	0,039	Kadın	147	4,81	0,458	Fiziksel şiddet tehditleri alırım	Erkek	65	4,94	0,300	1,968	210	0,000	Kadın	147	4,80	0,519	Gözümü korkutmak için hafif şiddete maruz kalırım	Erkek	65	4,94	0,242	2,016	210	0,000	Kadın	147	4,78	0,603	Fiziksel zara uğrarım	Erkek	65	4,94	0,300	2,323	210	0,000	Kadın	147	4,80	0,452		Kadın	147	3,31	1,313																																																											
İşim sürekli değiştirilir	Erkek	65	4,94	0,300	1,812	210	0,000																																																																																																																																																																												
	Kadın	147	4,84	0,406				Özgüvenimi olumsuz etkileyen görevler verilir	Erkek	65	4,94	0,300	2,350	210	0,000	Kadın	147	4,79	0,472	İtibarımı sarsacak işler yapmam istenir	Erkek	65	4,97	0,248	2,721	210	0,000	Kadın	147	4,81	0,443	Yanlış yapılan işlerin faturası bana çıkarılır	Erkek	65	4,92	0,322	1,307	210	0,010	Kadın	147	4,85	0,394	Bulduğum mekana ve evime zarar vermeye çalışılır	Erkek	65	4,95	0,276	2,685	210	0,000	Kadın	147	4,80	0,437	Fiziksel olarak ağır işler yapmam istenir	Erkek	65	4,88	0,375	1,041	210	0,039	Kadın	147	4,81	0,458	Fiziksel şiddet tehditleri alırım	Erkek	65	4,94	0,300	1,968	210	0,000	Kadın	147	4,80	0,519	Gözümü korkutmak için hafif şiddete maruz kalırım	Erkek	65	4,94	0,242	2,016	210	0,000	Kadın	147	4,78	0,603	Fiziksel zara uğrarım	Erkek	65	4,94	0,300	2,323	210	0,000	Kadın	147	4,80	0,452		Kadın	147	3,31	1,313																																																																							
Özgüvenimi olumsuz etkileyen görevler verilir	Erkek	65	4,94	0,300	2,350	210	0,000																																																																																																																																																																												
	Kadın	147	4,79	0,472				İtibarımı sarsacak işler yapmam istenir	Erkek	65	4,97	0,248	2,721	210	0,000	Kadın	147	4,81	0,443	Yanlış yapılan işlerin faturası bana çıkarılır	Erkek	65	4,92	0,322	1,307	210	0,010	Kadın	147	4,85	0,394	Bulduğum mekana ve evime zarar vermeye çalışılır	Erkek	65	4,95	0,276	2,685	210	0,000	Kadın	147	4,80	0,437	Fiziksel olarak ağır işler yapmam istenir	Erkek	65	4,88	0,375	1,041	210	0,039	Kadın	147	4,81	0,458	Fiziksel şiddet tehditleri alırım	Erkek	65	4,94	0,300	1,968	210	0,000	Kadın	147	4,80	0,519	Gözümü korkutmak için hafif şiddete maruz kalırım	Erkek	65	4,94	0,242	2,016	210	0,000	Kadın	147	4,78	0,603	Fiziksel zara uğrarım	Erkek	65	4,94	0,300	2,323	210	0,000	Kadın	147	4,80	0,452		Kadın	147	3,31	1,313																																																																																			
İtibarımı sarsacak işler yapmam istenir	Erkek	65	4,97	0,248	2,721	210	0,000																																																																																																																																																																												
	Kadın	147	4,81	0,443				Yanlış yapılan işlerin faturası bana çıkarılır	Erkek	65	4,92	0,322	1,307	210	0,010	Kadın	147	4,85	0,394	Bulduğum mekana ve evime zarar vermeye çalışılır	Erkek	65	4,95	0,276	2,685	210	0,000	Kadın	147	4,80	0,437	Fiziksel olarak ağır işler yapmam istenir	Erkek	65	4,88	0,375	1,041	210	0,039	Kadın	147	4,81	0,458	Fiziksel şiddet tehditleri alırım	Erkek	65	4,94	0,300	1,968	210	0,000	Kadın	147	4,80	0,519	Gözümü korkutmak için hafif şiddete maruz kalırım	Erkek	65	4,94	0,242	2,016	210	0,000	Kadın	147	4,78	0,603	Fiziksel zara uğrarım	Erkek	65	4,94	0,300	2,323	210	0,000	Kadın	147	4,80	0,452		Kadın	147	3,31	1,313																																																																																															
Yanlış yapılan işlerin faturası bana çıkarılır	Erkek	65	4,92	0,322	1,307	210	0,010																																																																																																																																																																												
	Kadın	147	4,85	0,394				Bulduğum mekana ve evime zarar vermeye çalışılır	Erkek	65	4,95	0,276	2,685	210	0,000	Kadın	147	4,80	0,437	Fiziksel olarak ağır işler yapmam istenir	Erkek	65	4,88	0,375	1,041	210	0,039	Kadın	147	4,81	0,458	Fiziksel şiddet tehditleri alırım	Erkek	65	4,94	0,300	1,968	210	0,000	Kadın	147	4,80	0,519	Gözümü korkutmak için hafif şiddete maruz kalırım	Erkek	65	4,94	0,242	2,016	210	0,000	Kadın	147	4,78	0,603	Fiziksel zara uğrarım	Erkek	65	4,94	0,300	2,323	210	0,000	Kadın	147	4,80	0,452		Kadın	147	3,31	1,313																																																																																																											
Bulduğum mekana ve evime zarar vermeye çalışılır	Erkek	65	4,95	0,276	2,685	210	0,000																																																																																																																																																																												
	Kadın	147	4,80	0,437				Fiziksel olarak ağır işler yapmam istenir	Erkek	65	4,88	0,375	1,041	210	0,039	Kadın	147	4,81	0,458	Fiziksel şiddet tehditleri alırım	Erkek	65	4,94	0,300	1,968	210	0,000	Kadın	147	4,80	0,519	Gözümü korkutmak için hafif şiddete maruz kalırım	Erkek	65	4,94	0,242	2,016	210	0,000	Kadın	147	4,78	0,603	Fiziksel zara uğrarım	Erkek	65	4,94	0,300	2,323	210	0,000	Kadın	147	4,80	0,452		Kadın	147	3,31	1,313																																																																																																																							
Fiziksel olarak ağır işler yapmam istenir	Erkek	65	4,88	0,375	1,041	210	0,039																																																																																																																																																																												
	Kadın	147	4,81	0,458				Fiziksel şiddet tehditleri alırım	Erkek	65	4,94	0,300	1,968	210	0,000	Kadın	147	4,80	0,519	Gözümü korkutmak için hafif şiddete maruz kalırım	Erkek	65	4,94	0,242	2,016	210	0,000	Kadın	147	4,78	0,603	Fiziksel zara uğrarım	Erkek	65	4,94	0,300	2,323	210	0,000	Kadın	147	4,80	0,452		Kadın	147	3,31	1,313																																																																																																																																			
Fiziksel şiddet tehditleri alırım	Erkek	65	4,94	0,300	1,968	210	0,000																																																																																																																																																																												
	Kadın	147	4,80	0,519				Gözümü korkutmak için hafif şiddete maruz kalırım	Erkek	65	4,94	0,242	2,016	210	0,000	Kadın	147	4,78	0,603	Fiziksel zara uğrarım	Erkek	65	4,94	0,300	2,323	210	0,000	Kadın	147	4,80	0,452		Kadın	147	3,31	1,313																																																																																																																																															
Gözümü korkutmak için hafif şiddete maruz kalırım	Erkek	65	4,94	0,242	2,016	210	0,000																																																																																																																																																																												
	Kadın	147	4,78	0,603				Fiziksel zara uğrarım	Erkek	65	4,94	0,300	2,323	210	0,000	Kadın	147	4,80	0,452		Kadın	147	3,31	1,313																																																																																																																																																											
Fiziksel zara uğrarım	Erkek	65	4,94	0,300	2,323	210	0,000																																																																																																																																																																												
	Kadın	147	4,80	0,452					Kadın	147	3,31	1,313																																																																																																																																																																							
	Kadın	147	3,31	1,313																																																																																																																																																																															

EK-2

Öğretmenlerin duygusal zeka ile ilgili anket sorularına verdikleri cevapların cinsiyet değişkenine göre T- Testi sonuçlarını gösteren tablolar aşağıdaki gibidir.

Tablo 3.9. Cinsiyet Değişkeni ve Duygusal Zeka İle İlgili Anket Sorularına Verilen Cevaplar için T-Testi Analizi Sonuçları

Sorular	Cinsiyet	n	x	ss	T(t)	Sd	p
Şahsi problemim hakkında başkalarıyla ne zaman konuşacağımı bilirim	Erkek	65	4,31	1,380	-1,523	210	0,000
	Kadın	147	4,52	0,686			
Engellerle karşılaştığımda benzer engellerle karşılaştığı ve engellerin üstesinden geldiğim zaman hatırlarım	Erkek	65	4,02	1,386	-2,044	210	0,000
	Kadın	147	4,31	0,729			
Uğraştığım şeylerin çoğunda iyi işler çıkaracağımı düşünürüm	Erkek	65	4,49	0,937	2,395	210	0,070
	Kadın	147	4,21	0,714			
Başka insanlar sırlarını benimle rahatça paylaşırlar	Erkek	65	3,92	1,373	-3,253	210	0,000
	Kadın	147	4,42	0,835			
Başka insanların sözlü olmayan mesajlarını anlamakta güçlük çekerim	Erkek	65	3,08	1,848	0,895	210	0,000
	Kadın	147	2,86	1,474			
Hayatımın başlıca olaylarından bazıları neyin önemli olup neyin önemli olmadığını tekrar değerlendirmem yol açmıştır	Erkek	65	4,18	1,171	-1,015	210	0,006
	Kadın	147	4,32	0,740			
Ruh halim değiştiğinde yeni olanaklar görürüm	Erkek	65	4,09	1,182	-0,223	210	0,002
	Kadın	147	4,12	0,758			
Duygular hayatı yaşamamı anlamlı kılan şeylerden biridir	Erkek	65	4,46	0,867	0,127	210	0,015
	Kadın	147	4,45	0,551			
Duygularımı yaşadıkça onların farkında olurum	Erkek	65	4,46	0,812	1,847	210	0,090
	Kadın	147	4,27	0,665			
Güçlerim olmasını umarım	Erkek	65	4,35	0,891	-2,010	210	0,023
	Kadın	147	4,57	0,641			
Duygularımı paylaşmaktan hoşlanırım	Erkek	65	4,32	0,937	0,878	210	0,215
	Kadın	147	4,21	0,821			
Pozitif bir duygu yaşarken onu nasıl sonlandıracağımı bilirim	Erkek	65	4,48	0,793	2,235	210	0,421
	Kadın	147	4,23	0,713			
Ben olayları düzenlerim başkaları eğlenirler	Erkek	65	4,03	1,172	1,931	210	0,434
	Kadın	147	3,72	1,032			
Beni mutlu eden etkinlikler araştırırım	Erkek	65	4,37	0,821	0,807	210	0,097
	Kadın	147	4,28	0,719			
Bşkalarına yolladığım sözsüz mesajların farkındayım	Erkek	65	4,05	1,205	-1,217	210	0,000
	Kadın	147	4,21	0,742			
Kendimi başkalarının üzerinde olumlu izlenim bırakacak tarzda gösteririm	Erkek	65	4,29	0,805	1,884	210	0,541
	Kadın	146	4,03	0,964			
Pozitif bir ruh halindeyken benim için problem çözmek kolaydır	Erkek	65	4,46	0,920	0,232	210	0,276
	Kadın	147	4,44	0,673			
Yüzdeki ifadelerle bakarak insanların yaşadıkları duyguları anlarım	Erkek	65	4,40	1,028	1,114	210	0,022
	Kadın	147	4,27	0,696			
Duygularımın neden değiştiğini bilirim	Erkek	65	4,37	0,821	-0,768	210	0,007
	Kadın	147	4,44	0,538			
Pozitif bir ruh halindeyken yeni fikirler bulabilirim	Erkek	65	4,32	0,687	-0,874	210	0,843
	Kadın	147	4,41	0,638			
Duygularım üzerindeki kontrol sahibiyimdir	Erkek	65	4,46	0,709	2,701	210	0,041
	Kadın	147	4,12	0,918			
Duygularımı yaşadıkça kolayca onların farkında olurum	Erkek	65	4,38	0,722	0,180	210	0,134
	Kadın	147	4,37	0,609			
Üzerime aldığım görevlerde güzel bir sonuç hayal ederek kendimi motive ederim	Erkek	65	4,37	0,698	0,494	210	0,869
	Kadın	147	4,32	0,662			
Bşkaları iyi şeyler yaptığında onlara iltifat ederim	Erkek	65	4,48	0,709	0,457	210	0,220
	Kadın	147	4,44	0,562			
Başka insanların gönderdiği sözsüz mesajların farkındayım	Erkek	65	4,25	1,212	0,009	210	0,009
	Kadın	147	4,24	0,849			
Başka biri hayatındaki önemli bir olayı bana anlattığında neredeyse bu olayı kendim yaşıyormuş gibi hissederim	Erkek	65	4,08	1,122	-0,413	210	0,231
	Kadın	147	4,14	0,881			
Duygularımda bir değişime hissettiğimde yeni fikirler üretme eğilimindeyim	Erkek	65	4,28	1,153	0,502	210	0,065
	Kadın	147	4,20	0,883			

Bir zorlukla karşı karşıya kaldığımda hemen pes ederim. Çünkü başarısız olacağına inanırım	Erkek	65	2,88	1,772	0,682	210	0,077																																																								
	Kadın	147	2,71	1,618				Başka insanların ne hissettiklerini sadece onlara bakarak anlarım	Erkek	65	3,82	1,310	0,198	210	0,020	Kadın	147	3,78	1,030	Başka insanlar keyifsiz olduklarında kendilerini daha iyi hissetmelerine yardımcı olurum	Erkek	65	4,25	0,919	0,799	210	0,127	Kadın	147	4,14	0,844	Engeller karşısında yılmamak ve gayret etmek için kendimi iyi bir ruh hali içerisine sokarım	Erkek	65	4,22	0,780	0,858	210	0,441	Kadın	147	4,12	0,781	Başka insanların ses tonlarını dinleyerek onların nasıl hissettiklerini söyleyebilirim	Erkek	65	3,98	1,256	-0,971	210	0,000	Kadın	147	4,12	0,784	İnsanların neden öyle hissettiklerini anlamak benim için zordur	Erkek	65	3,54	1,393	1,132	210	0,840
Başka insanların ne hissettiklerini sadece onlara bakarak anlarım	Erkek	65	3,82	1,310	0,198	210	0,020																																																								
	Kadın	147	3,78	1,030				Başka insanlar keyifsiz olduklarında kendilerini daha iyi hissetmelerine yardımcı olurum	Erkek	65	4,25	0,919	0,799	210	0,127	Kadın	147	4,14	0,844	Engeller karşısında yılmamak ve gayret etmek için kendimi iyi bir ruh hali içerisine sokarım	Erkek	65	4,22	0,780	0,858	210	0,441	Kadın	147	4,12	0,781	Başka insanların ses tonlarını dinleyerek onların nasıl hissettiklerini söyleyebilirim	Erkek	65	3,98	1,256	-0,971	210	0,000	Kadın	147	4,12	0,784	İnsanların neden öyle hissettiklerini anlamak benim için zordur	Erkek	65	3,54	1,393	1,132	210	0,840	Kadın	147	3,31	1,313								
Başka insanlar keyifsiz olduklarında kendilerini daha iyi hissetmelerine yardımcı olurum	Erkek	65	4,25	0,919	0,799	210	0,127																																																								
	Kadın	147	4,14	0,844				Engeller karşısında yılmamak ve gayret etmek için kendimi iyi bir ruh hali içerisine sokarım	Erkek	65	4,22	0,780	0,858	210	0,441	Kadın	147	4,12	0,781	Başka insanların ses tonlarını dinleyerek onların nasıl hissettiklerini söyleyebilirim	Erkek	65	3,98	1,256	-0,971	210	0,000	Kadın	147	4,12	0,784	İnsanların neden öyle hissettiklerini anlamak benim için zordur	Erkek	65	3,54	1,393	1,132	210	0,840	Kadın	147	3,31	1,313																				
Engeller karşısında yılmamak ve gayret etmek için kendimi iyi bir ruh hali içerisine sokarım	Erkek	65	4,22	0,780	0,858	210	0,441																																																								
	Kadın	147	4,12	0,781				Başka insanların ses tonlarını dinleyerek onların nasıl hissettiklerini söyleyebilirim	Erkek	65	3,98	1,256	-0,971	210	0,000	Kadın	147	4,12	0,784	İnsanların neden öyle hissettiklerini anlamak benim için zordur	Erkek	65	3,54	1,393	1,132	210	0,840	Kadın	147	3,31	1,313																																
Başka insanların ses tonlarını dinleyerek onların nasıl hissettiklerini söyleyebilirim	Erkek	65	3,98	1,256	-0,971	210	0,000																																																								
	Kadın	147	4,12	0,784				İnsanların neden öyle hissettiklerini anlamak benim için zordur	Erkek	65	3,54	1,393	1,132	210	0,840	Kadın	147	3,31	1,313																																												
İnsanların neden öyle hissettiklerini anlamak benim için zordur	Erkek	65	3,54	1,393	1,132	210	0,840																																																								
	Kadın	147	3,31	1,313																																																											

EK-3

Öğretmenlerin mobbing ile ilgili anket sorularına verdikleri cevapların medeni hal değişkenine göre T-Testi sonuçlarını gösteren tablolar aşağıdaki gibidir.

Tablo 3.10. Medeni Hal Değişkeni ve Mobbing İle İlgili Anket Sorularına Verilen Cevaplar için T-Testi Analizi Sonuçları

Sorular	Medeni durum	n	x	ss	T(t)	Sd	p
Kendimi gösterme olanakları sınırlıdır	Evli	135	4,53	1,035	1,201	210	0,713
	Bekar	77	4,36	0,902			
Sürekli sözümü keser	Evli	135	4,51	0,999	1,758	210	0,181
	Bekar	77	4,26	1,005			
Yüzüme bağırır ve sürekli azarlar	Evli	135	4,79	0,662	0,487	210	0,552
	Bekar	77	4,74	0,616			
Yaptığım işle ilgili olarak sürekli eleştirirler	Evli	135	4,64	0,843	-0,675	210	0,263
	Bekar	77	4,71	0,723			
Özel yaşamımı sürekli eleştirirler	Evli	135	4,83	0,540	1,649	210	0,003
	Bekar	77	4,69	0,693			
Telefonla sık sık rahatsız ederler	Evli	135	4,87	0,431	0,709	210	0,239
	Bekar	77	4,83	0,410			
Sözlü olarak tehdit ederler	Evli	135	4,78	0,631	1,133	210	0,184
	Bekar	77	4,68	0,637			
Yazılı olarak tehdit ederler	Evli	135	4,87	0,431	1,480	210	0,007
	Bekar	77	4,77	0,626			
Jestler ve bakışlarla iletişimi reddederler	Evli	135	4,76	0,629	1,615	210	0,035
	Bekar	77	4,61	0,632			
İmalar yoluyla iletişimi reddederler	Evli	135	4,63	0,928	0,274	210	0,372
	Bekar	77	4,60	0,591			
Çevremdeki insanlar benimle konuşmaya istekli değildir	Evli	135	4,73	0,755	-1,051	210	0,030
	Bekar	77	4,83	0,410			
Başkalarıyla iletişim kurmam engellenir	Evli	135	4,79	0,616	-0,252	210	0,381
	Bekar	77	4,81	0,430			
Diğer çalışanlardan ayrı bir mekanda çalışmak zorunda bırakılırım	Evli	135	4,71	0,752	-1,310	210	0,003
	Bekar	77	4,83	0,377			
Benimle konuşmak çalışma arkadaşlarıma yasaklanır	Evli	135	4,82	0,609	-0,636	210	0,130
	Bekar	77	4,87	0,338			
Bana iş yerimde yokmuşum gibi davranılır	Evli	135	4,76	0,660	-2,381	210	0,000
	Bekar	77	4,95	0,223			
Arkamdan kötü konuşulduğunu bilirim	Evli	135	4,62	0,854	-0,715	210	0,057
	Bekar	77	4,70	0,608			
Hakkımda asılsız dedikodu çıkarılır	Evli	135	4,71	0,871	-0,851	210	0,058
	Bekar	77	4,81	0,563			
Benimle alay edilir	Evli	135	4,86	0,521	0,220	210	0,853
	Bekar	77	4,84	0,400			
Akl hastası gibi muamele görürüm	Evli	135	4,73	0,841	-1,529	210	0,002
	Bekar	77	4,88	0,428			
Psikiyatrik yardım almam konusunda bana baskı uygulanır	Evli	135	4,87	0,495	0,999	210	0,107
	Bekar	77	4,81	0,460			
Herhangi bir kusurumla alay edilir	Evli	135	4,90	0,343	1,144	210	0,033
	Bekar	77	4,84	0,400			
Beni gülünç duruma düşürmek için yürüyüşüm sesim jestlerim taklit edilir	Evli	135	4,81	0,566	0,346	210	0,545
	Bekar	77	4,78	0,576			
Politik ya da inançlarımla alay edilir	Evli	135	4,88	0,368	0,215	210	0,691
	Bekar	77	4,87	0,375			
Özel yaşamımla alay edilir	Evli	135	4,84	0,558	-0,177	210	0,565
	Bekar	77	4,86	0,388			
Özgüvenimi olumsuz etkileyecek işler yapmaya zorlanırım	Evli	135	4,84	0,471	-0,400	210	0,402
	Bekar	77	4,87	0,409			
Çalışmam ve çabalarım hak ettiği şekilde değerlendirilmez	Evli	135	4,67	0,800	-1,575	210	0,002
	Bekar	77	4,83	0,470			
Kararlarım sürekli sorgulanır	Evli	135	4,82	0,516	-0,128	210	0,662
	Bekar	77	4,83	0,441			

Küçük düşürücü isimlerle çağrılırım	Evli	135	4,87	0,454	0,362	210	0,606
	Bekar	77	4,84	0,400			
Cinsel taciz ve teklifte bulunulur	Evli	135	4,90	0,462	0,424	210	0,509
	Bekar	77	4,87	0,375			
Bana önemli görevler verilmez	Evli	135	4,67	0,741	-0,143	210	0,427
	Bekar	77	4,69	0,613			
Bana verilen işler geri alınır yaratıcılığım engellenir	Evli	135	4,75	0,620	-0,832	210	0,098
	Bekar	77	4,82	0,531			
Anlamsız işler yapmam istenir	Evli	135	4,73	0,507	-1,415	210	0,009
	Bekar	77	4,83	0,441			
Yeteneklerime uygun olmayan işler verilir	Evli	135	4,84	0,535	0,760	210	0,204
	Bekar	77	4,78	0,529			
İşim sürekli değiştirilir	Evli	135	4,91	0,334	2,217	210	0,000
	Bekar	77	4,79	0,439			
Özgüvenimi olumsuz etkileyen görevler verilir	Evli	135	4,88	0,368	2,099	210	0,000
	Bekar	77	4,75	0,517			
İtibarımı sarsacak işler yapmam istenir	Evli	135	4,91	0,334	2,570	210	0,000
	Bekar	77	4,77	0,484			
Yanlış yapılan işlerin faturası bana çıkarılır	Evli	135	4,90	0,329	1,220	210	0,016
	Bekar	77	4,83	0,441			
Bulduğum mekana ve evime zarar vermeye çalışılır	Evli	135	4,90	0,329	2,532	210	0,000
	Bekar	77	4,75	0,491			
Fiziksel olarak ağır işler yapmam istenir	Evli	135	4,86	0,370	1,291	210	0,007
	Bekar	77	4,78	0,529			
Fiziksel şiddet tehditleri alırım	Evli	135	4,86	0,491	0,616	210	0,357
	Bekar	77	4,82	0,421			
Gözümü korkutmak için hafif şiddete maruz kalırım	Evli	135	4,85	0,481	0,797	210	0,147
	Bekar	77	4,79	0,592			
Fiziksel zara uğrarım	Evli	135	4,87	0,362	1,254	210	0,011
	Bekar	77	4,79	0,496			
	Bekar	77	3,48	1,334			

EK-4

Öğretmenlerin duygusal zeka ile ilgili anket sorularına verdikleri cevapların medeni hal değişkenine göre T-Testi sonuçlarını gösteren tablolar aşağıdaki gibidir.

Tablo 3.11. Medeni Hal Değişkeni ve Duygusal Zeka İle İlgili Anket Sorularına Verilen Cevaplar için T-Testi Analizi Sonuçları

Sorular	Medeni durum	n	x	ss	T(t)	Sd	p
Şahsi problemim hakkında başkalarıyla ne zaman konuşacağımı bilirim	Evli	135	4,36	1,110	-1,921	210	0,002
	Bekar	77	4,62	0,563			
Engellerle karşılaştığımda benzer engellerle karşılaştığımı ve engellerin üstesinden geldiğim zaman hatırlarım	Evli	135	4,11	1,117	-2,184	210	0,018
	Bekar	77	4,42	0,656			
Uğraştığım şeylerin çoğunda iyi işler çıkaracağımı düşünürüm	Evli	135	4,25	0,826	-1,096	210	0,886
	Bekar	77	4,38	0,744			
Başka insanlar sırlarını benimle rahatça paylaşırlar	Evli	135	4,17	1,150	-1,814	210	0,023
	Bekar	77	4,44	0,835			
Başka insanların sözlü olmayan mesajlarını anlamakta güçlük çekerim	Evli	135	2,76	1,590	-2,114	210	0,688
	Bekar	77	3,23	1,572			
Hayatımın başlıca olaylarından bazıları neyin önemli olup neyin önemli olmadığını tekrar değerlendirmem yol açmıştır	Evli	135	4,28	0,982	0,068	210	0,166
	Bekar	77	4,27	0,719			
Ruh halim değiştiğinde yeni olanaklar görürüm	Evli	135	4,08	1,023	-0,674	210	0,013
	Bekar	77	4,17	0,657			
Duygular hayatı yaşamamı anlamlı kılan şeylerden biridir	Evli	135	4,48	0,656	0,834	210	0,914
	Bekar	77	4,40	0,674			
Duygularımı yaşadıkça onların farkında olurum	Evli	135	4,44	0,653	3,058	210	0,622
	Bekar	77	4,13	0,784			
Güçlerim olmasını umarım	Evli	135	4,53	0,761	0,753	210	0,989
	Bekar	77	4,45	0,680			
Duygularımı paylaşmaktan hoşlanırım	Evli	135	4,22	0,903	-0,517	210	0,630
	Bekar	77	4,29	0,776			
Pozitif bir duygu yaşarken onu nasıl sonlandıracağımı bilirim	Evli	135	4,34	0,793	0,883	210	0,110
	Bekar	77	4,25	0,652			
Ben olayları düzenlerim başkaları eğlenirler	Evli	135	3,84	1,071	0,504	210	0,785
	Bekar	77	3,77	1,111			
Beni mutlu eden etkinlikler araştırırım	Evli	135	4,26	0,791	-1,216	210	0,432
	Bekar	77	4,39	0,672			
Bşkalarına yolladığım sözsüz mesajların farkındayım	Evli	135	4,09	0,958	-1,520	210	0,611
	Bekar	77	4,29	0,809			
Kendimi başkalarının üzerinde olumlu izlenim bırakacak tarzda gösteririm	Evli	134	4,15	0,905	0,736	209	0,737
	Bekar	77	4,05	0,958			
Pozitif bir ruh halindeyken benim için problem çözmek kolaydır	Evli	135	4,41	0,795	-0,729	210	0,388
	Bekar	77	4,49	0,681			
Yüzdeki ifadelere bakarak insanların yaşadıkları duyguları anlarım	Evli	135	4,26	0,864	-1,125	210	0,407
	Bekar	77	4,39	0,710			
Duygularımın neden değiştiğini bilirim	Evli	135	4,44	0,643	0,745	210	0,274
	Bekar	77	4,38	0,629			
Pozitif bir ruh halindeyken yeni fikirler bulabilirim	Evli	135	4,41	0,639	0,966	210	0,734
	Bekar	77	4,32	0,677			
Duygularım üzerinde kontrol sahibiyimdir	Evli	135	4,21	0,901	-0,152	210	0,606
	Bekar	77	4,23	0,826			
Duygularımı yaşadıkça kolayca onların farkında olurum	Evli	135	4,39	0,691	0,375	210	0,097
	Bekar	77	4,35	0,556			
Üzerime aldığım görevlerde güzel bir sonuç hayal ederek kendimi motive ederim	Evli	135	4,33	0,700	-0,257	210	0,222
	Bekar	77	4,35	0,623			
Başkaları iyi şeyler yaptığında onlara iltifat ederim	Evli	135	4,49	0,621	1,291	210	0,781
	Bekar	77	4,38	0,586			
Başka insanların gönderdiği sözsüz mesajların farkındayım	Evli	135	4,19	1,023	-1,194	210	0,533
	Bekar	77	4,35	0,870			
Başka biri hayatındaki önemli bir olayı bana anlattığında neredeyse bu olayı kendim yaşıyormuş gibi hissedirim	Evli	135	4,10	0,987	-0,285	210	0,660
	Bekar	77	4,14	0,914			

Duyularımda bir değişme hissettiğimde yeni fikirler üretme eğilimindeyim	Evli	135	4,13	1,021	-1,858	210	0,330																																																																				
	Bekar	77	4,39	0,861				Bir zorlukla karşı karşıya kaldığımda hemen pes ederim. Çünkü başarısız olacağına inanırım	Evli	135	2,59	1,627	-2,033	210	0,293	Bekar	77	3,06	1,696	Başka insanların ne hissettiklerini sadece onlara bakarak anlarım	Evli	135	3,76	1,108	-0,507	210	0,879	Bekar	77	3,84	1,148	Başka insanlar keyifsiz olduklarında kendilerini daha iyi hissetmelerine yardımcı olurum	Evli	135	4,19	0,848	0,236	210	0,924	Bekar	77	4,16	0,904	Engeller karşısında yılmamak ve gayret etmek için kendimi iyi bir ruh hali içerisine sokarım	Evli	135	4,10	0,781	-1,235	210	0,948	Bekar	77	4,23	0,776	Başka insanların ses tonlarını dinleyerek onların nasıl hissettiklerini söyleyebilirim	Evli	135	4,06	1,006	-0,423	210	0,675	Bekar	77	4,12	0,858	İnsanların neden öyle hissettiklerini anlamak benim için zordur	Evli	135	3,33	1,343	-0,808	210	0,809
Bir zorlukla karşı karşıya kaldığımda hemen pes ederim. Çünkü başarısız olacağına inanırım	Evli	135	2,59	1,627	-2,033	210	0,293																																																																				
	Bekar	77	3,06	1,696				Başka insanların ne hissettiklerini sadece onlara bakarak anlarım	Evli	135	3,76	1,108	-0,507	210	0,879	Bekar	77	3,84	1,148	Başka insanlar keyifsiz olduklarında kendilerini daha iyi hissetmelerine yardımcı olurum	Evli	135	4,19	0,848	0,236	210	0,924	Bekar	77	4,16	0,904	Engeller karşısında yılmamak ve gayret etmek için kendimi iyi bir ruh hali içerisine sokarım	Evli	135	4,10	0,781	-1,235	210	0,948	Bekar	77	4,23	0,776	Başka insanların ses tonlarını dinleyerek onların nasıl hissettiklerini söyleyebilirim	Evli	135	4,06	1,006	-0,423	210	0,675	Bekar	77	4,12	0,858	İnsanların neden öyle hissettiklerini anlamak benim için zordur	Evli	135	3,33	1,343	-0,808	210	0,809	Bekar	77	3,48	1,334								
Başka insanların ne hissettiklerini sadece onlara bakarak anlarım	Evli	135	3,76	1,108	-0,507	210	0,879																																																																				
	Bekar	77	3,84	1,148				Başka insanlar keyifsiz olduklarında kendilerini daha iyi hissetmelerine yardımcı olurum	Evli	135	4,19	0,848	0,236	210	0,924	Bekar	77	4,16	0,904	Engeller karşısında yılmamak ve gayret etmek için kendimi iyi bir ruh hali içerisine sokarım	Evli	135	4,10	0,781	-1,235	210	0,948	Bekar	77	4,23	0,776	Başka insanların ses tonlarını dinleyerek onların nasıl hissettiklerini söyleyebilirim	Evli	135	4,06	1,006	-0,423	210	0,675	Bekar	77	4,12	0,858	İnsanların neden öyle hissettiklerini anlamak benim için zordur	Evli	135	3,33	1,343	-0,808	210	0,809	Bekar	77	3,48	1,334																				
Başka insanlar keyifsiz olduklarında kendilerini daha iyi hissetmelerine yardımcı olurum	Evli	135	4,19	0,848	0,236	210	0,924																																																																				
	Bekar	77	4,16	0,904				Engeller karşısında yılmamak ve gayret etmek için kendimi iyi bir ruh hali içerisine sokarım	Evli	135	4,10	0,781	-1,235	210	0,948	Bekar	77	4,23	0,776	Başka insanların ses tonlarını dinleyerek onların nasıl hissettiklerini söyleyebilirim	Evli	135	4,06	1,006	-0,423	210	0,675	Bekar	77	4,12	0,858	İnsanların neden öyle hissettiklerini anlamak benim için zordur	Evli	135	3,33	1,343	-0,808	210	0,809	Bekar	77	3,48	1,334																																
Engeller karşısında yılmamak ve gayret etmek için kendimi iyi bir ruh hali içerisine sokarım	Evli	135	4,10	0,781	-1,235	210	0,948																																																																				
	Bekar	77	4,23	0,776				Başka insanların ses tonlarını dinleyerek onların nasıl hissettiklerini söyleyebilirim	Evli	135	4,06	1,006	-0,423	210	0,675	Bekar	77	4,12	0,858	İnsanların neden öyle hissettiklerini anlamak benim için zordur	Evli	135	3,33	1,343	-0,808	210	0,809	Bekar	77	3,48	1,334																																												
Başka insanların ses tonlarını dinleyerek onların nasıl hissettiklerini söyleyebilirim	Evli	135	4,06	1,006	-0,423	210	0,675																																																																				
	Bekar	77	4,12	0,858				İnsanların neden öyle hissettiklerini anlamak benim için zordur	Evli	135	3,33	1,343	-0,808	210	0,809	Bekar	77	3,48	1,334																																																								
İnsanların neden öyle hissettiklerini anlamak benim için zordur	Evli	135	3,33	1,343	-0,808	210	0,809																																																																				
	Bekar	77	3,48	1,334																																																																							

EK-5

Öğretmenlerin mobbing ile ilgili anket sorularına verdikleri cevapların yaş değişkenine göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçlarını gösteren tablolar aşağıdaki gibidir.

Tablo 3.12. Yaş ve Mobbing İle İlgili Anket Sorularına Verilen Cevaplar için Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Sorular	f,Ortalama ve Ss değerleri				Anova Sonuçları					
	Grup	N	X	Ss		Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Kendimi gösterme olanakları sınırlıdır	18-24	20	4,80	0,410	G.Arası	7,202	4	1,800	1,867	0,118
	25-31	95	4,33	1,056						
	32-38	71	4,54	1,067	Grup İçi	199,629	207	0,964		
	39-45	17	4,35	0,862						
	46 ve üzeri	9	5,00	0,000	Toplam	206,830	211			
	Toplam	212	4,47	0,990						
Sürekli sözümü keser	18-24	20	4,75	0,639	G.Arası	6,346	4	1,586	1,584	0,180
	25-31	95	4,40	0,994						
	32-38	71	4,45	1,066	Grup İçi	207,291	207	1,001		
	39-45	17	3,94	1,249						
	46 ve üzeri	9	4,56	0,527	Toplam	213,637	211			
	Toplam	212	4,42	1,006						
Yüzüme bağırır ve sürekli azarlar	18-24	20	4,95	0,224	G.Arası	3,112	4	0,778	1,904	0,111
	25-31	95	4,83	0,539						
	32-38	71	4,69	0,803	Grup İçi	84,563	207	0,409		
	39-45	17	4,47	0,800						
	46 ve üzeri	9	4,89	0,333	Toplam	87,675	211			
	Toplam	212	4,77	0,645						
Yaptığım işle ilgili olarak sürekli eleştirirler	18-24	20	5,00	0,000	G.Arası	5,837	4	1,459	2,334	0,057
	25-31	95	4,76	0,648						
	32-38	71	4,48	1,054	Grup İçi	129,385	207	0,625		
	39-45	17	4,53	0,800						
	46 ve üzeri	9	4,67	0,500	Toplam	135,222	211			
	Toplam	212	4,67	0,801						
Özel yaşamımı sürekli eleştirirler	18-24	20	4,90	0,308	G.Arası	2,938	4	0,735	2,065	0,087
	25-31	95	4,71	0,698						
	32-38	71	4,87	0,476	Grup İçi	73,642	207	0,356		
	39-45	17	4,53	0,800						
	46 ve üzeri	9	5,00	0,000	Toplam	76,580	211			
	Toplam	212	4,78	0,602						
Telefonla sık sık rahatsız ederler	18-24	20	4,90	0,308	G.Arası	0,428	4	0,107	0,593	0,668
	25-31	95	4,82	0,483						
	32-38	71	4,89	0,398	Grup İçi	37,327	207	0,180		
	39-45	17	4,82	0,393						
	46 ve üzeri	9	5,00	0,000	Toplam	37,755	211			
	Toplam	212	4,86	0,423						
Sözlü olarak tehdit ederler	18-24	20	4,90	0,308	G.Arası	3,891	4	0,973	2,491	0,044
	25-31	95	4,72	0,647						
	32-38	71	4,79	0,583	Grup İçi	80,840	207	0,391		
	39-45	17	4,35	0,996						
	46 ve üzeri	9	5,00	0,000	Toplam	84,731	211			
	Toplam	212	4,74	0,634						

Yazılı olarak tehdit ederler	18-24	20	4,95	0,224	G.Arası	0,852	4	0,213	0,811	0,520
	25-31	95	4,78	0,639						
	32-38	71	4,86	0,424	Grup İçi	54,370	207	0,263		
	39-45	17	4,82	0,393						
	46 ve üzeri	9	5,00	0,000	Toplam	55,222	211			
	Toplam	212	4,83	0,512						
Jestler ve bakışlarla iletişimi reddederler	18-24	20	4,85	0,489	G.Arası	2,006	4	0,502	1,262	0,286
	25-31	95	4,65	0,632						
	32-38	71	4,77	0,566	Grup İçi	82,272	207	0,397		
	39-45	17	4,47	1,007						
	46 ve üzeri	9	4,78	0,441	Toplam	84,278	211			
	Toplam	212	4,70	0,632						
İmalar yoluyla iletişimi reddederler	18-24	20	4,65	0,988	G.Arası	1,481	4	0,370	0,545	0,703
	25-31	95	4,68	0,551						
	32-38	71	4,59	1,022	Grup İçi	140,571	207	0,679		
	39-45	17	4,41	1,004						
	46 ve üzeri	9	4,44	0,726	Toplam	142,052	211			
	Toplam	212	4,62	0,821						
Çevremdeki insanlar benimle konuşmaya istekli değildir	18-24	20	4,90	0,308	G.Arası	1,766	4	0,441	1,040	0,388
	25-31	95	4,82	0,461						
	32-38	71	4,73	0,878	Grup İçi	87,909	207	0,425		
	39-45	17	4,53	0,800						
	46 ve üzeri	9	4,67	0,500	Toplam	89,675	211			
	Toplam	212	4,77	0,652						
Başkalarıyla iletişim kurmam engellenir	18-24	20	5,00	0,000	G.Arası	6,673	4	1,668	5,934	0,000
	25-31	95	4,83	0,376						
	32-38	71	4,79	0,607	Grup İçi	58,195	207	0,281		
	39-45	17	4,24	1,091						
	46 ve üzeri	9	5,00	0,000	Toplam	64,868	211			
	Toplam	212	4,79	0,554						
Diğer çalışanlardan ayrı bir mekanda çalışmak zorunda bırakılırım	18-24	20	4,80	0,696	G.Arası	4,203	4	1,051	2,619	0,036
	25-31	95	4,86	0,402						
	32-38	71	4,69	0,785	Grup İçi	83,042	207	0,401		
	39-45	17	4,35	0,931						
	46 ve üzeri	9	4,78	0,441	Toplam	87,245	211			
	Toplam	212	4,75	0,643						
Benimle konuşmak çalışma arkadaşlarıma yasaklanır	18-24	20	4,75	0,786	G.Arası	3,938	4	0,985	3,732	0,006
	25-31	95	4,92	0,279						
	32-38	71	4,87	0,505	Grup İçi	54,609	207	0,264		
	39-45	17	4,41	1,004						
	46 ve üzeri	9	4,78	0,441	Toplam	58,547	211			
	Toplam	212	4,84	0,527						
Bana iş yerimde yokmuşum gibi davranılır	18-24	20	4,80	0,696	G.Arası	2,379	4	0,595	2,002	0,096
	25-31	95	4,94	0,245						
	32-38	71	4,73	0,755	Grup İçi	61,508	207	0,297		
	39-45	17	4,65	0,606						
	46 ve üzeri	9	4,89	0,333	Toplam	63,887	211			
	Toplam	212	4,83	0,550						
Arkamdan kötü konuşulduğunu bilirim	18-24	20	4,55	0,999	G.Arası	4,513	4	1,128	1,920	0,108
	25-31	95	4,78	0,509						
	32-38	71	4,55	0,891	Grup İçi	121,657	207	0,588		
	39-45	17	4,35	1,169						
	46 ve üzeri	9	4,89	0,333	Toplam	126,170	211			
	Toplam	212	4,65	0,773						
Hakkımda asılsız dedikodu çıkarılır	18-24	20	4,75	0,716	G.Arası	1,644	4	0,411	0,683	0,605
	25-31	95	4,82	0,525						
	32-38	71	4,66	1,013	Grup İçi	124,602	207	0,602		
	39-45	17	4,59	1,004						
	46 ve üzeri	9	4,89	0,333	Toplam	126,245	211			
	Toplam	212	4,75	0,774						
Benimle alay edilir	18-24	20	4,70	0,979	G.Arası	1,578	4	0,395	1,742	0,142

	25-31	95	4,89	0,309									
	32-38	71	4,87	0,412	Grup								
	39-45	17	4,65	0,702	İçi	46,889	207	0,227					
	46 ve üzeri	9	5,00	0,000									
	Toplam	212	4,85	0,479	Toplam	48,467	211						
Akl hastası gibi muamele görürüm	18-24	20	4,55	1,234	G.Arası	4,918	4	1,229					
	25-31	95	4,93	0,364									
	32-38	71	4,68	0,891	Grup								
	39-45	17	4,59	0,712	İçi	105,101	207	0,508	2,421	0,050			
	46 ve üzeri	9	5,00	0,000									
	Toplam	212	4,78	0,722	Toplam	110,019	211						
Psikiyatrik yardım almam konusunda bana baskı uygulanır	18-24	20	4,70	0,979	G.Arası	0,679	4	0,170					
	25-31	95	4,87	0,393									
	32-38	71	4,87	0,412	Grup								
	39-45	17	4,76	0,437	İçi	48,491	207	0,234	0,724	0,576			
	46 ve üzeri	9	4,89	0,333									
	Toplam	212	4,85	0,483	Toplam	49,170	211						
Herhangi bir kusurumla alay edilir	18-24	20	4,85	0,489	G.Arası	0,096	4	0,024					
	25-31	95	4,89	0,309									
	32-38	71	4,89	0,398	Grup								
	39-45	17	4,82	0,393	İçi	27,955	207	0,135	0,179	0,949			
	46 ve üzeri	9	4,89	0,333									
	Toplam	212	4,88	0,365	Toplam	28,052	211						
Beni gülünç duruma düşürmek için yürüyüşüm sesim jestlerim taklit edilir	18-24	20	4,75	0,639	G.Arası	2,748	4	0,687					
	25-31	95	4,88	0,353									
	32-38	71	4,76	0,643	Grup								
	39-45	17	4,47	1,007	İçi	65,530	207	0,317	2,170	0,074			
	46 ve üzeri	9	4,89	0,333									
	Toplam	212	4,80	0,569	Toplam	68,278	211						
Politik ya da inançlarımla alay edilir	18-24	20	4,85	0,489	G.Arası	0,319	4	0,080					
	25-31	95	4,92	0,279									
	32-38	71	4,85	0,436	Grup								
	39-45	17	4,88	0,332	İçi	28,492	207	0,138	0,579	0,678			
	46 ve üzeri	9	4,78	0,441									
	Toplam	212	4,88	0,370	Toplam	28,811	211						
Özel yaşamımla alay edilir	18-24	20	4,90	0,447	G.Arası	2,888	4	0,722					
	25-31	95	4,85	0,437									
	32-38	71	4,90	0,384	Grup								
	39-45	17	4,47	1,068	İçi	50,282	207	0,243	2,972	0,020			
	46 ve üzeri	9	5,00	0,000									
	Toplam	212	4,85	0,502	Toplam	53,170	211						
Özgüvenimi olumsuz etkileyecek işler yapmaya zorlanırım	18-24	20	4,85	0,489	G.Arası	2,096	4	0,524					
	25-31	95	4,88	0,353									
	32-38	71	4,87	0,445	Grup								
	39-45	17	4,53	0,800	İçi	40,371	207	0,195	2,687	0,032			
	46 ve üzeri	9	5,00	0,000									
	Toplam	212	4,85	0,449	Toplam	42,467	211						
Çalışmam ve çabalarım hakkındaki değerlendirmem	18-24	20	4,70	0,801	G.Arası	10,991	4	2,748					
	25-31	95	4,88	0,322									
	32-38	71	4,75	0,751	Grup								
	39-45	17	4,12	1,054	İçi	92,683	207	0,448	6,137	0,000			
	46 ve üzeri	9	4,22	1,302									
	Toplam	212	4,73	0,701	Toplam	103,675	211						
Kararlarım sürekli sorgulanır	18-24	20	4,90	0,447	G.Arası	2,653	4	0,663					
	25-31	95	4,88	0,322									
	32-38	71	4,80	0,576	Grup								
	39-45	17	4,47	0,800	İçi	47,890	207	0,231	2,866	0,024			
	46 ve üzeri	9	4,89	0,333									
	Toplam	212	4,83	0,489	Toplam	50,542	211						
	18-24	20	4,90	0,447	G.Arası	0,992	4	0,248	1,325	0,262			

Küçük düşürücü isimlerle çağırılır	25-31	95	4,86	0,375	Grup İçi	38,763	207	0,187								
	32-38	71	4,87	0,476												
	39-45	17	4,65	0,606												
	46 ve üzeri	9	5,00	0,000												
	Toplam	212	4,86	0,434												
Cinsel taciz ve teklifte bulunulur	18-24	20	4,85	0,489	G.Arası	0,489	4	0,122								
	25-31	95	4,92	0,315												
	32-38	71	4,87	0,559							Grup İçi	38,794	207	0,187	0,652	0,626
	39-45	17	4,76	0,437												
	46 ve üzeri	9	5,00	0,000												
Toplam	212	4,89	0,431	Toplam	39,283	211										
Bana önemli görevler verilmez	18-24	20	4,80	0,616	G.Arası	5,698	4	1,424								
	25-31	95	4,65	0,681												
	32-38	71	4,77	0,566							Grup İçi	96,491	207	0,466	3,056	0,018
	39-45	17	4,18	1,185												
	46 ve üzeri	9	4,89	0,333												
Toplam	212	4,68	0,696	Toplam	102,189	211										
Bana verilen işler geri alınır yaratıcılığım engellenir	18-24	20	4,85	0,366	G.Arası	2,429	4	0,607								
	25-31	95	4,72	0,663												
	32-38	71	4,86	0,424							Grup İçi	70,703	207	0,342	1,778	0,135
	39-45	17	4,53	0,943												
	46 ve üzeri	9	5,00	0,000												
Toplam	212	4,77	0,589	Toplam	73,132	211										
Anlamsız işler yapmam istenir	18-24	20	4,80	0,410	G.Arası	1,206	4	0,301								
	25-31	95	4,77	0,472												
	32-38	71	4,80	0,467							Grup İçi	48,469	207	0,234	1,287	0,276
	39-45	17	4,53	0,717												
	46 ve üzeri	9	4,89	0,333												
Toplam	212	4,77	0,485	Toplam	49,675	211										
Yeteneklerime uygun olmayan işler verilir	18-24	20	4,85	0,366	G.Arası	1,859	4	0,465								
	25-31	95	4,81	0,468												
	32-38	71	4,86	0,515							Grup İçi	57,966	207	0,280	1,660	0,161
	39-45	17	4,53	1,007												
	46 ve üzeri	9	5,00	0,000												
Toplam	212	4,82	0,532	Toplam	59,825	211										
İşim sürekli değiştirilir	18-24	20	4,85	0,366	G.Arası	0,973	4	0,243								
	25-31	95	4,82	0,437												
	32-38	71	4,96	0,264							Grup İçi	29,329	207	0,142	1,717	0,147
	39-45	17	4,76	0,437												
	46 ve üzeri	9	4,89	0,333												
Toplam	212	4,87	0,379	Toplam	30,302	211										
Özgüvenimi olumsuz etkileyen görevler verilir	18-24	20	4,75	0,550	G.Arası	0,650	4	0,162								
	25-31	95	4,83	0,429												
	32-38	71	4,89	0,398							Grup İçi	38,572	207	0,186	0,871	0,482
	39-45	17	4,71	0,470												
	46 ve üzeri	9	4,89	0,333												
Toplam	212	4,83	0,431	Toplam	39,222	211										
İtibarımı sarsacak işler yapmam istenir	18-24	20	4,85	0,489	G.Arası	0,651	4	0,163								
	25-31	95	4,82	0,437												
	32-38	71	4,93	0,308							Grup İçi	33,103	207	0,160	1,018	0,399
	39-45	17	4,76	0,437												
	46 ve üzeri	9	4,89	0,333												
Toplam	212	4,86	0,400	Toplam	33,755	211										
Yanlış yapılan işlerin faturası bana çıkarılır	18-24	20	4,90	0,308	G.Arası	1,165	4	0,291								
	25-31	95	4,86	0,402												
	32-38	71	4,92	0,327							Grup İçi	28,396	207	0,137	2,123	0,079
	39-45	17	4,65	0,493												
	46 ve üzeri	9	5,00	0,000												
Toplam	212	4,87	0,374	Toplam	29,561	211										
	18-24	20	4,85	0,366	G.Arası	0,812	4	0,203	1,272	0,282						

Bulduğum mekana ve evime zarar vermeye çalışılır	25-31	95	4,81	0,445	Grup İçi	33,051	207	0,160								
	32-38	71	4,92	0,327												
	39-45	17	4,71	0,470												
	46 ve üzeri	9	4,89	0,333												
	Toplam	212	4,84	0,401												
Fiziksel olarak ağır işler yapmam istenir	18-24	20	4,85	0,489	G.Arası	0,251	4	0,063								
	25-31	95	4,80	0,452												
	32-38	71	4,87	0,412							Grup İçi	39,635	207	0,191	0,328	0,859
	39-45	17	4,82	0,393												
	46 ve üzeri	9	4,78	0,441												
Toplam	212	4,83	0,435	Toplam	39,887	211										
Fiziksel şiddet tehditleri alırım	18-24	20	4,70	0,923	G.Arası	1,084	4	0,271								
	25-31	95	4,81	0,445												
	32-38	71	4,92	0,327							Grup İçi	44,779	207	0,216	1,253	0,290
	39-45	17	4,94	0,243												
	46 ve üzeri	9	4,78	0,441												
Toplam	212	4,84	0,466	Toplam	45,863	211										
Gözümü korkutmak için hafif şiddete maruz kalırım	18-24	20	4,70	0,923	G.Arası	1,302	4	0,325								
	25-31	95	4,79	0,563												
	32-38	71	4,93	0,308							Grup İçi	56,585	207	0,273	1,190	0,316
	39-45	17	4,76	0,437												
	46 ve üzeri	9	4,89	0,333												
Toplam	212	4,83	0,524	Toplam	57,887	211										
Fiziksel zara uğrarım	18-24	20	4,80	0,523	G.Arası	0,500	4	0,125								
	25-31	95	4,81	0,420												
	32-38	71	4,90	0,384							Grup İçi	36,047	207	0,174	0,718	0,581
	39-45	17	4,76	0,437												
	46 ve üzeri	9	4,89	0,333												
Toplam	212	4,84	0,416	Toplam	36,547	211										

EK-6

Öğretmenlerin duygusal zeka ile ilgili anket sorularına verdikleri cevapların yaş değişkenine göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçlarını gösteren tablolar aşağıdaki gibidir.

Tablo 3.22. Yaş ve Duygusal Zeka İle İlgili Anket Sorularına Verilen Cevaplar için Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Sorular	f,Ortalama ve Ss değerleri				Anova Sonuçları					
	Grup	N	X	Ss		Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Şahsi problemim hakkında başkalarıyla ne zaman konuşacağımı bilirim	18-24	20	4,65	0,489	G.Arası	11,527	4	2,882	3,294	0,012
	25-31	95	4,65	0,521						
	32-38	71	4,20	1,327	Grup İçi	181,091	207	0,875		
	39-45	17	4,12	1,269						
	46 ve üzeri	9	4,67	0,500	Toplam	192,618	211			
	Toplam	212	4,46	0,955						
Engellerle karşılaştığımda benzer engellerle karşılaştığı ve engellerin üstesinden geldiğim zaman hatırlarım	18-24	20	4,05	0,686	G.Arası	4,309	4	1,077	1,113	0,351
	25-31	95	4,38	0,639						
	32-38	71	4,10	1,300	Grup İçi	200,271	207	0,967		
	39-45	17	4,12	1,317						
	46 ve üzeri	9	4,11	0,928	Toplam	204,580	211			
	Toplam	212	4,22	0,985						
Uğraştığım şeylerin çoğunda iyi işler çıkaracağımı düşünürüm	18-24	20	4,30	0,470	G.Arası	7,381	4	1,845	3,010	0,019
	25-31	95	4,31	0,716						
	32-38	71	4,44	0,788	Grup İçi	126,897	207	0,613		
	39-45	17	3,71	1,213						
	46 ve üzeri	9	4,22	0,972	Toplam	134,278	211			
	Toplam	212	4,30	0,798						
Başka insanlar sırlarını benimle rahatça paylaşırlar	18-24	20	4,55	0,945	G.Arası	3,636	4	0,909	0,818	0,515
	25-31	95	4,25	0,934						
	32-38	71	4,24	1,189	Grup İçi	230,039	207	1,111		
	39-45	17	4,00	1,369						
	46 ve üzeri	9	4,56	0,527	Toplam	233,675	211			
	Toplam	212	4,27	1,052						
Başka insanların sözlü olmayan	18-24	20	2,10	1,334	G.Arası	17,174	4	4,293	1,707	0,150

mesajlarını anlamakta güçlük çekerim	25-31	95	3,0	1,56	Grup İçi	520,765	20	7	2,516									
			6	3														
	32-38	71	2,9	1,76														
			6	0														
	39-45	17	3,1	1,28														
		8	6	Toplam	537,939	21	1											
46 ve üzeri	9	2,6	1,32															
		7	3															
Toplam	21	2,9	1,59															
		2	3								7							
Hayatımın başlıca olaylarından bazıları neyin önemli olup neyin önemli olmadığını tekrar değerlendirmem yol açmıştır	18-24	20	4,2	0,44	G.Arası	2,443	4		0,611									
			5	4														
	25-31	95	4,3	0,71														
			8	7								Grup İçi	166,137	20	7	0,803	0,76	0,55
	32-38	71	4,1	1,22														
			4	2														
39-45	17	4,3	0,60															
		5	6															
46 ve üzeri	9	4,2	0,66	Toplam	168,580	21	1											
		2	7															
Toplam	21	4,2	0,89															
		2	8								4							
18-24	20	3,9	0,60								G.Arası	1,472	4		0,368			
		5	5															
25-31	95	4,1	0,68															
		9	9	Grup İçi	171,811	20	7	0,830	0,44	0,77								
32-38	71	4,0	1,20															
		6	6															
39-45	17	4,0	0,82															
		6	7															
46 ve üzeri	9	4,2	0,97								Toplam	173,283	21	1				
		2	2															
Toplam	21	4,1	0,90															
		2	1	6														
18-24	20	4,4	0,50	G.Arası	0,492	4		0,123										
		0	3															
25-31	95	4,4	0,64															
		4	8								Grup İçi	92,036	20	7	0,445	0,27	0,89	
32-38	71	4,4	0,71															
		4	2															
39-45	17	4,5	0,50															
		9	7															
46 ve üzeri	9	4,5	1,01	Toplam	92,528	21	1											
		6	4															
Toplam	21	4,4	0,66															
		2	5								2							
18-24	20	4,2	0,41								G.Arası	1,383	4		0,346			
		0	0															
25-31	95	4,2	0,76															
		7	4	Grup İçi	107,160	20	7	0,518	0,66	0,61								
32-38	71	4,4	0,75															
		2	0															
39-45	17	4,2	0,68															
		9	6															
46 ve üzeri	9	4,4	0,52								Toplam	108,542	21	1				
		4	7															
Toplam	21	4,3	0,71															
		2	3	7														
18-24	20	4,7	0,73	G.Arası	2,905	4		0,726										
		0	3															
25-31	95	4,5	0,63															
		4	3								Grup İçi	110,091	20	7	0,532	1,36	0,24	
32-38	71	4,3	0,89															
		7	8															
39-45	17	4,5	0,51															
		3	4															
46 ve üzeri	9	4,7	0,44	Toplam	112,995	21	1											
		8	1															
Toplam	21	4,5	0,73															
		2	0								2							
18-24	20	4,0	0,88								G.Arası	5,883	4		1,471	2,03	0,09	
		5	7															

Duygularımı paylaşmaktan hoşlanırım	25-31	95	4,1	0,88	Grup İçi	149,362	20	0,722		
			4	3						
	32-38	71	4,4	0,80						
			6	8						
	39-45	17	4,2	0,58						
		9	8	Toplam	155,245	21	1			
46 ve üzeri	9	4,0	1,11							
		0	8							
Toplam	21	4,2	0,85							
		2	5							
Pozitif bir duygu yaşarken onu nasıl sonlandıracağımı bilirim	18-24	20	4,0	0,75	G.Arası	4,894	4	1,224		
			5	9						
	25-31	95	4,2	0,70						
			6	3						
	32-38	71	4,4	0,75						
		9	4	Grup İçi	112,176	20	0,542	2,25	0,06	
39-45	17	4,2	0,83							
		4	1							
46 ve üzeri	9	4,0	0,70							
		0	7							Toplam
Toplam	21	4,3	0,74							
		2	1							
		5	5							
		2	4							
Ben olayları düzenlerimbaşkaları eğlenirler	18-24	20	3,4	0,99	G.Arası	7,809	4	1,952		
			0	5						
	25-31	95	3,7	1,07						
			7	6						
	32-38	71	4,0	1,10						
		4	1	Grup İçi	240,016	20	1,159	1,68	0,15	
39-45	17	3,6	1,11							
		5	5							
46 ve üzeri	9	3,7	0,97							
		8	2							Toplam
Toplam	21	3,8	1,08							
		2	2							
		4	4							
		2	4							
Beni mutlu eden etkinlikler araştırdım	18-24	20	3,7	0,63	G.Arası	7,487	4	1,872		
			5	9						
	25-31	95	4,3	0,70						
			7	0						
	32-38	71	4,3	0,74						
		9	6	Grup İçi	111,584	20	0,539	3,47	0,00	
39-45	17	4,3	0,86							
		5	2							
46 ve üzeri	9	4,1	0,92							
		1	8							Toplam
Toplam	21	4,3	0,75							
		2	1							
		1	1							
		1	1							
Başkalarına yolladığım sözsüz mesajların farkındayım	18-24	20	4,1	0,48	G.Arası	3,099	4	0,775		
			5	9						
	25-31	95	4,2	0,75						
			3	0						
	32-38	71	4,0	1,17						
		1	7	Grup İçi	171,448	20	0,828	0,93	0,44	
39-45	17	4,4	0,79							
		1	5							
46 ve üzeri	9	4,1	0,92							
		1	8							Toplam
Toplam	21	4,1	0,91							
		2	6							
		0	0							
		0	0							
Kendimi başkalarının üzerinde olumlu izlenim bırakacak tarzda gösteririm	18-24	20	4,2	0,63	G.Arası	6,101	4	1,525		
			5	9						
	25-31	95	3,9	0,99						
			4	8						
	32-38	71	4,2	0,89						
		7	4	Grup İçi	173,169	20	0,841	1,81	0,12	
39-45	17	4,3	0,70							
		5	2							
46 ve üzeri	8	4,0	1,06							
		0	9							Toplam
Toplam	21	4,1	0,92							
		1	1							
		4	4							
		1	4							
Pozitif bir ruh halindeyken benim	18-24	20	4,4	0,50	G.Arası	0,719	4	0,180	0,31	0,87
			0	3					1	0

İçin problem çözmek kolaydır	25-31	95	4,4	0,73							
			0	5							
	32-38	71	4,4	0,90							
			6	8	Grup İçi	119,602	20	0,578			
			9	7							
46 ve üzeri	9	4,5	0,52								
		6	7	Toplam	120,321	21					
	Toplam	21	4,4	0,75							
		2	4	5							
Yüzdeki ifadelerle bakarak insanların yaşadıkları duyguları anlarım	18-24	20	4,1	0,44							
			0	7	G.Arası	1,668	4	0,417			
	25-31	95	4,3	0,78							
			7	6	Grup İçi	137,402	20	0,664	0,62	0,64	
			2	2					8	3	
32-38	71	4,3	0,98								
		2	2	Grup İçi							
39-45	17	4,2	0,56								
		4	2	Toplam	139,071	21					
	46 ve üzeri	9	4,1	0,60							
		1	1	Toplam							
	Toplam	21	4,3	0,81							
		2	1	2							
Duygularımın neden değiştiğini bilirim	18-24	20	4,4	0,50							
			0	3	G.Arası	2,152	4	0,538			
	25-31	95	4,4	0,61							
			1	0	Grup İçi	83,485	20	0,403	1,33	0,25	
			5	3					4	8	
32-38	71	4,4	0,71								
		5	3	Grup İçi							
39-45	17	4,5	0,50								
		9	7	Toplam	85,637	21					
	46 ve üzeri	9	4,0	0,70							
		0	7	Toplam							
	Toplam	21	4,4	0,63							
		2	2	7							
Pozitif bir ruh halindeyken yeni fikirler bulabilirim	18-24	20	4,3	0,48							
			5	9	G.Arası	0,734	4	0,183			
	25-31	95	4,3	0,63							
			6	4	Grup İçi	89,318	20	0,431	0,42	0,79	
			7	1					5	0	
32-38	71	4,3	0,74								
		7	1	Grup İçi							
39-45	17	4,5	0,51								
		3	4	Toplam	90,052	21					
	46 ve üzeri	9	4,5	0,72							
		6	6	Toplam							
	Toplam	21	4,3	0,65							
		2	8	3							
Duygularım üzerinde kontrol sahibiyimdir	18-24	20	4,1	0,85							
			0	2	G.Arası	1,262	4	0,316			
	25-31	95	4,1	0,86							
			8	3	Grup İçi	159,318	20	0,770	0,41	0,80	
			0	2					0	1	
32-38	71	4,3	0,96								
		0	2	Grup İçi							
39-45	17	4,3	0,60								
		5	6	Toplam	160,580	21					
	46 ve üzeri	9	4,1	0,78							
		1	2	Toplam							
	Toplam	21	4,2	0,87							
		2	2	2							
Duygularımı yaşadıkça kolayca onların farkında olurum	18-24	20	4,3	0,47							
			0	0	G.Arası	0,320	4	0,080			
	25-31	95	4,3	0,60							
			7	2	Grup İçi	87,242	20	0,421	0,19	0,94	
			7	9					0	4	
32-38	71	4,3	0,77								
		7	9	Grup İçi							
39-45	17	4,4	0,51								
		7	4	Toplam	87,561	21					
	46 ve üzeri	9	4,4	0,52							
		4	7	Toplam							
	Toplam	21	4,3	0,64							
		2	7	4							
Üzerime aldığım görevlerde güzel bir	18-24	20	4,2	0,55							
			5	0	G.Arası	2,672	4	0,668	1,49	0,20	
								4	5		

sonuç hayal ederek kendimi motive derim	25-31	95	4,2	0,69	Grup İçi	92,550	20	0,447		
			4	5						
	32-38	71	4,4	0,69						
			5	3						
	39-45	17	4,5	0,51						
		3	4	Toplam	95,222	21	1			
46 ve üzeri	9	4,2	0,66							
		2	7							
Toplam	21	4,3	0,67							
		2	2							
Başkaları iyi şeyler yaptığında onlara iltifat ederim	18-24	20	4,4	0,60	G.Arası	0,726	4	0,181		
			5	5						
	25-31	95	4,4	0,57						
			0	2						
	32-38	71	4,5	0,67						
		2	3	Grup İçi	77,704	20	0,375	0,48	0,74	
39-45	17	4,4	0,51							
		7	4							
46 ve üzeri	9	4,3	0,70							
		3	7							Toplam
Toplam	21	4,4	0,61							
		2	5							
		0	0							
		0	0							
Başka insanların gönderdiği sözsüz mesajların farkındayım	18-24	20	4,3	0,47	G.Arası	2,581	4	0,645		
			0	0						
	25-31	95	4,3	0,85						
			4	8						
	32-38	71	4,1	1,19						
		5	1	Grup İçi	196,665	20	0,950	0,67	0,60	
39-45	17	4,2	1,03							
		4	3							
46 ve üzeri	9	3,8	0,92							
		9	8							Toplam
Toplam	21	4,2	0,97							
		2	5							
		2	2							
		9	9							
Başka biri hayatındaki önemli bir olayı bana anlattığında neredeyse bu olayı kendim yaşıyormuş gibi hissedirim	18-24	20	3,7	0,97	G.Arası	8,876	4	2,219		
			0	9						
	25-31	95	4,0	0,92						
			9	3						
	32-38	71	4,3	0,99						
		4	9	Grup İçi	185,176	20	0,895	2,48	0,04	
39-45	17	4,0	0,82							
		6	7							
46 ve üzeri	9	3,6	0,86							
		7	6							Toplam
Toplam	21	4,1	0,95							
		2	2							
		9	9							
		9	9							
Duygularımda bir değişme hissettiğimde yeni fikirler üretme eğilimindeyim	18-24	20	4,1	1,08	G.Arası	2,530	4	0,633		
			5	9						
	25-31	95	4,1	0,97						
			6	1						
	32-38	71	4,3	0,94						
		7	5	Grup İçi	196,602	20	0,950	0,66	0,61	
39-45	17	4,0	1,02							
		6	9							
46 ve üzeri	9	4,3	0,86							
		3	6							Toplam
Toplam	21	4,2	0,97							
		2	3							
		1	1							
		1	1							
Bir zorlukla karşı karşıya kaldığımda hemen pes ederim. Çünkü başarısız olacağına inanırım	18-24	20	2,1	1,34	G.Arası	16,017	4	4,004		
			5	8						
	25-31	95	3,0	1,66						
			0	3						
	32-38	71	2,6	1,77						
		8	1	Grup İçi	568,714	20	2,747	1,45	0,21	
39-45	17	2,7	1,56							
		6	2							
46 ve üzeri	9	2,2	1,39							
		2	4							Toplam
Toplam	21	2,7	1,66							
		2	6							
		5	5							
		5	7							
Başka insanların ne hissettiklerini	18-24	20	3,4	0,88	G.Arası	5,590	4	1,398	1,11	0,35
			5	7					6	0

sadece onlara bakarak anlarım	25-31	95	3,8	1,07							
			3	8							
	32-38	71	3,9	1,22							
			2	8	Grup İçi	259,278	20	1,253			
	39-45	17	3,7	1,04							
		1	7								
46 ve üzeri	9	3,3	1,22								
		3	5	Toplam	264,868	21					
	Toplam	21	3,7	1,12							
		2	9	0							
Başka insanlar keyifsiz olduklarında kendilerini daha iyi hissetmelerine yardımcı olurum	18-24	20	4,1	0,48							
			5	9	G.Arası	5,936	4	1,484			
	25-31	95	4,0	0,88							
			3	1							
	32-38	71	4,3	0,83							
		8	4	Grup İçi	152,606	20	0,737	2,01	0,09		
39-45	17	4,2	0,92								
		9	0								
46 ve üzeri	9	3,8	1,26								
		9	9	Toplam	158,542	21					
	Toplam	21	4,1	0,86							
		2	7	7							
Engeller karşısında yılmamak ve gayret etmek için kendimi iyi bir ruh hali içerisine sokarım	18-24	20	3,9	0,51							
			5	0	G.Arası	6,738	4	1,685			
	25-31	95	4,2	0,66							
			5	8							
	32-38	71	4,1	0,86							
		8	7	Grup İçi	121,729	20	0,588	2,86	0,02		
39-45	17	4,0	0,79								
		0	1								
46 ve üzeri	9	3,4	1,23								
		4	6	Toplam	128,467	21					
	Toplam	21	4,1	0,78							
		2	5	0							
Başka insanların ses tonlarını dinleyerek onların nasıl hissettiklerini söyleyebilirim	18-24	20	4,2	0,69							
			0	6	G.Arası	1,295	4	0,324			
	25-31	95	4,0	0,92							
			3	8							
	32-38	71	4,1	1,15							
		5	4	Grup İçi	190,342	20	0,920	0,35	0,84		
39-45	17	3,9	0,55								
		4	6								
46 ve üzeri	9	4,0	0,50								
		0	0	Toplam	191,637	21					
	Toplam	21	4,0	0,95							
		2	8	3							
İnsanların neden öyle hissettiklerini anlamak benim için zordur	18-24	20	3,2	1,15							
			0	2	G.Arası	6,146	4	1,536			
	25-31	95	3,4	1,25							
			2	1							
	32-38	71	3,5	1,48							
		2	2	Grup İçi	371,906	20	1,797	0,85	0,49		
39-45	17	3,0	1,34								
		6	5								
46 ve üzeri	9	2,8	1,45								
		9	3	Toplam	378,052	21					
	Toplam	21	3,3	1,33							
		2	8	9							

EK-7

Yönetici ve öğretmenlerin mobbing ile ilgili anket sorularına verdikleri cevapların Mezuniyet Türü değişkenine göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçlarını gösteren tablolar aşağıdaki gibidir.

Tablo 3.28. Mezuniyet Türü ve Mobbing İle İlgili Anket Sorularına Verilen Cevaplar için Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Sorular	f,Ortalama ve Ss değerleri				Anova Sonuçları					
	Grup	N	X	Ss	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P	
Kendimi gösterme olanakları sınırlıdır	Yüksekokul	28	4,61	0,832	G.Arası	3,41	2	1,706	1,753	0,176
	Fakülte	169	4,41	1,038	Grup İçi	203,42	209	0,973		
	Yüksek Lisans	15	4,87	0,516	Toplam	206,83	211			
	Toplam	212	4,47	0,990						
Sürekli sözümü keser	Yüksekokul	28	4,61	0,567	G.Arası	3,86	2	1,930	1,923	0,149
	Fakülte	169	4,36	1,082	Grup İçi	209,78	209	1,004		
	Yüksek Lisans	15	4,80	0,561	Toplam	213,64	211			
	Toplam	212	4,42	1,006						
Yüzüme bağırır ve sürekli azarlar	Yüksekokul	28	4,86	0,448	G.Arası	0,45	2	0,227	0,543	0,582
	Fakülte	169	4,75	0,682	Grup İçi	87,22	209	0,417		
	Yüksek Lisans	15	4,87	0,516	Toplam	87,67	211			
	Toplam	212	4,77	0,645						
Yaptığım işle ilgili olarak sürekli eleştirirler	Yüksekokul	28	4,61	0,567	G.Arası	1,84	2	0,922	1,445	0,238
	Fakülte	169	4,64	0,862	Grup İçi	133,38	209	0,638		
	Yüksek Lisans	15	5,00	0,000	Toplam	135,22	211			
	Toplam	212	4,67	0,801						
Özel yaşamımı sürekli eleştirirler	Yüksekokul	28	4,82	0,548	G.Arası	0,91	2	0,455	1,258	0,286
	Fakülte	169	4,75	0,634	Grup İçi	75,67	209	0,362		
	Yüksek Lisans	15	5,00	0,000	Toplam	76,58	211			
	Toplam	212	4,78	0,602						
Tekefonla sık sık rahatsız ederler	Yüksekokul	28	4,79	0,499	G.Arası	0,24	2	0,119	0,661	0,517
	Fakülte	169	4,86	0,422	Grup İçi	37,52	209	0,180		
	Yüksek Lisans	15	4,93	0,258	Toplam	37,75	211			
	Toplam	212	4,86	0,423						
Sözlü olarak tehdit ederler	Yüksekokul	28	4,79	0,499	G.Arası	0,07	2	0,033	0,081	0,922
	Fakülte	169	4,73	0,612	Grup İçi	84,67	209	0,405		
	Yüksek Lisans	15	4,73	1,033	Toplam	84,73	211			
	Toplam	212	4,74	0,634						
Yazılı olarak tehdit ederler	Yüksekokul	28	4,82	0,476	G.Arası	0,18	2	0,091	0,344	0,709
	Fakülte	169	4,85	0,450	Grup İçi	55,04	209	0,263		
	Yüksek Lisans	15	4,73	1,033	Toplam	55,22	211			
	Toplam	212	4,83	0,512						
Jestler ve bakışlarla iletişimi reddederler	Yüksekokul	28	4,79	0,499	G.Arası	0,35	2	0,177	0,441	0,644
	Fakülte	169	4,70	0,662	Grup İçi	83,92	209	0,402		
	Yüksek Lisans	15	4,60	0,507	Toplam	84,28	211			
	Toplam	212	4,70	0,632						
İmalar yoluyla iletişimi reddederler	Yüksekokul	28	4,79	0,568	G.Arası	1,00	2	0,499	0,740	0,479
	Fakülte	169	4,59	0,876	Grup İçi	141,05	209	0,675		
	Yüksek Lisans	15	4,67	0,488	Toplam	142,05	211			
	Toplam	212	4,62	0,821						
Çevremdeki insanlar benimle konuşmaya istekli değildir	Yüksekokul	28	4,75	0,518	G.Arası	0,44	2	0,219	0,513	0,600
	Fakülte	169	4,76	0,695	Grup İçi	89,24	209	0,427		
	Yüksek Lisans	15	4,93	0,258	Toplam	89,67	211			
	Toplam	212	4,77	0,652						
Başkalarıyla iletişim kurmam engellenir	Yüksekokul	28	4,79	0,499	G.Arası	0,32	2	0,160	0,520	0,596
	Fakülte	169	4,78	0,582	Grup İçi	64,55	209	0,309		
	Yüksek Lisans	15	4,93	0,258	Toplam	64,87	211			
	Toplam	212	4,79	0,554						

Diğer çalışanlardan ayrı bir mekanda çalışmak zorunda bırakılır	Yüksekokul	28	4,71	0,600	G.Arası	0,07	2	0,033	0,078	0,925
	Fakülte	169	4,76	0,639	Grup İçi	87,18	209	0,417		
	Yüksek Lisans	15	4,73	0,799						
	Toplam	212	4,75	0,643	Toplam	87,25	211			
Benile konuşmak çalışma arkadaşlarımla yasaklanır	Yüksekokul	28	4,79	0,499	G.Arası	0,31	2	0,154	0,552	0,576
	Fakülte	169	4,86	0,504	Grup İçi	58,24	209	0,279		
	Yüksek Lisans	15	4,73	0,799						
	Toplam	212	4,84	0,527	Toplam	58,55	211			
Bana iş yerimde yokmuşum gibi davranılır	Yüksekokul	28	4,86	0,448	G.Arası	0,16	2	0,082	0,269	0,765
	Fakülte	169	4,83	0,542	Grup İçi	63,72	209	0,305		
	Yüksek Lisans	15	4,73	0,799						
	Toplam	212	4,83	0,550	Toplam	63,89	211			
Arkamdan konuşulduğumu bilirim	Yüksekokul	28	4,75	0,518	G.Arası	0,47	2	0,236	0,392	0,676
	Fakülte	169	4,63	0,807	Grup İçi	125,70	209	0,601		
	Yüksek Lisans	15	4,73	0,799						
	Toplam	212	4,65	0,773	Toplam	126,17	211			
Hakkımda asılsız dedikodu çıkarılır	Yüksekokul	28	4,75	0,518	G.Arası	0,05	2	0,025	0,042	0,959
	Fakülte	169	4,74	0,811	Grup İçi	126,19	209	0,604		
	Yüksek Lisans	15	4,80	0,775						
	Toplam	212	4,75	0,774	Toplam	126,25	211			
Benimle alay edilir	Yüksekokul	28	4,82	0,476	G.Arası	0,64	2	0,318	1,389	0,252
	Fakülte	169	4,88	0,396	Grup İçi	47,83	209	0,229		
	Yüksek Lisans	15	4,67	1,047						
	Toplam	212	4,85	0,479	Toplam	48,47	211			
Akl hastası gibi muamele görürüm	Yüksekokul	28	4,89	0,416	G.Arası	0,55	2	0,276	0,526	0,592
	Fakülte	169	4,78	0,730	Grup İçi	109,47	209	0,524		
	Yüksek Lisans	15	4,67	1,047						
	Toplam	212	4,78	0,722	Toplam	110,02	211			
Psikiyatrik yardım almam konusunda bana baskı uygulanır	Yüksekokul	28	4,79	0,499	G.Arası	0,73	2	0,366	1,578	0,209
	Fakülte	169	4,88	0,396	Grup İçi	48,44	209	0,232		
	Yüksek Lisans	15	4,67	1,047						
	Toplam	212	4,85	0,483	Toplam	49,17	211			
Herhangi bir kusurumla alay edilir	Yüksekokul	28	4,82	0,476	G.Arası	0,13	2	0,064	0,481	0,619
	Fakülte	169	4,89	0,328	Grup İçi	27,92	209	0,134		
	Yüksek Lisans	15	4,87	0,516						
	Toplam	212	4,88	0,365	Toplam	28,05	211			
Beni gülünç duruma düşürmek için yürüyüşüm sesim jestlerim taklit edilir	Yüksekokul	28	4,79	0,568	G.Arası	0,08	2	0,040	0,121	0,886
	Fakülte	169	4,79	0,576	Grup İçi	68,20	209	0,326		
	Yüksek Lisans	15	4,87	0,516						
	Toplam	212	4,80	0,569	Toplam	68,28	211			
Politik yada inançlarımla alay edilir	Yüksekokul	28	4,82	0,476	G.Arası	0,48	2	0,240	1,774	0,172
	Fakülte	169	4,90	0,321	Grup İçi	28,33	209	0,136		
	Yüksek Lisans	15	4,73	0,594						
	Toplam	212	4,88	0,370	Toplam	28,81	211			
Özel yaşamımla alay edilir	Yüksekokul	28	4,82	0,548	G.Arası	0,07	2	0,035	0,140	0,870
	Fakülte	169	4,86	0,492	Grup İçi	53,10	209	0,254		
	Yüksek Lisans	15	4,80	0,561						
	Toplam	212	4,85	0,502	Toplam	53,17	211			
Özgüvenimi olumsuz etkileyecek işler yapmaya zorlanırım	Yüksekokul	28	4,75	0,585	G.Arası	0,65	2	0,325	1,626	0,199
	Fakülte	169	4,88	0,406	Grup İçi	41,82	209	0,200		
	Yüksek Lisans	15	4,73	0,594						
	Toplam	212	4,85	0,449	Toplam	42,47	211			
Çalışmam ve çabalarım hakettiği şekilde değerlendirilmez	Yüksekokul	28	4,61	0,875	G.Arası	0,54	2	0,268	0,544	0,581
	Fakülte	169	4,75	0,682	Grup İçi	103,14	209	0,493		
	Yüksek Lisans	15	4,80	0,561						
	Toplam	212	4,73	0,701	Toplam	103,67	211			
Kararlarım sürekli sorgulanır	Yüksekokul	28	4,79	0,499	G.Arası	0,21	2	0,104	0,433	0,649
	Fakülte	169	4,84	0,480	Grup İçi	50,33	209	0,241		
	Yüksek Lisans	15	4,73	0,594						
	Toplam	212	4,83	0,489	Toplam	50,54	211			

Küçük düşürücü isimlerle çağırırım	Yüksekokul	28	4,82	0,476	G.Arası	0,11	2	0,056	0,294	0,746
	Fakülte	169	4,87	0,416	Grup İçi	39,64	209	0,190		
	Yüksek Lisans	15	4,80	0,561	Toplam	39,75	211			
	Toplam	212	4,86	0,434						
Cinsel taciz ve teklifte bulunulur	Yüksekokul	28	4,82	0,476	G.Arası	0,15	2	0,076	0,408	0,666
	Fakülte	169	4,90	0,418	Grup İçi	39,13	209	0,187		
	Yüksek Lisans	15	4,87	0,516	Toplam	39,28	211			
	Toplam	212	4,89	0,431						
Bana önemli görevlere verilmez	Yüksekokul	28	4,75	0,585	G.Arası	0,23	2	0,115	0,236	0,790
	Fakülte	169	4,66	0,715	Grup İçi	101,96	209	0,488		
	Yüksek Lisans	15	4,73	0,704	Toplam	102,19	211			
	Toplam	212	4,68	0,696						
Bana verilen işler geri alınır yaratıcılığım engellenir	Yüksekokul	28	4,79	0,568	G.Arası	0,49	2	0,243	0,700	0,498
	Fakülte	169	4,79	0,558	Grup İçi	72,65	209	0,348		
	Yüksek Lisans	15	4,60	0,910	Toplam	73,13	211			
	Toplam	212	4,77	0,589						
Anlamsız işle ryapmam istenir	Yüksekokul	28	4,75	0,585	G.Arası	0,16	2	0,079	0,335	0,716
	Fakülte	169	4,76	0,479	Grup İçi	49,52	209	0,237		
	Yüksek Lisans	15	4,87	0,352	Toplam	49,67	211			
	Toplam	212	4,77	0,485						
Yeteneklerime uygun olmayan işler verilir	Yüksekokul	28	4,79	0,568	G.Arası	0,24	2	0,119	0,416	0,660
	Fakülte	169	4,81	0,545	Grup İçi	59,59	209	0,285		
	Yüksek Lisans	15	4,93	0,258	Toplam	59,83	211			
	Toplam	212	4,82	0,532						
İşim sürekli degistirilir	Yüksekokul	28	4,82	0,548	G.Arası	0,13	2	0,063	0,434	0,649
	Fakülte	169	4,87	0,355	Grup İçi	30,18	209	0,144		
	Yüksek Lisans	15	4,93	0,258	Toplam	30,30	211			
	Toplam	212	4,87	0,379						
Özgüvenimi olumsuz etkileyen görevler verilir	Yüksekokul	28	4,75	0,585	G.Arası	0,35	2	0,176	0,946	0,390
	Fakülte	169	4,84	0,413	Grup İçi	38,87	209	0,186		
	Yüksek Lisans	15	4,93	0,258	Toplam	39,22	211			
	Toplam	212	4,83	0,431						
İtibarımı sarsacak işler yapmam istenir	Yüksekokul	28	4,79	0,568	G.Arası	0,24	2	0,119	0,740	0,478
	Fakülte	169	4,86	0,377	Grup İçi	33,52	209	0,160		
	Yüksek Lisans	15	4,93	0,258	Toplam	33,75	211			
	Toplam	212	4,86	0,400						
Yanlış yapılan işlerin faturası bana çıkarılır	Yüksekokul	28	4,79	0,568	G.Arası	0,28	2	0,140	1,001	0,369
	Fakülte	169	4,88	0,342	Grup İçi	29,28	209	0,140		
	Yüksek Lisans	15	4,93	0,258	Toplam	29,56	211			
	Toplam	212	4,87	0,374						
Bulduğum mekana ve evime zarar vermeye çalışılır	Yüksekokul	28	4,75	0,585	G.Arası	0,29	2	0,144	0,897	0,409
	Fakülte	169	4,86	0,367	Grup İçi	33,58	209	0,161		
	Yüksek Lisans	15	4,87	0,352	Toplam	33,86	211			
	Toplam	212	4,84	0,401						
Fiziksel olarak ağır işler yapmam istenir	Yüksekokul	28	4,68	0,612	G.Arası	0,85	2	0,423	2,265	0,106
	Fakülte	169	4,85	0,408	Grup İçi	39,04	209	0,187		
	Yüksek Lisans	15	4,93	0,258	Toplam	39,89	211			
	Toplam	212	4,83	0,435						
Fiziksel şiddet tehditleri alırım	Yüksekokul	28	4,75	0,585	G.Arası	0,29	2	0,144	0,661	0,518
	Fakülte	169	4,86	0,454	Grup İçi	45,58	209	0,218		
	Yüksek Lisans	15	4,87	0,352	Toplam	45,86	211			
	Toplam	212	4,84	0,466						
Gözümü korkutmak için hafif şiddete maruz kalırım	Yüksekokul	28	4,79	0,499	G.Arası	0,08	2	0,039	0,141	0,868
	Fakülte	169	4,83	0,542	Grup İçi	57,81	209	0,277		
	Yüksek Lisans	15	4,87	0,352	Toplam	57,89	211			
	Toplam	212	4,83	0,524						
Fiziksel zara uğrarım	Yüksekokul	28	4,71	0,600	G.Arası	0,51	2	0,254	1,473	0,232
	Fakülte	169	4,86	0,383	Grup İçi	36,04	209	0,172		
	Yüksek Lisans	15	4,87	0,352	Toplam	36,55	211			
	Toplam	212	4,84	0,416						

EK-8

Yönetici ve öğretmenlerin duygusal zeka ile ilgili anket sorularına verdikleri cevapların Mezuniyet Türü değişkenine göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçlarını gösteren tablolar aşağıdaki gibidir.

Tablo 3.29. Mezuniyet Türü ve Duygusal Zeka İle İlgili Anket Sorularına Verilen Cevaplar için Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Sorular	f,Ortalama ve Ss değerleri				Anova Sonuçları					
	Grup	N	X	Ss		Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Şahsi problemim hakkında başkalarıyla ne zaman konuşacağımı bilirim	Yüksekokul	28	4,64	0,621	G.Arası	4,23	2	2,116	2,347	0,098
	Fakülte	169	4,39	1,024	Grup İçi	188,39	209	0,901		
	Yüksek Lisans	15	4,87	0,352	Toplam	192,62	211			
	Toplam	212	4,46	0,955						
Engellerle karşılaştığımda benzer engellerle karşılaştığımı ve engellerin üstesinden geldiğim zaman hatırlarım	Yüksekokul	28	4,57	0,573	G.Arası	6,99	2	3,493	3,695	0,026
	Fakülte	169	4,13	1,009	Grup İçi	197,59	209	0,945		
	Yüksek Lisans	15	4,60	1,121	Toplam	204,58	211			
	Toplam	212	4,22	0,985						
Uğraştığım şeylerin çoğunda iyi işler çıkaracağımı düşünürüm	Yüksekokul	28	4,61	0,685	G.Arası	8,04	2	4,020	6,655	0,002
	Fakülte	169	4,20	0,813	Grup İçi	126,24	209	0,604		
	Yüksek Lisans	15	4,80	0,414	Toplam	134,28	211			
	Toplam	212	4,30	0,798						
Başka insanlar sınırlarımı benimle rahatça paylaşırlar	Yüksekokul	28	4,11	1,370	G.Arası	9,00	2	4,498	4,184	0,017
	Fakülte	169	4,23	1,018	Grup İçi	224,68	209	1,075		
	Yüksek Lisans	15	5,00	0,000	Toplam	233,67	211			
	Toplam	212	4,27	1,052						
Başka insanların sözlü olmayan mesajlarını anlamakta güçlük çekerim	Yüksekokul	28	2,96	1,710	G.Arası	32,48	2	16,241	6,715	0,001
	Fakülte	169	2,80	1,549	Grup İçi	505,46	209	2,418		
	Yüksek Lisans	15	4,33	1,291	Toplam	537,94	211			
	Toplam	212	2,93	1,597						
Hayatımın başlıca olaylarından bazıları neyin önemli olup neyin önemli olmadığını tekrar değerlendirmem yol açmıştır	Yüksekokul	28	4,36	0,731	G.Arası	2,02	2	1,010	1,267	0,284
	Fakülte	169	4,24	0,940	Grup İçi	166,56	209	0,797		
	Yüksek Lisans	15	4,60	0,507	Toplam	168,58	211			
	Toplam	212	4,28	0,894						
Ruh halim değiştiğinde yeni olanaklar görürüm	Yüksekokul	28	4,46	0,693	G.Arası	8,74	2	4,371	5,552	0,004
	Fakülte	169	4,01	0,913	Grup İçi	164,54	209	0,787		
	Yüksek Lisans	15	4,60	0,910	Toplam	173,28	211			
	Toplam	212	4,11	0,906						
Duygular hayatı yaşamamı anlamlı kılan şeylerden biridir	Yüksekokul	28	4,50	0,509	G.Arası	0,46	2	0,230	0,523	0,593
	Fakülte	169	4,43	0,696	Grup İçi	92,07	209	0,441		
	Yüksek Lisans	15	4,60	0,507	Toplam	92,53	211			
	Toplam	212	4,43	0,696						

	Toplam	212	4,45	0,662							
Duyularımı yaşadıkça onların farkında olurum	Yüksekokul	28	4,54	0,508	G.Arası	5,62	2	2,808			
	Fakülte	169	4,25	0,746	Grup İçi	102,93	209	0,492			
	Yüksek Lisans	15	4,80	0,414					5,702	0,004	
	Toplam	212	4,33	0,717	Toplam	108,54	211				
Güçlerim olmasını umarım	Yüksekokul	28	4,75	0,441	G.Arası	2,01	2	1,006			
	Fakülte	169	4,46	0,772	Grup İçi	110,98	209	0,531			
	Yüksek Lisans	15	4,53	0,640					1,894	0,153	
	Toplam	212	4,50	0,732	Toplam	113,00	211				
Duyularımı paylaşmaktan hoşlanırım	Yüksekokul	28	4,54	0,744	G.Arası	7,35	2	3,674			
	Fakülte	169	4,15	0,873	Grup İçi	147,90	209	0,708			
	Yüksek Lisans	15	4,73	0,594					5,192	0,006	
	Toplam	212	4,25	0,858	Toplam	155,25	211				
Pozitif bir duygu yaşarken onu nasıl sonlandıracığımı bilirim	Yüksekokul	28	4,50	0,694	G.Arası	4,60	2	2,302			
	Fakülte	169	4,24	0,758	Grup İçi	112,47	209	0,538			
	Yüksek Lisans	15	4,73	0,458					4,279	0,015	
	Toplam	212	4,31	0,745	Toplam	117,07	211				
Ben olayları düzenlerimbaşkaları eğlenirler	Yüksekokul	28	3,93	1,120	G.Arası	9,22	2	4,609			
	Fakülte	169	3,73	1,066	Grup İçi	238,61	209	1,142			
	Yüksek Lisans	15	4,53	0,990					4,037	0,019	
	Toplam	212	3,82	1,084	Toplam	247,83	211				
Beni mutlu eden etkinlikler araştırım	Yüksekokul	28	4,57	0,504	G.Arası	6,91	2	3,457			
	Fakülte	169	4,22	0,783	Grup İçi	112,16	209	0,537			
	Yüksek Lisans	15	4,80	0,414					6,442	0,002	
	Toplam	212	4,31	0,751	Toplam	119,07	211				
Başkalarına yolladığım sözeüz mesajların farkındayım	Yüksekokul	28	4,29	0,713	G.Arası	0,60	2	0,299			
	Fakülte	169	4,15	0,936	Grup İçi	173,95	209	0,832			
	Yüksek Lisans	15	4,07	0,961					0,359	0,699	
	Toplam	212	4,16	0,910	Toplam	174,55	211				
Kendimi başkalarının üzerinde olumlu izlenim bırakacak tarzda gösteririm	Yüksekokul	27	4,00	1,109	G.Arası	3,05	2	1,526			
	Fakülte	169	4,09	0,914	Grup İçi	176,22	208	0,847			
	Yüksek Lisans	15	4,53	0,516					1,801	0,168	
	Toplam	211	4,11	0,924	Toplam	179,27	210				
Pozitif bir ruh halindeyken benim için problem çözmek kolaydır	Yüksekokul	28	4,54	0,508	G.Arası	3,40	2	1,699			
	Fakülte	169	4,39	0,795	Grup İçi	116,92	209	0,559			
	Yüksek Lisans	15	4,87	0,516					3,037	0,050	
	Toplam	212	4,44	0,755	Toplam	120,32	211				
Yüzdeki ifadelere bakarak insanların yaşadıkları duyguları anlarım	Yüksekokul	28	4,29	0,600	G.Arası	2,09	2	1,047			
	Fakülte	169	4,28	0,859	Grup İçi	136,98	209	0,655			
	Yüksek Lisans	15	4,67	0,488					1,598	0,205	
	Toplam	212	4,31	0,812	Toplam	139,07	211				
Duyularımın neden değiştiğini bilirim	Yüksekokul	28	4,36	0,488	G.Arası	2,37	2	1,185			
	Fakülte	169	4,40	0,666	Grup İçi	83,27	209	0,398			
	Yüksek Lisans	15	4,80	0,414					2,975	0,053	
	Toplam	212	4,42	0,637	Toplam	85,64	211				
Pozitif bir ruh halindeyken yeni fikirler bulabilirim	Yüksekokul	28	4,46	0,576	G.Arası	1,66	2	0,830			
	Fakülte	169	4,34	0,673	Grup İçi	88,39	209	0,423			
	Yüksek Lisans	15	4,67	0,488					1,962	0,143	
	Toplam	212	4,42	0,637	Toplam	90,05	211				

	Toplam	212	4,38	0,653							
Duygularım üzerinde kontrol sahibiyimdir	Yüksekokul	28	4,46	0,576	G.Arası	8,08	2	4,040			
	Fakülte	169	4,13	0,910	Grup İçi	152,50	209	0,730			
	Yüksek Lisans	15	4,80	0,561					5,537	0,005	
	Toplam	212	4,22	0,872	Toplam	160,58	211				
Duygularımı yaşadıkça kolayca onların farkında olurum	Yüksekokul	28	4,46	0,508	G.Arası	2,56	2	1,282			
	Fakülte	169	4,33	0,669	Grup İçi	85,00	209	0,407			
	Yüksek Lisans	15	4,73	0,458					3,151	0,045	
	Toplam	212	4,37	0,644	Toplam	87,56	211				
Üzerime aldığım görevlerde güzel bir sonuç hayal ederek kendimi motive ederim	Yüksekokul	28	4,61	0,497	G.Arası	4,67	2	2,333			
	Fakülte	169	4,26	0,684	Grup İçi	90,56	209	0,433			
	Yüksek Lisans	15	4,67	0,617					5,384	0,005	
	Toplam	212	4,33	0,672	Toplam	95,22	211				
Başkaları iyi şeyler yaptığında onlara iltifat ederim	Yüksekokul	28	4,54	0,576	G.Arası	2,43	2	1,213			
	Fakülte	169	4,40	0,620	Grup İçi	76,00	209	0,364			
	Yüksek Lisans	15	4,80	0,414					3,335	0,038	
	Toplam	212	4,45	0,610	Toplam	78,43	211				
Başka insanların gönderdiği sözsüz mesajların farkındayım	Yüksekokul	28	4,36	0,731	G.Arası	3,54	2	1,771			
	Fakülte	169	4,19	0,994	Grup İçi	195,70	209	0,936			
	Yüksek Lisans	15	4,67	1,047					1,892	0,153	
	Toplam	212	4,25	0,972	Toplam	199,25	211				
Başka biri hayatındaki önemli bir olayı bana anlattığında neredeyse bu olayı kendim yaşıyormuş gibi hissederim	Yüksekokul	28	4,39	0,685	G.Arası	8,13	2	4,067			
	Fakülte	169	4,02	0,994	Grup İçi	185,92	209	0,890			
	Yüksek Lisans	15	4,67	0,724					4,572	0,011	
	Toplam	212	4,12	0,959	Toplam	194,05	211				
Duygularında bir değişme hissettiğimde yeni fikirler üretme eğilimindeyim	Yüksekokul	28	4,54	0,962	G.Arası	5,13	2	2,566			
	Fakülte	169	4,15	0,955	Grup İçi	194,00	209	0,928			
	Yüksek Lisans	15	4,53	1,060					2,765	0,065	
	Toplam	212	4,23	0,971	Toplam	199,13	211				
Bir zorlukla karşı karşıya kaldığımda hemen pes ederim. Çünkü başarısız olacağına inanırım	Yüksekokul	28	2,82	1,722	G.Arası	44,59	2	22,293			
	Fakülte	169	2,60	1,619	Grup İçi	540,15	209	2,584			
	Yüksek Lisans	15	4,40	1,183					8,626	0,000	
	Toplam	212	2,76	1,665	Toplam	584,73	211				
Başka insanların ne hissettiklerini sadece onlara bakarak anlarım	Yüksekokul	28	4,00	1,186	G.Arası	4,54	2	2,269			
	Fakülte	169	3,72	1,123	Grup İçi	260,33	209	1,246			
	Yüksek Lisans	15	4,20	0,862					1,822	0,164	
	Toplam	212	3,79	1,120	Toplam	264,87	211				
Başka insanlar keyifsiz olduklarında kendilerini daha iyi hissetmelerine yardımcı olurum	Yüksekokul	28	4,39	0,875	G.Arası	6,05	2	3,023			
	Fakülte	169	4,09	0,854	Grup İçi	152,50	209	0,730			
	Yüksek Lisans	15	4,67	0,816					4,143	0,017	
	Toplam	212	4,17	0,867	Toplam	158,54	211				
Engeller karşısında yılmamak ve gayret etmek için kendimi iyi bir ruh hali içerisine sokarım	Yüksekokul	28	4,14	1,079	G.Arası	1,67	2	0,836			
	Fakülte	169	4,12	0,722	Grup İçi	126,80	209	0,607			
	Yüksek Lisans	15	4,47	0,743					1,378	0,254	
	Toplam	212	4,15	0,780	Toplam	128,47	211				
Başka insanların ses tonlarını dinleyerek onların	Yüksekokul	28	4,21	0,917	G.Arası	5,35	2	2,673			
	Fakülte	169	4,01	0,970	Grup İçi	186,29	209	0,891			
									2,999	0,052	

nasıl hissettiklerini söyleyebilirim	Yüksek Lisans	15	4,60	0,632	Toplam	191,64	211			
	Toplam	212	4,08	0,953						
İnsanların neden öyle hissettiklerini anlamak benim için zordur	Yükseköğretim	28	3,21	1,449	G.Arası	12,96	2	6,480		
	Fakülte	169	3,33	1,303	Grup İçi	365,09	209	1,747	3,710	0,026
	Yüksek Lisans	15	4,27	1,280	Toplam	378,05	211			
	Toplam	212	3,38	1,339						

EK-9

Yönetici ve öğretmenlerin mobbing ile ilgili anket sorularına verdikleri cevapların Çalışma Süresi değişkenine göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçlarını gösteren tablolar aşağıdaki gibidir.

Tablo 3.48. Çalışma Süresi ve Mobbing İle İlgili Anket Sorularına Verilen Cevaplar için Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Sorular	f,Ortalama ve Ss değerleri				Anova Sonuçları					
	Grup	N	X	Ss	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P	
Kendimi gösterme olanakları sınırlıdır	1 yıldan az	59	4,73	0,827	G.Arası	18,77	4	4,693	5,166	0,001
	1-3 yıl	55	4,16	1,302						
	4-6 yıl	30	4,57	0,898	Grup İçi	188,06	207	0,908		
	7-10 yıl	44	4,18	0,870						
	10 yıldan fazla	24	4,96	0,204	Toplam	206,83	211			
	Toplam	212	4,47	0,990						
Sürekli sözümü keser	1 yıldan az	59	4,83	0,592	G.Arası	23,93	4	5,983	6,529	0,000
	1-3 yıl	55	4,25	1,190						
	4-6 yıl	30	4,57	0,898	Grup İçi	189,70	207	0,916		
	7-10 yıl	44	3,91	1,217						
	10 yıldan fazla	24	4,54	0,509	Toplam	213,64	211			
	Toplam	212	4,42	1,006						
Yüzüme bağırır ve sürekli azarlar	1 yıldan az	59	4,93	0,365	G.Arası	5,12	4	1,281	3,212	0,014
	1-3 yıl	55	4,64	0,910						
	4-6 yıl	30	4,87	0,346	Grup İçi	82,55	207	0,399		
	7-10 yıl	44	4,57	0,759						
	10 yıldan fazla	24	4,92	0,282	Toplam	87,67	211			
	Toplam	212	4,77	0,645						
Yaptığım işle ilgili olarak sürekli eleştirirler	1 yıldan az	59	4,85	0,582	G.Arası	5,37	4	1,342	2,139	0,077
	1-3 yıl	55	4,56	1,102						
	4-6 yıl	30	4,83	0,531	Grup İçi	129,86	207	0,627		
	7-10 yıl	44	4,45	0,848						
	10 yıldan fazla	24	4,63	0,495	Toplam	135,22	211			
	Toplam	212	4,67	0,801						
Özel yaşamımı sürekli eleştirirler	1 yıldan az	59	4,90	0,402	G.Arası	3,71	4	0,928	2,637	0,035
	1-3 yıl	55	4,82	0,611						
	4-6 yıl	30	4,67	0,758	Grup İçi	72,87	207	0,352		
	7-10 yıl	44	4,57	0,759						
	10 yıldan fazla	24	4,92	0,282	Toplam	76,58	211			
	Toplam	212	4,78	0,602						
Tekefonla sık sık rahatsız ederler	1 yıldan az	59	4,93	0,254	G.Arası	1,37	4	0,342	1,944	0,104
	1-3 yıl	55	4,93	0,262						
	4-6 yıl	30	4,77	0,679	Grup İçi	36,39	207	0,176		
	7-10 yıl	44	4,75	0,534						
	10 yıldan fazla	24	4,83	0,381	Toplam	37,75	211			
	Toplam	212	4,86	0,423						
Sözlü olarak tehdit ederler	1 yıldan az	59	4,92	0,281	G.Arası	7,08	4	1,770	4,717	0,001
	1-3 yıl	55	4,82	0,389						
	4-6 yıl	30	4,70	0,702	Grup İçi	77,65	207	0,375		
	7-10 yıl	44	4,41	1,041						
	10 yıldan fazla	24	4,79	0,415	Toplam	84,73	211			
	Toplam	212	4,74	0,634						
	1 yıldan az	59	4,93	0,314	G.Arası	2,57	4	0,642	2,525	0,042

Yazılı olarak tehdit ederler	1-3 yıl	55	4,91	0,348	Grup İçi	52,65	207	0,254		
	4-6 yıl	30	4,73	0,640						
	7-10 yıl	44	4,66	0,776						
	10 yıldan fazla	24	4,88	0,338						
	Toplam	212	4,83	0,512						
Jestler ve bakışlarla iletişimi reddederler	1 yıldan az	59	4,92	0,281	G.Arası	4,75	4	1,189	3,094	0,017
	1-3 yıl	55	4,56	0,601						
	4-6 yıl	30	4,67	0,758						
	7-10 yıl	44	4,57	0,900						
	10 yıldan fazla	24	4,79	0,415						
Toplam	212	4,70	0,632							
İmalar yoluyla iletişimi reddederler	1 yıldan az	59	4,90	0,357	G.Arası	14,91	4	3,727	6,068	0,000
	1-3 yıl	55	4,53	0,790						
	4-6 yıl	30	4,83	0,379						
	7-10 yıl	44	4,18	1,317						
	10 yıldan fazla	24	4,67	0,565						
Toplam	212	4,62	0,821							
Çevremdeki insanlar benimle konuşmaya istekli değildir	1 yıldan az	59	4,85	0,485	G.Arası	7,30	4	1,825	4,587	0,001
	1-3 yıl	55	4,87	0,474						
	4-6 yıl	30	4,83	0,379						
	7-10 yıl	44	4,41	1,085						
	10 yıldan fazla	24	4,92	0,282						
Toplam	212	4,77	0,652							
Başkalarıyla iletişim kurmam engellenir	1 yıldan az	59	4,98	0,130	G.Arası	5,68	4	1,420	4,966	0,001
	1-3 yıl	55	4,75	0,552						
	4-6 yıl	30	4,83	0,379						
	7-10 yıl	44	4,52	0,876						
	10 yıldan fazla	24	4,88	0,448						
Toplam	212	4,79	0,554							
Diğer çalışanlardan ayrı bir mekanda çalışmak zorunda bırakılırım	1 yıldan az	59	4,92	0,427	G.Arası	3,38	4	0,844	2,083	0,084
	1-3 yıl	55	4,64	0,910						
	4-6 yıl	30	4,80	0,484						
	7-10 yıl	44	4,61	0,655						
	10 yıldan fazla	24	4,83	0,381						
Toplam	212	4,75	0,643							
Benimle konuşmak çalışma arkadaşlarıma yasaklanır	1 yıldan az	59	4,90	0,480	G.Arası	1,93	4	0,481	1,760	0,138
	1-3 yıl	55	4,91	0,348						
	4-6 yıl	30	4,87	0,346						
	7-10 yıl	44	4,66	0,834						
	10 yıldan fazla	24	4,83	0,381						
Toplam	212	4,84	0,527							
Bana iş yerimde yokmuşum gibi davranılır	1 yıldan az	59	4,92	0,427	G.Arası	1,32	4	0,330	1,093	0,361
	1-3 yıl	55	4,75	0,799						
	4-6 yıl	30	4,93	0,254						
	7-10 yıl	44	4,77	0,476						
	10 yıldan fazla	24	4,79	0,509						
Toplam	212	4,83	0,550							
Arkamdan kötü konuşulduğunu bilirim	1 yıldan az	59	4,81	0,601	G.Arası	9,25	4	2,314	4,096	0,003
	1-3 yıl	55	4,58	0,896						
	4-6 yıl	30	4,87	0,434						
	7-10 yıl	44	4,30	0,930						
	10 yıldan fazla	24	4,79	0,658						
Toplam	212	4,65	0,773							
Hakkımda asılsız dedikodu çıkarılır	1 yıldan az	59	4,90	0,443	G.Arası	4,29	4	1,072	1,819	0,126
	1-3 yıl	55	4,62	1,063						
	4-6 yıl	30	4,83	0,379						
	7-10 yıl	44	4,57	0,998						
	10 yıldan fazla	24	4,88	0,338						
Toplam	212	4,75	0,774							
	1 yıldan az	59	4,92	0,535	G.Arası	3,15	4	0,787	3,595	0,007

Benimle alay edilir	1-3 yıl	55	4,96	0,189	Grup İçi	45,32	207	0,219		
	4-6 yıl	30	4,80	0,484						
	7-10 yıl	44	4,64	0,650						
	10 yıldan fazla	24	4,92	0,282						
	Toplam	212	4,85	0,479						
Akl hastası gibi muamele görürüm	1 yıldan az	59	4,92	0,535	G.Arası	18,76	4	4,691	10,641	0,000
	1-3 yıl	55	4,96	0,189						
	4-6 yıl	30	4,97	0,183						
	7-10 yıl	44	4,20	1,268						
	10 yıldan fazla	24	4,88	0,338						
Toplam	212	4,78	0,722	Toplam	110,02	211				
Psikiyatrik yardım almam konusunda bana baskı uygulanır	1 yıldan az	59	4,92	0,535	G.Arası	3,06	4	0,765	3,434	0,010
	1-3 yıl	55	4,96	0,189						
	4-6 yıl	30	4,80	0,551						
	7-10 yıl	44	4,64	0,613						
	10 yıldan fazla	24	4,88	0,338						
Toplam	212	4,85	0,483	Toplam	49,17	211				
Herhangi bir kusurumla alay edilir	1 yıldan az	59	4,95	0,289	G.Arası	1,91	4	0,477	3,779	0,005
	1-3 yıl	55	4,95	0,229						
	4-6 yıl	30	4,87	0,346						
	7-10 yıl	44	4,70	0,553						
	10 yıldan fazla	24	4,92	0,282						
Toplam	212	4,88	0,365	Toplam	28,05	211				
Beni gülünç duruma düşürmek için yürüyüşüm sesim jestlerim taklit edilir	1 yıldan az	59	4,93	0,314	G.Arası	10,74	4	2,685	9,659	0,000
	1-3 yıl	55	4,95	0,299						
	4-6 yıl	30	4,83	0,461						
	7-10 yıl	44	4,36	0,942						
	10 yıldan fazla	24	4,88	0,338						
Toplam	212	4,80	0,569	Toplam	68,28	211				
Politik yada inançlarımla alay edilir	1 yıldan az	59	4,93	0,314	G.Arası	0,99	4	0,247	1,836	0,123
	1-3 yıl	55	4,91	0,290						
	4-6 yıl	30	4,87	0,346						
	7-10 yıl	44	4,75	0,534						
	10 yıldan fazla	24	4,92	0,282						
Toplam	212	4,88	0,370	Toplam	28,81	211				
Özel yaşamımla alay edilir	1 yıldan az	59	4,92	0,337	G.Arası	1,30	4	0,324	1,294	0,273
	1-3 yıl	55	4,89	0,416						
	4-6 yıl	30	4,83	0,531						
	7-10 yıl	44	4,70	0,765						
	10 yıldan fazla	24	4,88	0,338						
Toplam	212	4,85	0,502	Toplam	53,17	211				
Özgüvenimi olumsuz etkileyecek işler yapmaya zorlanırım	1 yıldan az	59	4,93	0,314	G.Arası	3,40	4	0,849	4,500	0,002
	1-3 yıl	55	4,93	0,325						
	4-6 yıl	30	4,93	0,254						
	7-10 yıl	44	4,61	0,689						
	10 yıldan fazla	24	4,83	0,482						
Toplam	212	4,85	0,449	Toplam	42,47	211				
Çalışmam ve çabalarım hakkındaki değerlendirmem	1 yıldan az	59	4,86	0,507	G.Arası	3,35	4	0,838	1,729	0,145
	1-3 yıl	55	4,71	0,762						
	4-6 yıl	30	4,87	0,346						
	7-10 yıl	44	4,59	0,871						
	10 yıldan fazla	24	4,54	0,884						
Toplam	212	4,73	0,701	Toplam	103,67	211				
Kararlarım sürekli sorgulanır	1 yıldan az	59	4,93	0,314	G.Arası	2,42	4	0,604	2,599	0,037
	1-3 yıl	55	4,82	0,512						
	4-6 yıl	30	4,90	0,305						
	7-10 yıl	44	4,64	0,718						
	10 yıldan fazla	24	4,83	0,381						
Toplam	212	4,83	0,489	Toplam	50,54	211				
	1 yıldan az	59	4,95	0,289	G.Arası	2,52	4	0,630	3,503	0,009

Küçük düşürücü isimlerle çağrılır	1-3 yıl	55	4,93	0,262	Grup İçi	37,23	207	0,180		
	4-6 yıl	30	4,83	0,461						
	7-10 yıl	44	4,66	0,680						
	10 yıldan fazla	24	4,88	0,338						
	Toplam	212	4,86	0,434						
Cinsel taciz ve teklifte bulunulur	1 yıldan az	59	4,95	0,289	G.Arası	2,05	4	0,512	2,848	0,025
	1-3 yıl	55	4,96	0,189						
	4-6 yıl	30	4,87	0,346						
	7-10 yıl	44	4,70	0,765						
	10 yıldan fazla	24	4,92	0,282						
Toplam	212	4,89	0,431							
Bana önemli görevlere verilmaz	1 yıldan az	59	4,61	0,788	G.Arası	3,80	4	0,949	1,996	0,096
	1-3 yıl	55	4,82	0,475						
	4-6 yıl	30	4,73	0,583						
	7-10 yıl	44	4,48	0,902						
	10 yıldan fazla	24	4,83	0,482						
Toplam	212	4,68	0,696							
Bana verilen işler geri alınır yaratıcılığım engellenir	1 yıldan az	59	4,71	0,696	G.Arası	5,22	4	1,305	3,977	0,004
	1-3 yıl	55	4,93	0,325						
	4-6 yıl	30	4,83	0,461						
	7-10 yıl	44	4,52	0,792						
	10 yıldan fazla	24	4,96	0,204						
Toplam	212	4,77	0,589							
Anlamsız işler yapmam istenir	1 yıldan az	59	4,81	0,393	G.Arası	1,80	4	0,451	1,950	0,104
	1-3 yıl	55	4,84	0,420						
	4-6 yıl	30	4,80	0,407						
	7-10 yıl	44	4,59	0,693						
	10 yıldan fazla	24	4,79	0,415						
Toplam	212	4,77	0,485							
Yeteneklerime uygun olmayan işler verilir	1 yıldan az	59	4,88	0,326	G.Arası	4,15	4	1,037	3,854	0,005
	1-3 yıl	55	4,87	0,388						
	4-6 yıl	30	4,93	0,254						
	7-10 yıl	44	4,55	0,926						
	10 yıldan fazla	24	4,88	0,338						
Toplam	212	4,82	0,532							
İşim sürekli değiştirilir	1 yıldan az	59	4,95	0,222	G.Arası	0,67	4	0,167	1,164	0,328
	1-3 yıl	55	4,87	0,388						
	4-6 yıl	30	4,80	0,484						
	7-10 yıl	44	4,82	0,446						
	10 yıldan fazla	24	4,83	0,381						
Toplam	212	4,87	0,379							
Özgüvenimi olumsuz etkileyen görevler verilir	1 yıldan az	59	4,92	0,281	G.Arası	1,22	4	0,306	1,668	0,159
	1-3 yıl	55	4,85	0,405						
	4-6 yıl	30	4,80	0,551						
	7-10 yıl	44	4,70	0,553						
	10 yıldan fazla	24	4,88	0,338						
Toplam	212	4,83	0,431							
İtibarımı sarsacak işler yapmam istenir	1 yıldan az	59	4,97	0,183	G.Arası	1,41	4	0,353	2,259	0,064
	1-3 yıl	55	4,84	0,420						
	4-6 yıl	30	4,80	0,551						
	7-10 yıl	44	4,75	0,488						
	10 yıldan fazla	24	4,92	0,282						
Toplam	212	4,86	0,400							
Yanlış yapılan işlerin faturası bana çıkarılır	1 yıldan az	59	4,95	0,222	G.Arası	1,13	4	0,282	2,051	0,089
	1-3 yıl	55	4,91	0,348						
	4-6 yıl	30	4,83	0,379						
	7-10 yıl	44	4,75	0,534						
	10 yıldan fazla	24	4,88	0,338						
Toplam	212	4,87	0,374							
	1 yıldan az	59	4,92	0,281	G.Arası	1,23	4	0,307	1,946	0,104

Bulduğum mekana ve evime zarar vermeye çalışılır	1-3 yıl	55	4,87	0,388	Grup İçi	32,64	207	0,158		
	4-6 yıl	30	4,83	0,461						
	7-10 yıl	44	4,70	0,509						
	10 yıldan fazla	24	4,88	0,338						
	Toplam	212	4,84	0,401						
Fiziksel olarak ağır işler yapmam istenir	1 yıldan az	59	4,88	0,326	G.Arası	0,75	4	0,187	0,988	0,415
	1-3 yıl	55	4,87	0,433						
	4-6 yıl	30	4,80	0,484						
	7-10 yıl	44	4,73	0,544						
	10 yıldan fazla	24	4,83	0,381						
Toplam	212	4,83	0,435	Grup İçi	39,14	207	0,189			
Fiziksel şiddet tehditleri alırım	1 yıldan az	59	4,80	0,637	G.Arası	0,78	4	0,194	0,891	0,471
	1-3 yıl	55	4,93	0,325						
	4-6 yıl	30	4,87	0,346						
	7-10 yıl	44	4,77	0,476						
	10 yıldan fazla	24	4,88	0,338						
Toplam	212	4,84	0,466	Grup İçi	45,09	207	0,218			
Gözümü korkutmak için hafif şiddete maruz kalırım	1 yıldan az	59	4,81	0,601	G.Arası	0,24	4	0,061	0,219	0,927
	1-3 yıl	55	4,87	0,579						
	4-6 yıl	30	4,87	0,346						
	7-10 yıl	44	4,80	0,509						
	10 yıldan fazla	24	4,79	0,415						
Toplam	212	4,83	0,524	Grup İçi	57,64	207	0,278			
Fiziksel zara uğrarım	1 yıldan az	59	4,83	0,378	G.Arası	0,86	4	0,214	1,244	0,293
	1-3 yıl	55	4,93	0,325						
	4-6 yıl	30	4,87	0,434						
	7-10 yıl	44	4,75	0,534						
	10 yıldan fazla	24	4,79	0,415						
Toplam	212	4,84	0,416	Grup İçi	35,69	207	0,172			
	Toplam	212	4,84	0,416	Toplam	36,55	211			

EK-10

Yönetici ve öğretmenlerin duygusal zeka ile ilgili anket sorularına verdikleri cevapların Çalışma Süresi değişkenine göre Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) sonuçlarını gösteren tablolar aşağıdaki gibidir.

Tablo 3.71. Çalışma Süresi ve Duygusal Zeka İle İlgili Anket Sorularına Verilen Cevaplar için Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) Sonuçları

Sorular	f,Ortalama ve Ss değerleri				Anova Sonuçları					
	Grup	N	X	Ss	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P	
Şahsi problemim hakkında başkalarıyla ne zaman konuşacağımı bilirim	1 yıldan az	59	4,7 6	0,42 9	G.Arası	12,58	4	3,146	3,617	0,007
	1-3 yıl	55	4,3 6	1,25 3						
	4-6 yıl	30	4,4 3	0,56 8	Grup İçi	180,03	20 7	0,870		
	7-10 yıl	44	4,0 9	1,27 3						
	10 yıldan fazla	24	4,6 3	0,49 5	Toplam	192,62	21 1			
	Toplam	21 2	4,4 6	0,95 5						
Engellerle karşılaştığımda benzer engellerle karşılaştığımı ve engellerin üstesinden geldiğim zaman hatırlarım	1 yıldan az	59	4,1 5	0,76 1	G.Arası	4,96	4	1,240	1,286	0,277
	1-3 yıl	55	4,1 1	1,22 7						
	4-6 yıl	30	4,4 7	0,57 1	Grup İçi	199,62	20 7	0,964		
	7-10 yıl	44	4,1 4	1,21 2						
	10 yıldan fazla	24	4,5 0	0,72 2	Toplam	204,58	21 1			
	Toplam	21 2	4,2 2	0,98 5						
Uğraştığım şeylerin çoğunda iyi işler çıkaracağımı düşünürüm	1 yıldan az	59	4,2 7	0,61 1	G.Arası	4,56	4	1,139	1,817	0,127
	1-3 yıl	55	4,4 4	0,71 4						
	4-6 yıl	30	4,3 3	0,60 6	Grup İçi	129,72	20 7	0,627		
	7-10 yıl	44	4,0 5	1,14 0						
	10 yıldan fazla	24	4,4 6	0,77 9	Toplam	134,28	21 1			
	Toplam	21 2	4,3 0	0,79 8						
Başka insanlar sırlarımı benimle rahatça paylaşırlar	1 yıldan az	59	4,4 1	0,83 3	G.Arası	3,99	4	0,997	0,899	0,466
	1-3 yıl	55	4,2 0	1,29 7						
	4-6 yıl	30	4,1 3	1,04 2	Grup İçi	229,69	20 7	1,110		
	7-10 yıl	44	4,1 4	1,13 3						
	10 yıldan fazla	24	4,5 0	0,72 2	Toplam	233,67	21 1			
	Toplam	21 2	4,2 7	1,05 2						
Başka insanların sözlü olmayan	1 yıldan az	59	2,8 0	1,58 4	G.Arası	23,30	4	5,825	2,343	0,056

mesajlarını anlamakta güçlük çekerim	1-3 yıl	55	3,1 1	1,70 7	Grup İçi	514,64	20 7	2,486								
	4-6 yıl	30	2,2 7	1,46 1												
	7-10 yıl	44	3,0 5	1,53 9												
	10 yıldan fazla	24	3,4 6	1,44 4												
	Toplam	21 2	2,9 3	1,59 7							Toplam	537,94	21 1			
Hayatımın başlıca olaylarından bazıları neyin önemli olup neyin önemli olmadığını tekrar değerlendirmem yol açmıştır	1 yıldan az	59	4,4 7	0,50 4	G.Arası	7,06	4	1,765								
	1-3 yıl	55	4,1 8	1,20 3												
	4-6 yıl	30	4,3 3	0,80 2							Grup İçi	161,52	20 7	0,780	2,262	0,064
	7-10 yıl	44	4,0 0	0,98 8												
	10 yıldan fazla	24	4,4 6	0,58 8												
Toplam	21 2	4,2 8	0,89 4													
Ruh halim değiştiğinde yeni olanaklar görürüm	1 yıldan az	59	4,1 2	0,76 8	G.Arası	0,88	4	0,221								
	1-3 yıl	55	4,0 4	1,15 4												
	4-6 yıl	30	4,1 7	0,74 7							Grup İçi	172,40	20 7	0,833	0,265	0,900
	7-10 yıl	44	4,0 9	0,80 2												
	10 yıldan fazla	24	4,2 5	0,98 9												
Toplam	21 2	4,1 1	0,90 6													
Duyular hayatı yaşamamı anlamlı kılan şeylerden biridir	1 yıldan az	59	4,3 7	0,69 2	G.Arası	1,85	4	0,464								
	1-3 yıl	55	4,5 1	0,50 5												
	4-6 yıl	30	4,4 3	0,50 4							Grup İçi	90,67	20 7	0,438	1,058	0,378
	7-10 yıl	44	4,3 9	0,84 1												
	10 yıldan fazla	24	4,6 7	0,70 2												
Toplam	21 2	4,4 5	0,66 2													
Duyularımı yaşadıkça onların farkında olurum	1 yıldan az	59	4,3 1	0,53 4	G.Arası	4,77	4	1,191								
	1-3 yıl	55	4,3 1	0,69 0												
	4-6 yıl	30	4,4 7	0,50 7							Grup İçi	103,78	20 7	0,501	2,376	0,053
	7-10 yıl	44	4,1 1	1,06 1												
	10 yıldan fazla	24	4,6 3	0,49 5												
Toplam	21 2	4,3 3	0,71 7													
Güçlerim olmasını umarım	1 yıldan az	59	4,7 3	0,48 5	G.Arası	20,39	4	5,098								
	1-3 yıl	55	4,6 2	0,49 0												
	4-6 yıl	30	4,5 7	0,72 8							Grup İçi	92,60	20 7	0,447	11,395	0,000
	7-10 yıl	44	3,9 1	1,03 0												
	10 yıldan fazla	24	4,7 1	0,46 4												
Toplam	21 2	4,5 0	0,73 2													
	1 yıldan az	59	4,2 7	0,86 8	G.Arası	1,30	4	0,326	0,438	0,781						

Duyularımı paylaşmaktan hoşlanırım	1-3 yıl	55	4,2	0,79	Grup İçi	153,94	20	7	0,744		
			5	9							
	4-6 yıl	30	4,1	0,90							
			3	0							
	7-10 yıl	44	4,1	0,92							
		8	2								
	10 yıldan fazla	24	4,4	0,83	Toplam	155,25	21	1			
		2	0								
	Toplam	21	4,2	0,85							
		2	5	8							
Pozitif bir duygu yaşarken onu nasıl sonlandıracağımı bilirim	1 yıldan az	59	4,2	0,69	G.Arası	0,32	4		0,080		
			7	1							
	1-3 yıl	55	4,3	0,67							
			6	7							
	4-6 yıl	30	4,3	0,83							
		0	7								
	7-10 yıl	44	4,2	0,84	Grup İçi	116,75	20	7	0,564	0,143	0,966
			7	5							
	10 yıldan fazla	24	4,3	0,76	Toplam	117,07	21	1			
		3	1								
	Toplam	21	4,3	0,74							
		2	1	5							
Ben olayları düzenlerimbaşkal arı eğlenirler	1 yıldan az	59	3,3	1,24	G.Arası	19,22	4		4,805		
			6	2							
	1-3 yıl	55	3,8	1,08							
			9	3							
	4-6 yıl	30	3,9	0,64							
		3	0								
	7-10 yıl	44	4,0	0,96	Grup İçi	228,60	20	7	1,104	4,351	0,002
			5	3							
	10 yıldan fazla	24	4,2	1,02	Toplam	247,83	21	1			
		1	1								
	Toplam	21	3,8	1,08							
		2	2	4							
Beni mutlu eden etkinlikler araştırım	1 yıldan az	59	4,2	0,66	G.Arası	11,61	4		2,903		
			0	4							
	1-3 yıl	55	4,6	0,58							
			5	4							
	4-6 yıl	30	4,0	0,64							
		7	0								
	7-10 yıl	44	4,0	0,96	Grup İçi	107,46	20	7	0,519	5,593	0,000
			9	0							
	10 yıldan fazla	24	4,4	0,72	Toplam	119,07	21	1			
		6	1								
	Toplam	21	4,3	0,75							
		2	1	1							
Başkalarına yolladığım sözsüz mesajların farkındayım	1 yıldan az	59	4,2	0,64	G.Arası	8,53	4		2,131		
			2	5							
	1-3 yıl	55	3,8	1,22							
			4	9							
	4-6 yıl	30	4,2	0,56							
		3	8								
	7-10 yıl	44	4,3	0,93	Grup İçi	166,02	20	7	0,802	2,657	0,034
			0	0							
	10 yıldan fazla	24	4,4	0,77	Toplam	174,55	21	1			
		2	6								
	Toplam	21	4,1	0,91							
		2	6	0							
Kendimi başkalarının üzerinde olumlu izlenim bırakacak tarzda gösteririm	1 yıldan az	59	3,8	0,96	G.Arası	7,30	4		1,826		
			5	2							
	1-3 yıl	55	4,2	0,78							
			9	6							
	4-6 yıl	30	4,0	0,99							
		3	9								
	7-10 yıl	44	4,2	0,93	Grup İçi	171,97	20	6	0,835	2,187	0,072
			0	0							
	10 yıldan fazla	23	4,3	0,92	Toplam	179,27	21	0			
		0	6								
	Toplam	21	4,1	0,92							
		1	1	4							
Pozitif bir ruh halindeyken	1 yıldan az	59	4,2	0,64	G.Arası	7,75	4		1,938	3,564	0,008
			9	5							

benim için problem çözmek kolaydır	1-3 yıl	55	4,6 2	0,70 7	Grup İçi	112,57	20 7	0,544								
	4-6 yıl	30	4,5 7	0,50 4												
	7-10 yıl	44	4,2 0	1,06 9												
	10 yıldan fazla	24	4,7 1	0,46 4												
	Toplam	21	4,4 2	0,75 5							Toplam	120,32	21 1			
Yüzdeki ifadelere bakarak insanların yaşadıkları duyguları anlarım	1 yıldan az	59	4,3 1	0,67 6	G.Arası	0,86	4	0,215								
	1-3 yıl	55	4,3 8	0,99 1												
	4-6 yıl	30	4,2 3	0,93 5							Grup İçi	138,21	20 7	0,668	0,323	0,863
	7-10 yıl	44	4,2 3	0,71 1												
	10 yıldan fazla	24	4,3 8	0,71 1												
Toplam	21	4,3 2	0,81 2													
Duyularımın neden değiştiğini bilirim	1 yıldan az	59	4,3 2	0,70 6	G.Arası	1,31	4	0,328								
	1-3 yıl	55	4,4 2	0,49 8												
	4-6 yıl	30	4,5 3	0,57 1							Grup İçi	84,32	20 7	0,407	0,805	0,523
	7-10 yıl	44	4,4 1	0,78 7												
	10 yıldan fazla	24	4,5 4	0,50 9												
Toplam	21	4,4 2	0,63 7													
Pozitif bir ruh halindeyken yeni fikirler bulabilirim	1 yıldan az	59	4,3 7	0,58 4	G.Arası	0,66	4	0,165								
	1-3 yıl	55	4,4 2	0,62 9												
	4-6 yıl	30	4,3 3	0,60 6							Grup İçi	89,39	20 7	0,432	0,383	0,821
	7-10 yıl	44	4,3 2	0,82 9												
	10 yıldan fazla	24	4,5 0	0,59 0												
Toplam	21	4,3 2	0,65 3													
Duyularım üzerind ekontrol sahibiyimdir	1 yıldan az	59	4,1 2	0,81 1	G.Arası	1,72	4	0,431								
	1-3 yıl	55	4,1 8	0,84 1												
	4-6 yıl	30	4,2 3	0,89 8							Grup İçi	158,86	20 7	0,767	0,561	0,691
	7-10 yıl	44	4,3 6	0,96 7												
	10 yıldan fazla	24	4,2 9	0,90 8												
Toplam	21	4,2 2	0,87 2													
Duyularımı yaşadıkça onların farkında olurum	1 yıldan az	59	4,3 9	0,58 8	G.Arası	1,15	4	0,287								
	1-3 yıl	55	4,3 6	0,55 7												
	4-6 yıl	30	4,3 7	0,61 5							Grup İçi	86,41	20 7	0,417	0,687	0,601
	7-10 yıl	44	4,2 7	0,87 2												
	10 yıldan fazla	24	4,5 4	0,50 9												
Toplam	21	4,3 2	0,64 4													
Üzerime aldığım görevlerde güzel	1 yıldan az	59	4,2 2	0,69 6	G.Arası	3,51	4	0,878	1,982	0,099						

bir sonuç hayal ederek kendimi motive ederim	1-3 yıl	55	4,4 2	0,59 9	Grup İçi	91,71	20 7	0,443								
	4-6 yıl	30	4,4 0	0,56 3												
	7-10 yıl	44	4,2 0	0,79 5												
	10 yıldan fazla	24	4,5 8	0,58 4												
	Toplam	21 2	4,3 3	0,67 2							Toplam	95,22	21 1			
Başkaları iyi şeyler yaptığında onlara iltifat ederim	1 yıldan az	59	4,4 7	0,62 6	G.Arası	1,51	4	0,377								
	1-3 yıl	55	4,4 0	0,56 4												
	4-6 yıl	30	4,5 0	0,50 9							Grup İçi	76,92	20 7	0,372	1,013	0,402
	7-10 yıl	44	4,3 4	0,74 5												
	10 yıldan fazla	24	4,6 3	0,49 5												
Toplam	21 2	4,4 5	0,61 0													
Başka insanların gönderdiği sözsüz mesajların farkındayım	1 yıldan az	59	4,3 1	0,62 3	G.Arası	8,47	4	2,118								
	1-3 yıl	55	3,9 5	1,32 5												
	4-6 yıl	30	4,5 7	0,50 4							Grup İçi	190,77	20 7	0,922	2,298	0,060
	7-10 yıl	44	4,2 7	1,06 5												
	10 yıldan fazla	24	4,3 3	0,86 8												
Toplam	21 2	4,2 5	0,97 2													
Başka biri hayatındaki önemli bir olayı bana anlattığında neredeyse bu olayı kendim yaşıyormuş gibi hissedirim	1 yıldan az	59	4,0 5	0,89 9	G.Arası	0,70	4	0,175								
	1-3 yıl	55	4,1 3	0,88 3												
	4-6 yıl	30	4,2 0	0,76 1							Grup İçi	193,35	20 7	0,934	0,188	0,945
	7-10 yıl	44	4,0 9	1,25 4												
	10 yıldan fazla	24	4,2 1	0,93 2												
Toplam	21 2	4,1 2	0,95 9													
Duyularımda bir değişme hissettiğimde yeni fikirler üretme eğilimindeyim	1 yıldan az	59	4,1 4	1,10 6	G.Arası	2,64	4	0,659								
	1-3 yıl	55	4,3 3	0,79 5												
	4-6 yıl	30	4,0 3	1,06 6							Grup İçi	196,49	20 7	0,949	0,695	0,596
	7-10 yıl	44	4,3 2	0,90 9												
	10 yıldan fazla	24	4,2 9	0,99 9												
Toplam	21 2	4,2 3	0,97 1													
Bir zorlukla karşı karşıya kaldığımda hemen pes ederim. Çünkü başarısız olacağına inanırım	1 yıldan az	59	2,5 6	1,60 0	G.Arası	15,27	4	3,817								
	1-3 yıl	55	2,5 1	1,76 2												
	4-6 yıl	30	2,7 7	1,61 2							Grup İçi	569,46	20 7	2,751	1,388	0,239
	7-10 yıl	44	3,1 4	1,59 3												
	10 yıldan fazla	24	3,1 3	1,72 7												
Toplam	21 2	2,7 6	1,66 5													
Başka insanların ne hissettiklerini	1 yıldan az	59	3,5 3	1,18 0	G.Arası	8,88	4	2,221	1,796	0,131						

sadece onlara bakarak anlarım	1-3 yıl	55	3,7	1,29	Grup İçi	255,98	20	1,237		
			6	0						
	4-6 yıl	30	4,0	0,78						
			7	5						
	7-10 yıl	44	4,0	0,90						
		2	2							
	10 yıldan fazla	24	3,7	1,18	Toplam	264,87	21	1		
		5	9							
	Toplam	21	3,7	1,12						
		2	9	0						
Başka insanlar keyifsiz olduklarında kendilerini daha iyi hissetmelerine yardımcı olurum	1 yıldan az	59	4,1	0,84	G.Arası	3,57	4	0,892		
			5	7						
	1-3 yıl	55	4,2	0,70						
			7	6						
	4-6 yıl	30	3,9	0,89						
		7	0							
	7-10 yıl	44	4,0	1,00	Grup İçi	154,97	20	0,749	1,192	0,315
			9	7						
	10 yıldan fazla	24	4,4	0,92	Toplam	158,54	21	1		
		2	9							
	Toplam	21	4,1	0,86						
		2	7	7						
Engeller karşısında yılmamak ve gayret etmek için kendimi iyi bir ruh hali içerisine sokarım	1 yıldan az	59	4,0	0,83	G.Arası	1,77	4	0,442		
			5	9						
	1-3 yıl	55	4,2	0,62						
			9	9						
	4-6 yıl	30	4,1	0,71						
		0	2							
	7-10 yıl	44	4,1	0,70	Grup İçi	126,70	20	0,612	0,722	0,578
			4	2						
	10 yıldan fazla	24	4,1	1,11	Toplam	128,47	21	1		
		3	6							
	Toplam	21	4,1	0,78						
		2	5	0						
Başka insanların ses tonlarını dinleyerek onların nasıl hissettiklerini söyleyebilirim	1 yıldan az	59	4,1	0,90	G.Arası	1,27	4	0,318		
			5	6						
	1-3 yıl	55	4,0	1,12						
			5	9						
	4-6 yıl	30	3,9	1,03						
		7	3							
	7-10 yıl	44	4,0	0,87	Grup İçi	190,37	20	0,920	0,346	0,847
			2	6						
	10 yıldan fazla	24	4,2	0,65	Toplam	191,64	21	1		
		1	8							
	Toplam	21	4,0	0,95						
		2	8	3						
İnsanların neden öyle hissettiklerini anlamak benim için zordur	1 yıldan az	59	3,3	1,18	G.Arası	6,46	4	1,615		
			6	6						
	1-3 yıl	55	3,6	1,26						
			4	7						
	4-6 yıl	30	3,4	1,58						
		0	9							
	7-10 yıl	44	3,1	1,39	Grup İçi	371,59	20	1,795	0,900	0,465
			4	1						
	10 yıldan fazla	24	3,2	1,42	Toplam	378,05	21	1		
		9	9							
	Toplam	21	3,3	1,33						
		2	8	9						

EK 11: Anket Formu

Sayın Katılımcı;

Bu anket, Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, “**İlkokul Öğretmenlerinin Duygusal Zekâlarına Göre Mobbing’i Algılama Düzeyleri “İstanbul İli Anadolu Yakası”**” başlıklı yüksek lisans tez çalışması kapsamında hazırlanmıştır.

Duygusal Zeka, bireylerin öncelikle kendi duygularını anlamalarını ve yönetebilmelerini sağlayan, bunun yanında başkalarının duygularını anlayabilme, empati kurabilme, motivasyon artırma ve özgüven duygusunu geliştirme olanağı tanıyan bir kavramdır.

Psikolojik Şiddet veya Mobbing kavramı ise; işyerlerinde genelde bir kişiyi hedef alan ve sistemli olarak tekrarlanan düşmanca ve etik dışı hareketler davranışlar olarak ifade edilmekte, bireysel, örgütsel hatta toplumsal düzeyde ciddi olumsuz sonuçlar doğurabilmektedir. Bu çalışmada çalışanların duygusal zekâ düzeyleri ile işyerlerindeki mobbing’i algılama düzeyleri arasındaki farklılığın araştırılması amaçlanmaktadır. Anketimizi, hiçbir soruyu boş bırakmadan, objektif olarak cevaplandırmanız, sözü edilen tez çalışmasına önemli katkılar sağlayacaktır. Vereceğiniz cevapların üçüncü kişilerle kesinlikle paylaşılmayacağını belirtir, çalışmamıza göstermiş olduğunuz ilgiden ve yapacağınız katkılardan dolayı şimdiden teşekkür ederiz.

Ezgi Doğa ÇELİK

Maltepe Üniversitesi
Yüksek Lisans Öğrencisi

Yrd. Doç. Dr. ALİ TEMEL

Maltepe Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Öğretim Üyesi

1- Lütfen size uygun cevabı işaretleyiniz.

KİŞİSEL BİLGİLER								
1	Cinsiyetiniz	Erkek	Kadın	2	Medeni Durumunuz	Evli	Bekar	Boşanmış
		()	()			()	()	()
3	Yaşınız	18 - 24	25-31	32-38	39-45	46 ve Üstü		
		()	()	()	()	()		
4	Öğrenim Durumunuz	İlk/Ortaokul	Lise	Yüksekokul	Fakülte	Yüksek Lisans/Doktora		
		()	()	()	()	()		
5	Unvanınız	Hizmetli	Memur	Sözleşmeli Memur	Şef	Müdür		
		()	()	()	()	()		
6	Aynı Kurumda Çalışma Süreniz	1 yıldan az	1-3 yıl	3-6 yıl	7-10 yıl	10 yıldan fazla		
		()	()	()	()	()		

2- Halen görev yapmakta olduğunuz kurumda, 6 ay süreklilik gösterecek şekilde aşağıda belirtilen davranışlara maruz kalma durumunuzu düşünerek, yargılara katılım düzeyinizi belirtiniz.

		Evete, Her Gün	Evete, Haftada En Az Bir Kere	Evete, Ayda Bir Kez	Evete, Yılda Birkaç Kez	Hayır, Hiçbir Zaman
PSİKOLOJİK ŞİDDET (MOBBING)						
Birinci Grup Davranışlar Yöneticilerim ve İş Arkadaşlarım:						
1	Kendimi gösterme olanaklarımı kısıtlarlar.					
2	Sürekli sözümü keserler.					
3	Yüzüme bağırır ve yüksek sesle azarlarlar.					
4	Yaptığım işle ilgili olarak sürekli eleştirirler.					
5	Özel yaşamımı sürekli eleştirirler.					
6	Telefonla sık sık rahatsız ederler.					
7	Sözlü olarak tehdit ederler.					
8	Yazılı olarak tehdit ederler.					
9	Jestler ve bakışlarla iletişimi reddederler.					
10	İmalar yoluyla iletişimi reddederler.					
İkinci Grup Davranışlar İş Yerimde:						
11	Çevremdeki insanlar benimle konuşmaya istekli değildir.					
12	Başkalarıyla iletişim kurmam engellenir.					

13	Diğer çalışanlardan ayrı bir mekanda çalışmak zorunda bırakılırım.					
14	Benimle konuşmak çalışma arkadaşlarıma yasaklanır.					
15	Bana işyerinde yokmuşum gibi davranılır.					
Üçüncü Grup Davranışlar İş Yerimde:						
16	Arkamdan kötü konuşulduğunu bilirim.					
17	Hakkımda asılsız dedikodular çıkarılır.					
18	Benimle alay edilir.					
19	Akıl hastası gibi muamele görürüm.					
20	Psikiyatrik yardım almam konusunda bana baskı uygulanır.					
21	Herhangi bir kusurumla alay edilir.					
22	Beni gülünç duruma düşürmek için yürüyüşüm, sesim, jestlerim taklit edilir.					
23	Politik ya da dini inançlarımla alay edilir.					
24	Özel yaşamımla alay edilir.					
25	Özgüvenimi olumsuz etkileyecek işler yapmaya zorlanırım.					
26	Çalışmam ve çabalarım hak ettiği şekilde değerlendirilmez.					
27	Kararlarım sürekli sorgulanır.					
28	Küçük düşürücü isimlerle çağrılırım.					
29	Cinsel taciz ve teklifte bulunulur.					
Dördüncü Grup Davranışlar İş Yerimde:						
30	Bana önemli görevler verilmez.					
31	Bana verilen işler geri alınır, yaratıcılığım engellenir.					
32	Anlamsız işler yapmam istenir.					
33	Yeteneklerime uygun olmayan işler verilir.					
34	İşim sürekli değiştirilir.					
35	Özgüvenimi olumsuz etkileyen görevler verilir.					
36	İtibarımı sarsacak işler yapmam istenir.					
37	Yanlış yapılan işlerin faturası bana çıkarılır.					
38	Bulduğum mekana ve evime zarar vermeye çalışılır.					
Beşinci Grup Davranışlar İş Yerimde:						
39	Fiziksel olarak ağır işler yapmaya zorlanırım.					
40	Fiziksel şiddet tehditleri alırım.					
41	Gözümü korkutmak için hafif şiddete maruz kalırım.					
42	Fiziksel zarara uğrarım.					

4- Aşağıdaki yargılara katılım düzeyinizi lütfen belirtiniz.

DUYGUSAL ZEKA		Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Ne Katılıyorum Ne Katılmıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1	Şahsi problemlerim hakkında başkalarıyla ne zaman konuşacağımı bilirim.					
2	Engellerle karşılaştığımda, benzer engellerle karşılaştığımı ve o engellerin üstesinden geldiğim zamanları hatırlarım.					
3	Uğraştığım şeylerin çoğunda iyi işler çıkaracağımı düşünürüm.					
4	Başka insanlar sırlarını benimle rahatlıkla paylaşırlar.					
5	Başka insanların sözlü olmayan mesajlarını anlamakta güçlük çekerim.					
6	Hayatımın başlıca olaylarından bazıları, neyin önemli neyin önemli olmadığını tekrar değerlendirmeme yol açmıştır.					
7	Ruh halim değiştiğinde, yeni olanaklar görürüm.					
8	Duygular, hayatı yaşamamı anlamlı kılan şeylerden biridir.					
9	Duygularımı yaşadıkça onların farkında olurum.					
10	Güzel şeylerin olmasını umarım.					
11	Duygularımı başkalarıyla paylaşmaktan hoşlanırım.					
12	Pozitif bir duygu yaşarken, onu nasıl sonlandıracağımı bilirim.					
13	Ben olayları düzenlerim, başkaları eğlenirler.					
14	Beni mutlu eden etkinlikleri araştırırım.					
15	Başkalarına yolladığım sözsüz mesajların farkındayım.					
16	Kendimi, başkalarının üzerinde olumlu izlenim bırakacak tarzda gösteririm.					
17	Pozitif bir ruh halindeyken, benim için problem çözmek kolaydır.					
18	Yüzdeki ifadelere bakarak, insanların yaşadıkları duyguları anlarım.					
19	Duygularımın neden değiştiğini bilirim.					
20	Pozitif bir ruh halindeyken, yeni fikirler bulabilirim.					
21	Duygularım üzerinde kontrol sahibiyimdir.					
22	Duygularımı yaşadıkça, kolaylıkla onların farkında olurum.					
23	Üzerime aldığım görevlerde güzel bir sonuç hayal ederek kendimi motive ederim.					
24	Başkaları iyi bir şey yaptığında onlara iltifat ederim.					
25	Başka insanların gönderdiği sözsüz mesajların farkındayım.					
26	Başka biri hayatındaki önemli bir olayı bana anlattığında, neredeyse bu olayı kendim yaşıyormuş gibi hissederim.					
27	Duygularda bir değişim hissettiğimde, yeni fikirler üretme eğilimindeyimdir.					
28	Bir zorlukla karşı karşıya kaldığımda hemen pes ederim. Çünkü başarısız olacağıma inanırım.					
29	Başka insanların ne hissettiklerini sadece onlara bakarak anlayabilirim.					
30	Başka insanlar keyifsiz olduklarında kendilerini daha iyi hissetmelerine yardımcı olurum.					

31	Engeller karşısında yılmamak ve gayret etmek için kendimi iyi bir ruh hali içerisine sokarım.					
32	Başka insanların ses tonlarını dinleyerek onların nasıl hissettiklerini söyleyebilirim.					
33	insanların neden öyle hissettiklerini anlamak benim için zordur.					